

අභිධම්ම පිටකයෙහි

06 වන ග්‍රන්ථය

කථාවස්තුප්‍රකරණය

තෘතීය භාගය

ලබ්බා බොද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අභංගම විද්‍යාවාසු පරිවේණාධිපති

පණ්ඩිත කෝද්දගොඩ සද්දණාලොක

නායක ස්වරයන් වහන්සේ

විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් සුක්ක සි.

මු: ව: 2550

ක්‍රි: ව: 2006

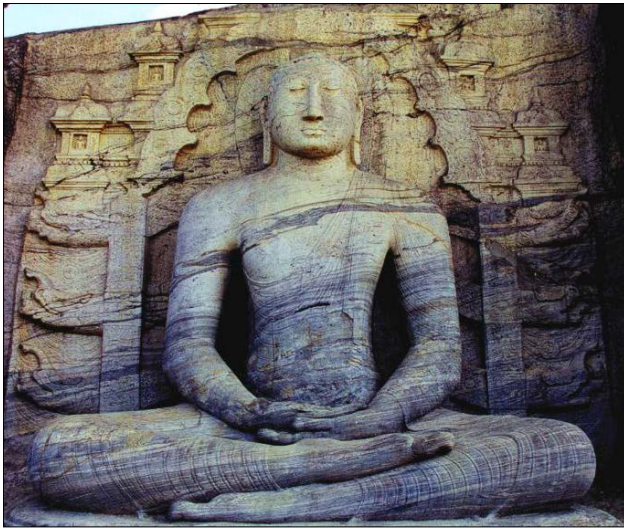
Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 46

The Sixth Book in the
Abhidhamma-Pitaka

6

KATHĀVASTUPRAKARANA (III)

With the Sinhala translation by
The Venerable Pandita Kodāgoda Nānāloka Thera
Chief High Priest of Southern Ceylon
Principal of Vidyachandra Privena, Ahangama

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (10) සටහන් කර යොමු වන්න.

අතිධම්මපිටකේ
කථාවත්ථුපපකරණං.
තතිසො භාගො

අතිධම්මපිටකයෙහි
කථාවත්ථුපපකරණය
තානිය භාගය

පටුන

CONTENTS

පාලිකේතය — PĀLI ALPHABET	...	...	...	XXI
සංකේත කිරුපණය — ABBREVIATIONS	...	...	...	XXIII
විකල්පවි	...	...	...	XXV
පෙළ හා පරිවර්තනය	..	...	...	2-519
I අංකව සුභතනානුකූලයකි:	...	...	...	523
II සංකේතයානුකූලයකි:	...	...	...	526
III සංකේතයානුකූලයකි:	...	...	...	527
IV විකල්පයානුකූලයකි:	...	...	...	530

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa
	ටta	ඨtha	ඪḍa	ඬḍha	ණṇa
	තta	ථtha	දda	ධdha	නna
	පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	ශsa	හha
					ලla අංṃ

කka	කā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කෝkō
ඛkha	ඛā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛෝkhō
ගga	ගā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgō

Conjunct - Consonants

කකka	ඤඤṅa	ත්tra	මම්mpha
කඛkka	ණණṇa	දදda	මඞ, මඞbha
කජkja	ඤචca	ඬඬḍha	මභmpha
ත්trikri	ඤ, ඡඡcha	ද්dra	මමmma
කිkva	ඤ, ජජja	ඬ, ඬḍva	මඞmha
ඛkha	ඤඞṅjha	ධධdhva	ය, යsyya
මමkhva	ටටtta	නනnta	ය්yha
යyga	ථ, ථtha	ඞṅtha	ලලlla
යygha	ඬḍḍa	ඞṅda	ලlyya
ඞṅka	ඬḍḍḍha	ඞṅdha	ලlyha
ග්grā	ණණṇṇa	නනnna	මඞmha
ඞṅkha	ණටnta	නනnha	යsssa
ඞṅḍa	ණණṇtha	පපppa	යමsma
ඞṅgha	ණ, ඬḍḍa	පඵppha	ය්sva
මමcca	ණණṇha	බබbba	යමhma
මමccha	නනtta	බබbbha	යමhva
ජජja	ථථtha	බ්bra	ලlyha
ජජjja	ථථtva	මඞmpha	

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

සංකේත නිරූපණය

ABBREVIATIONS

[මුහුණතේ යෙදී ඇති සංකේතය]

ස. පු:	... සකවාදී පුවත්,
ප. පරිඤ්ඤා:	... පරවාදී පරිඤ්ඤා,
ස. අනු:	... සකවාදී අනුයෝගො,
ප. පරි:	... පරවාදී පරිකේඛපො,
ප. පු:	... පරවාදී පුවත්,
ස. පරිඤ්ඤා:	... සකවාදී පරිඤ්ඤා:
ප. අනු:	... පරවාදී අනුයෝගො,
ස. පරි:	... සකවාදී පරිකේඛපො,
අනු. ඔ:	... අනුලෝම ඔපනා,
අනු. පා:	... අනුලෝම පාපනා,
අනු. ආ:	... අනුලෝම ආරෝපනා,
පරි. ඔ:	... පරිලෝම ඔපනා,
පරි. පා:	... පරිලෝම පාපනා,
ස. ති:	... සකවාදී තිඤ්ඤා,
ප. ති:	... පරවාදී තිඤ්ඤා,
ස. තිග:	... සකවාදී තිගමනං,
ප. තිග:	... පරවාදී තිගමනං,
ස. වි:	... සකවාදී වික්ඛල්පනා,
ප. වි:	... පරවාදී වික්ඛල්පනා.

පොතේ සංකේතය

සි. මු:	... සිහලකර - මුද්දිත පොතක,
සා:	... සාමකර - මුද්දිත පොතක,
මජ්ඣ:	... මජ්ඣිමනිකායා - පොතක,
PTS.	... Pali Text Society Edition.

අතිරේක විස්තර

කථාවන්තරාලය

විෂයය	තනිකයාගේ විෂයය	පිටුවකින
	එකඟයෙහි විෂයය	2 - 48
1. කිසියම් අනුසන්ධානය	...	2 - 18
2. කුසලය	...	20 -
3. කුසලය විකල්පයකින්	...	22 - 26
4. ඉදිරිපත් කිරීම	...	28 - 32
5. ඉදිරිපත් කිරීම	...	34 - 38
6. සමාජය	...	40 - 42
7. බලවත්තමය	...	44 -
8. අනිවාර්යය	...	46 - 48

එකඟයෙහි විෂයය නිවැරදි.

ආදායම	විෂයය	50 - 88
1. සංවර්ධනය	...	50 - 54
2. කල්පනය	...	56 - 60
3. සංවර්ධනය	...	62 - 64
4. සංවර්ධනය	...	66 - 68
5. සංවර්ධනය	...	70 - 74
6. සංවර්ධනය	...	76 -
7. එකඟය	...	78 -
8. ජීවිතය	...	80 - 82
9. දුක	...	84 - 86
10. සංවර්ධනය	...	88 -

ආදායම විෂයය නිවැරදි.

විෂයය	විෂයය	90 - 128
1. සංවර්ධනය	...	90 - 92
2. කුසලය	...	94 -
3. අනුකූලය	...	96 - 98
4. නිවැරදි	...	100 -
5. නිවැරදි	...	102 - 104
6. සංවර්ධනය	...	106 - 108
7. සංවර්ධනය	...	110 - 112
8. අනුකූලය	...	114 - 116
9. බලවත්තමය	...	118 - 122
10. බලවත්තමය	...	124 - 128

විෂයය විෂයය නිවැරදි.

විෂයා

පිටිවඩක

මුද්‍රාසමාජය

180 - 176

1. කුසලාකුසලපරිසරයකදී,	...	...	130 - 136
2. සලායනප්‍රජාපතිකයා,	...	...	138 - 140
3. අනන්තරපවයකදී,	...	...	142 - 150
4. අරියරූපකයා,	...	...	152 -
5. අභ්‍යන්තරඅනුසංස්කෘතිය,	...	...	154 - 158
6. පරිසරයානාමිකවිප්ලවයකදී,	...	...	160 -
7. පරිසරපාලකයා,	...	...	162 - 168
8. අභ්‍යන්තරයා,	...	...	170 - 174
9. අපරිසරපාලකයා,		...	176 -

මුද්‍රාසමාජය වගන්ති නිර්වචනය.

පණ්ණාසකය වගන්ති

178 - 224

1. පවයකයා,	...	...	178 - 184
2. අභ්‍යන්තරඅනුසංස්කෘතිය,	...	...	186 - 188
3. අභ්‍යන්තරයා,	..	...	190 - 194
4. බණ්ණාසකයා,	...	...	196 -
5. අභ්‍යන්තරයා,	...	...	198 -
6. ජරාමරණයා,	...	...	200 - 202
7. සභ්‍යාසංස්කෘතිය,	...	...	204 -
8. දුර්වලසංස්කෘතිය,	...	...	206 -
9. තර්කසංස්කෘතිය,	...	...	208 - 212
10. අභ්‍යන්තරඅනුසංස්කෘතිය,	...	...	214 - 216
11. කම්මලපවයකයා,	...	...	218 - 224

පණ්ණාසකය වගන්ති නිර්වචනය.

තර්කය පණ්ණාසකය

සංඝායනා වගන්ති

226 - 274

1. නිග්ගහකයා,	...	...	226 - 228
2. පණ්ණාසකයා,	...	...	230 - 232
3. ප්‍රධානපාලකයා,	...	...	234 - 236
4. අභ්‍යන්තරඅනුසංස්කෘතිය,	...	...	238 - 244
5. රූපයා,	...	...	246 - 248
6. රූපයා සංස්කෘතිය,	...	...	250 - 252
7. රූපයා කුසලාකුසලපරිසරයකදී,	...	...	254 - 258
8. රූපයා විපාකයකදී,	...	...	260 - 262
9. රූපයා රූපවර්ණරූපවර්ණකයා,	...	...	264 - 266
10. රූපයා, රූපයා, රූපයා, රූපයා, රූපයා,	...	...	268 - 274

සංඝායනා වගන්ති නිර්වචනය.

සත්තරසමො වග්ගො

276 - 320

1. අභි අරහතො පුඤ්ඤපචයොති කථා	...	276 - 278
2. නභි අරහතො අකාලමච්චුතිකථා	...	280 - 282
3. සබ්බමිදං කම්මතොතිකථා	...	284 - 286
4. ඉඤ්ඤබ්බකථා	...	288 - 290
5. ධර්මානු ආරියමග්ගනතිකථා	...	292 - 294
6. න චත්තබ්බං සංවිකාදකම්මං පතිගණනාතිකථා	...	296 - 298
7. න චත්තබ්බං සංවිකාදකම්මං විසොධෙතිති කථා	...	300 - 302
8. න චත්තබ්බං සංවිකාදකම්මං භුඤ්ජතිතිකථා	...	304 - 306
9. න චත්තබ්බං සංවිකාදකම්මං දිනනං මහපථලනතිකථා	...	308 - 310
10. න චත්තබ්බං බුද්ධිකා දිනනං මහපථලනතිකථා	...	312 - 314
11. දකම්මානුසංසිද්ධි කථා	...	316 - 320

සත්තරසමො වග්ගො නිවසිතො.

අට්ඨාසරසමො වග්ගො

322 - 368

1. මිත්තසලොකකථා	...	322 - 324
2. බම්මදෙසනාකථා	...	326 - 328
3. කරුණාකථා	...	330 - 332
4. ගඤ්ජාකථා	...	334 -
4. එකමග්ගකථා	...	336 - 340
6. ක්කානසංකප්පතිකථා	...	342 - 350
7. ක්කානප්පතිකථා	...	352 - 358
8. සමාපන්නො සංග්ගං පුණ්ණාතිතිකථා	...	360 - 362
9. වක්ඛනා රූපං පඤ්ඤාතිතිකථා	...	364 - 368

අට්ඨාසරසමො වග්ගො නිවසිතො.

එකුණ්ඩසතිමො වග්ගො

370 - 416

1. කිලෙසජ්ඣනකථා	...	370 - 374
2. පුඤ්ඤාකථා	...	376 - 380
3. සාමඤ්ඤඵලකථා	...	382 - 384
4. පත්තිකථා	...	386 - 390
5. තථතාකථා	...	392 - 394
5. කුසලකථා	...	396 - 398
7. අව්චන්තනියාමකථා	...	400 - 408
8. ඉඤ්ඤකථා	...	410 - 416

එකුණ්ඩසතිමො වග්ගො නිවසිතො.

විෂයා**පිටිවකතා****විසතිමො වගනා****418 - 448**

1. අසඤ්චිවකථා:	...	...	418 - 424
2. ස්‍යණකථා:	...	...	426 - 428
3. තීරයපාලකථා:	...	...	430 - 434
4. තීරවජ්ඣකථා:	...	...	436 - 438
5. මග්ගකථා:	...	...	440 - 444
6. ස්‍යණකථා:	...	...	446 - 448

විසතිමො වගනා නිවසිතො.**එකවිසතිමො වගනා****450 - 478**

1. සංසතකථා:	...	...	450 - 452
2. අවිච්ඡතකථා:	...	...	454 -
3. සංඤ්ඤාච්ඡතකථා:	...	...	456 -
4. ඉඤ්ඤාකථා:	...	...	458 - 460
5. චූඤ්ඤාකථා:	...	...	462 -
6. සංඤ්ඤාකථා:	...	...	464 -
7. ධම්මකථා:	...	...	466 - 468
8. කම්මකථා:	...	...	470 - 472

එකවිසතිමො වගනා නිවසිතො.**ආවිසතිමො වගනා****474 - 500**

1. පරිනිබ්බානකථා:	...	...	474 -
2. කුසලවිතකථා:	...	...	476 - 478
3. අංභෙඤ්ඤාකථා:	...	...	480 - 482
4. ධම්මාභිසංඝකථා:	...	...	484 -
5. නිසංසාපි කථා:	...	...	486 -
8. අභ්‍යාකතකථා:	...	...	488 - 490
9. අංභෙච්ඡතපච්චිතකථා:	...	...	492 - 496
10. බණ්ඩක කථා:	..	...	498 - 500

ආවිසතිමො වගනා නිවසිතො.**තෙවිසතිමො වගනා****502 - 516**

1. එකාධිපායකථා:	...	...	502 -
2. අර්භතතවණ්ණකථා:	...	...	504 -
3. ඉක්කරියකාමකාරිතාකථා:	...	...	506 - 510
4. පතිරූපකථා:	...	...	512 -
5. අපරිනිප්පතකථා:	...	...	514 - 516

තෙවිසතිමො වගනා නිවසිතො.

අතිශයමයපිටකෙ
කථාවක්වූපිටකරණං
නභියොහාගො

අතිබලපිටකේ කථාවක්ෂුපපකරණං

තනියො භාගො

නමො තසස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මදාසස.

එකාදසමො වග්ගො

11. 1.

තිස්සොපි අනුසයකථා

1. ස පුට්ඨා: අනුසයා අඛ්‍යාතකා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනුයොගො: විපාකාඛ්‍යාතකා කිරියාඛ්‍යාතකා, රූපං නිබ්බානං
චක්ඛායතනං -පෙ- ථොට්ඨබ්බායතනනති.
ප. පටිකේඛපො: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: කාමරාගානුසයො අඛ්‍යාතකො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරිස්සට්ඨානං කාමරාග-
සඤ්ඤාජනං කාමොඝො කාමයොගො
කාමච්ඡන්දනීවරණං අඛ්‍යාතතති.
ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: කාමරාගො කාමරාගපරිස්සට්ඨානං -පෙ--
කාමච්ඡන්දනීවරණං අකුසලනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගානුසයො අකුසලො'ති.
ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-

අභිධම්මපිටකයෙහි කථාවසනුප්‍රකරණය

තෘතීය භාගය

ඒ භගවත් අභිත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

එකාදශ වග්ගීය

11. 1.

තිසෙසාපි අනුසයකථා.

[යම් කෙනෙකින් පෘථන්ජන තෙම කුශලාචාරාකෘත සිත් පවතින් ම, 'සානුගයහ' සිතියැසුතු වේ ද, එකෙණෙහි බහුතේ යම් හේතුයෙන් ඇද් ද, ඒ හේතුයෙන් අනුසය ධර්මයෝ සහෙතුක නො වෙත්. ඒ විතතයෙන් සම්ප්‍රසන්න ද නො වෙත්. එහෙයින් ඒ ධර්මයෝ 'අචාරාකෘත යහ, අහේතුකයහ, විතතවිප්‍රසන්නයහ' සි ලබ්ධි ගත් මහාසංඛ්ඛික-සම්මතිය නිකාය වාසීන්ගේ වාද නිද්‍රනව 'තිසෙසාපි අනුසයකථා' එයි.]

1. ස. ප්‍රච්ඡා: අනුසයයෝ අචාරාකෘත වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනුයෝග: විපාකාචාරාකෘත වෙත් ද? ක්‍රියාචාරාකෘත වෙත් ද? රූප, නිලීණ, චක්ඛුරායතන ... සුඛවෙදාරායතන අචාරාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකෙඛප: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 2 ස. ප්‍ර: කාමරාගානුසය අචාරාකෘත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමරාගය කාමරාගපයඤ්චානගය කාමරාගසං-යෝජනගය කාමෝක්ඛගය කාමයෝගගය කාමච්ඡද නිවරණගය අචාරාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: කාමරාගය කාමරාගපයඤ්චානගය ... කාමච්ඡද-නිවරණගය අකුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමරාගානුසය අකුශල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: පටිසානුසයො අඛ්‍යාතතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පටිසං පටිසපරිසුට්ඨානං පටිසසඤ්ඤාජනං
 අඛ්‍යාතතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: පටිසං පටිසපරිසුට්ඨානං පටිසසඤ්ඤාජනං
 අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පටිසානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: මානානුසයො අඛ්‍යාතතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මානො මානපරිසුට්ඨානං මානසඤ්ඤාජනං
 අඛ්‍යාතතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: මානො මානපරිසුට්ඨානං මානසඤ්ඤාජනං
 අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මානානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: දිට්ඨානුසයො අඛ්‍යාතතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨි දිට්ඨොඝො දිට්ඨියොගො දිට්ඨිපරිසුට්ඨානං
 දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං අඛ්‍යාතතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: දිට්ඨි දිට්ඨොඝො දිට්ඨියොගො දිට්ඨිපරිසුට්ඨානං
 දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිකාන්තය අවසානාත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිකය ප්‍රතිකපයක්වීමට ප්‍රතිකසංයෝජනය අවසානාත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිකය ප්‍රතිකපයක්වීමට ප්‍රතිකසංයෝජනය අනුකූල වේ ද?
- ස. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිකාන්තය අනුකූල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: මානාන්තය අවසානාත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: මානය මානපයක්වීමට, මානසංයෝජනය අවසානාත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: මානය, මානපයක්වීමට, මානසංයෝජනය අනුකූල වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: මානාන්තය අනුකූල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: දිට්ඨාන්තය අවසානාත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුෂ්ටි, දුෂ්ටිමය, දුෂ්ටියෝග, දුෂ්ටිපයක්වීමට, දුෂ්ටිසංයෝජන අවසානාත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: දුෂ්ටි, දුෂ්ටිමය, දුෂ්ටියෝග, දුෂ්ටිපයක්වීමට, දුෂ්ටි සංයෝජන අනුකූල වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුෂ්ටිඅන්තය අනුකූල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...

10. ස. පු: විවිකිව්ඡානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: විවිකිව්ඡා විවිකිව්ඡාපරිත්‍යුධානං විවිකිව්ඡා-
 සඤ්ඤාජනං විවිකිව්ඡානිවරණං අබ්‍යාකතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: විවිකිව්ඡා විවිකිව්ඡාපරිත්‍යුධානං විවිකිව්ඡා-
 සඤ්ඤාජනං විවිකිව්ඡානිවරණං අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: විවිකිව්ඡානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: හවරාගානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: හවරාගො හවරාගපරිත්‍යුධානං හවරාග-
 සඤ්ඤාජනං අබ්‍යාකතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: හවරාගො හවරාගපරිත්‍යුධානං හවරාගසඤ්ඤා-
 ජනං අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: හවරාගානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
14. ස. පු: අවිජ්ජානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: අවිජ්ජා අවිජ්ජාසො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජා-
 පරිත්‍යුධානං අවිජ්ජාසඤ්ඤාජනං අවිජ්ජා-
 නිවරණං අබ්‍යාකතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
15. ස. පු: අවිජ්ජා අවිජ්ජාසො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජා-
 පරිත්‍යුධානං අවිජ්ජාසඤ්ඤාජනං අවිජ්ජා-
 නිවරණං අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- 10. ස. පු:** විවික්කානුශය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** විවික්කා, විවික්කසාපයඤ්ඤාන, විවික්කාසං-
යොජන, විවික්කානීවරණ අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 11. ස. පු:** විවික්කා, විවික්කාපයඤ්ඤාන, විවික්කාසං-
යොජන, විවික්කා නීවරණ අකුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** විවික්කානුශය අකුශල වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 12. ස. පු:** භවරාගානුශය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** භවරාගය, භවරාගපයඤ්ඤාන, භවරාගසංයො-
ජනය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ..
- 13. ස. පු:** භවරාගය, භවරාගපයඤ්ඤාන, භවරාගසංයො-
ජනය අකුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** භවරාගානුශය අකුශල වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 14. ස. පු:** අවිද්‍යානුශය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්‍යා, අවිද්‍යාමිස, අවිද්‍යායෝග, අවිද්‍යාපයඤ්ඤාන,
අවිද්‍යාසංයොජන, අවිද්‍යානීවරණ අව්‍යාකාත
වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 15. ස. පු:** අවිද්‍යා, අවිද්‍යාමිස, අවිද්‍යායෝග, අවිද්‍යාපයඤ්ඤාන,
අවිද්‍යාසංයොජන, අවිද්‍යානීවරණ අකුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්‍යානුශය අකුශල වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...

16. ප. පු: හ වතතබ්බො: අනුසංකල්පං අබ්බාසංකල්පං.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: “පුට්ඨස්සො කුසලාබ්බාසංකල්පො විතො වතතමානො සංකල්පො”ති වතතබ්බො’ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: කුසලා’කුසලා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති’ති.
 ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බො -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි අනුසංකල්පං අබ්බාසංකල්පං.¹
17. ප. පු: “පුට්ඨස්සො කුසලාබ්බාසංකල්පො විතො වතතමානො සංකල්පො”ති වතතබ්බො’ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: කුසලා’කුසලා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති’ති.
 ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බො -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි රාගො අබ්බාසංකල්පං’ති.
18. ස. පු: අනුසංකල්පං අනෙකංකල්පං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං - පෙ - ඵොට්ඨබ්බං - යතනන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බො -පෙ-
19. ස. පු: කාමරාගාත්‍රිකරණං අනෙකංකල්පං’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපටිඤ්ඤාධර්මං කාමරාග- සංකල්පංකල්පං කාමච්ඡන්තිවරණං² අනෙකංකල්පං.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බො -පෙ-
20. ස. පු: කාමරාගො කාමරාගපටිඤ්ඤාධර්මං - පෙ - කාමච්ඡන්තිවරණං සංකල්පංකල්පං.³
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කාමරාගාත්‍රිකරණං සංකල්පංකල්පං’ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බො -පෙ-

1. අනුසංකල්පං අබ්බාසංකල්පං - සිඳු.

2. කාමරාගච්ඡන්තිවරණං - PTS.

3. අනෙකංකල්පං - සිඳු

16. ප. පු: 'අනුශයයෝ අව්‍යාකාන වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
- හ. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: "පාඨත්ථන තෙම කුශල අව්‍යාකාන විතතය පවත්නා කල්හි සාමුයය වේ"යි කියැයුතු වේ ද?
- හ. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: කුශලාකුශල ධර්මයෝ සමුක්ඛිභාවයට එත් ද?
- හ. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. ආ: එසේ වී නම් අනුශය ධර්මයෝ අව්‍යාකාන වෙති.
17. ප. පු: "පාඨත්ථන තෙම කුසලාච්ඡාදාකාන සිත පවත්නා කල්හි සරාග වේ"යි කියැයුතු වේ ද?
- හ. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: කුශලාකුශල ධර්මයෝ සමුක්ඛිභාවයට එත් ද?
- හ. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. ආ: එකරුණින් රාගය අව්‍යාකාන වෙයි.
18. හ. පු: අනුශයයෝ අහේතුක වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- හ. අනු: රූපය නිව්‍යාණ චක්ඛුරාගතන ... සත්‍යච්ඡාදාකාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
19. හ. පු: කාමරාගානුශය අහේතුක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- හ. අනු: කාමරාගය කාමරාගපඤ්ඤාන, කාමරාගනං-යොජන, කාමච්ඡදානිවරණ අහේතුක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
20. හ. පු: කාමරාග, කාමරාගපඤ්ඤාන ... කාමච්ඡදා-නිවරණ අහේතුක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- හ. අනු: කාමරාගානුශය අහේතුක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- 21. ස. පු:** පටිඝානුසයො -පෙ- මානානුසයො -පෙ-
දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො -පෙ-
භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අහෙතු-
කො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ස. අනු:** අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජාපටි-
ග්ගුට්ඨානං අවිජ්ජාසිඤ්ඤාප්පනං අවිජ්ජානීවරණං
අහෙතුකන්ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 22. ස. පු:** අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො -පෙ- අවිජ්ජානීවරණං
සහෙතුකන්ති.
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ස. අනු:** අවිජ්ජානුසයො සහෙතුකො'ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 23. ප. පු:** න වත්තබ්බං 'අනුසයා අහෙතුකා'ති¹
- ස. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ප. අනු:** 'පුට්ඨජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ විතො වත්ත-
මානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ප. අනු:** අනුසයා තෙන හෙතුනා සහෙතුකා'ති.
- ස. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ප. ආ:** තෙන හි අනුසයා අහෙතුකා'ති.
- 24. ප. පු:** 'පුට්ඨජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ විතො වත්තමානෙ
සරාගො'ති වත්තබ්බො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ප. අනු:** රාගො තෙන හෙතුනා සහෙතුකො'ති.
- ස. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ප ආ:** තෙන හි රාගො අහෙතුකො'ති.
- 25. ස. පු:** අනුසයා විත්තවිප්පසුත්තා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ස. අනු:** රූපං තිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ-
ථොට්ඨබ්බායතනන්ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. අනුසයො අහෙතුකො'ති - සිඬු

- 21. ස. පු:** ප්‍රතිසානුය ... මානානුය ... දූෂ්ටානුය ...
විවිකිත්තානුය ... භවරාගානුය ... අවිදුහුය
අභෙතුක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිදුහු, අවිදුඛස, අවිදුගෝභ, අවිදුපයච්ඡිකාන,
අවිදුසංගෝජන, අවිදුනිවරණ අභේතුක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 22. ස. පු:** අවිදුහු, අවිදුඛස, ... අවිදු නිවරණ සභෙතුක
වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිදුහුය සභේතුක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැ යුතු යැ ...
- 23. ප. පු:** 'අනුයයයෝ අභේතුක වෙති'යි නො කියැයුතු
වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ප. අනු:** 'පෘථක්ජන තෙම කුශලාච්ඡාසාකාන චිත්තය
පචන්තා කල්හි සානුය වේ' යයි කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අනුයයයෝ ඒ භේතුච්ඡන් සභේතුක වෙත් ද?
- ස. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. අ:** එකරුණිත් අනුයයයෝ අභේතුක වෙති.
- 24. ප. පු:** 'පෘථක්ජන තෙම කුශලාච්ඡාසාකාන සිත පචන්තා
කල්හි සරාග වේ' යයි කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ප. අනු:** රාගය ඒ භේතුච්ඡන් සභේතුක වේ ද?
- ස. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. අ:** එකරුණිත් රාගය අභේතුක වෙයි.
- 25. ස. පු:** අනුයයයෝ විතතවිප්‍රසුකත වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** රූපය, තිප්පිණ, වසුරාගතන ... සප්පෙව්‍යායතන
වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...

- 26 ස. පු:** කාමරාගානුසයො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරික්ඛානං කාමරාග සඤ්ඤාජනං කාමොසො කාමයොගො කාමච්ඡද නිවරණං විතතවිපජ්ජතනන්ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 27. ස. පු:** කාමරාගො -පෙ- කාමච්ඡදනිවරණං විතත- විපජ්ජතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගානුසයො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 28. ස. පු:** කාමරාගානුසයො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: කතමකකඤ්චපරියාපනො'ති.
ප. චී: සඤ්ඤාකකඤ්චපරියාපනො'ති.
ස. අනු: සඤ්ඤාකකඤ්චො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 29. ස. පු:** සඤ්ඤාකකඤ්චො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: වේදනාකකඤ්චො සඤ්ඤාකකඤ්චො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 30. ස. පු:** කාමරාගානුසයො සඤ්ඤාකකඤ්චපරියාපනො විතත- විපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගො සඤ්ඤාකකඤ්චපරියාපනො විතත- විපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 31. ස. පු:** කාමරාගො සඤ්ඤාකකඤ්චපරියාපනො විතත- සම්පජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගානුසයො සඤ්ඤාකකඤ්චපරියාපනො විතතසම්පජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

- 26. ස. පු:** කාමරාගානුශය විතතවිප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගය කාමරාගපයඤ්චානස කාමරාගසං-
යෝජනය කාමමිතය කාමයෝගය කාමච්ඡද-
නිවරණය විතතවිප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 27. ස. පු:** කාමරාගය ... කාමච්ඡදනිවරණය විතතවිප්පුසාන
වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගානුශය විතතවිප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 28. ස. පු.** කාමරාගානුශය විතතවිප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ,
- ස. අනු:** කචර සකකිසෙක පයභීපනන වේ ද?
- ප. පි:** සංසකාරසකකිසෙහි පයභීපනන වෙයි.
- ස. අනු:** සංසකාරසකකිස විතතවිප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 29. ස. පු:** සංසකාරසකකිස විතතවිප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** වෙදදාසකකිස සංඥසකකිස විතතවිප්පුසාන
වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 30. ස. පු:** කාමරාගානුශය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ
විතතවිප්පුසාන වූයේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ
විතතවිප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 31. ස. පු:** කාමරාගය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ
විතතසම්ප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගානුශය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ
විතතසම්ප්පුසාන වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...

82. ස. පු:

කාමරාගානුසයො සඛිංරකකිපරියාපනො
විතතවිපසුතො, කාමරාගො සඛිංරකකි-
පරියාපනො විතතසමපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

සඛිංරකකිකො එකදෙසො විතතසමපසුතො
එකදෙසො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

83. ස. පු:

සඛිංරකකිකො එකදෙසො විතතසමපසුතො
එකදෙසො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

වෙදනාකකිකො සඤ්ඤාකකිකො¹ එකදෙසො
විතතසමපසුතො එකදෙසො විතතවිප-
සුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

84. ස. පු:

පටිඝානුසයො මානානුසයො දිට්ඨානුසයො විචි-
කිච්ඡානුසයො හවිරාගානුසයො අවිජ්ජානුසයො
විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

අවිජ්ජා අවිජ්ජොසො අවිජ්ජායොගො -පෙ-
අවිජ්ජානීවරණං විතතවිපසුතනනි.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

85. ස. පු:

අවිජ්ජා අවිජ්ජොසො අවිජ්ජායොගො -පෙ-
අවිජ්ජානීවරණං විතතසමපසුතනනි.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

අවිජ්ජානුසයො විතතසමපසුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

86. ස. පු:

අවිජ්ජානුසයො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

කතමකකිපරියාපනො'ති.

ප. වි:

සඛිංරකකිපරියාපනො'ති.

ස. අනු:

සඛිංරකකිකො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

1. ඵ්ඤ්ඤාණකකිකො - PTS.

82. ස. ප්‍ර: කාමරාගානුශය සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වුයේ විතතවිප්‍රසුකත වෙයි. කාමරාගය සංඝකාරසකකි පයඝීපනන වුයේ විතතසම්ප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඝකාරසකකිය එකදෙය වැ විතතසම්ප්‍රසුකත වුයේ එකදෙය වැ විතතවිප්‍රසුකත වුයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

83. ස. ප්‍ර: සංඝකාරසකකිය එකදෙය වැ විතතසම්ප්‍රසුකත වුයේ එකදෙය වැ විතතවිප්‍රසුකත වුයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනාසකකිය, සංඤ්ඤකකිය එකදේය වැ විතතසම්ප්‍රසුකත වුයේ එකදේය වැ විතතවිප්‍රසුකත වුයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

84. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිභානුශය, මානානුශය දූට්ඨඅනුශය, විචි-කිත්තානුශය, භවිරාගානුශය, අවිදුකුශය විතත-විප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිදුකු, අවිදුකුඛ්‍ය, අවිදුකු යොග ... අවිදුකු නිවරණ විතතවිප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

85. ස. ප්‍ර: අවිදුකු, අවිදුකු ඛ්‍ය, අවිදුකුයොග ... අවිදුකුනිවරණ විතතසම්ප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිදුකුකුශය විතතසම්ප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

86. ස. ප්‍ර: අවිදුකුකුශය විතතවිප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කවර සකකියෙකැ ඇතුලත් වේ ද?

ප. වි: සංඝකාරසකකියෙහි ඇතුලත් වෙයි.

ස. අනු: සංඝකාරසකකිය විතතවිප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

- 37. ස. පු:** සංඛාරකඛකේඛා විතතවිපසුතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: වේදනාකඛකේඛා සංඤ්ඤාකඛකේඛා විතතවිපසුතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 38. ස. පු:** අවිජ්ජානුසයො සංඛාරකඛකිපරියාපනො විතතවිපසුතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අවිජ්ජා සංඛාරකඛකිපරියාපනො විතතවිපසුතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 39. ස. පු:** අවිජ්ජා සංඛාරකඛකිපරියාපනො විතතසම්පසුතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො සංඛාරකඛකිපරියාපනො විතතසම්පසුතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 40. ස. පු:** අවිජ්ජානුසයො සංඛාරකඛකිපරියාපනො විතතවිපසුතො, අවිජ්ජා සංඛාරකඛකිපරියාපනො විතතසම්පසුතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: සංඛාරකඛකේඛා එකදෙසො විතතසම්පසුතො, එකදෙසො විතතවිපසුතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 41. ස. පු:** සංඛාරකඛකේඛා එකදෙසො විතතසම්පසුතො එකදෙසො විතතවිපසුතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: වේදනාකඛකේඛා සංඤ්ඤාකඛකේඛා එකදෙසො විතතසම්පසුතො, එකදෙසො විතතවිපසුතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

- 37. ස. පු:** සංඝකාරසකකිංස විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** වෙදනාසකකිංස සංඥසකකිංස විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 38. ස. පු:** අවිද්ඤානුශය සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූයේ විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්ඤා සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූවා විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 39. ස. පු:** අවිද්ඤා සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූවා විතතසම්ප්පුසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්ඤානුශය සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූයේ විතතසම්ප්පුසුකත වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 40. ස. පු:** අවිද්ඤානුශය සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූයේ විතතච්ඡුසුකත යැ, අවිද්ඤා සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූවා විතතසම්ප්පුසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** සංඝකාරසකකිංස එකදේශ වැ විතතසම්ප්පුසුකත වූයේ එකදේශ වැ විතතච්ඡුසුකත වූයේ වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 41. ස. පු:** සංඝකාරසකකිංස එකදේශ වැ විතතසම්ප්පුසුකත වූයේ එකදේශ වැ විතතච්ඡුසුකත වූයේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** වෙදනාසකකිංස සංඥසකකිංස එකදේශ වැ විතතසම්ප්පුසුකත වූයේ එකදේශ වැ විතතච්ඡුසුකත වූයේ වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...

42. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අනුසයා විත්තවිපප්පත්තා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පුට්ඨජ්ඣනො කුසලාබ්භාකතෙ විතෙත වත්තමානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: අනුසයා තෙන විතෙතන සම්පසුත්තා'ති.
 ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි අනුසයා විත්තවිපප්පත්තා'ති.
43. ප. පු: 'පුට්ඨජ්ඣනො කුසලාබ්භාකතෙ විතෙත වත්තමානෙ සරාගො'ති වත්තබ්බොති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: රාගො තෙන විතෙතන සම්පසුත්තො'ති.
 ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි රාගො විත්තවිපප්පත්තො'ති.

තිස්සො'පි අනුසයකථා නිමිතිතා.

42. ප. ප්‍ර: 'අනුයයෙව්ථයෝ විතතවිප්‍රසුක්කයහ'යි නො කියැවුනු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: පාඨශ්ථන තෙමේ කුශලාච්ඡාකාන විතතය පවතින් මැ සානුයය වේ යයි කියැවුනු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: අනුයයයෝ ඒ විතතය හා සමප්‍රසුක්ක වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- ප. අ: එකරුණින් අනුයයයෝ විතතවිප්‍රසුක්ක වෙති.
43. ප. ප්‍ර: පාඨශ්ථනයා කුශලාච්ඡාකාන විතතය පවතින් මැ 'සරාග' යයි කියැවුනු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: රාගය ඒ විතතයෙන් සමප්‍රසුක්ක වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- ප. අ: ඒ කරුණින් රාගය විතතවිප්‍රසුක්ක වෙයි.

තිසෙසාරි අනුසයකථා නිමි.

11. 2.

සද්දේශය

1. ස. පු: අසද්දේශයේ විගතේ සද්දේශයෙහි පවතින විගතේ වචනමානෙ න වචනබලං “සද්දේශ”යි.

ප. පරිසද්දේශ: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගේ විගතේ න වචනබලං: විතරාගො’ති.

ප. පරි: න හෙවං වචනබලං -පෙ-

2. ස. පු: අසද්දේශයේ විගතේ සද්දේශයෙහි පවතින විගතේ වචනමානෙ න වචනබලං “සද්දේශ”යි.

ප. පරිසද්දේශ: ආමන්තා.

ස. අනු: දෙසෙ විගතේ -පෙ- මොහෙ විගතේ -පෙ- කිලෙසෙ විගතේ න වචනබලං: නිකකිලෙසො’ති.

ප. පරි: න හෙවං වචනබලං -පෙ-

3. ස. පු: රාගේ විගතේ වචනබලං: විතරාගො’ති.

ප. පරිසද්දේශ: ආමන්තා.

ස. අනු: අසද්දේශයේ විගතේ සද්දේශයෙහි පවතින විගතේ වචනමානෙ වචනබලං: සද්දේශ’යි.

ප. පරි: න හෙවං වචනබලං -පෙ-

4. ස. පු: දෙසෙ විගතේ -පෙ- මොහෙ විගතේ -පෙ- කිලෙසෙ විගතේ වචනබලං: නිකකිලෙසො’ති.

ප. පරිසද්දේශ: ආමන්තා.

ස. අනු: අසද්දේශයේ විගතේ සද්දේශයෙහි පවතින විගතේ වචනමානෙ වචනබලං: සද්දේශ’යි.

ප. පරි: න හෙවං වචනබලං -පෙ-

5. ස. පු: අසද්දේශයේ විගතේ සද්දේශයෙහි පවතින විගතේ වචනමානෙ වචනබලං: සද්දේශ’යි.

ස. පරිසද්දේශ: ආමන්තා.

ප. අනු: අනිතේන සද්දේශෙන සද්දේශී, නිරුද්ධෙන විගතෙන පරිපසංග්ගාදෙන සද්දේශෙන සද්දේශී’ති.

ස. පරි: න හෙවං වචනබලං -පෙ-

සද්දේශය නිවසිතා

11. 2.

සූත්‍රකථා.

[මාභිඤ්ඤායෙන් අඤ්ඤාය විගත කල්හිදු චක්ඛුර්විඤ්ඤානාදි චග්ගයෙන් ඤානවිප්‍රසූතාන විතතය ඇති කලා ඒ මාභිවිතතය නැත්තේ වේ ද, එහෙයින් 'ඤ්ඤා' යයි නො කියැවුණු වෙයි යන මහාපටිඨිකයන්ගේ විංද විද්‍රව්‍යව 'ඤ්ඤාකථා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: අඤ්ඤාය විගත කලා ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය පවතින් මැ 'ඤ්ඤා' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රාගය විගත කලා 'විතරාග' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: අඤ්ඤාය විගත කලා ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය පවතින් මැ 'ඤ්ඤා' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්වේෂය විගත කලා ... මොහොය විගත කලා ... කේශලය විගත කලා 'නිෂ්කේශල' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: රාගය විගත වත් මැ 'විතරාග' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අඤ්ඤාය විගත වත් මැ ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය ඇති කලා 'ඤ්ඤා' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ද්වේෂය විගත වත් මැ ... මෝහය විගත වත් මැ ... කේශලය විගත වත් මැ 'නිෂ්කේශල' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අඤ්ඤාය විගත වත් මැ ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය ඇති කලා 'ඤ්ඤා' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප. ප්‍ර: අඤ්ඤාය විගත වත් මැ ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය ඇති කලා 'ඤ්ඤා' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: අතීත වූ ඤානයෙන් 'ඤ්ඤා' වේ ද? තිරුඬු වූ විගත වූ සත්භිද්ධිය ඤානයෙන් 'ඤ්ඤා' වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

සූත්‍රකථා නිමි.

11. 3.

සද්දණං විතතවිපපසුත්තනනිකථා.

1. ස. පු: සද්දණං විතතවිපපසුත්තනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: රූපං තිබ්බානං.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සද්දණං විතතවිපපසුත්තනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: පඤ්ඤා පඤ්ඤාදිත්තං පඤ්ඤාබලං සම්මාදිට්ඨි
 ධම්මවිවයසමෙබ්බාජ්ඣබ්බෙහා විතතවිපපසුත්තනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: පඤ්ඤා පඤ්ඤාදිත්තං පඤ්ඤාබලං සම්මාදිට්ඨි
 ධම්මවිවයසමෙබ්බාජ්ඣබ්බෙහා විතතසම්පසුත්තනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: සද්දණං විතතසම්පසුත්තනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සද්දණං විතතවිපපසුත්තනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: කතම්කඛකිපරියාපත්තනනි.
 ප. පි: සඛිංරකඛකිපරියාපත්තනනි.
 ස. අනු: සඛිංරකඛකේහා විතතවිපපසුත්තනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: සඛිංරකඛකේහා විතතවිපපසුත්තනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: වෙදනාකඛකේහා, සඤ්ඤාකඛකේහා විතතවිප-
 සුත්තනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

11. 8.

සැදුණා. විනාඩි පහකින් නැති කළා.

[විකුණුවීසැනාදියෙන් සමන්විත අතින් තමන් ලැබූ මාහිසැනාය නිසා ‘සැති’යයි කියනුලැබුවද ඔබගේ ඒ මාහිසැනාය ඒ විතරය හා සම්ප්‍රසන්න නො වනුයෙන් සැනාය විතරවිසුසන්න ය’යි ලබ්ධි ගත් සුඵලසෙලිය නිකායමාසීන්ගේ වාද බඳුනට ‘සැණා විතරවිසුසන්නාහි’ කථා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ඥානය විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය වේ ද, නිජාණය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: ඥානය විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රඥ, ප්‍රඥෙද්‍රව්‍ය, ප්‍රඥබල, සාමන්දපථ, ධම්මවිධ-
ස්මේධාධාරණ විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: ප්‍රඥ, ප්‍රඥෙද්‍රව්‍ය, ප්‍රඥබල, සාමන්දපථ, ධම්මවිධ-
ස්මේධාධාරණ විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඥානය විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: ඥානය විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කවර සක්කාදිකා ඇතුළත් වේ ද?
- ප. පි: සංඝකාරකකකිකා ඇතුළත් වෙයි.
- ස. අනු: සංඝකාරකකකිකා විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

5. ස. ප්‍ර: සංඝකාරකකකිකා විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වෙදනාසක්කා සංඥාසක්කා විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

6. ස. පු: ඥාණං සංඛාරකකකිපරියාපනතං විහතවිපප-
සුත්තනනි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: පඤ්ඤා සංඛාරකකකිපරියාපනතා විහතවිපප-
සුත්තා'ති.

ප. පටි: න භෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පඤ්ඤා සංඛාරකකකිපරියාපනතා විහතවිපප-
සුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: ඥාණං සංඛාරකකකිපරියාපනතං විහත-
සම්පසුත්තනනි.

ප. පටි: න භෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: ඥාණං සංඛාරකකකිපරියාපනතං විහතවිපප-
සුත්තං, පඤ්ඤා සංඛාරකකකිපරියාපනතා
විහතසම්පසුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: සංඛාරකකකිං එකදෙසො විහතසම්පසුත්තො,
එකදෙසො විහතවිපපසුත්තො'ති.

ප. පටි: න භෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සංඛාරකකකිං එකදෙසො විහතසම්පසුත්තො,
එකදෙසො විහතවිපපසුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: වේදනාකකිං, සඤ්ඤාකකිං එකදෙසො
විහතසම්පසුත්තො එකදෙසො විහතවිපප-
සුත්තො'ති.

ප. පටි: න භෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න විහතබ්බං ඥාණං විහතවිපපසුත්තන'නති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අනු: "අරහං වහ්නුවිඤ්ඤාණසම්බති ඥාණී'ති
වහ්නබ්බො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අනු: ඥාණං තෙන විතෙතන සම්පසුත්තන'නති.

ස. පටි: න භෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි ඥාණං විහතවිපපසුත්තනනි.

6. ස. ප්‍ර: ඥානය සංසකාරසකකිපයඝීපනන වූයේ විහර-
විප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රඥ සංසකාරසකකිපයඝීපනන වූවා විහරවිප්‍ර-
සන්න වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. ප්‍ර. ප්‍රඥ සංසකාරසකකිපයඝීපනන වූවා විහර-
විප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඥානය සංසකාරසකකිපයඝීපනන වූයේ විහර-
සමප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ඥානය සංසකාරසකකිපයඝීපනන වැ විහරවිප්‍ර-
සන්න වෙයි. ප්‍රඥ සංසකාරසකකිපයඝීපනන වැ
විහරසමප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පරි: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංසකාරසකකිය ඵකදේය වැ විහරසමප්‍රසන්න
වූයේ ඵකදේය වැ විහරවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
9. ස. ප්‍ර: සංසකාරසකකිය එකදේය වැ විහරසමප්‍රසන්න
වූයේ එකදේය වැ විහරවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වෙදනාසකකිය සංඥාසකකිය එකදේය වැ
විහරසමප්‍රසන්න වූයේ එකදේය වැ විහරවිප්‍රසන්න
වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
10. ප. ප්‍ර: 'ඥානය විහරවිප්‍රසන්න යැ'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් වක්‍රුර්විඥාන සමකාගත වැ 'ඥානී' යයි
කීවුයුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ඥානය ඒ සිතින් සමප්‍රසන්න වේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණිත් 'ඥානය විහරවිප්‍රසන්න වෙයි.'

11. ප. පු: අරහා චකත්ථිසද්දණනමඛිති පසද්දචා'ති
වතතබ්බො'ති.
- ස. පටිසද්ද: ආමනතා.
- ප. අනු: පසද්ද තෙන විතෙතන සමපයුත්තා'ති.
- ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බ - පෙ-
- ප. පා: තෙන හි පසද්ද විහතවිපපයුත්තා'ති.

සද්දණං විහතවිපපයුත්තනනි කථා නිවසිතා.

- 11** ප. පු: රහත් චක්ඛුර්විඥානසමකායන වූයේ ප්‍රඥාචන් යැයි කියැවුනු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ප්‍රඥාච ඒ විහතයෙන් සම්ප්‍රසන්න වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- ප. පා: එකරුණිත් ප්‍රඥාච විහතවිපසසුතත වෙයි.

ඤාණං විහතවිපසසුතතනති කථා නිමි

11. 4

ඉදං දුක්ඛන්තිකථා.

1. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
ස. අනු: අයං සමුදයො'ති¹ වාචං භාසතො 'අයං
සමුදයො'ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
ස. අනු: අයං නිරෝධො'ති² වාචං භාසතො 'අයං
නිරෝධො'ති² සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
ස. අනු: අයං මග්ගො'ති වාචං භාසතො 'අයං මග්ගො'ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අයං සමුදයො'ති වාචං භාසතො න ච 'අයං
සමුදයො'ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො න ච 'ඉදං
දුක්ඛ'න්ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අයං නිරෝධො'ති¹ වාචං භාසතො න ච 'අයං
නිරෝධො'ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො න ච 'ඉදං
දුක්ඛ'න්ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. දුක්ඛසමුදයොති - සිමු, මජ්ඣං. 2. දුක්ඛනිරෝධොති - සිමු, මජ්ඣං.

1, අයං නිරෝධොති අයං මග්ගො'ති - මජ්ඣං.

11. 4.

ඉදං ද්‍රක්ඛන්තිකථා

[යෝගාවචර ලෝකෝත්තරමාභීක්‍ෂණයෙහි දී ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස්සේ සිතේ. එයින් බහුල ‘මේ දුක්ඛ’යි ඥානය ඇති යන ලබ්ධි ගත් අඩුකයන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ඉදං ද්‍රක්ඛන්ති කථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ දුක්ඛ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ සමුදය යැ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ සමුදය යැ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ දුක්ඛ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ නිරෝධ යැ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ නිරෝධ යැ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ දුක්ඛ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ මාභී යැ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ මාභී යැ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ‘මේ සමුදය යැ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ සමුදය නො වෙති’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස්සේ ඔණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ දුක්ඛ නො වෙති’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: ‘මේ නිරෝධ යැ’යි ඔස්සේ ඔණනුහට ‘මේ නිරෝධ නො වෙති’යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස්සේ ඔණනුහට ‘මේ දුක්ඛ නො වෙති’යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

6. ස. පු: අයං මග්ගොති වාචං භාසතො න ච 'අයං මග්ගො'ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපං අතිච්චන්ති වාචං භාසතො 'රූපං අතිච්ච'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අතිච්චන්ති වාචං භාසතො 'විඤ්ඤාණං අතිච්ච'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'රූපං අනත්තා'ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: 'මේ මාග්‍යී යෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ මාග්‍යී නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'මේ දුකෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'රූපය අතිත්‍ය යෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'රූපය අතිත්‍ය යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාරයෝ ... විඥානය අතිත්‍ය යෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'විඥානය අතිත්‍ය යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'රූපය අනාත්ම යෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'රූපය අනාත්ම යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාරයෝ ... විඥානය අනාත්ම යෑ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'විඥානය අනාත්ම යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- 11. ස. පු:** රූපං අනිච්ඡන්ති වාචං භාසතො 'න ච රූපං අනිච්ඡන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ස. අනු:** ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 12. ස. පු:** වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනිච්ඡන්ති වාචං භාසතො 'න ච විඤ්ඤාණං අනිච්ඡන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ස. අනු:** ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 13. ස. පු:** රූපං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'න ච රූපං අනත්තා'ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ස. අනු:** ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 14. ස. පු:** වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'න ච විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා.
- ස. අනු:** ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 15. ස. පු:** ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො ඉදං දුක්ඛන්ති ඤාණං පච්ඡන්ති'ති
- ප. පටිඤ්ඤ:** ආමන්තා
- ස. අනු:** 'ඉ' ඉති ව¹ 'දං' ඉති ව 'දු' ඉති ව² 'බං' ඉති ව³ ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටි:** න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ඉදං දුක්ඛන්ති කථා නිබ්බන්තා.

1. ඊති ව - සා, PTS, ඉති, ව - සිඞ්, මජ්ඣං.

2. දුති ව - සා, PTS

3. කඛන්ති, ව - සිඞ්.

- 11. ස. ප්‍ර:** 'රූපය අතීතය යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'රූපය අතීතය නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 12. ස. ප්‍ර:** 'වේදනා ... සංඥ ... සංසකාරයෝ ... විඥානය අතීතය යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'විඥානය අතීතය නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 13. ස. ප්‍ර:** 'රූපය අනාත්ම යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'රූපය අනාත්ම නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 14. ස. ප්‍ර:** 'වේදනා ... සංඥ ... සංසකාරයෝ ... විඥානය අනාත්ම යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'විඥානය අනාත්ම නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ,
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 15. ස. ප්‍ර:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක්ඛ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'ඉ' යයි ද, 'දං' යයි ද, 'දු' යයි ද, 'ඛං' යයි ද යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ඉදං දුක්ඛතඨි කථා නිමි.

11. 5

ඉද්ධිබලකථා

1. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨියාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඉද්ධිමිසිකො සො ආයු, ඉද්ධිමිසිකා සා ගති,
 ඉද්ධිමිසිකො සො අත්තභාවපට්ඨාගො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨියාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අතිතං කප්පං තිවෙඨියා, අනාගතං කප්පං
 තිවෙඨියා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨියා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දො කප්පෙ තිවෙඨියා, තසො කප්පෙ තිවෙඨියා,
 වත්තාරො කප්පෙ තිවෙඨියා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨියා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨියා, අසති
 ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨියා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨියා'ති.
 අනු: ඨ: ගඤ්ඤි සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨියා,
 අනු. පා: හො ව චිත රො වත්තබ්බෙ “ඉද්ධිබලෙන සමන්තා-
 ගතො කප්පං තිවෙඨියා”ති.

අසති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨියා,¹
 මිතො තිවෙඨියා, කාලං කතො තිවෙඨියා'ති ²

1. තිවෙඨියා'ති - සිඬු, මජ්ඣං, PTS, සා:

2. න හෙවං වත්තබ්බෙ - සිඬු, මජ්ඣං, PTS, සා, අභිකං.

11. 5.

ඉදහිමලකථා

[සංඤ්ඤාදහංවනානාමසංඝයාගේ අතීත භූතවග්ගින් මගන සංඤ්ඤාදහංවන සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යැයි මහාසංඝික නිකාය වාසින් සෙසින් ලබා ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ඉදහිමලකථා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාදහංවන සමනාගත වූයේ (මහ) කපක් සිටුවනේ වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ආසු සංඤ්ඤා වේ ද, ඒ ගති සංඤ්ඤාවේ ද, ඒ ආත්මසංවප්‍රතිලාභ සංඤ්ඤාවේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

2. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාදහංවන සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: අතීත කලායක් සිටුවනේ ද, අනාගත කලායක් සිටුවනේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාදහංවන සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙකපක් සිටුවනේ වේ ද, තුන්කපක් සිටුවනේ වේ ද, හතරකපක් සිටුවනේ වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාදහංවන සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජිවිතය ඇති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවනේ ද, ජිවිතය නැති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවනේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: ජිවිතය ඇති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවනේ යැ.

අනු. ඔ: ඉදින් දිවි ඇති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවනේ නම්,

අනු. පා: හවත 'සංඤ්ඤාදහංවන සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යැ'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

දිවි නැති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවනේ නම්, මිලේ සිටුවනේ යැ, කල්පිත කෙලේ සිටුවනේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙස්සය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උප්පන්නො ඵසෙසා මා නිරුජ්ඣි'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: උප්පන්නා වෙදනා -පෙ- උප්පන්නා සඤ්ඤා -පෙ-
උප්පන්නා වේතනා -පෙ- උප්පන්නං විතතං -පෙ-
උප්පන්නා සඤ්ඤා -පෙ- උප්පන්නං විරියං -පෙ-
උප්පන්නා සති -පෙ- උප්පන්නො සමාධි, -පෙ-
උප්පන්නා පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣි'ති ලබ්භා ඉද්ධියා
පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙස්සය්‍යා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං තිව්චං භොතු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ග
හෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං තිව්චං භොතු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා
පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙස්සය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජාතිධම්මො සත්තා මා ජායිංසු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා
පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ජරාධම්මො සත්තා මා ජිහිංසු'ති¹ -පෙ- ව්‍යාභිධම්මො
සත්තා මා ව්‍යාභිසිංසු'ති -පෙ- මරණධම්මො
සත්තා මා මිහිංසු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. ජරිංසු'ති - මජ්ඣ., PTS.

5. ස. ප්‍ර: සංඤ්චලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිවුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: උපන් ඝට්ඨය 'නභමක් නිරුඬ වේව'යි සංඤ්චලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අල්ලා නවතා ගන්නට) හැකි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: උපන් වේදනා... උපන් සංඥ උපන් චේතනා... උපන් සිත.. උපන් ශ්‍රද්ධා... උපන් විශ්වාස.. උපන් ඝමානිය ... උපන් සමාධිය ... උපන් ප්‍රඥාව නභමක් නිරුඬ වේ ව යි සංඤ්චලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අල්ලාගන්නට) ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

6. ස. ප්‍ර: සංඤ්චලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිවුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'රූපය නිත්‍ය වේව'යි සංඤ්චලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අනිත්‍යබව නවතා ලන්නට) ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: 'වේදනා ... සංඥ...සංස්කාරයෝ... විඤ්ඤ නිත්‍ය වේව'යි සංඤ්චලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

7. ස. ප්‍ර: සංඤ්චලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිවුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ජාතිස්වභාවය ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් උපදින්න'යි සංඤ්චලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: 'ජරාස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් දිරන්ව'යි... 'ව්‍යාධිස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් ව්‍යාධිත වෙත්වයි ... මරණස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් මියෙත්ව'යි සංඤ්චලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

8. ප. පු: හ වතඛබ්බං ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුතතං හගවතා, “යස්ස කස්සචි ආනන්ද චත්තාරො ඉද්ධිපාදා භාවිතා ඛනුලිකතා යානිකතා වැනුකතා අනුට්ඨිතා පටිච්ඡිතා සුසම්මාරථා සො ආකඛ්ඛිමානො¹ කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍ය කප්පං ව-සෙසං වා”ති² අද්දොච සුතතනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

9. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුතතං හගවතා, “චතුන්නං හික්ඛවෙ ධම්මානං නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. කතමෙසං චතුන්නං: ජරා-ධමෙමා මා ජරි'ති නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. ව්‍යාධිධමෙමා මා ව්‍යාධිසිති -පෙ- මරණධමෙමා මා මිසිති -පෙ- යාති බො පන තාති පුබ්බෙ කතාති පාපකාති කම්මාති සංකිලෙසිකාති පොනොභවිකාති³ තිස්සාරාති⁴ දුක්ඛවිපාකාති ආයතීං ජාති ජරා මරණියාති, තෙසං විපාකො මා තිබ්බන්තී'ති නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. ඉමෙසං බො හික්ඛවෙ චතුන්නං ධම්මානං නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මි”න්ති⁵ අද්දොච සුතතනො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වතඛබ්බං ‘ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ඉද්ධිබලකථා නිවර්තනා.

1 අකඛ්ඛිමානො සො ආනන්ද - PTS

2. දික්ඛනිකාය-මහාපරිනිබ්බාසසුත්ත, ඉද්ධිපාදසංසුත්ත-වාපාලවග්ග - චෙතිස්සුත්ත, උද්දකපාළි.

3. පොනොඛබ්බිකාති - මජ්ඣං.

4. සදරාති - මජ්ඣං.

චතුස්සකඛ්ඛානාර - පාටිභොගසුත්ත

8. ප. පු: ‘සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යැ’යි නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ කූ: “ආනන්දය, යම් කිසිවක් හු විසින් සතර සාද්ධි-පාදයෝ භාවිත වෙත් ද, බහුලිකාත වෙත් ද, යෙදූ යානයක් මෙන් කරන ලද වෙත් ද, ප්‍රතික්ඛා කරන ලද වෙත් ද, අධිෂ්ඨිත වෙත් ද, පරිච්ඡිත වෙත් ද, මනා-කොට ප්‍රගුණ කරන ලද වෙත් ද, හේ කැමැතියේ කල්‍යාණයක් හෝ කල්‍යාණමයයක් හෝ සිටුවනේ යැ”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ කූ?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යැ.

9. ස පු: සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ කූ: “මහණෙනි, සතරධර්ම කෙනකුන්ට-ප්‍රමණ වේවයි බ්‍රාහ්මණ වේවයි දේව වේවයි මාර වේවයි බ්‍රහ්ම වේවයි ලෝකයෙහි අනෙකෙක් වේවයි ඇපවන කිසිවෙක් නැත. කවර සතර දෙනකුනට යත්: ‘ජරාඝට්ඨාච ඇතියේ නහමක් දිරාව’යි කියා මහණ හෝ බමුණු හෝ දේව හෝ මර හෝ බමු හෝ ලොව අත් කිසිවෙක් හෝ ඇපවන කිසිවෙක් නැත ‘ව්‍යාධිඝට්ඨාච ඇතියේ නහමක් ව්‍යාධිත වේව’යි ... ‘මරණඝට්ඨාච ඇතියේ නහමක් මියේව’යි ... සංකෙල්පයට හිත වූ පුනභීතිට වැටෙන නික්ඛාර දු:ඛවිපාක ඇති අනායෙහි ජාති ජරා මරණයට හිත පෙර කළ යම් පාපකම්යෝ ඇද්ද, උත්තේ විපාක නහමක් උපදිව’යි කියා ප්‍රමණ හෝ බ්‍රාහ්මණ හෝ දේව හෝ මාර හෝ බ්‍රහ්ම හෝ ලෝකයෙහි අත් කිසිවෙක් හෝ ඇපවන කිසිවෙක් නැත. මහණෙනි, මේ සතර ධර්මයනට ඇපවන ප්‍රමණ හෝ යැ බ්‍රාහ්මණ හෝ යැ දේව හෝ යැ මාර හෝ යැ බ්‍රහ්ම හෝ යැ ලෝකයෙහි අත් කිසිවෙක් හෝ නැති”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ කූ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යයි නො කියැවුණු යැ.

සාද්ධිබලකපා නිමි

11. 6.

සමාධිකථා

1. ස. පු: විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: අතීතා විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: අනාගතා විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.¹
 ස. අනු: නනු අතීතං නිරුඳ්ධං අනාගතං අජාතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 අනු. ය: හඤ්චී අතීතං නිරුඳ්ධං අනාගතං අජාතං,
 අනු. පා: නො ච චත රෙ වත්තබ්බෙ: "විත්තසන්නති සමාධි"ති.
4. ප. පු: ඵකවිත්තකකඤ්ඤො සමාධි'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. අනු: චක්ඛුච්ඤ්ඤාණසමඛිති සමාපනෙතා'ති.
 ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
 ප. අනු: සොභවිඤ්ඤාණසමඛිති -පෙ- සානවිඤ්ඤාණ-
 සමඛිති -පෙ- ජීවහාවිඤ්ඤාණසමඛිති -පෙ- කාය-
 විඤ්ඤාණසමඛිති -පෙ- අකුසලවිත්තසමඛිති -පෙ-
 රාගසහගතං -පෙ- දෝසසහගතං -පෙ-
 මොහසහගතං -පෙ- අනොත්තප්ප සහගතං විත්ත-
 සමඛිති සමාපනෙතා'ති.
 ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -

1 විත්තසන්නති -පෙ- ආමනතා- PTS. උභ්‍යං.

11. 6.

සමාධිකථා.

[එකවිත්තකණ්ණියෙහි උපන් ඒකාග්‍රතාව සමාධිකථාප්‍රයන් ‘සමාධි චෙති’යි නො ගෙන විත්තසන්නතිය සමාධි නමි’යි ලබ්‍ධි ගත් සමාසනි-
වාද උත්තරාපට්ඨ නිකායවාසීන්ගේ ලබ්‍ධි බිඳුනට සමාධිකථා එයි.]

1. ස. පු: විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අතීත විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනාගත විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අතීතය නිරුඳ්ධි වූයේ අනාගතය නුපත්තේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අතීතය නිරුඳ්ධි වී නම් අනාගතය නුපත්තේ වී නම්,
- අනු. පා: හවත “විත්තසන්නතිය සමාධි වේ” යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
4. ප. පු: සමාධි එකවිත්තකණ්ණිය වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: චක්ඛුර්විඤ්ඤසමඛිති වූයේ සමාපන්න (සමාහිත) වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. අනු: ශ්‍රෝත්‍රවිඤ්ඤසමඛිති වූයේ ... සුඛවිඤ්ඤසමඛිති වූයේ . ජ්‍යෙෂ්ඨවිඤ්ඤසමඛිති වූයේ ... කාය විඤ්ඤසමඛිති වූයේ අකුසලවිත්තසමඛිති වූයේ ... රාග-සහගත ... දෝෂසහගත මොහසහගත ... අනපත්‍රපාසහගත විත්තසමඛිති වූයේ සමාපන්න වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ස. පු: විතතසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: අකුසලවිතතසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
 ස. අනු: රාගසහගතා -පෙ- ද්වේසසහගතා -පෙ- මොහ-
 සහගතා -පෙ- අනොරතපාසහගතා විතත-
 සන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං විතතබ්බං -පෙ-
6. ප. පු: න විතතබ්බං 'විතතසන්නති සමාධි'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: “අහං ඛො ආවුසො
 නිගණ්ඨො¹ පහොමි අනිඤ්ඤාමොනො² කායෙන, අහං-
 සමානො වාචං, සත්ත රතතිඤ්චොති එකන්තසුඛ
 පටිසංචෙදි විහරිතු”න්ති³ අපෙථ'ව සුත්තනන්තො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. ආ: තෙන හි 'විතතසන්නති සමාධි'ති.

සමාධිකථා නිවසිතා.

1. නිගණ්ඨ - සිඹු, - PTS.

2. අනිච්චොනො - සිඹු.

3. මජ්ඣිමනිකාය - චූළසංඛකසුත්ත.

5. ස. පු: විතතසනනති සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුලෙවිතතසනනති සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..
- ස. අනු: රාගසහගත ... දෝෂසහගත ... මොහසහගත ... අනපත්‍රපාසහගත විතතසනනති සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ප. පු: 'විතතසනනති සමාධි වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "ඇවැත්ති තිගණ්ඨයෙනි, මම වනාහි කයින් නො සැලෙන්නෙමි, බස් නො බණ්ණුයෙමි, සත් දවරියක් මුළුල්ලෙහි එකානන්තසුඛ විඳින්නෙමි වාස කරන්නට පොහොසත්මි"යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ආ: එකරුණීන් 'විතතසනනති සමාධි වෙයි.'

සමාධිකථා නිමි.

11. 7.

බමමට්ඨිකතාකථා

1. ස. පු: බමමට්ඨිකතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති චට්ඨපචේත්ඤෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රූපස්ස සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති චට්ඨපචේත්ඤෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: වේදනාය සීතතා -ප- සිඤ්ඤාය සීතතා -පෙ- සංඛාරානං සීතතා -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස සිද්ධතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති චට්ඨපචේත්ඤෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

බමමට්ඨිකතාකථා නිවසිතා.

11. 7.

බමමටසිතතාකථා

[“සිතාව සා බාහු” යන වචනය නිසා ප්‍රතිතාසමුත්තරයද සම්බන්ධ බමමටසිතතාවද අවිද්‍යාද මෙන් පරිනිප්පන්න වෙති යි ලබ්ධි ගත් අකුසලනිසායව්‍යාසීන්ගේ වාද බිඳුනට බමමටසිතතාකථා එයි]

1. ස. ප්‍ර: බමමටසිතතාව පරිනිප්පන්න (හෙතුසමුත්තර) වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ පරිනිප්පන්න සිතතාවට (අවිද්‍යාදය හැර තදන්‍ය) පරිනිප්පන්නසිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: (නොප කියන) ඒ සිතතාවට තදන්‍ය පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ ඒ හේතුපරිනිප්පන්නසිතතායෙන් මැ (මෙසේ හෙතුපරමපරාව නො සිද්ධ කල්හි) දුඛයාගේ අත්‍යකිරියාවෙක් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පන්නයෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: රූපයාගේ සිතතාව පරිනිප්පන්න ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ සිතතාවට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ඒ සිතතාවට පරිනිප්පන්න සිතතාවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ ඒ පරිනිප්පන්නසිතතායෙන් මැ දුඛයාගේ අත්‍යකිරියායෙක් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පන්නයෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: චේදනාවට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක්... සංඥාවට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් .. සංස්කාරයට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක්.. චිද්‍යානට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: එයට පරිනිප්පන්න සිතතා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: එයට පරිනිප්පන්නසිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: එයින් එයින් මැ දුඛයාගේ අත්‍යකිරියායෙක් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පන්නයෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

බමමටසිතතාකථා නිමි.

11. 8.

අනිව්චනා කථා

1. ස. පු: අනිව්චනා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය අනිව්චනාය අනිව්චනා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: තාය අනිව්චනාය තාය අනිව්චනා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා නත්ති වට්ඨපච්චේදෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: ජරා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය ජරාය ජරා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: තාය ජරාය ජරා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති වට්ඨපච්චේදෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: මරණං පරිනිප්පන්නන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තස්ස මරණස්ස මරණං පරිනිප්පන්නන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: තස්ස මරණස්ස මරණං පරිනිප්පන්නන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තස්ස තස්සෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති වට්ඨපච්චේදෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. 8

අතිවිවතාකථා

[අතිතය වූ රූපාදීන්ගේ අතිතාතා ද රූපාදීන් සෙසින් පරිනිප්පතියා'යි අතිකතිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්‍ධි ගත් අතා-
වාදීන්ගේ වාද බිඳුනට 'අතිවිවතාකථා' එයි.]

1. ස. පු: අතිතාතාව පරිනිප්පතන (හෙතුසමුප්පතන) වේද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ අතිතාතාවට තදහස පරිනිප්පතන අතිතාතා ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 2 ස පු: ඒ අතිතාතාවට ද තදහස අතිතාතාවට ද පරිනිප්පතන අතිතාතා ඇද්ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ ඒ (පරිනිප්පතන) අතිතාතායෙන් මැ දූඛයාගේ අත්තකිරියායෙන් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙන් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පතන නැද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
3. ස. පු: ජරාව පරිනිප්පතන වේ ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ ජරාවට තදහස පරිනිප්පතන ජරා ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: ඒ ජරාවට තදහස පරිනිප්පතන ජරා ඇද්ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: එයින් එයින් මැ දූඛයාගේ අත්තකිරියායෙන් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙන් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පතන නැද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ
5. ස. පු: මරණය පරිනිප්පතන වේ ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ මරණයට තදහස පරිනිප්පතන මරණ ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. පු: ඒ මරණයට තදහස පරිනිප්පතන මරණ ඇද්ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: එයින් එයින් මැ දූඛයාගේ අත්තකිරියායෙන් නැද්ද වට සිද්ධිමෙන් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පතන නැද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

7. ස. පු: රූපං පරිනිප්පන්නං. රූපස්ස අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අනිවචනා පරිනිප්පන්නා. අනිවචනාය අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: රූපං පරිනිප්පන්නං. රූපස්ස ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ජරා පරිනිප්පන්නා, ජරාය ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: රූපං පරිනිප්පන්නං. රූපස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මරණං පරිනිප්පන්නං. මරණස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: වේදනා -පෙ- සංඤ්ඤා -පෙ- භංගාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං පරිනිප්පන්නං. විඤ්ඤාණස්ස අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අනිවචනා පරිනිප්පන්නා. අනිවචනාය අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: විඤ්ඤාණං පරිනිප්පන්නං. විඤ්ඤාණස්ස ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ජරා පරිනිප්පන්නා. ජරාය ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: විඤ්ඤාණං පරිනිප්පන්නං. විඤ්ඤාණස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මරණං පරිනිප්පන්නං. මරණස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනිවචනාකථා නිමසිතා.

ඵකාදසමෝ වග්ගො නිමසිතො.

භස්ස උද්දනං

අනුසාරා අබ්‍යාකතා අභේදානා විතථිප්පසුත්තා,
 ඤාණේ විගතේ ඤාණේ ඤාණං විතථිප්පසුත්තං
 යත්ථ සද්දෙ ඤාණං පච්ඡන්ති
 ඉද්ධිබලෙන සම්මතාගතො කප්පං තිට්ඨොසා
 විතථිසන්නති සමාධි ධම්මට්ඨිතො අනිවචනා'ති.

7. ස. පු. රූපය පරිනිපානන වෙයි. රූපයට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනිත්‍යතා පරිනිපානන වෙයි. අනිත්‍යතාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු. රූපය පරිනිපානන යැ. රූපයට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජරාව පරිනිපානන වෙයි. ජරාවට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: රූපය පරිනිපානන වෙයි. රූපයාගේ බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මරණය පරිනිපානන වෙයි. මරණයට බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... සංඝකාර ... විඤ්ඤා පරිනිපානන වෙයි. විඤ්ඤාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනිත්‍යතාව පරිනිපානන වෙයි. අනිත්‍යතාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. පු: විඤ්ඤා පරිනිපානන යැ. විඤ්ඤාවට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජරාව පරිනිපානන යැ. ජරාවට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
12. ස. පු: විඤ්ඤා පරිනිපානන යැ. විඤ්ඤාගේ බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මරණය පරිනිපානන වෙයි. මරණයට බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

අනිච්ඡාසංඛාරා නිමි.

එකලොස් වන වග නිමි.

එහි උද්දාය:

අනුසංකප්පා යැ, ඤාණකප්පා යැ, ඤාණං විතැවිප්පයුතතනිකප්පා යැ, ඉදං දුක්ඛන්තරිකප්පා යැ, ඉද්ධිබලකප්පා යැ, සමාධිකප්පා යැ, ධම්මවසිතතා කප්පා යැ, අනිච්ඡාසංඛාරා යි.

ද්වාදසමො වග්ගො

12. 1.

සංවරො කම්මන්තිකපා

1. ස. පු: සංවරො කම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සොතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ඝාතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ-
 ජ්වහින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- කායින්ද්‍රියසංවරො
 කායකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සොතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ඝාතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ-
 ජ්වහින්ද්‍රියසංවරො ජ්වහාකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: මනින්ද්‍රියසංවරො මනොකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: මනින්ද්‍රියසංවරො මනොකම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

දවාදග වගීය

12. 1.

සංවරො කම්මනිකථා

[“වක්ඛනා රූපං දික්ඛා නිමිත්තශාසි හොති, න නිමිත්තශාසි හොති” යන සුත්‍ර වරදවා ගෙන ‘සංවරයන් අසංවරයන් කම් වෙති’ සි මහාසම්මික නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තුවන්ගේ වාද බිඳිනට සංවරො කම්මනිකථා එයි.]

1. ස. පු:

සංවරය කම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.
- ස. අනු:

වක්ඛරිත්‍රියසංවරය වක්ඛු:කම් වේ ද?
- ප. පටි:

එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු:

ශ්‍රොත්‍රෙත්‍රියසංවරය ... ස්‍රාණෙත්‍රියසංවරය ... ජ්‍යෙවත්‍රියසංවරය .. කායෙත්‍රියසංවරය කාය-කම් වේ ද?
- ප. පටි:

එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු:

කායෙත්‍රියසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.
- ස. අනු:

වක්ඛරිත්‍රියසංවරය වක්ඛු:කම් වේ ද?
- ප. පටි:

එසේ නො කියැවුතු යැ ..
3. ස. පු.

කායෙත්‍රියසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.
- ස. අනු:

ශ්‍රොත්‍රෙත්‍රියසංවරය ... ස්‍රාණෙත්‍රියසංවරය ... ජ්‍යෙවත්‍රියසංවරය ජ්‍යෙව:කම් වේ ද?
- ප. පටි:

එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු:

මනිත්‍රියසංවරය මනා:කම් වේ ද?
- ප. පටි:

එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු:

මනිත්‍රියසංවරය මනා:කම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.
- ස. අනු:

වක්ඛරිත්‍රියසංවරය වක්ඛු:කම් වේ ද?
- ප. පටි:

එසේ නො කියැවුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුලත් කර ඇත.

5. ස. පු: මනිජ්ඣයසංවරො මනොකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සොතිජ්ඣයසංවරො -පෙ- සාතිජ්ඣයසංවරො -පෙ- ජ්වහිජ්ඣයසංවරො -පෙ- කාසිජ්ඣයසංවරො කාය-කම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: අසංවරො කම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුජ්ඣයඅසංවරො චක්ඛුකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සොතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- සාතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- ජ්වහිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- කාසිජ්ඣයඅසං-වරො කායකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: කාසිජ්ඣයඅසංවරො කායකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුජ්ඣයඅසංවරො චක්ඛුකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: කාසිජ්ඣයඅසංවරො කායකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සොතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- සාතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- ජ්වහිජ්ඣයඅසංවරො ජ්වහාකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: මනිජ්ඣයඅසංවරො මනොකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: මනිජ්ඣයඅසංවරො මනොකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුජ්ඣයඅසංවරො චක්ඛුකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: මිනිසුන්සංවරය මනාකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රෙහිසංවරය ... ස්‍රාණෙහිසංවරය ... ජිහ්වෙහිසංවරය ... කායෙහිසංවරය කාය-කම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: අසංවරය කම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වික්ෂරිතියඅසංවරය වික්ෂාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රෙහිඅසංවරය ... ස්‍රාණෙහිඅසංවරය ... ජිහ්වෙහිඅසංවරය ... කායෙහිඅසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: කායෙහිඅසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වික්ෂරිතියඅසංවරය වික්ෂාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු: කායෙහිඅසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රෙහිඅසංවරය ... ස්‍රාණෙහිඅසංවරය ... ජිහ්වෙහිඅසංවරය ජිහ්විකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: මිනිසුන්අසංවරය මනාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: මිනිසුන්අසංවරය මනාකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වික්ෂරිතියඅසංවරය වික්ෂාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

10. ස. පු:

මනිජ්ඣය අසංවරො මනොකම්මනාති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

සොතිජ්ඣය අසංවරො -පෙ- සාතිජ්ඣය
 අසංවරො -පෙ- ජීවිතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ-
 කායිජ්ඣයඅසංවරො කායකම්මනාති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

11. ප. පු:

න වත්තබ්බං සංවරො'පි අසංවරො'පි කම්මනාති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අනු:

නනු වුත්තං භගවතා: “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු
 චක්ඛුතා රූපං දිස්වා නිමිත්තඤ්ඤාති භොති -පෙ-
 න නිමිත්තඤ්ඤාති භොති. සොතෙන සද්දං
 සුඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නිමිත්තඤ්ඤාති
 භොති -පෙ- න නිමිත්තඤ්ඤාති භොති”ති; අතො ව
 සුත්තනෙතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අ:

තෙන හි “සංවරො'පි අසංවරො'පි කම්මනාති.

සංවරො කම්මනාතිකථා නිවසිතා.

10. ස. පු: මනිඤ්ඤ අසංවරය මනාකම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රානේන්ද්‍රිය අසංවරය ... භ්‍රූණේන්ද්‍රිය අසංවරය ..
ඵඤ්චේන්ද්‍රිය අසංවරය ... කායේන්ද්‍රිය අසංවරය
කායකම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

11. ප. පු: “සංවරයන් අසංවරයන් කම් වෙති”යි නො
කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ හු:
“මහණෙනි, මෙතස්සෙති මහණ ආසිත් රූපයක්
දක තිමිති ගන්තේ වෙයි ... තිමිති නො ගන්තේ
වෙයි. කතිත් අබ්බයස් අසා ... මනසින්
ධම්මාලම්බනයක් දන තිමිති ගන්තේ වෙයි ...
තිමිති නො ගන්තේ වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මෑ හු?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අ: එකරුණින් සංවරයන් අසංවරයන් කම් වෙයි.
(ආරසංවරය-අසංවරය) මිස කම්භාවය නො
කියන හෙයින් අසංවරය යි.)

සංවරො කම්මන්තිකපා නිමි.

12. 2.

කම්මකථා.

1. ස. පු: සබ්බං කම්මං සම්පාදනං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සබ්බං චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාදකා'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: විපාකාබ්බාසකතා චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කිරියාබ්බාසකතා චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කාමාවචරා විපාකාබ්බාසකතා චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපාවචරා අරූපාවචරා අපරිශාසනා විපාකා-
 බ්බාසකතා චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කාමාවචරා කිරියාබ්බාසකතා චේතනා සම්පාදකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 2.

කමමකපා.

["නාහං භික්ඛවෙ සංඝෙවුතතිකානං කමමානං කතානං" ආදී සූත්‍රපද නිසා 'හැම කම සම්පාදන වෙනි'යි මහාසංඝයා නිකායවාසීන් සෙසින් ලබා ගන්නා බැවින් වාද බිඳුනට හැකිකපා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: හැම කම සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (අව්‍යාකෘත සදහා ප්‍රතික්ෂේපය යි)
2. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: විපාකඅව්‍යාකෘතචේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ක්‍රියාව්‍යාකෘතචේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර විපාකාව්‍යාකෘත චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපාවචර අරූපාවචර අපරිනිපන්න විපාකාව්‍යාකෘත චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර ක්‍රියාව්‍යාකෘත චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

7. ස. පු: සබ්බා චේතනා සම්පාකාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: රූපාවචරා අරූපාවචරා කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා සම්පාකාති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.
- ස. අනු: විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.
- ස. අනු. කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා'ති.
- ප. පටි: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.
- ස. අනු: කාමාවචරා රූපාවචරා අරූපාවචරා අපරිශා-පනතා විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අපරිශාපනතා විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.
- ස. අනු: කාමාවචරා රූපාවචරා අරූපාවචරා කිරියා-ඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අරූපාවචරා කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.

7. ස. පු: හැම වේතනා සම්පාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,
- ස. අනු: රූපාවචර අරූපාවචර ක්‍රියාව්‍යාකාන වේතනා සම්පාක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ.
- ස. අනු: විපාකාව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් විපාකාව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වේ නම්,
- අනු. පා: හව්න, “හැම වේතනා සම්පාක වෙති”යි. නො කියැවුතු මැ යැ,
- ස. අනු: ක්‍රියාව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් ක්‍රියාව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වේ නම්,
- අනු. පා: හව්න “හැම වේතනා සම්පාක වෙති”යි නො කියැවුතු මැ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර රූපාවචර අරූපාවචර අපය්‍යාපනන විපාක අව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අපය්‍යාපනන විපාක අව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වී නම්,
- අනු. පා: හව්න “හැම වේතනා සම්පාක වෙති”යි නො කියැවුතු මැ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර රූපාවචර අරූපාවචර ක්‍රියා අව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අරූපාවචර ක්‍රියා අව්‍යාකාන වේතනා අම්පාක වී නම්,
- අනු. පා: හව්න “හැම වේතනා සම්පාක වෙති”යි නො කියැවුතු මැ යැ.

8. ප. පු: න විතතඛං සඛං කමමං සවිපාකනති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අනු: නත්ත චුතතං භගවතා: “නාභං භික්ඛවෙ සඤ්චතතිකානං කම්මානං කතානං උපවිතානං අපථසංවිදිනා ඛානතිභාවං වදාමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨං වා ඛමෙම උපපජ්ජං වා අපරෙ වා පරිසායෙ”ති^a අනෙ’ව සුතතනෙතා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අ: තෙන හි “සඛං කමමං සවිපාක”නති.

කම්මකථා භිවේචනා.

8. ප. ප්‍ර: 'හැම කම සම්පාක වෙති'යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නු: මහණෙනි, කරනලද රැස් කරනලද සංකල්පනාත්මක කමයන්ගේ විපාක නොවිද (ඒ කමයන්ගේ) විගතාත්‍යභාවය මම නොකියමි. එ ද මේ අත් බැව්හි හෝ දෙවැනි අත්බැව්හි හෝ අපරපයභාවයෙහි හෝ වේයයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පරිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අ: එකරුණින් 'හැම කම සම්පාක වෙයි. ("නාභං භික්ඛවෙ" යනාදී සුත්‍රය ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් මැ දෘටධර්මාදී විපාකප්‍රතිසංවේදනය සඳහා වදාරන ලද යැ. එහෙයින් අසංඛක වෙයි.)

කමකථා නිම.

12. 8.

සද්දො විපාකොතිකථා

1. ස. පු: සද්දෙ විපාකො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සුඛවේදනීයො දුක්ඛවේදනීයො අදුක්ඛම්සුඛවේදනීයො, සුඛං වේදනං සම්පසුතො දුක්ඛං වේදනං සම්පසුතො, අදුක්ඛම්සුඛං වේදනං සම්පසුතො, එසොන සම්පසුතො වේදනං සම්පසුතො සඤ්ඤා සම්පසුතො වේදනං සම්පසුතො විතොන සම්පසුතො සාරම්මණො. අපි තස්ස ආවට්ඨනා ආහොගො සම්මනාභාරො මනසිකාරො වේදනා පඤ්ඤා පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බ¹ -පෙ-
- ස. අනු: නනු න සුඛවේදනීයො න දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- අනු. ස: හඤ්චි න සුඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි,
- අනු. පා: හො ව චිත රෙ විතතබ්බ 'සද්දෙ විපාකො'ති.
2. ස. පු: එසොන විපාකො, එසොන සුඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති,
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සද්දෙ විපාකො, සද්දෙ සුඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

3. ස. පු: සද්දෙ විපාකො, සද්දෙ න සුඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නච්ඡි නස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ස. අනු: එසො විපාකො, එසො න සුඛවේදනීයො න දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නච්ඡි නස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බං -පෙ-

4. ප. පු: න චිත්තබ්බං 'සද්දෙ විපාකො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. අනු: නනු චුත්තං භගවතා: "සො නස්ස කම්මස්ස කතතතා උපට්ඨතා උස්සන්තතතා විපුලතතා බ්‍රහ්මස්සරො හොති කරච්ඡිකභාණී"^aති. අතෙථ ච සුත්තනෙතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. ආ: තෙන හි 'සද්දෙ විපාකො'ති.

සද්දෙ විපාකොතිකථා නිවසිතා.

^a දීඝතිකාය - ලක්ඛණසූත්තං.

3. ස. ප්‍ර: (තොප මතයෙහි) ශබ්දය විපාක වෙයි. ශබ්දය
සුඛවේදනීය නො වනුයේ ... අනාලම්භන වනුයේ
මේ ද? එයට ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සපයීය විපාක වෙයි. සපයීය සුඛවේදනීය නො
වනුයේ දුඃඛවේදනීය නො වනුයේ අනාලම්භන
වනුයේ මේ ද? එයට ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ප. ප්‍ර: 'ශබ්දය විපාක වේය'යි නො කියැවුණු මේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නු?
'හේ එ කම් කල බැවින් රැස්කල බැවින් උත්තන්න
බැවින් විපුල බැවින් කුරවිකෙවල්ලතට බදු වවන
ඇතියේ බ්‍රහ්මඤ්චර වේ' යයි වදාල සූත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මෑ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අ: එ කරුණින් 'ශබ්දය විපාක' වෙයි.

සඥා විපාකෝතිකපා නිමි.

12. 4.

සලායතනකථා

1. ස. ප්‍ර: වක්ඛායතනං විපාකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සුඛවේදනීයං දුක්ඛවේදනීයං -පෙ- සාරම්මණං. අපඨි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නහු න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නපඨි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 අනු. ඩ: හඤ්චී න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නපඨි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණි,
 අනු. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ: 'වක්ඛායතනං විපාකො'ති.
2. ස. ප්‍ර: එසො: විපාකො, එසො: සුඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අපඨි තස්ස ආවට්ඨනා-පෙ- පණ්ණි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
 ස. අනු: වක්ඛායතනං විපාකො, වක්ඛායතනං සුඛවේදනීයං-පෙ- සාරම්මණං. අපඨි තස්ස ආවට්ඨනා-පෙ- පණ්ණි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. ප්‍ර: වක්ඛායතනං විපාකො, වක්ඛායතනං න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නපඨි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: එසො: විපාකො, එසො: න සුඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නපඨි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 4.

සලායතනකථා

[යම් හෙයෙකින් කම්ම කළ බැවින් සමායතනය උපන්නේ වේ ද, එහෙයින් 'සමායතනය විපාක වේය'යි මහාසංඛ්‍යිකයන් සෙයින් ලබයි ගත්තුවන්නේ වාද බිඳුනට 'සලායතනකථා' එයි.]

1. ස. පු: වක්‍රාරායතනය විපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: (වක්‍රාරායතනය) සුඛවේදනිය දුඛවේදනිය ... සාලම්භන වේ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සුඛවේදනිය නො වනුයේ .. අනාලම්භන වනුයේ නො? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි නැත්තේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් සුඛවේදනිය නො වේ නම් ... අනාලම්භන වේ නම්, එයට ආවර්තා .. ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- අනු. පා: හවත 'වක්‍රාරායතන විපාක වේය'යි නො කියැ- වුතු මැ යැ.
2. ස. පු: සපර්ශ විපාක වෙයි. සපර්ශ සුඛවේදනිය ... සාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි) වක්‍රාරායතන විපාක වෙයි, වක්‍රාරායතනය සුඛවේදනිය වේ ද .. සාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තා .. ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: වක්‍රාරායතනය විපාක වෙයි. වක්‍රාරායතනය සුඛවේදනිය නො වනුයේ ... අනාලම්භන වනුයේ වේ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපර්ශ විපාක වෙයි. සපර්ශ සුඛවේදනිය නො වනුයේ වේ ද, ... අනාලම්භන වේ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ස. පු: සොඛායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජ්වහාය-
තනං -පෙ- කායායතනං විපාකො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සුඛවේදනීයං දුක්ඛවේදනීයං -පෙ- සාරම්මණං,
අනි නස්ස ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නනි
නස්ස ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නනි
නස්ස ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "කායායතනං
විපාකො"ති.
5. ස. පු: එඤ්ඤා විපාකො, එඤ්ඤා සුඛවේදනීයො -පෙ-
සාරම්මණො. අනි නස්ස ආවට්ටනං -පෙ-
පණ්ණි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: කායායතනං විපාකො, කායායතනං සුඛවේද-
නීයං -පෙ- සාරම්මණං. අනි නස්ස
ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: කායායතනං විපාකො, කායායතනං න සුඛවේද-
නීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නනි නස්ස
ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: එඤ්ඤා විපාකො, එඤ්ඤා න සුඛවේදනීයො -පෙ-
අනාරම්මණො, නනි නස්ස ආවට්ටනං -පෙ-
පණ්ණි'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං සලායතනං විපාකො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නනු සලායතනං කම්මස්ස කතන්තා
උප්පන්නතති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සලායතනං කම්මස්ස කතන්තා උප්පන්නං,
අනු. පා: නෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සලායතනං විපකො"ති.

සලායතන කථා නිව්ඛිතා.

4. ස. පු: ප්‍රොත්‍රායතනය ... ක්‍රාණායතනය ... ජිහ්වායත-
නය ... කායායතනය විපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (කායායතනය) සුඛවේදනීය දුඃඛවේදනීය ...
සාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සුඛවේදනීය නො ... අනාලම්භන නො, එයට
ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැත් නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් සුඛවේදනීය නො වී නම් .. අනාලම්භන වී
නම්, එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- අනු. පා: භවත 'කායායතන විපාක වේය'යි නො කියැ-
වුණු මැ යැ.
5. ස. පු: සප්ඨය විපාක වෙයි. සප්ඨය සුඛවේදනීය වේ ද ...
සාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි) කායායතනය විපාක වෙයි,
කායායතනය සුඛවේදනීය වේ ද, සාලම්භන
වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: (නොප මතයෙහි) කායායතනය විපාක වෙයි,
කායායතනය සුඛවේදනීය නො වේ ද ... අනා-
ලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සප්ඨය විපාක වෙයි. සප්ඨය සුඛවේදනීය නො
වේ ද, ... අනාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ප. පු: 'සලායතනය විපාක වේය'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: සලායතනය කමීය කල බැවින් උපන්නේ නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් සලායතනය කමීය කල බැවින් උපන්නේ
වී නම්,
- අනු. පා: භවත එකරුණින් "සලායතනය විපාක වේය"යි
කියැවුණු මැ යැ. (මනායතනය විපාක වෙයි.
සෙස්ස හුදෙක් කමමසමුට්ඨානය විපාක නො වේ.
එයින් අසාධකයි.

සලායතනකපා නිමි.

12. 5.

සත්තකඛන්දුපරමකථා

1. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-පරමතා නියතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු. මාතා ජිවිතා වොරොපිතා, පිතා ජිවිතා වොරො-පිතො, අරහා ජිවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨෙන විතෙතන තථාගතස්ස ලොභිතං උප්පාදිතං, සබ්බො භික්කො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-පරමතානියතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: අභබ්බො අනන්තරං ධම්මං අභිසම්මෙද්දානති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අභබ්බො අනන්තරං ධම්මං අභිසම්මෙද්දානති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු. මාතා ජිවිතා වොරොපිතා, පිතා ජිවිතා වොරො-පිතො, අරහා ජිවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨෙන විතෙතන තථාගතස්ස ලොභිතං උප්පාදිතං, සබ්බො භික්කො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-පරමතානියතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: අනුචි සො නියමො යෙන නියමෙන¹ සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-පරමතානියතො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

1 අනුචි යො නියමො යෙන නියමෙන - සිවු.
අනුචි සො නියමො යෙන නියමෙන - මජ්ඣ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. 5.

සත්‍යකඛිතතාපරමිකථා

[‘සත්‍යකඛිතතාපරමි’ යනු නුනුවණින් හෙත සත්‍යකඛිතතාපරමි සොභාපහනප්‍රදායක සත්‍යකඛිතතාපරමිතායෙන් නියත යැයි (සත්චරිතම ඉපද පිරිනිවේ යයි) උපකරාපථකයන් සෙසින් ලබති යන්නෙහි වාද විප්‍රතප්ත ‘සත්‍යකඛිතතාපරමිකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: සත්‍යකඛිතතාපරමි ප්‍රදායක සත්‍යකඛිතතාපරමිතා-
යෙන් නියත වේ ද?

ප. පරිකුසු: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඔබ විසින්) මම දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, පියා දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, රහත් දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, දුටු සිතින් තපාගතයන් වහන්සේගේ සිරිතින් ලෙහෙ සලකලද වේ ද, සංඝයා බිදුනාලද වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (මේ මිච්ඡතනිකාමය ඔහුට නැත.)

2. ස. ප්‍ර: සත්‍යකඛිතතාපරමි ප්‍රදායක සත්‍යකඛිතතාපරමිතා-
යෙන් නියත වේ ද?

ප. පරිකුසු: එසේ යැ.

ස. අනු: සත්චරි අතර බලීය අභිසම්ම කරන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: අතර බලීය අභිසම්ම කරන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පරිකුසු: එසේ යැ.

ස. අනු: (සත්‍යකඛිතතාපරමි විසින්) මම දිවියෙන් ගලවන-
ලද වේ ද, පියා දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, රහත් දිවියෙන් ගලවන ලද වේ ද, දුටු සිතින් තපාගත-
යන් වහන්සේගේ සිරිතින් ලෙහෙ සලකලද වේ ද, සංඝයා බිදුනාලද වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (මේ අභව්‍ය කරුණු ඔහුට නැත.)

4. ස. ප්‍ර: සත්‍යකඛිතතාපරමි ප්‍රදායක සත්‍යකඛිතතාපරමිතා-
යෙන් නියත වේ ද?

ප. පරිකුසු: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් නියාමයෙකින් සත්‍යකඛිතතාපරමි ප්‍රදායක සත්‍යකඛිතතාපරමිතායෙන් නියත වේ නම් එබඳු (සම්මත) නියාමයෙක් (ඔහුට) ඇද්ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: අනි තෙ සතිපට්ඨානා -පෙ- සම්මපට්ඨානා -පෙ-
ඉඤ්චාදා -පෙ- ඉඤ්චා -පෙ- ඛලා -පෙ- තෙ
බොජ්ඣංගා යෙහි බොජ්ඣංගෙහි සත්තකඛන්දු-
පරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිස-
තො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
6. ස. පු: නනි සො නියමො යෙන නියමෙන
සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි නනි සො නියමො යෙන නියමෙන
සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතා තිසතො,
- අනු. පා: තො ච වත රෙ වත්තබ්බි "සත්තකඛන්දුපරමි:
පුග්ගලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිසතො'ති.
6. ස. පු: නනි තෙ සතිපට්ඨානා -පෙ- තෙ බොඤ්ඤා
යෙහි බොඤ්ඤෙහි සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ග-
ලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි නනි තෙ බොජ්ඣංගා යෙහි බොජ්ඣංගෙහි
සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතාතිසතො,
- අනු. පා: තො ච වත රෙ වත්තබ්බි "සත්තකඛන්දු-
පරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිස-
තො'ති.
7. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සකද්දායමිනියමෙතො'ති.¹
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
- ස. අනු: අනාගාමිනියමෙතො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-

1. නියමෙතාති - සිමු, මරණං.

- ස. අනු: ඒ සතිපට්ඨානංයෝ ... සම්මප්පඩානංයෝ ... සංඤ්චාදංයෝ ... ඉන්ද්‍රියංයෝ ... ඛලංයෝ ... යම් බ්‍යොධ්‍යාඛිත කෙනානුත්තරං සත්තකඛන්තපරම පුද්ගල සත්තකඛන්තපරමිතාංයෙන් තියන වේ නම්. ඒ බ්‍යොධ්‍යාඛිතංයෝ ඇද් ද? (සතිපට්ඨානාදි යම් මාග්ගික නියාමයෙක් (ඕනෑම) ඇද් ද?)
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: යම් නියාමයෙකින් සත්තකඛන්ත පරම පුද්ගල සත්තකඛන්ත පරමිතාංයෙන් තියන වේ නම් එබඳු නියාමයෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් යම් නියාමයෙකින් සත්තකඛන්තපරම පුද්ගල සත්තකඛන්තපරමිතාංයෙන් තියන වේ නම් එබඳු නියාමයෙක් නැත් නම්,
- අනු. පා: හව්න, සත්තකඛන්තපරම පුද්ගල සත්තකඛන්ත පරමිතාංයෙන් තියන වේය'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ස. අනු: ඒ සතිපට්ඨානංයෝ ... යම් බ්‍යොධ්‍යාඛිතයෙකින් සත්තකඛන්තපරම පුද්ගල සත්තකඛන්තපරමිතාංයෙන් තියන වේ නම් ඒ බ්‍යොධ්‍යාඛිතංයෝ නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් යම් බ්‍යොධ්‍යාඛිතයෙකින් සත්තකඛන්තපරම පුද්ගල සත්තකඛන්තපරමිතාංයෙන් තියන වේ නම්, ඒ බ්‍යොධ්‍යාඛිතංයෝ නැත් නම්,
- අනු. පා: හව්න සත්තකඛන්තපරම පුද්ගල සත්තකඛන්ත පරමිතාංයෙන් තියන වේය'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: සත්තකඛන්තපරම පුද්ගල සත්තකඛන්තපරමිතාංයෙන් තියන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සකාදුගාමිනියාමයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනාගාමිනියාමයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු. අරහත්තතිසාමේනා'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බි -පෙ-
- ස. අනු: කතමේන තිසාමේනා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: සොතාපතතිතිසාමේනා'ති.
-
8. ස. පු: සත්තකඛතතුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛතතු-
පරමතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: යෙ කෙවි සොතාපතතිතිසාමං ඕක්කමිනති සබ්බෙ
තෙ සත්තකඛතතුපරමතාතිසතො'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බි -පෙ-
-
9. ප. පු: න වතතබ්බිං “සත්තකඛතතුපරමො පුග්ගලො
සත්තකඛතතුපරමතාතිසතො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නහු සො සත්තකඛතතුපරමො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සො සත්තකඛතතුපරමො,
- අනු. පා: තෙහ වත රෙ වතතබ්බි “සත්තකඛතතුපරමො
පුග්ගලො සත්තකඛතතුපරමතාතිසතො'ති.

සත්තකඛතතුපරමකපාං නිට්ඨිතා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. 6.

කොලංකොලකථා

1. ප. ප්‍ර: ත චන්ද්‍රිකා: කොලංකොලො ප්‍රකාශො කොලං-
කොලකානියතො'ති.
- ස. පරිකාශ: ආමිතා.
- ප. අනු: නතු සො කොලංකොලො'ති.
- ස. පරිකාශ: ආමිතා.
- අනු. ස: හස්මි සො කොලංකොලො,
- අනු. ප: තෙන චත රෙ චන්ද්‍රිකා “කොලංකොලො
ප්‍රකාශො කොලංකොලකානියතො'ති.

කොලංකොලකථා නිවේදන.

12. 6.

කොලංකොලකථා

[මෙහි නිදහස සත්‍යකතනපරමකථායෙහි මෙකි.]

1. ප. පු. 'කොලංකොල පුද්ගල කොලංකොලතායෙන්
නිසඟ වේය'යි හො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හෙ කොලංකොල හො?
- ස. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- අනු. ය: ඉදින් හෙ කොලංකොල වී නමි,
- අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'කොලංකොල පුද්ගල කොලං-
කොලතායෙන් නිසඟ වේය'යි කියැයුතු මැ යැ.

කොලංකොලකථා නිමි.

12. 7.

එකබ්ඪිකථා

1. ප. පු: න ව්‍යාකූලං “එකබ්ඪි පුඤ්ඤා එකබ්ඪිතා-
නියතො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු සො එකබ්ඪි’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඔ: භඤ්ඤා සො එකබ්ඪි,
- අනු. පා: තෙන ව්‍යාකූලං වෙ ව්‍යාකූලං “එකබ්ඪි පුඤ්ඤා
එකබ්ඪිතානියතො”ති.

එකබ්ඪිකථා නිමිත්තං.

12. 7.

එකසිජ්කපා

[මෙහි නිදනාය ද සත්තකඛිතප්පරමකපා යෙ මෙති.]

1. ප. පු: ‘එකසිජ්’ පුද්ගල එකසිජ්තායෙන් නියත වේය’යි
 නො කියැවුනු වේ ද?
- භ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හෙ එකසිජ් නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් හෙ එකසිජ් වේ නම්,
- අනු. පා: භවත, එකරුණින් ‘එකසිජ් පුද්ගල එකසිජ්තා-
 යෙන් නියත වේය’යි කියැවුනු මැ යැ.

එකසිජ්කපා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. 8

ජීවිතාවෝරොපනකපා.

1. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා
වෝරොපෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනනා.
- ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච මානරං
ජීවිතා වෝරොපෙය්‍යා -පෙ- පිතරං ජීවිතා
වෝරොපෙය්‍යා -පෙ- අරහන්තං ජීවිතා වෝරො-
පෙය්‍යා -පෙ- දුට්ඨං විතෙතන තපාගතසස
ලොගිතං උප්පාදෙය්‍යා -පෙ- සබ්බං භික්ෂෙය්‍යා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා
වෝරොපෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනනා.
- ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථි අභාරවො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ධම්මෙ -පෙ- සබ්බං -පෙ- සිත්තං අභාරවො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථි අභාර-
වො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනනා.
- අනු ථ: හඤ්චි දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථි අභාරවො,
- අනු. පා. නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ: දිට්ඨිසම්පන්නො
පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වෝරො-
පෙය්‍යා'ති.
- ස. අනු: නනු දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ධම්මෙ -පෙ-
සබ්බං -පෙ- සිත්තං අභාරවො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනනා.

12. 8.

ජීවිතාමොරොපන කපා.

[‘ප්‍රාණවධං දෙවස සම්පුසකත විතයයෙන් වෙයි. දෙවසය ද දුට්ඨ-සමසන්නයාගට අප්‍රතිත යැ. ඒ හේතුවෙන් දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල දැන දැන ප්‍රාණවධ කෙරේ’යි පුට්ඨසමසන්න අපරසමසන්න නිකායවාසීන් සෙසින් ලබති යන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනට ජීවිතාමොරොපනකපා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: දුට්ඨසමසන්න (සොකාපන්න) පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල මව දිවි ගලවන්නේ වේ ද... පියා දිවි ගලවන්නේ වේ ද? ... රහත්හු දිවි ගලවන්නේ වේ ද ... දුට්ඨ සිතීන් තපාගතයන් වහන්සේගේ ශරීරයෙහි ලෙහෙ සලන්නේ වේ ද? ... සබ්බසෙද කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගල-වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ. (සොකාපන්නයා පිළිබඳ අසාන කරුණු හෙයින් ප්‍රතික්ෂේපයයි.)
- ස. අනු: දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි අගෞරව ඇතිසේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: ධර්ම කෙරෙහි ... සඟ්ග කෙරෙහි ... ශික්ෂායෙහි අගෞරව ඇතිසේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ධ: ඉදින් දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි ගෞ-රව සහිත වේ නම්,
- අනු. පා: හවත ‘දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ යැ’ යනු නො කියැහුතු මැ යැ.
- ස. අනු: දුට්ඨසමසන්න පුද්ගල ධර්ම කෙරෙහි ... සඟ්ග කෙරෙහි ... ශික්ෂායෙහි ගෞරව සහිත වූයේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- අනු. ධ: හඤ්චී දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සික්ඛාය සගාරවෝ,
 අනු. ප: නො ච චිත රෙ චත්තබ්බේ “දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො හඤ්චීච ජාණං ජීවිතා වෝරො-පෙය්‍යා”ති.
3. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චී අගාරවෝ’ති.
 ස. සථිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො බුද්ධිච්ඡෙය්‍ය ඔහදෙය්‍ය¹ ඔමුත්තෙය්‍ය නිවුද්ධෙය්‍ය, බුද්ධිච්ඡෙය්‍ය අපඛ්‍යාමිනෝ² කරෙය්‍යා’ති.
 ප. පථි: න හෙවං චත්තබ්බේ -පෙ-
4. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො හඤ්චීච ජාණං ජීවිතා වෝරොපෙය්‍යා’ති.
 ප. පථිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු වුත්තං හගචිතා “සෙය්‍යථා’පි භික්ඛවේ මහාසමුද්දෙ සිතධිමේමා, වේලං නාතිචත්තති, ඵච්චේව ඛේ භික්ඛවේ යං මයා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං, තං මම සාවකා ජීවිතභෙත්තු’පි නාතිකකම්හති”ති, අඤ්ච චුත්තත්තොති.
 ප. පථිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. ආ: තෙන හි න චත්තබ්බේ: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො හඤ්චීච ජාණං ජීවිතා වෝරොපෙය්‍යා’ති.

ජීවිතා වෝරොපන කථා නිවසිතා.

1 ඔහදෙය්‍යා - සිඬ්ඬි ඔද්දෙය්‍යා - අවධිකථා.

2 අපඛ්‍යාමිනො - සිඬ්ඬි

3 අවධිකම්හතර - මහාවිග්ග.

- අනු. ධ: ඉදින් දූපටිසම්පන්න පුද්ගල ශික්ෂායෙහි ගෞරව සහිත වේ නම්,
- අනු. පා: හව්ව 'දූපටිසම්පන්න පුද්ගල දෑන දෑන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.
3. ස. ප්‍ර: දූපටිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි අගෞරව සහිත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (අසති අමීනසිකාර චශයෙන් අගෞරව සහිත විශභාසි හෙයින් ප්‍රතිඥායි.)
- ස. අනු: දූපටිසම්පන්න පුද්ගල බුද්ධසතුපයෙහි මල-මු-සෙම් බැහිමිකිස කරන්නේ වේ ද? බුද්ධසතුපයෙහි අප්‍රදක්ෂණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (දෑන දෑන නොකරන හෙයින් ප්‍රතික්ෂේපයි.)
4. ස. ප්‍ර: දූපටිසම්පන්න පුද්ගල දෑන දෑන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ගාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, යම්සේ මහාසමුද්‍රය ස්විතස්වහාව ඇත්තේ වෙරල නො ඉක්මපවන්නේ වේ ද, එසෙයින් මැ මහණෙනි, මා විසින් ශ්‍රාවකයනට යම් ශික්ෂාපදයෙක් පනවනලද වේ ද, එය මාගේ ශ්‍රාවකයෝ ජීවිතභේතුමිනුදු නො ඉක්මෙති"යි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු ?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: එකරුණින් 'දූපටිසම්පන්න පුද්ගල දෑන දෑන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ජීවිතාමොරොපනකපා නිමි.

12. 9.

දුග්‍යතිකථා.

1. ස. පු: දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකො රූපෙ රජේය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකො රූපෙ රජේය්‍යා,
 අනු. පා: නො ච චිත රෙ චිත්තඛේඛි "දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති"ති.
2. ස. පු: දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකො සද්දං-පෙ-ගඤ්ඤා-පෙ-රසෙ-පෙ-ථොට්ඨඛේඛි රජේය්‍යා-පෙ-අමිත්‍රසංඝායා: නිරව්ඡානගති'ති. නාගකඤ්ඤාය මේථුනං ධම්මං පටිගණෙය්‍යා, අජේත්‍රකං¹ පටිගණෙය්‍යා,² කුකුළුචක්‍රකරං³ පටිගණෙය්‍යා, හත්ථිගමාංචලචං⁴ පටිගණෙය්‍යා⁵, නිත්තිර-චාටිකං මොරකපිඤ්ඤාං පටිගණෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො -පෙ- නිත්තිර-චාටිකං මොරකපිඤ්ඤාං පටිගණෙය්‍යා,⁶
 අනු. පා: නො ච චිත රෙ චිත්තඛේඛි "දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති"ති.
3. ස. පු: දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති,
 දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකො රූපෙ රජේය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරහතො පභිනා දුග්‍යති, අරහා ආපායිකො රූපෙ රජේය්‍යා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-

1. අජේත්‍රකං - සිඳ්ධි.

2. පටිගණෙය්‍යා - සිඳ්ධි, මජ්ඣිම, සං, PTS

3. කුකුළු චක්‍රකරං - PTS.

4. හත්ථිගමාංචලචං - සිඳ්ධි.

12. 9.

දුග්ගතිකථා.

[දුග්ගතික හා දුග්ගතිකත්වයන්ගේ රූපාදිය අරමුණු කොට ඇති තාමත්ථා ව හා දෙක ම දුග්ගති විසින් ගෙන නැවත ඒ විභාග නොකොට - ඒ වෙත වෙන නොගෙන අවිශේෂයෙන් 'දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට දුග්ගති ප්‍රතිණ' යැයි උපකර්මක නිකායවාසීන් සෙසින් වාද ගත්තුවුන්ගේ ඒ වාද බිදුනට දුග්ගතිකථා එයි.]

1. ස. පු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට දුග්ගති ප්‍රතිණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික රූපයෙහි ඇල් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ස: ඉදින් දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික රූපයෙහි ඇල් නම්,

අනු. පා: හවත, 'දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාට දුග්ගති ප්‍රතිණ' යැයි නො කියැවුණු මැ යැ.

2. ස. පු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට දුග්ගති ප්‍රතිණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික ශබ්දයන් ... ගති-
යන් ... රසයන් ... සප්තවිධයන් කෙරෙහි ඇල්
ද ... අමනුෂ්‍ය සත්‍රිය හා සම්ම, තිරිසන්තිස සත්‍රිය
හා සම්ම, තාමකනාම හා සම්ම මේවුන්දම්
සෙවුනේ වේ ද? එළඳිරෙළුවන් පිළිගන්නේ වේ ද,
කුකුළුන් පිළිගන්නේ වේ ද, ඇත් අත් වෙළඹුන්
පිළිගන්නේ, තිත්වඩු වඩුවන් පිළි-
ගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ස: ඉදින් දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ... තිත්වඩු වඩු
මිශ්‍රරකපිඤ්ජර පිළිගන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයා ගට දුග්ගති ප්‍රතිණ
යැ'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ස. පු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට (නොප මතයෙහි)
දුග්ගති ප්‍රතිණ යැ. දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික
රූපයෙහි ඇල් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ගට දුග්ගති ප්‍රතිණ යැ. රහත් ආපාදික
රූපයෙහි ඇල් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. ප්‍ර: දිවයිසමපන්නාස පුග්ගලාස පභිනා දුග්ගති, දිවයි සමපන්නා පුග්ගලො ආපාසිකෙ සද්දෙ -පෙ- ගනි-පෙ- රසෙ-පෙ- ඵොට්ඨබ්බි-පෙ- තිත්තිර-වට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං¹ පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරහතො පභිනා දුග්ගති, අරහා -පෙ- තිත්තිර-වට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං¹ පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
5. ස. ප්‍ර: අරහතො පභිනා දුග්ගති, න ච අරහා ආපාසිකෙ රූපෙ රජ්ජෙයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිවයිසමපන්නාස පුග්ගලාස පභිනා දුග්ගති, න ච දිවයිසමපන්නා පුග්ගලො ආපාසිකෙ රූපෙ රජ්ජෙයා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
6. ස. ප්‍ර: අරහතො පභිනා දුග්ගති, න ච අරහා ආපාසිකෙ සද්දෙ -පෙ- ගනි-පෙ- රසෙ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බි රජ්ජෙයා, අමිත්තසිත්ථියා තිරච්ඡානගතිත්ථියා නාග කඤ්ඤාය මෙට්ඨනං භිමිමං පටිසෙවෙයා, අජෙලකං පටිගණෙතයා, කුක්කුටසුකරං පටිගණෙතයා, හත්ථිගව්සානවල්ලං පටිගණෙතයා තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිවයිසමපන්නාස පුග්ගලාස පභිනා දුග්ගති, න ච දිවයිසමපන්නා පුග්ගලො -පෙ- තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
7. ප. ප්‍ර: න වත්තබ්බිං “දිවයිසමපන්නාස පුග්ගලාස පභිනා දුග්ගති”ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ප. අනු: දිවයිසමපන්නාස පුග්ගලො තිරයං උපපජ්ජෙයා -පෙ- තිරච්ඡානගතියං උපපජ්ජෙයා -පෙ- පෙතතිවිසයං² උපපජ්ජෙයා'ති.
- ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
- ප. අ: තෙනෙ හි “දිවයිසමපන්නාස පුග්ගලාස පභිනා දුග්ගති”ති.

දුග්ගතිකථා නිමිතිතා.

1. නිත්තිරමට්ටකමොරකපිඤ්ඤං - PTS
 „ „ කපිඤ්ඤං - මජ්ඣ.
 „ „ කපිඤ්ඤං - සං.
 2. පිත්තිමයං - සිඤ්ඤා, සං, PTS.

4. ස. ප්‍ර: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ.
දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල ආපාතික බලධරයෙහි ... ගති-
යෙහි ... රසයෙහි ... සප්තව්‍යායෙහි ඇල් ද ...
තිත්ථවු වඩු මසුරකපිඤ්ජර පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්හට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ. රහත් තිත්ථවුච්චවත්
මසුරකපිඤ්ජරයත් පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: රහත්හට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ. රහත් ආපාතික
රූපයෙහි නො ඇල්වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ.
දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල ආපාතික රූපයෙහි නො
ඇල්වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: රහත්හට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ. රහත් ආපාතික
බලධරයෙහි ... ගතියෙහි ... රසයෙහි ... සප්තව්‍යා-
යෙහි නො ඇල්වන්නේ වේ ද? නො මිනිස්
මාගමක හා තිරිසත්තික මාගමක හා නාමොණ-
විකක හා ද මෙවුන්දම් නො පෙවුනේ වේ ද? එව
බැටළු නො පිළිගන්නේ වේ ද? කුකුළුකුරු නො
පිළිගන්නේ වේ ද? ඇත්තවශයෙන්ම මෙවුන් නො
පිළිගන්නේ වේ ද? ... තිත්ථවුච්චවත් මසුරකපි
ඤ්ජරනො පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ.
දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල ... තිත්ථවුච්චවත් මසුරකපි
ඤ්ජරනො පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ප. ප්‍ර: 'දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ'යි
නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල තිරිසත් ඵලබ්‍ධින්නේ
වේ ද ... තිරිසත් ගොතට ඵලබ්‍ධින්නේ
වේ ද ... ප්‍රේතවිෂයට ඵලබ්‍ධින්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. ආ: එකරුකින් දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති
ප්‍රතිණ වෙයි. (මෙයින් දුග්‍යතිප්‍රභාණය හෝ දුග්‍යති-
ශාමිකාණ්‍යප්‍රභාණය දැක්වූයේ වෙයි. දුග්‍යති-
සත්තවශයෙන්ම රූපාදිය කෙරෙහිවූ තාණ්‍යප්‍රභා-
ණය නොවේ. එහෙයින් අයාධිකරයි.)

දුග්‍යතිකථා නිමි.

12. 10.

සත්තමග්ගිකකථා.

- 1 ප. පු: න ව්‍යාකූලි: සත්තමග්ගිකස්ස පුග්ගලස්ස පඨිනා
 දුග්ගති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ප. අනු: සත්තමග්ගිකො: පුග්ගලො: නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය,
 නිරව්‍ර්ණයොතිං උපපජ්ජෙය්‍ය, පෙතතිමිතයං.
 උපපජ්ජෙය්‍ය'ති.
- ස. පටි: න ගෙවං ව්‍යාකූලි -පෙ-
- ප. ආ: තෙන හි සත්තමග්ගිකස්ස පුග්ගලස්ස පඨිනා
 දුග්ගති'ති.

සත්තමග්ගිකකථා නිවර්තනා.

දමාදසමො වගෙහා නිවසිතො.

තස්ස උද්දානං:

සංවරො කම්මං තථෙව අසංවරො සබ්බං කම්මං සපිපාකං
සද්දෙ මිපාකො සලායතනං මිපාකො සත්තකඤ්ඤාපරමො: පුග්ගලො:
සත්තකඤ්ඤාපරමිතා: නිග්ගො: කොලංකොලො: පුග්ගලො:
කොලංකොලායනිකයො: එකභිජ් ජුග්ගලො: එකභිජ්ඤානිකයො:
දිවසිසම්පන්නො: පුග්ගලො: සඤ්චිච්ච පාණං ජිමිතා: වොරොපෙය්‍ය
දිවසිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පඨිනා: දුග්ගති තථෙව සත්තමග්ගිකස්ස'ති.

12. 10.

සත්‍යමහවිකල්පා.

[මෙහි නිදහස ද දුශ්ශාන්තිකල්පායෙහි මෙකි.]

- 1. ප. ප්‍ර: 'සත්‍යමහවික (සොතාපත්ත) පුද්ගලයාට දුකිති ප්‍රතිණ' යැ යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ප. අනු: සත්‍යමහවික පුද්ගල නිරයට එළඹෙන්නේ මේ ද? නිරයවන යෝගියට එළඹෙන්නේ මේ ද? ප්‍රේත විෂයයට එළඹෙන්නේ මේ ද?
- ස. ප්‍ර: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අ: එකරුණින් සත්‍යමහවික පුද්ගලයාට දුකිති ප්‍රතිණ වෙයි.

සත්‍යමහවිකල්පා නිම.

ද්විද්විකල්පා නිම.

එහි උද්‍යාන:

සංවරො කම්මකති කපා යැ, කම්මකපා යැ, සද්දෙ ධ්‍රැපාකො'ති කපා යැ, සලායතනකපා යැ, සත්‍යකතකපුපරමකපා යැ, කොලංකොලකපා යැ, එකබිජ්කපා යැ, ජීවිතා වොරොපනකපා යැ, දුශ්ශාන්තිකපා යැ, සත්‍යමහවිකකපා යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

තෙරසමෝ වගෙහා.

18. 1.

කප්පධිකථා.

1. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, බුද්ධො ව ලොකෙ
 උපාස්සති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
2. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, සබ්බො ව සිස්සති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
3. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, කප්පධෙහි ව කප්පධිසං
 කම්මං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
4. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, කප්පධෙහි ව පුග්ගලෙ,
 කාලං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
5. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: අතිතං කප්පං තිවේශය්‍ය, අනාගතං කප්පං
 තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-

කෙළස්වනවග

13. 1.

කප්පවිකාසය.

[“සබ්බං සම්මතං භෙදානි කප්පං තිරයමිති පවමති” යනු ගෙන සබ්බන්තෙක කප්පත් පුරා තිරයෙහි සිටුවනේ සි රාජකීයකයන් සෙසින් ලබති යනුවෙන් මාද විද්වත්ව කප්පවිකාසය එයි.]

1. ස පු: කලාසංයා (සම්පූර්ණ මහා) කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංයා සිටුවනේ මේ ද? බුද්ධ ද ලොමා උපදානානු මේත් ද? (සම්පූර්ණයෙන් බුද්ධත් ඇති කලාමා මහ බව හැඟේ.)
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: කලාසංයා කලාසංයා සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කප්පත් හටගනී. ඒ හා මා සම්පූර්ණයෙන් සිද්ධ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: කලාසංයා කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කප්ප හටගන්නා හා මා කලාසංයා කලාසංයා සිටුවනේ කෙරේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
4. ස. පු: කලාසංයා කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංයා හටගන්නා හා මා කලාසංයා පුද්ගලයා කලාසංයා කෙරේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
5. ස. පු: කලාසංයා කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: අතිකලාසංයා සිටුවනේ මේ ද? අනාගතකලාසංයා සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...

6. ස. පු: කප්පවේසී: කප්පං තිවේසියාසා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ඥේ කප්පෙ තිවේසියා, තයො කප්පෙ තිවේසියා, විත්තාථො කප්පෙ තිවේසියාසා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනේඛි -පෙ-
7. ස. පු: කප්පවේසී: කප්පං තිවේසියාසා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පවේසී: කප්පෙ ඛිංකරණෙ කප්පං ගච්ඡති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: අඤ්ඤං ලොකඛිංකරං ගච්ඡති'ති.
 ස. අනු: මනො ගච්ඡති, වෙහාසං ගච්ඡති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: මනො ගච්ඡති'ති.
 ස. අනු: කප්පවිකිකං කම්මං අපරාපරිතවෙසකකතති.¹
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනේඛි -පෙ-
8. ස. පු: වෙහාසං ගච්ඡති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පවේසී: ඉද්ධිමා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනේඛි -පෙ-
9. ස. පු: කප්පවේසී: ඉද්ධිමා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පවේසීන ජ්ඣේද්ධිපාදො භාමිනො මරිසිද්ධිපාදො භාමිනො විතතිද්ධිපාදො භාමිනො විමංසිද්ධිපාදො භාමිනො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනේඛි -පෙ-
10. ප. පු: න විත්තනේඛි 'කප්පවේසී: කප්පං තිවේසියාසා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: නනු වුත්තං ගගමිතා:
 "අපායිකො හෙරසිකො
 කප්පවේසී: සබ්බගෙදකො,
 විකාරනො අභිමුඛවේසී:
 යොගකෙඛිමිනො² ඛංසති.
 සබ්බං සම්මානං භෙදිමානං³
 කප්පං තිරයමිති පච්චති"^aති.
 අනේචි සුත්තනෙත්තා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අ: තෙන හි "කප්පවේසී: කප්පං තිවේසියාසා'ති.
 කප්පවිකිකථා නිවසිතා

1. අපරාපරිතං මෙ පකකතති-PTS 2. යොගකෙඛිමිනො පඛංසති - මජ්ඣං, භා.
 3. ඛිංකරණං - සිඬ්ඨි, ඛිංකරණං - මජ්ඣං. a. දුකකම්මකාර - උපාදිමක

6. ස. පු: කලාඥාය: කපක් සිවුනේ මේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: දෙකපක් සිවුනේ මේ ද? තෙකපක් සිවුනේ මේ ද? සිව්කපක් සිවුනේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: කලාඥාය: කපක් සිවුනේ මේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාඥාය: කප දහ කලා කොහි යේ ද?
- ප. පරිකුඤා: අහස ලෝකවාතාවකට යෙයි.
- ස. අනු: මුළු යේ ද, නොහොත් අහසින් යේ ද?
- ප. පරි: මුළු යෙයි.
- ස. අනු: කලාඥාය: කමය අපරාපරිය වේදනිය මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු: අහසට යේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාඥාය: සංඛිමන් මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (භාවනාමය සංඛි නැති හෙයින් ප්‍රතික්ෂිප්‍යාමි.)
9. ස. පු: කලාඥාය: සංඛිමන් මේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ. (ජාතිසංඛි ඇතිසි ප්‍රතිඥාමි.)
- ස. අනු: කලාඥාය: මිසින් ජන්ද්‍රිභිපාද භාවිත මේ ද, මිරිසිභිපාද භාවිත මේ ද, විතතිභිපාද භාවිත මේ ද, විමංසිභිපාද භාවිත මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (ජාතිසංඛි ඇති කල්හි සංඛිපාදභාවනා භූමිවැසි ප්‍රතික්ෂිප්‍යාමි.)
10. ප. පු: 'කලාඥාය: කපක් සිවුනේ යැ'යි නො කියවුණු මේ ද?
- ස. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ මිසින් වදාරනලද මැ නු: "ආපායික වූ හෙරසික වූ කලාඥාය: වූ වහිරක වූ අභිමුඛ වූ සමානකොටස පුද්ගලයා යොගකොම-යෙන් පිරිහෙයි. සමග සතුන් සිද කපක් දවස් තිරයෙහි පැයේ" යයි වදාළ පුත්‍රානායකයෝ ඇත්තේ මැ නු ?
- ස. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ප. අ: එකරුණින් කලාඥාය: කපක් සිවුනේ යැ. (කල්පය අසුච්ච භේද එයින් භාගයක් පමණ කල් තිරයෙහි සිටී. ඒ තිරයෙහි ආක්‍රමකල්පය සදහා කිසිදෙයක් අසාධකය.)

කපාවකථා නිමි.

13. 2.

කුසලපටිලාභකම්මා.

1. ස. පු: කප්පාදො: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පාදො: දානං දදෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි කප්පාදො: දානං දදෙය්‍යා,
 අනු. පා: නො ව චිත රෙ චිතතබ්බි "කප්පාදො: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
2. ස. පු. කප්පාදො: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පාදො: මිච්චං දදෙය්‍යා -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍යා -පෙ- සෙතාසනං දදෙය්‍යා -පෙ- කිලානං -පටිවිඤ්ඤාසාර්ථකත්වං දදෙය්‍යා -පෙ- බාදනිකං දදෙය්‍යා -පෙ- භොජනිකං දදෙය්‍යා -පෙ- පානිකං දදෙය්‍යා -පෙ- වේනිකං ව්‍යාජනං දදෙය්‍යා -පෙ- වේනිකෙ මාලං ආරොපෙය්‍යා -පෙ- ගඤ්චං ආරොපෙය්‍යා -පෙ- විලෙපනං ආරොපෙය්‍යා -පෙ- වේනිකං පදකම්මං¹ කරෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි කප්පාදො: වේනිකං පදකම්මං¹ කරෙය්‍යා,
 අනු. පා: නො ව චිත රෙ චිතතබ්බි "කප්පාදො: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
3. ප. පු: කප්පාදො: කුසලං මිත්තං පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: තතො වුට්ඨානං කුසලං විතතං පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: රූපාච්චරං -පෙ- අරූපාච්චරං -පෙ- ලොකුත්තරං කුසලං විතතං පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ස. පටි: හ හෙමි චිතතබ්බි -පෙ-

කුසලපටිලාභකම්මා නිවසිතා.

1. අභිදකම්මං - සිඤ්ඤා, මර්ශං, භ්‍යා.

18. 2.

කුසලපටිලාභකථා.

[‘කලාසංඝාතා භාෂාමචර කුසලයස් මෑ ලබා’ යනු ඥානමය සි. ‘කුසල්සිත්තා භාෂා ලබා’ යයි උපානග්ගකයන් සෙසින් ලබා ගත්ත-
වුන්ගේ මෘදු බිඳහම ‘කුසලපටිලාභකථා’ එයි.]

1. ස. පු: කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො ලබන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංඝාතා දන් දෙන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් කලාසංඝාතා දන් දෙන්නේ මේ නම්,
- අනු. පා: හමත, කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො ලබන්නේ
යැ යනු නො කියැවුණු මෑ යැ.
2. ස. පු: කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො ලබන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංඝාතා සිවුරු දෙන්නේ ... පිඬුවා දෙන්නේ ...
සෙතෙසින් දෙන්නේ ... ඛිලන්පසාසෙහෙත්පිරිකර
දෙන්නේ ... බෞද්ධ දෙන්නේ ... භෞජ්‍යා දෙන්නේ ...
පාත් දෙන්නේ ... සෑ වදනේ ... සෑයෙහි මල්
පළඳුනේ ... සුවඳ නංවන්නේ ... විලෙවුන්
රුවන්නේ ... සෑ පැදකුණු කරන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් කලාසංඝාතා සෑ පැදකුණු කරන්නේ
මේ නම්,
- අනු. පා: හමත ‘කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො-
ලබන්නේ යැ’ යනු නො කියැවුණු මෑ යැ.
3. ප. පු: කලාසංඝාතා කුසලවිතතය ලබන්නේ මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: එසින් උපාන කුසලවිතතය ලබන්නේ මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: රූපාමචර ... අරූපාමචර ... ලොකොත්තර-
විතතය ලබන්නේ මේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

කුසලපටිලාභකථා නිමි.

18. 8.

අනන්තරාපසුත්තකපා.

1. ප. පු: අනන්තරාපසුත්තො පුග්ගලො සම්මතතනියාමිං
ඕකකමෙය්‍යා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: මිච්ඡතනතියාමිඤ්ඤා සම්මතතනියාමිඤ්ඤා උභො
ඕකකමෙය්‍යා'ති.
- ස. පටි: න භෙමිං මත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ප. පු: අනන්තරාපසුත්තො පුග්ගලො සම්මතතනියාමිං
ඕකකමෙය්‍යා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නනු තං කම්මං පසුත්තං ඤානඤ්චං උප්පාදිතං
මිප්පට්ඨාදියං ජනිතතති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චං තං කම්මං පසුත්තං ඤානඤ්චං උප්පාදිතං
මිප්පට්ඨාදියං ජනිතං,
- අනු. පා: නො ව මත රෙ මත්තබ්බෙ “අනන්තරාපසුත්තො
පුග්ගලො සම්මතතනියාමිං ඕකකමෙය්‍යා'ති.
3. ස. පු: අනන්තරාපසුත්තො පුග්ගලො අහබ්බෙ සම්මතත-
නියාමිං ඕකකමිතුනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: මානා ජිව්තා වොරොපිතා, පිතා ජිව්තා වොරො-
පිතො, අරහා ජිව්තා වොරොපිතො, දුට්ඨං
විතොතන තපාගතස්ස ලොභිතං උප්පාදිතං,
සංඛිතං භික්කො'ති.
- ස. පටි: න භෙමිං මත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 3.

අනන්තරාපසුත්තකපාං.

[“කාමින් මරණින් අනන්තර මෑ මිසංකදයක වූ ආනන්දයා කම්මක් පිණිස ගියත ආණ්ඩුකරයෙන් ඇණවුම් ලැබුවෙන් මාතුසාලකාදී ඒ කම් කෙරේ නම්, ඇණවුම් කළ තැනැත්තේ අපිසාධකවේදනා උපදවාලූයෙන් මිට්ඨාභිතිගත වෙයි. සමාකාම නිසාමයව බැසගන්නව අහවා වෙයි. අභියතාණ්ඩුකරයෙන් ඇණවුම් ලැබුවෙන් ඒ කම් කෙරේ නම්, අණ කළ තැනැත්තේ අපිසාධකවේදනා ආපදවාලූයෙන් මිට්ඨාභිතිගත නො වෙයි. සමාකාම නිසාමයව බැසගන්නව අහවා වෙයි” යනු ඥානමය යි. එතෙකුළු වුව අභියතාණ්ඩුකරයෙන් අණ කළ ද සමාකාමනිසාමයව බැසගන්නව හේ අහවා වේ යයි උත්තරාපමකයන් සෙසින් ලබති ගත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනව ‘අනන්තරාපසුත්තකපාං’ එයි.]

1. ප. ප්‍ර: අනන්තරාපසුත්ත පුද්ගලයා සමාකාමනිසාමයව (අංගම්මායීයව) බැසගන්නේ වේ ද?

ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මිට්ඨාභිතියාම (අනන්දයාකම්) හා සමාකාමනිසාම හා දෙකට ම බැසගන්නේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ප. ප්‍ර: අනන්තරාපසුත්ත පුද්ගලයා සමාකාම නිසාමයව බැසගන්නේ වේ ද?

ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ අනන්දයාකම් පුද්ගලයා නො වේ ද, කුකුල් උපදවනලද නො වේ ද, විපිට්ඨිකර උපදවනලද නො වේ ද?

ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඔ: ඉදින් ඒ කම්ම පුද්ගලයා නම්, කුකුල් උපදවන ලද නම්, විපිට්ඨිකර උපදවන ලද නම්,

අනු. පා: හවත, ‘අනන්තරාපසුත්ත පුද්ගල සමාකාමනිසාමයව බැස ගන්නේ යැ’ යනු නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ක. ප්‍ර: අනන්තරාපසුත්ත (අභියතාණ්ඩුකර) පුද්ගලයා සමාකාමනිසාමයව බැසගන්නව අහවා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ක. අනු: (ඔහු විසින්) මවු දිවි තොර කරන ලද ද, පියේ දිවි තොර කරන ලද්දේ ද, රහත් දිවි තොර කරන ලද්දේ ද, දුටු විතතයෙන් තපාගතයන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි ලෙහෙ සලන ලද්දේ ද, සබ්බසා බිඳුන ලද ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: අනන්තරාපසුතතය: ප්‍රශ්නලො: තං කම්මං පරි-
සංහරිතී: කුක්කුචං පරිවිනෝදෙති: විපාරි-
සාරියං පරිවිනෝදි:¹ අභබ්බො සම්මතතනියං
ඔක්කමිතුං.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආම්නා.
- ස. අනු: මානා ජිවිතා වොරොපිතා පිතා ජිවිතා වොරො-
පිතො -පෙ- සබ්බො භික්කො'ති.
- ප. පරි: ත ගෙවං වතතබ්බ -පෙ-
5. ස. ප්‍ර: අනන්තරාපසුතතය: ප්‍රශ්නලො: තං කම්මං පරි-
සංහරිතී: කුක්කුචං පරිවිනෝදෙති: විපාරි-
සාරියං පරිවිනෝදි:¹ අභබ්බො සම්මතතනියං
ඔක්කමිතුං.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආම්නා.
- ස. අනු: තනු තං කම්මං පරිසංගතං² කුක්කුචං පරිවි-
නෝදිතං විපාරිසාරියං පරිවිනිතං.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආම්නා.
- අනු. ථ: හඤ්චි තං කම්මං පරිසංගතං³ කුක්කුචං පරි-
විනෝදිතං විපාරිසාරියං පරිවිනිතං,
- අනු. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බ “අනන්තරාපසුතතය:
ප්‍රශ්නලො: තං කම්මං පරිසංහරිතී: කුක්කුචං
පරිවිනෝදෙති: විපාරිසාරියං පරිවිනෝදි:
අභබ්බො සම්මතතනියං ඔක්කමිතුං”ති.
6. ප. ප්‍ර: අනන්තරාපසුතතය: ප්‍රශ්නලො: සම්මතතනියං
ඔක්කමෙය්‍යා'ති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආම්නා.
- ප. අනු: තනු තං කම්මං පසුතතය: ආසි'ති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආම්නා.
- අනු. ථ: හඤ්චි තං කම්මං පසුතතය: ආසි,⁴
- අනු. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බ “අනන්තරාපසුතතය:
ප්‍රශ්නලො: සම්මතතනියං ඔක්කමෙය්‍යා”ති.

අනන්තරාපසුතතකම්පා නිවසිතා.

1. පරිවිනෝදෙති: - සිද්ධ, PTS.

2. පරිසංගතං - රේඛ, සා,

4. ස. ප්‍ර: අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය ඒ අතීතයෙන්ම -
කමය හඳුන්වා දුන් කොට විසිවැනි
බැහැර කොට සමාජයාගේම බැහැර කර
අතීතය වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ ය.
- ස. අනු: (මහ මහත්) මම දිවි කෙරෙහි කරන ලද දේ පිළිබඳව
කෙරෙහි කරන ලද්දේ ද ... සමාජයා බිඳින ලද්දේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
5. ස. ප්‍ර: අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය ඒ කමය හඳුන්වා
දුන් කොට විසිවැනි බැහැර කොට
සමාජයාගේම බැහැර කරන ලද්දේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ ය.
- ස. අනු: ඒ කමය හඳුන්වා ලද්දේ නො වේ ද? කුසල
දුරු කරන ලද්දේ නො වේ ද, විසිවැනි බැහැර
කරන ලද්දේ නො වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ ය.
- අනු. ස: ඉතින් ඒ කමය හඳුන්වාලන ලද්දේ නම්, කුසල
කරන ලද්දේ නම්, විසිවැනි බැහැර කරන ලද
වේ නම්,
- අනු. පා: හව්න 'අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය ඒ කමය
හඳුන්වා දුන් කොට විසිවැනි බැහැර
කොට සමාජයාගේම බැහැර කරන ලද්දේ
වේයි' යනු නො කියැවුණු මි. ය.
6. ප. ප්‍ර: අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය සමාජයාගේම
බැහැර කරන ලද්දේ වේ ද?
- ස. පරිකල්ප: එසේ ය.
- ප. අනු: ඒ අනන්‍යාරාමයා කමය ප්‍රකාශ වූයේ නො?
- ස. පරිකල්ප: එසේ ය.
- අනු. ස: ඉතින් ඒ කමය ප්‍රකාශ වී නම්,
- අනු. පා: හව්න, 'අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය සමාජයාගේම
බැහැර කරන ලද්දේ ය' යනු නො කියැවුණු
මි. ය.

අනන්‍යාරාමයාගේ කතා නිමි.

18. 4.

නියතය නියමිතය.

1. ස. ප්‍ර: නියතය නියමිතය නියමිතය.
- ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
- ස. අනු: මිනිසාගේ නියතය නියමිතය නියමිතය, සමහර නියතය නියමිතය නියමිතය නියමිතය.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාප්තිය -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: නියතය නියමිතය නියමිතය.
- ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
- ස. අනු: ප්‍රතිමා මිනිසා හැටියට පවත් නියමිතය නියමිතය.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාප්තිය -පෙ-
- ස. අනු: ප්‍රතිමා සෘජුප්‍රතිමා හැටියට පවත් සෘජුප්‍රතිමා නියමිතය නියමිතය.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාප්තිය -පෙ-
- ස. අනු: ප්‍රතිමා සකස්කළමිනිසා -පෙ- අනුකූලමිනිසා -පෙ- අර්ථකතමිනිසා හැටියට පවත් අර්ථකත නියමිතය නියමිතය.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාප්තිය -පෙ-
- ස. අනු: ප්‍රතිමා සකස්කළමිනිසා -පෙ- සමහරමිනිසා -පෙ- ඉතිහාසය -පෙ- ඉතිහාසය -පෙ- බලය -පෙ- බලය -පෙ- හැටියට පවත් නියමිතය නියමිතය.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාප්තිය -පෙ-
3. ස. ප්‍ර: න ව්‍යාප්තිය නියතය නියමිතය නියමිතය.
- ස. පරිකල්ප: ආමන්ත.
- ප. අනු: හැටියට බලය හැටියට නියතය නියමිතය නියමිතය.
- ස. පරි: න හෙව. ව්‍යාප්තිය -පෙ-
- ප. අ: තෙහි “නියතය නියමිතය නියමිතය”.

නියතය නියමිතය නියමිතය.

18. 4.

නියතස්‍ය නියාමකථා.

[නියාමය දෙපරිදි වෙයි. එහි ආනන්‍යයී කම්ම මිත්‍යාවනියාම වෙයි. ආයතීමානීය සමාකතනියාමය වෙයි. මේ නියාමධර්ම දෙක තමා අන්‍ය නියාමයෙන් නැත. සියලු ප්‍රකෘතිකර්මයන්ගේ අනියතය. එයින් ප්‍රකෘත වූයේත් අනියත මෑ වෙයි. බුදුවරුන් විසින් තමන්ගේ ශුභබලයෙන් 'මේ සත්ත්වයා අනාගතයෙහි බුදු වෙති'යි ව්‍යාකෘත වූ බොධිසත්ව තෙමේ අත්‍යන්තයින් අති හෙයින් නියත'යි කියනු ලැබේ. මේ ව්‍යවහාර මාත්‍රය හෙත 'පශ්චිමවිකා බොධිසත්වයා ධර්මානිසම්මච හව්‍යය'යි යන අදහසින් 'නියත වූයේ ආයතීමානී නියාමයට බැස ගන්නේ මේ ය'යි පුළු ප්‍රකෘතික අපරප්‍රකෘතික නිකායවාසීන් හෙයින් ලබි ගන්නාමුත්ගේ මාද බුදුන්ට 'නියතස්‍ය නියාමකථා' එයි]

1. ස. පු: නියත වූ සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිත්‍යාවනියා සත්ත්වයා සමාකතනියාමයට බැස ගන්නේ මේ ද? සමාකතනියා සත්ත්වයා මිත්‍යාවනියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: නියත සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පෙර මානීය හව්‍ය පසු වැ නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පු: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
- ස. අනු: පෙර ප්‍රොකාපකයී මානී හව්‍ය පසු වැ ප්‍රොකාපකයී නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: පෙර සෙදගැමි මග ... අතගැමි මග ... රහත්මග හව්‍ය පසු වැ අතගැමි නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පු: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
- ස. අනු: පෙර සතිපට්ඨාන ... සමාකතනියාමය ... සාද්ධිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධිසත්ව හව්‍ය පසු වැ නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නොකියැ වුණු යැ ...
3. ප. පු: 'නියත සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ ය'යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: බොධිසත්ව තෙමේ ඒ ජාතියෙහි ධර්මානිසම්මච හව්‍ය නොවන්නේ මේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. ආ. එකරුණින් නියතසත්ත්වයා නියාමධර්මයට බැස ගන්නේ යැ.

නියතස්‍ය නියාමකථා තීමි.

13. 5.

නිවුතකපා

1. ස. පු: නිවුතො නිවරණං ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: රතො රාගං ජහති දුරේඛා දොසං ජහති මුලෝභා මොහං ජහති කිලිට්ඨා කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රාගෙන රාගං ජහති, දොසෙන දොසං ජහති මොහෙන මොහං ජහති, කිලෙසෙති කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: රාගො විතතසම්පසුතො, මග්ගො විතතසම්ප-
 සුතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: ද්විත්තං ඵස්සානං -පෙ- ද්විත්තං විතතානං සමොධානං භොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රාගො දකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: කුසලාකුසලා සංවර්ජනවර්ජා භිනප්පභිතා කණ්ණප්පකාසපටිභාගා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: කුසලාකුසලා සංවර්ජනවර්ජා භිනප්පභිතා කණ්ණප්පකාසපටිභාගා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:

13. 5.

නිවුනකපා.

[‘ඉඤ්ඤානුප්‍රකරණයෙහි ඉඤ්ඤානුප්‍රකරණ නැති බැවින් නිවරණයෙන් නිවාරණ වූයේ (වෙළුණු පුද්ගලයා) නිවරණ දුරු කෙරේ’ යයි උත්තරයෙහි සඳහන් වෙයිත් ලබා ගන්නාවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘නිවුනකපා’ එයි]

1. ස. ප්‍ර: නිවරණයෙන් නිවාරණ වූයේ නිවරණ හැරපියන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත වූයේ රාගය හැරපියා ද? දුඛ වූයේ දොෂය හැරපියා ද? මුඛ වූයේ මොහය හැරපියා ද? කලිච වූයේ කෙලය හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරපියා ද? දොෂයෙන් දොෂය හැරපියා ද? මොහයෙන් මොහය හැරපියා ද? කෙල්ලයෙන් කෙල්ලය හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ

2. ස. ප්‍ර: රාගය විතතසම්ප්‍රසුක්ක මේ ද? මාහිය විතතසම්ප්‍රසුක්ක මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සපයියන් දෙදෙනකුන්ගේ .. විතතයන් දෙදෙනකුන්ගේ සම්මතය මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ

3. ස. ප්‍ර: රාගය අකුසල මේ ද? මාහිය කුසල මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුසලාකුසල, සාවද්ධනවද්ධ, හිතප්‍රණීත, කාමණ-ඉක්කුසප්පතිහාන ධර්මයෝ සම්මුක්තිහාවයට එද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...

4. ස. ප්‍ර: කුසලාකුසල, සාවද්ධනවද්ධ, හිතප්‍රණීත, කාමණ-ඉක්කුසප්පතිහාන ධර්මයෝ සම්මුක්තිහාවයට එන් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. අනු: නක්ඛු වුතං භගවතා “චතතාරම්භාති හික්ඛවෙ පුට්ඨරවුට්ඨරාති කතම්භාති චතතාරි: නභඤ්ච හික්ඛවෙ පඨපී ච ඉදං පඨමං පුට්ඨරවුට්ඨරං -පෙ- නත්ථා: සතං ධම්මො අභිඛි අරකා’ති^a අද්දෙව සුතතතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අ: තෙන හි න චතතඛිං. “කුසලාකුසලා -පෙ- සම්මුඛිකාචා අභවිජ්ජන්ති”ති.
5. ස. පු: නිවුතො නිවරණං ජහති’ති
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අනු: නක්ඛු වුතං භගවතා “සො එවං සම්භිතො විතො පරිසුඤ්ඤා පරිසොදානො අනඛිකණෙ විගතා- පඤ්ඤාසෙ චුද්දානො කම්මතිසෙ සිතො අනෙඤ්ජපතො අභවං ඛෙදානංභ විතො අභිනික්ඛාමෙති”ති^b. අද්දෙව සුතතතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අ: තෙන හි න චතතඛිං “නිවුතො නිවරණං ජහති”ති.
6. ස. පු: න චතතඛිං නිවුතො නිවරණං ජහති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අනු: නක්ඛු වුතං භගවතා “නක්ඛු එවං ජනතො එවං පඤ්ඤා කාමාසවා’පි විතං මුඛිච්චි-පෙ- අභිජ්ජාසවා’පි විතං මුඛිච්චි”ති^c. අද්දෙව සුතතතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ප. අ: තෙන හි නිවුතො නිවරණං ජහති’ති.

නිවුතනකථා නිවසිතා

a. මහානිකායකර - රොහිතකායකර

b c. දිග්ඤායක - සංඤ්ඤාපට්ඨක.

- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නු,
“මහණෙනි, මේ සුච්ඡිද්‍රවිද්‍යරයෝ භතර දෙනෙකි.
කවර භතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහසත්
පොළොවත් යන මෙදෙක පළමු වන සුච්ඡිද්‍ර
විද්‍යරය යි. ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය
අසත්පුරුෂයන් කෙරෙත් දුරු වේ” යයි වදල
සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ආ: එකරුණින් ‘කුශලාකුශල ... ධර්මයෝ සමමුක්ඛි-
තාවයට එක්’යි නො කියැවුතු මෑ යැ,
5. ස. පු: නිවෘත වූයේ නිවරණ භාරපියත්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ නු:
“හේ මේසේ සමාඛිංගක සිත පරිගුණ වූ කල්හි
පයථිවදන වූ කල්හි අනඛණ වූ කල්හි විගතොප-
කෙල්ල වූ කල්හි මිද වූ කල්හි කම්මණ වූ කල්හි
සම්පිප්පාන කල්හි අනමාසකාවයට පැමිණි කල්හි
ආසුච්ඡායකය පිණිස සිත නමිත්තේ යැ”යි
වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ආ: එකරුණින් ‘නිවෘත වූයේ නිවරණ භාරපිය’යි
නො කියැවුතු මෑ යැ.
6. ප. පු: ‘නිවෘත වූයේ නිවරණ භාරපියත්තේ වේ’ යයි
නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නු:
“මේසේ දත්තා මේසේ දත්තා ඔහට කාමසුච්ඡ-
යෙනුදු සිත මිදෙයි ... අමිදුසුච්ඡයෙනුදු සිත මිදේ”
යයි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නු.
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ආ: එකරුණින් නිවෘත වූයේ නිවරණ භාරපියත්තේ
වෙයි.
- (සුත්‍රපාඨයෙන් දැක්වෙන්නේ ආසුච්ඡාය
මස නිවෘතයාගේ නිවරණ භාරපිමෙක් නොවේ.
එහෙයින් අසාධකයි.)

නිවුනකථා නිමි.

13. 6.

සම්මුක්තිසූත්තකථා.

1. ස. පු: සම්මුක්තිසූතො සඤ්ඤාජනං ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රතො රාගං ජහති, දුර්වේදා දෙසං ජහති,
 මුලො මොහං ජහති, කිලිට්ඨා කිලෙසෙ
 ජහති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රාගෙහ රාගං ජහති, දෙසෙහ දෙසං ජහති
 මොහෙහ මොහං ජහති, කිලෙසෙහි කිලෙසෙ
 ජහති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: රාගො විත්තසම්පසුත්තො, මග්ගො විත්ත-
 සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ද්විත්තං එකානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං
 සමොධානං භොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රාගො අකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා භික්ඛාණීතා,
 කණ්ණපුක්කසප්පභාගා ධම්මා, සම්මුක්තිභාවං
 ආගච්ඡන්ති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: කුසලාකුසලා -පෙ- සම්මුක්තිභාවං ආගච්ඡන්ති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

13. 6.

සම්මුතියුතකථා

[මෙහි නිදහස ද නිවුහකථයෙහි මෙහි.]

1. ස. ප්‍ර: (සංයෝජනයන්ගේ) සම්මුතියාවයට පැමිණියේ
සංයෝජන හැරවියන්නේ වේ ද?

ප. පරිකෘෂ්ට: එසේ යැ

ස. අනු: රකත වූයේ රාගය හැරවියා ද? දුඛ වූයේ
දෝෂය හැරවියා ද? මූඛ වූයේ මොහය හැරවියා ද?
කලිඛ වූයේ කෙලයයන් හැරවියා ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...

ස. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරවියා ද? දෝෂයෙන්
දෝෂය හැරවියා ද? මොහයෙන් මොහය
හැරවියා ද? කෙල්ලයෙන් කෙල්ලයෙන් හැරවියා ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: රාගය විතතසම්ප්‍රසුක්ක යැ. මාගීය විතත-
සම්ප්‍රසුක්ක වේ ද?

ප. පරිකෘෂ්ට: එසේ යැ.

ස. අනු: සපගීයන් දෙදෙනකුන්ගේ .. විතතයන් දෙදෙන-
කුන්ගේ සම්වධාන වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: රාගය අකුශල යැ, මාගීය කුශල වේ ද?

ප. පරිකෘෂ්ට: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල වූ සාවද්ධතවද්ධ වූ සිතප්‍රණීත වූ
කාමණ්ණකුලසප්‍රතිගාය වූ ධර්මයෝ සම්මුතියාවයට
පැමිණෙත් ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: කුශලාකුශල වූ ... ධර්මයෝ සම්මුතියාවයට
පැමිණෙත් ද?

ප. පරිකෘෂ්ට: එසේ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. අනු: නනු වුතනං හභවතා: “චතාරාමිනි හිකඛවෙ පුමිදුරමිදුරානි. කතමානි චතාරි: නහඤච හිකඛවෙ පඨමි ච, ඉදං පඨමං පුමිදුරමිදුරං -පෙ- තභමා සතං ධම්මො අසඛි අරකා”ති.^a අනෙච සුත්තනෙතා’ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ආ: තෙන හි චතතඛං “කුසලාකුසලා -පෙ- සමමුක්ඛි- හාචං ආභව්ජනති”ති.
- ඊ. ස. පු: සමමුක්ඛානො සඤ්ඤාජනං ජහති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු. නනු වුතනං හභවතා: “සො එචං සමාහිතෙ විතො පරිපුඤ්ඤා -පෙ- ආසවානං ඛගඤ්ඤාය විතං අභිතිත්තාමෙති”ති.^b අනෙච සුත්තනෙතා’ති.
- ප. පටි: ආමිත්තා.
- ස. ආ: තෙන හි න චතතඛං “සමමුක්ඛානො සඤ්ඤා- ජනං ජහති’ති.
- ඊ. ප. පු: න චතතඛං “සමමුක්ඛානො සඤ්ඤාජනං ජහති”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු වුතනං හභවතා: තස්ස එචං ජානතො එචං පස්සතො කාමිසවා’පි විතං මිමුච්චති -පෙ- අමිජ්ජාසවා’පි විතං මිමුච්චති”ති.^c අනෙච සුත්තනෙතා’ති.
- ස. පටි: ආමිත්තා.
- ප. ආ: තෙන හි සමමුක්ඛානො සඤ්ඤාජනං ජහති”ති.

සමමුක්ඛානකථා නිවසිතා.

a. මතුකතඤ්ඤාකර - රොහිත්තභවත
b. දිග්ඤායාස සංඤ්ඤාපිලසුත්ත.
c. දිග්ඤායාස - සංඤ්ඤාපිලසුත්ත.

- ස. අනු: හංගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැනු: “මහණෙනි, මේ සුවිදුරවිදුරඝාතයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මේ පළමු වන සුවිදුර- විදුරඝාත යි ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු යැ”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැනු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ආ: එකරුණින් ‘කුශලාකුශල වු ... ධර්මයෝ සම්මුති- හාවයට එති’යි නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු: සංයෝජනයන්ගේ සම්මුතිහාවයට පැමිණියේ සංයෝජන හැරවිය ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: හංගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැනු: “හේ මෙසේ සමාගිත විතතය පරිශුඛ වන් මැ ... අංසුචික්ඛයඤ්ඤාය පිණිස චිත්තය නතු කෙරෙයි”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැනු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ආ: එකරුණින් ‘සම්මුතිගුණ වූයේ සංයෝජන හරහේ යැ’ යනු නො කියැයුතු යැ.
6. ප. පු: ‘සම්මුතිගුණ වූයේ සංයෝජන හරහේ යැ’ යනු නො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හංගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැනු: “මෙසේ දක්නා මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාශ්‍රව කෙරෙහුදු මිදෙයි ... අවිදුසු ව කෙරෙහුදු මිදේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැනු?
- ස. පටි: එසේ යැ.
- ප. ආ: එකරුණින් සම්මුතිගුණ වූයේ සංයෝජන හරහේ යැ.

සම්මුතිගුණකථා නිමි.

18. 7.

සමාපනො අක්‍ෂාදෙනිකපා.

1. ස. පු: සමාපනො අක්‍ෂාදෙනි, කිංතනිකන්ති කිංතා-
රමණං'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තං කිංතං තස්ස කිංතස්ස ආරමණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බං -පෙ-

2. ස. පු: තං කිංතං තස්ස කිංතස්ස ආරමණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: තෙන ඵසොන තං ඵස්සං චූසති, තාය වේදනාය
තං වේදනං වේදෙනි, තාය සඤ්ඤාය තං සඤ්ඤං
ඡාන්තී, තාය චේතනාය තා චේතනං වේතෙනි,
තෙන විජ්ජාන තං විත්තං විජ්ජන්ති, තෙන
විතකෙක තං විතකං විතකෙකති, තෙන
විමාර්ශන තං විමාරං විමාරෙති, තාය පිතියං තං
පිතියං පියායති, තාය සතියං තං සතියං සරති,
තාය පඤ්ඤාය තං පඤ්ඤං පඡාන්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බං -පෙ-

3. ස. පු: කිංතනිකන්ති විතතසම්පත්තා, කිංතං විතත-
සම්පත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ආත්තං ඵස්සංතං -පෙ- ආත්තං විතතංතං
සමොධානං භොති'ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බං -පෙ-

4. ස. පු: කිංතනිකන්ති අකුසලං, කිංතං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවර්ජානවර්ජා හිතපණ්ණිනා
කණ්ණපුකකසප්පිහාගා ඛම්මං සම්මුක්ඛාචං
ආගමන්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බං -පෙ-

13. 7.

සමාපනතා අක්‍ෂරයෙහි කථාව.

[‘ස ඓං කානං උපසංඝර්ථා මිතරති. සො තදක්‍ෂරයෙහි- ප්‍රථමධ්‍යාන උපසංඝර්ථා මිතරෙයි. ඒ ධ්‍යානලාභී පුද්ගල එය ආක්‍ෂරයෙහි මිතරෙයි’ යනාදි විවිධ නිසං ‘සමචන්තේ ආක්‍ෂරයෙහි මිතරෙයි’ යයි ද, බහුතේ ඒ ධ්‍යානනිකාන්තය ධ්‍යානලාභීන මිතරෙයි’ යයි ද අනික නිකායවාසීන් කෙසින් ලබා ගත්තුවත් මෙය බිඳහරිම ‘සමාපනතා අක්‍ෂරයෙහි’ කථා එයි.]

1. ස. පු: සමචන්තේ ආක්‍ෂරයෙහි. ඒ ධ්‍යානනිකාන්තය (ධ්‍යානාශාව) ධ්‍යානලාභීන මිතරෙයි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: ඒ ධ්‍යානය ඒ ධ්‍යානයට ආලම්බන මිතරෙයි ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
2. ස. පු: ඒ ධ්‍යානය ඒ ධ්‍යානයට ආලම්බන මිතරෙයි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: ඒ සංගීයෙන් ඒ සංගීය සංගීය කෙරේ ද? ඒ වේදනායෙන් ඒ වේදනාව මිතරෙයි මිතරෙයි ද? ඒ සංගීයෙන් ඒ සංගීය දන්තේ මිතරෙයි ද? ඒ වේදනායෙන් ඒ වේදනාව සිතා ද? ඒ විතරයෙන් ඒ විතරය විතරය කෙරේ ද? ඒ විතරයෙන් ඒ විතරය විතරය කෙරේ ද? ඒ විතරයෙන් ඒ විතරය විතරය කෙරේ ද? ඒ සංගීයෙන් ඒ සංගීය සමරණ කෙරේ ද? ඒ පුද්ගලයෙන් ඒ පුද්ගල දනි ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
3. ස. පු: ධ්‍යානනිකාන්තය විතරසම්ප්‍රසන්න මිතරෙයි ද, ධ්‍යානය විතරසම්ප්‍රසන්න මිතරෙයි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: සංගීයෙන් දෙදෙනකුත් මේ ... විතරයෙන් දෙදෙනකුත් මේ සමචන්ත මිතරෙයි ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ..
4. ස. පු: ධ්‍යානනිකාන්තය අකුලය යි. ධ්‍යානය කුලය මිතරෙයි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: කුලයකුලය වූ සංගීයාවද වූ සිතප්‍රණීත වූ කාමරණයකුල සප්තකාය වූ ධර්මයේ සමචන්ත ගාව-යට එක් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...

5. ස. ප්‍ර: කුසලානුසලා සංවර්ධනවර්ධන සිතාපානිතා කණ්ඩායමක සාමාජිකයා වීම, සම්මුඛව, අනවර්තය'යි.

ප. පරිකල්ප: අමතන.

ස. අනු: නව වූයා හඟවන: “විකාරය, හිතවතෙකු සමඟ සිටියදී, කතාකර: නවකව හිතවතෙකු පමණි ව, ඉදං පමණි සමඟ සිටියදී -පෙ-තමා සහ වමෙම, අසලි අරභය”යි. අනෙකුත් සුභාසනා'යි.

ප. පරිකල්ප: අමතන.

ස. අ: තෙත හි ව විකාරය: කුසලානුසලා සංවර්ධන-වර්ධන සිතාපානිතා කණ්ඩායමක සාමාජිකයා වීම, සම්මුඛව, අනවර්තය'යි.

6. ප. ප්‍ර: න විකාරය “සම්පාදන අභියාචනා කිහිපයක කිහිපයක මෙන්”යි.

ස. පරිකල්ප: අමතන.

ප. අනු: නව වූයා හඟවන: “ඉතිහාසය හිතවතෙකු සමඟ සිටියදී කාලයේ විවිධ අනුසලය වමෙම සමාජය සමාජය සමාජය පිහිටා පමණි -කිහිපයක පමණි විකාරය. සහ නං අභියාචනා. නං නිකායය. තෙත ව විකාරය අපර්තය. විකාරය සමාජය -පෙ- දුර්ගත කිහිපයක -පෙ- තුර්ගත කිහිපයක -පෙ- විකාරය කිහිපයක පමණි විකාරය. සහ නං අභියාචනා. නං නිකායය. තෙත ව විකාරය අපර්තය”යි. අනෙකුත් සුභාසනා'යි.

ස. පරිකල්ප: අමතන.

ප. අ: තෙත හි “සම්පාදන අභියාචනා, කිහිපයක කිහිපයක මෙන්”යි.

සම්පාදන අභියාචනා නිවැරදි.

8. විකාරය සහ විකාරය - රාහුලය.

* මෙම පොතේ පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ස. ප්‍ර: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යතාවද වූ හිතප්‍රණීත වූ කෘත්‍යශූන්‍ය සප්තසංග වූ ධර්මයෝ සමමුඛිභාවයට එත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසිත් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, මේ සුමිදුරමිදුරඝාතයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අතස හා පොළොව හා මේ පළමු වන සුමිදුරමිදුර ඝාත යි ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වෙයි” යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අ: එකරුණින් ‘කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යතාවද වූ හිත-ප්‍රණීත වූ කෘත්‍යශූන්‍ය සප්තසංග වූ ධර්මයෝ සමමුඛිභාවයට එත්’ යි නො කියැයුතු මැ යැ.

6. ප. ප්‍ර: ‘සම්මත්තේ ආඤාද කෙරෙයි. ඒ ධ්‍යාන-නිකාන්තය ධ්‍යානාලම්භන වෙයි’ යනු නො කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසිත් වදාරන ලද මැ නු: “මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් වැ මැ අකුසල්දහමින් වෙන් වැ සම්මතී සම්මාර විවේකජ ප්‍රතිප්‍රබ ඇති ප්‍රථමධ්‍යාන උපයා වාස කෙරෙයි. හේ ඒ දෘඪතා ආඤාද කෙරෙයි. ඒ දෘඪතා කාමැති වෙයි. එයින් ප්‍රතිප්‍රබ පැමිණෙයි. විතකීවිමාරගන්’ගේ ව්‍යුපගමයෙන් ... ද්විතීයධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ධ්‍යාන උපයා වාස කෙරෙයි. හේ එය ආඤාද කෙරෙයි. හේ ඒ කාමැති වෙයි. එයින් ප්‍රතිප්‍රබ පැමිණෙ’ යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අ: එකරුණින් සම්මත්තේ ආඤාද කෙරෙයි ඒ ධ්‍යානනිකාන්තය ධ්‍යානාලම්භන වෙයි. (ධ්‍යානලාභයා ධ්‍යානයෙන් නැගීයට ධ්‍යානාඤාද කෙරෙයි. සම්මත්තූල ධ්‍යානනිකාන්තය ධ්‍යානාලම්භන නොවෙයි. එහෙයින් අසාධකයි.)

සමාපනතා අක්ෂරදේශිකාව නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

18. 8.

අසාතරාගකථා

1. ස. පු. අත්ති අසාතරාගො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දුක්ඛාභිනන්දිතො සත්තා අත්ති කෙටි දුක්ඛං පඤ්ඤානති පිභෙතති එසනති ගවෙසනති පරිගෙසනති, දුක්ඛං අජේඛාසාය තිට්ඨන්ති'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ.
- ස. අනු: හනු සුඛාභිනන්දිතො සත්තා අත්ති කෙටි සුඛං පඤ්ඤානති පිභෙතති එසනති ගවෙසනති පරිගෙසනති, සුඛං අජේඛාසාය තිට්ඨන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සුඛාභිනන්දිතො සත්තා අත්ති කෙටි සුඛං පඤ්ඤානති පිභෙතති එසනති ගවෙසනති පරිගෙසනති, සුඛං අජේඛාසාය තිට්ඨන්ති,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ: අත්ති අසාතරාගො'ති.¹
2. ස. පු: අත්ති අසාතරාගො'ති.¹
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, සුඛාය වේදනාය පටිසානුසයො අනුසෙති'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ.
- ස. අනු: හනු සුඛාය වේදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, දුක්ඛාය වේදනාය පටිසානුසයො අනුසෙති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1. අසාතරාගොති - සිඳු.

13. 8.

අසාතරාගකපා.

[‘සං කිඤ්ච්ච වෙදනං වෙදියති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, සං තං වෙදනං අභිනාදති අභිවදති - සුඛං චෙවපි දුඛං චෙවපි අදුඛාසුඛං චෙවපි යම් මෑ වේදනාවක් විදුනේ චෙ ද, හේ ඒ වේදනාව අභිනාදන කෙරෙයි. එයම සතුට කෙරෙයි’ යන සුත්‍රපාඨයෙහි දැවී අභිනාදන වශයෙන් වදාළ ‘අභිනාදති’ යන වචනය යන දුඛං වෙදනාව පිළිබඳවත් රාගාඤ්ඤ වශයෙන් අභිනාදනයෙන් ඇත්නු යි අසාතරාගය පිළිගත් උත්තරාපට්ඨයන්ගේ වාද බිඳුනට ‘අසාතරාග කපා’ එයි]

1. ස. පු: අසාතරාගය (දුඛවේදනයෙහි මේ වේදනා මට ඇත් නම් මෑතාවාසි රජ්ජායෙක්) ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුක්ඛ පතන කැමැති වන සංයත ගවේෂණය කරණ පයෝගික කරණ, දුකෙහි බැස සිටුවන දුක් අභිනාදනය කරන යම් මෑ සත්‍ය කෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සුඛ පතන කැමැති වන එෂණ ගවේෂණ පයෝගික කරණ සුඛයෙහි බැස සිටුවන සුඛය අභිනාදනය කරන යම් මෑ සත්‍ය කෙනෙක් ඇත්තාහු නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ථ: ඉදින් සුඛ පතන කැමැති වන එෂණ ගවේෂණ පයෝගික කරණ සුඛයෙහි බැස සිටුවන සුඛය අභිනාදනය කරන යම් මෑ සත්‍ය කෙනෙක් ඇත්තාහු නම්,
- අනු. පා: භවත, ‘අසාතරාගයෙක් ඇත’ යනු නො කියැවුණු මෑ යැ.

2. ස. පු: අසාතරාගයෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි,) දුඛවේදනයෙහි රාගානුගත පුනුබ්බි, සුඛවේදනයෙහි ප්‍රතිඝානුගත පුනුබ්බිනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
- ස. අනු: සුඛවේදනයෙහි රාගානුගත පුනුබ්බිනේ දුඛ-වේදනයෙහි ප්‍රතිඝානුගත පුනුබ්බිනේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- අනු. ඔ: හඤ්චි සුඛාය වේදනාය රාගානුසයො අනුසෙති,
දුක්ඛාය වේදනාය පටිකානුසයො අනුසෙති,
- අනු. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බං “අපි අසාතරාගො”ති.
8. ප. පු: න චත්තබ්බං “අපි අසාතරාගො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු වුත්තං හගච්ඤා “සො එචං අනුරෝධ-
විරෝධං සමීපත්තො යං කිඤ්චි වේදනං
වේදියති.¹ සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛම්සුඛං වා,
සො තං වේදනං අභිනාදෙති අභිවිදෙති අපේක්ඛාසාය
තිරිඨති”ති² අනෙච සුත්තත්තො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ආ: තෙන හි ‘අපි අසාතරාගො’ති.

අසාතරාගකපා නිවර්තනං.

1. වේදනාය - මජ්ඣං.

2. මජ්ඣිමනිකාය සූලපණ්ණාස - මහානිකායසංඝයානුසාරිකාය.

- අනු. ථ: ඉදින් සුඛවේදනායෙහි රාශානුග්‍රහ ලුහුඹදනේ වේ නම්, දුඛවේදනායෙහි ප්‍රතික්ෂානුග්‍රහ ලුහුඹදනේ වේ නම්,
- අනු. පා: හවත, 'අසාතරාගයෙක් ඇත, යනු නො කිසැයුතු මැ යැ.
8. ප. පු: 'අසාතරාගයෙක් ඇත' යනු නො කිසැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාශාවකුන් මහත්තේ මිසින් වදාරන ලද මැ නු? "හේ මේසේ අනුරෝධවිරෝධයට පැමිණියේ සුඛ වේච්ඡි දුඛ වේච්ඡි අදුඛාසුඛ වේච්ඡි යම් මැ වේදනාවක් විදුනේ වේ ද, හේ ඒ වේදනාව අභිනන්දන කෙරෙයි, ඛෙණ්ඩි, බැසගෙන යිමි" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- පටි. අ: එකරුණින් 'අසාතරාගයෙක් ඇත'.
- (දිට්ඨිමඤ්ඤානං මයයෙන් දුඛවේදනා අභිනන්දන කෙරෙයි. එය අසාතරාගයට සංවික නො වේ.)

අසාතරාගකපා කිමි.

13. 9.

ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතාති කථා.

1. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: විපාකාභ්‍යාසකතා කිරිතාභ්‍යාසකතා, රූපං තිබ්බං
චක්ඛංගතනං -පෙ- ඵොට්ඨිකංගතන'නති.
ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බි -පෙ-
2. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: රූපකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බි -පෙ-
3. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: සද්දකණ්ඨා -පෙ- භක්ඛකණ්ඨා -පෙ- රසකණ්ඨා
-පෙ- ඵොට්ඨිකකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බි -පෙ-
4. ස. පු: රූපකණ්ඨා අකුසලා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ධම්මකණ්ඨා අකුසලා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බි -පෙ-
5. ස. පු: සද්දකණ්ඨා -පෙ- ඵොට්ඨිකකණ්ඨා අකුසලා'ති
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ධම්මකණ්ඨා අකුසලා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බි -පෙ-
6. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

13. 9.

බමමනණාං අභ්‍යාකතාතිකථා.

[‘රූපාදි සවදුරුම තෘණාං කෙරෙති හූමම පසු තෘණාංව යමි හෙයෙකින් ‘බමමනණාං’ යි කියන ලද ද, එහෙයින් ‘බමිතෘණාංව අභ්‍යාකතාතික’ යි පූර්වගෙලිය නිකායමාසින් සෙයින් ලබ්බි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘බමමනණාං අභ්‍යාකතාති කථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: බමිතෘණාං (මනොආරයෙන් සිතවත් අරමුණු කෙරෙහි තෘණාව) අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිපාකයෝ අභ්‍යාකත වෙති, ක්‍රියා අභ්‍යාකත යැ, රූපය තිථිණය චක්‍රුරායතනය ... සප්තවිධා-යතනත් අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: බමිතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: බමිතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දතෘණාං ... ගතිතෘණාං ... රසතෘණාං සප්තවිධතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: රූපතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බමිතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: ශබ්දතෘණාං ... සප්තවිධතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බමිතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: බමිතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පරිකුඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: තනු තණ්හා අකුසලා වුතතා භගවතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි තණ්හා අකුසලා වුතතා භගවතා,
- ස. පා: නො ච වත රෙ, වතතබ්බෙ ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාකතා'ති.
7. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාකතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: තනු ලොභො අකුසලො වුතො භගවතා, ධම්මකණ්ඨා ලොභො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි ලොභො අකුසලො වුතො භගවතා, ධම්මකණ්ඨා ලොභො,
- අනු. පා: නො ච වත රෙ, වතතබ්බෙ 'ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාකතා'ති.
8. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා ලොභො අභ්‍යාකතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපකණ්ඨා ලොභො අභ්‍යාකතො'ති.
- ප. පටි: න භෙමං වතතබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා ලොභො අභ්‍යාකතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සඤ්ඤාණං -පෙ- භවිතණ්ඨා -පෙ- රතනණ්ඨා -පෙ- ථොට්ඨබ්බිතණ්ඨා ලොභො අකුසලො'ති
- ප. පටි: න භෙමං වතතබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: සඤ්ඤාණං -පෙ- ථොට්ඨබ්බිතණ්ඨා ලොභො අකුසලො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ධම්මකණ්ඨා ලොභො අකුසලො'ති.
- ප. පටි: න භෙමං වතතබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තාමත් අකුලය යයි
වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තාමත්
අකුලය යයි වදාරනලද නම්,
- ස. පා: භවත 'ධර්මතාමත් අවසානකාව්‍ය මේ ය'යි නො
කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. පු: ධර්මතාමත් අවසානකාව්‍ය මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ:
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලෝභය අකුලය යයි
වදාරනලද නො, ධර්මතාමත් ලෝභ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ලෝභය
අකුලය යයි වදාරනලද මේ නම්, ධර්මතාමත්
ලෝභ මේ නම්,
- අනු. පා: භවත "ධර්මතාමත් අවසානකාව්‍ය මේ ය"යි නො
කියැවුණු මැ යැ.
8. ස. පු: ධර්මතාමත් ලෝභ වූයේ අවසානකාව්‍ය මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපතාමත් ලෝභ වූයේ අවසානකාව්‍ය මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 9 ස. පු. ධර්මතාමත් ලෝභ වූයේ අවසානකාව්‍ය මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දතාමත් ... ගතිතාමත් .. රසතාමත් ...
සුඛවිභවතාමත් ලෝභ වූයේ අවසානකාව්‍ය මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: ශබ්දතාමත් ... සුඛවිභවතාමත් ලෝභ වූයේ
අකුලය මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ධර්මතාමත් ලෝභ වූයේ අකුලය මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

11. ස. පු: ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං හභවතා: "සංයං තණ්හා පෙසනො-
හමිකා,¹ නන්දිරුහසහභගතා නත්තනත්තාහිනන්දිති
සෙය්‍යපිදං: කාමිතණ්හා හවිතණ්හා විහවි-
තණ්හා"ති² අත්ථව සුත්තනෙත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතා"ති

12. ප. පු: න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතා"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: නනු සං ධම්මතණ්හා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

අනු. ස: හඤ්චි සං ධම්මතණ්හා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා අභ්‍යා-
සකතා"ති.

ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතාතිකථා: නිවසිතා.

1. පොඤ්ඤාමිතිකා - මජ්ඣ.

2. දීඝඤ්ඤා - මජ්ඣ. නිකාය. පටිසංකප්පකං,

- 11. ස. ප්‍ර:** ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසාදායකය වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසින් වදාරන ලද මෑත “පුබ්බික පිණිස වැටෙන නදිරාග සහගත වූ ඒ ඒ ගඟ්‍යෙහි අභිනන්දන කරන යම් තැනැත්තෙක් ඇද්ද, ඔහු නම් කාමතණ්හා, භවතණ්හා, මහවතණ්හා යැ” යි වදාළ සුත්‍රාදායකයක් ඇත්තේ මෑතදී?
- ස. පටිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** එකරුණින් “ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසාදායකය” යි නො කියැවුණු යැ.
- 12. ස. ප්‍ර:** ‘ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසාදායකය’ යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** ඔ ධම්මතණ්හා නො?
- ස. පටිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- අනු. ස:** ඉදින් ඔ ධම්මතණ්හා වේ නම්,
- අනු. ප:** භවත, එකරුණින් ‘ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසාදායකය’ යි කියැවුණු මෑතය.
- (‘නු ස ධම්මතණ්හා’ යන පදයෙන් ධම්මතණ්හා නිසා පවත්නා තණ්හාව කියා වේ. අභ්‍යාසාදායකය වන නො වේ. එහෙයින් අසාධකය.)

ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසාදායකය නිමි.

ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයොතිකථා

1. ස. පු: ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: රූපතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තකේඛි -පෙ-
2. ස. පු: ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: සද්දුතණ්හං -පෙ- භක්ඛිතණ්හං -පෙ- රසතණ්හං -පෙ- ඵොට්ඨකිකිතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තකේඛි -පෙ-
3. ස. පු: රූපතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: ධම්මතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තකේඛි -පෙ-
4. ස. පු: සද්දුතණ්හං -පෙ- භක්ඛිතණ්හං -පෙ- රසතණ්හං -පෙ- ඵොට්ඨකිකිතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: ධම්මතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තකේඛි -පෙ-
5. ස. පු: ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති?
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: හනු තණ්හං දුක්ඛසමුදයො චුත්තො හගචතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 අනු. ස: භඤ්චී තණ්හං දුක්ඛසමුදයො චුත්තො හගචතා,
 අනු. පා: තො ච චත රෙ චත්තකේඛි "ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො"ති.

18. 10.

බිම්මතණහා න දුකබසමුදයොති කථා.

[බිම්මතණොව 'බිම්මතණහා' යයි කී හෙයින් එය දුකබසමුදය නො වේ යයි පුඵභෙදාදියෙතිකාය වාසින් සෙයින් ලබ්ධි හත්තවුන්ගේ වාද විදිතව 'බිම්මතණහා න දුකබසමුදයොති කථා එයි.]

- 1 . ස. පු: බිම්මතණොව දුඛසමුදය නො වනු වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: රූපතාමණොව දුඛසමුදය නො වනු වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
2. ස. පු: බිම්මතණොව දුඛසමුදය නො වනු වේ ද?
 ප. පටි: එසේ යැ.
 ස. අනු: ශබ්දතාමණො ... ගතිතාමණො ... රසතාමණො ... සප්තවිධතාමණො දුඛසමුදය නො වනු වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
3. ස. පු: රූපතාමණො දුඛසමුදය වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: බිම්මතණො දුඛසමුදය වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- 4 ස. පු: ශබ්දතාමණො ... ගතිතාමණො ... රසතාමණො ... සප්තවිධතාමණො දුඛසමුදය වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: බිම්මතණො දුඛසමුදය වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
5. ස. පු: බිම්මතණොව දුඛසමුදය නො වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'තාමණොව දුඛසමුදය'යි. වදාරන ලද නො?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 අනු. ඔ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'තාමණොව දුඛසමුදය'යි වදාරන ලද වේ නම්,
 අනු. පා: හවත, 'බිම්මතණොව දුඛසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැහුණු මැ යැ.

6. ස. ප්‍ර: බලවත්කම හා උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: නමු ලොහො උකහිසමුදයෝ වුනොහො හගවතා,
 'බලවත්කම ලොහො'ති.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 අනු. ස: හඳුන් ලොහො උකහිසමුදයෝ වුනොහො හගවතා
 බලවත්කම ලොහො,
 අනු. පා: නො ව වත රේ වතනබෙබ් "බලවත්කම හා
 උකහිසමුදයෝ"ති.
7. ස. ප්‍ර: බලවත්කම ලොහො හ උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: රූපකම ලොහො හ උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරි: න හෙවං වතනබෙබ් -පෙ-
8. ස. ප්‍ර: බලවත්කම ලොහො හ උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: සද්දකම -පෙ- හකිකම -පෙ- රසකම
 -පෙ- චොට්ඨකම ලොහො හ උකහි
 සමුදයෝති.
 ප. පරි: න හෙවං වතනබෙබ් -පෙ-
9. ස. ප්‍ර: රූපකම ලොහො උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: බලවත්කම ලොහො උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරි: න හෙවං වතනබෙබ් -පෙ-
10. ස. ප්‍ර: සද්දකම -පෙ- චොට්ඨකම ලොහො
 උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: බලවත්කම ලොහො උකහිසමුදයෝති.
 ප. පරි: න හෙවං වතනබෙබ් -පෙ-

6. ස. ප්‍ර: ධම්මානන්දානු උදාසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලොහය උදාසමුදය'යි වදාරනලද නො? ධම්මානන්දානු ලොහ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ධ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලොහය උදාසමුදය'යි වදාරනලද වේ නම්, ධම්මානන්දානු ලොහ වේ නම්,
- අනු. පා: හවත 'ධම්මානන්දානු උදාසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැහුනු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: ධම්මානන්දානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපනාමානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ධම්මානන්දානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියානු ... භවනානු ... රස නාමානු ... සප්තවිධානානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: රූපනාමානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ධම්මානන්දානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියානු... සප්තවිධානානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ධම්මානන්දානු ලොහ වූයේ උදාසමුදය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...

11. ස. පු: ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නහු වුත්තං හගච්ඡා: "සං සං තණ්හා පොතො-
හමිකා,¹ නන්දිරාග සහගතා: තත්ත තත්තංතිනන්දිරා
සෙය්‍යපිදං: කාමතණ්හා හවතණ්හා විහව-
තණ්හා"²ති³ අතෙව සුත්තතොත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛ-
සමුදයො"⁴ති.

12. ප. පු: න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො"⁵ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: නහු සං ධම්මතණ්හා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

අනු. ධ: හඤ්චි සං ධම්මතණ්හා,

අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා
දුක්ඛසමුදයො'ති."⁶

ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොති කථා නිමිති.

තොරසමිමං වග්ගො නිමිති.

තස්ස උදදනං

කප්පවෙඨා කප්පං තිවෙඨය්‍ය, කප්පවෙඨා කුසලං විත්තං න
පටිලහෙය්‍ය, අනත්තරාපසුතොත්තා පුත්තලො සම්මතතතිසංඝිං
ඕක්කමෙය්‍ය, තිසතො තිසංඝිං ඕක්කමිති, තිවුතො තිවරණං
ජහති, සමුච්ඡිභුතො සඤ්ඤාජහං ජහති, කිංතතිකතති,
අසාතරාගො, ධම්මතණ්හා අඛ්‍යාතතා, ධම්මතණ්හා න
දුක්ඛසමුදයො'ති.

1 පොතොකාවිකා, මජ්ඣං.

2. න දුක්ඛසමුදයොති - මජ්ඣං, සීඝ්‍ර.

3. දිග්ඛිකාය - මහාසංඝරාජානසුත්ත

11. ස පු: බම්මනණ්‍යා දුඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑත: “පුනභීවය කරනසුලු වූ රහිතඤ්ඤා සංඛ්‍යාත නන්දිරාගයෙන් යුක්ත වූ ඒ ඒ ආත්මාචාර්යෙහි සතුටු වන යම් තාණ්‍යාවක් ඇද්ද, ඔහු නම් කාමිකාණ්‍යා යැ භවකාණ්‍යා යැ විභවකාණ්‍යා යි” වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අ: එකරුණින් ‘බම්මනණ්‍යා දුඛසමුදය නො වේ යැ’යි නො කියැවුණු යැ.

12. ප. පු: ‘බම්මනණ්‍යා දුඛසමුදය නො වේ යැ’යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හො බම්මනණ්‍යා නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් හො බම්මනණ්‍යා වේ නම්,
- අනු. පා: භවත, බම්මනණ්‍යා දුඛසමුදය වේ යැ’යි නො කියැවුණු යැ.

බම්මනණ්‍යා න දුක්ඛසමුදයොතිකපා නිමි.

තෙලෙස් වන වග නිමිසේ යි.

එහි ලද්දකය:

කප්පරිකපා යැ කුසලපටිලාභකපා යැ අනන්තරාපසුත්තකපා යැ තියතස්ස තියාමකපා යැ නිවුතකපා යැ සමමුඛිගුතකපා යැ සමාපනො අත්‍යාදෙති සපා යැ අසාන්තරාගකපා යැ බම්මනණ්‍යා අභ්‍යාකතාතිකපා යැ බම්මනණ්‍යා න දුක්ඛසමුදයොති කපා යි.

වුද්දසමෝ වග්ගො.

14. 1.

කුසලාකුසල පටිසංඥානකථා.

1. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසංඥානති කුසලමූලනති,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: යං අකුසලස්ස උපාංදය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤි,
 සංව¹ කුසලස්ස උපාංදය ආවර්ථනා -පෙ-
 පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසංඥානති කුසලමූලා, න වත්තබ්බං
 යං අකුසලස්ස උපාංදය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤි,
 සංව කුසලස්ස උපාංදය ආවර්ථනා -පෙ-
 පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කුසලං අභාවර්ථනාස්ස² උපාජ්ඣති -පෙ-
 අපඤ්ඤානාස්ස² උපාජ්ඣති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: කුසලං ආවර්ථනාස්ස උපාජ්ඣති -පෙ- පඤ්ඤා-
 නාස්ස උපාජ්ඣති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අ. ධ: හඤ්චි කුසලං ආවර්ථනාස්ස උපාජ්ඣති -පෙ-
 පඤ්ඤානාස්ස උපාජ්ඣති,
 අනු. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ "අකුසලමූලං
 පටිසංඥානති කුසලමූල"නති.
3. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසංඥානති කුසලමූලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අකුසලං³ අගොතිසො මහසිකරොනො
 උපාජ්ඣති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1 සං ව - සිමු.

2. අභාවර්ථනාස්ස - මජ්ඣං.

3. අපාභිදානාස්ස - මජ්ඣං.

4. අකුසලමූලං - මජ්ඣං.

තුදුස්වනවග

14. 1.

කුසලාකුසලපටිපාටිකතාවය*

[කුසලය අකුසලයට අනතුරු වූ හෝ අකුසලය කුසලයට අනතුරු වූ හෝ ඉපදීමක් නැති හෙයින් උතුන්ගේ අනෙකානා ප්‍රතිසංකාන නොගෙදේ. එහෙත් 'එක් මැ වසතුයෙහි රජුන විරජුන වශයෙන් කුසලාකුසලයන්ගේ ප්‍රතිසංකාන ඇති'යි මහා සතිසංකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු වෙද්ද මවුන්ගේ වාද භිද්‍රවට 'කුසලාකුසල පටිපාටිකතාවය' එයි]

1. ස. ප්‍ර: අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන (එකිනෙක ගැලපීම) කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස යම් ආවර්ජනා-යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඔ මැ කුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස ආවර්ජනා .. ප්‍රණීධි වේ ද,
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ ද, අකුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස යම් ආවර්ජනා .. ප්‍රණීධි ඇද්ද, ඒ මැ කුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස ආවර්ජනා ... ප්‍රණීධි වේ යයි නො කියැයුතු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුසලය ආවර්ජනා නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද, .. ප්‍රණීධි නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. අනු: කුසලය ආවර්ජනා කරන්නහුට උපදනේ වේ ද? ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ
- අනු. ස: ඉදින් කුසලය ආවර්ජනා කරන්නහුට උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,
- අනු. පා: හව්වා, 'අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ' යයි නො කියැයුතු මැ යැ.
3. ස. ප්‍ර: අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුසලය අයෝනිකොම්භසිකාර කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස. අනු: කුසලං අයොනියො මනසිකරොතො උපාජ්ඣති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු කුසලං යොනිසො මනසිකරොතො උපාජ්ඣති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

අනු. ථ: හඤ්චී කුසලං යොනිසො මනසිකරොතො උපාජ්ඣති.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අකුසලමූලං පරිසද්දහති කුසලමූලනති.

4. ස. පු: අකුසලමූලං පරිසද්දහති කුසලමූලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: කාමසඤ්ඤාය අනන්තරා නෙකබ්බමසඤ්ඤා උපාජ්ඣති, ඛ්‍යාපාදසඤ්ඤාය අනන්තරා අඛ්‍යාපාදසඤ්ඤා උපාජ්ඣති, මහිංසාසඤ්ඤාය අනන්තරා අමහිංසාසඤ්ඤා උපාජ්ඣති, ඛ්‍යාපාදස්ස අනන්තරා මේත්තා උපාජ්ඣති, අරතියා අනන්තරා මුද්දිතා උපාජ්ඣති, පටික්ඛා¹ අනන්තරා උපෙක්ඛා උපාජ්ඣති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කුසලමූලං පරිසද්දහති අකුසලමූලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: යා කුසලස්ස උපාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ව² අකුසලස්ස උපාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කුසලමූලං පරිසද්දහති අකුසලමූලං, යා කුසලස්ස උපාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ව අකුසලස්ස උපාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටි: ආමිත්තා.

ස. අනු: අකුසලං අභාවට්ඨනස්ස උපාජ්ඣති -පෙ- අපඤ්ඤානස්ස උපාජ්ඣති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. පටික්ඛා - සිඹු.

2. සා ච - සිඹු.

- ස. අනු: කුසලය අයෝනිසොමනසිකාර කරත්තනුට
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: කුසලය යෝනිසොමනසිකාර කරත්තනුට
උපදනේ නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් කුසලය යෝනිසොමනසිකාර කරත්තනුට
උපදනේ වේ නම්,
- අනු. පා: හව්න, අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන
කෙරේ' යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
4. ස. ප්‍ර: අකුසලමූලය 'කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ' ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමසංඝවට අනතුරු වැ තිකාමසංඝව
උපදනේ වේ ද? ව්‍යාපාදසංඝවට අනතුරු වැ
අව්‍යාපාදසංඝව උපදනේ වේ ද? විහිංසාසංඝවට
අනතුරු වැ අවිහිංසාසංඝව උපදනේ වේ ද?
ඝ්‍රාපාදයට අනතුරු වැ මෛත්‍රිය උපදනේ වේ ද?
විහිංසාවට අනතුරු වැ කරුණාව උපදනේ වේ ද?
අරතියට අනතුරු වැ මුද්දිතාව උපදනේ වේ ද?
ප්‍රතිඝයට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාව උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: කුසලමූලය අකුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුසලොත්ථාදය පිණිස යම් ආවචිතායෙක් ...
ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ අකුසලොත්ථාදයට
ආවචිතායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: කුසලමූලය අකුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ,
කුසලොත්ථාදය පිණිස යම් ආවචිතායෙක් ...
ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ අකුසලොත්ථාදයට
ආවචිතා ... ප්‍රණිධි වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුසලය ආවචිත නො කරත්තනුට උපදනේ
වේ ද ... ප්‍රණිධාන නොකරත්තනුට උපදනේ
වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

- ස. අනු: හනු¹ අකුසලං ආවට්ටනනං උපපජ්ඣති - පෙ-
පණ්දහනනං උපපජ්ඣති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අකුසලං ආවට්ටනනං උපපජ්ඣති - පෙ-
පණ්දහනනං උපපජ්ඣති,
- අනු. පා: හො ව චත රෙ චතතබ්බෙ, “කුසලමූලං පටිසන්ද-
හති අකුසලමූල”නති
7. ස. පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: කුසලං ඥාතිසොමනසිකරොතො උපපජ්ඣති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අකුසලං ඥාතිසොමනසිකරොතො උපපජ්ඣති
- ප පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ - පෙ-
- ස අනු: හනු අකුසලං අඥාතිසො මනසිකරොතො
උපපජ්ඣති.
- ප පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අකුසලං අඥාතිසොමනසිකරොතො
උපපජ්ඣති,
- අනු. පා: හො ව චත රෙ චතතබ්බෙ: කුසලමූලං පටි-
සන්දහති අකුසලමූලනති.
8. ස. පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස අනු: තෙනකම්මසඤ්ඤා අනන්තරා කාමසඤ්ඤා
උපපජ්ඣති, අබ්‍යාපාදසඤ්ඤා අනන්තරා
බ්‍යාපාදසඤ්ඤා උපපජ්ඣති, අවිතිංසාසඤ්ඤා
අනන්තරා විතිංසා සඤ්ඤා උපපජ්ඣති,
මේඤ්ඤා අනන්තරා බ්‍යාපාදෙ උපපජ්ඣති, කරුණාය
අනන්තරා විතිංසා උපපජ්ඣති, මුද්දිකාය අනන්තරා
අරති උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛාය අනන්තරා පටිඝං
උපපජ්ඣති
- ප පටි. න හෙවං චතතබ්බෙ - පෙ-

- ස. අනු: අකුසලය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ ...
ප්‍රණීති කරන්නහුට උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අකුසලය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ
මේ නම් ... ප්‍රණීති කරන්නහුට උපදනේ මේ නම්,
- අනු. පා: හම්බ, කුසලමූලය අකුසලමූල ප්‍රතිසංකාප කෙරේ,
යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: කුසලමූලය අකුසලමූල ප්‍රතිසංකාප කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුසලය සංකප්පාදිකාකාරයෙන් උපදනේ
මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුසලය සංකප්පාදිකාකාරයෙන් උපදනේ
මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
- ස. අනු: අකුසලය අසංකප්පාදිකාකාර කරන්නහුට
උපදනේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අකුසලය අසංකප්පාදිකාකාර
කරන්නහුට උපදනේ මේ නම්,
- අනු. පා: හම්බ, කුසලමූලය අකුසලමූල ප්‍රතිසංකාප
කෙරේයයි නො කියැවුණු මැ යැ.
8. ස. ප්‍ර: කුසලමූලය අකුසලමූලය ප්‍රතිසංකාප කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තිකොණිකංශුවට අනතුරු වූ කාණිකංශු උපදනේ
මේ ද, අවිසංකප්පාදිකංශුවට අනතුරු වූ විසංකප්පාදිකංශු
උපදනේ මේ ද, අවිකංකාණිකංශුවට අනතුරු වූ
විකංකාණිකංශු උපදනේ මේ ද, මෙමුත්‍රිකංශුවට අනතුරු
වූ විසංකප්පාදිකංශු උපදනේ මේ ද, කරුණංශුවට අනතුරු
වූ විකංකාණිකංශු උපදනේ මේ ද, මුද්දිකංශුවට අනතුරු වූ
අරති උපදනේ මේ ද, උපෙක්ඛංශුවට අනතුරු වූ
ප්‍රතිසංකාප උපදනේ මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- 9 ප ප්‍ර: න මහතබ්බං අකුසලමූලං පටිසංඥානං කුසලමූලං,
කුසලමූලං පටිසංඥානං අකුසලමූලානං
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු යසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් රජ්ජති, තසම්ඤ්ඤාච
චන්ද්‍රිකම් විරජ්ජති, යසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම්
විරජ්ජති තසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් රජ්ජති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා
- අනු. ඔ: හඤ්චි යසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් විරජ්ජති
තසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් රජ්ජති,¹
- අනු. පා: තෙන මහ රෙ මහතබ්බං "අකුසලමූලං පටි-
සංඥානං කුසලමූලං, කුසලමූලං පටිසංඥානං
අකුසලමූලං"තති.

කුසලාකුසලපටිසංඥානකථා නිවසිතා.

9. ප. පු: 'අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසංකාප කෙරෙයි,
කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසංකාප කෙරෙයි'
යනු නො කියුයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ප අනු: යම් මෑ වස්තුයෙකැ ඇල් ද, එ මෑ වස්තුයෙහි
නො ඇලෙන්නේ, යම් මෑ වස්තුයෙකැ නො ඇල්
ද, එ මෑ වස්තුයෙහි ඇලෙන්නේ නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. එ: ඉදින් යම් මෑ වස්තුයෙකැ නො ඇලෙන්නේ එ මෑ
වස්තුයෙහි ඇල් නම්,

අනු. පා: හවත එකරුණින් 'අකුශලමූලය කුශලමූලය
ප්‍රතිසංකාප කෙරෙයි, කුශලමූලය අකුශලමූලය
ප්‍රතිසංකාප කෙරෙයි' යනු කියැයුතු මෑ ය.

(මෙහි එක් මෑ අරමුණෙහි රාගමරාග උත්පතතිය
දක්විණ. කුසලාකුසල අනන්තරතා නො වේ.
එහෙයින් අසංඛිතය.)

කුසලාකුසලපටිසංඥාහතකථා නිමි.

14. 2.

සලායනනුපපතතිකථා.

1. ස. පු: සලායනනං අප්පබ්බං අචරිමං මාතුකුච්ඡිකම්
සණ්ඨාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: සබ්බච්ඡාපච්චයා අභිනිද්දියො¹ මාතුකුච්ඡිකම්
ඉක්කමිති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: උපපතොසියෙහ විතොන චක්ඛායනනං
සණ්ඨාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: උපපතොසියෙහ විතොන හත්ථා සණ්ඨානති,
පාදා සණ්ඨානති, සිසං සණ්ඨාති, කණ්ණණ්ණ
සණ්ඨාති, භාසිකා සණ්ඨාති, මුඛං සණ්ඨාති,
දන්තා සණ්ඨානති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: උපපතොසියෙහ විතොන ඝොභායනනං -පෙ-
ඝොභායනනං -පෙ- ඒව්භායනනං සණ්ඨාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: උපපතොසියෙහ විතොන හත්ථා සණ්ඨානති,
පාදා සණ්ඨානති, සිසං සණ්ඨාති, කණ්ණණ්ණ
සණ්ඨාති, භාසිකා සණ්ඨාති, මුඛං සණ්ඨාති,
දන්තා සණ්ඨානති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-

14. 2.

සලායතනාපනයකථා.

[‘උපපතෙතසිය - පිළිසද සිත සමග ම, ඔපපාතිකයනව සමායතන උපදනේ යැ. ජරාසුඡ සත්ත්වයනව ප්‍රතිසංඝාතයෙහි මානායතන කායායතන දෙදෙන ම, උපදනාග. ආධ්‍යාත්මික ආයතනයන් කෙරෙහි ඉතිරි සතර ආයතන සත්සංඝාතයෙහි උපදිති. ඔහු ද ඒ ප්‍රතිසංඝාතය හෝ අනෙක් කම්මක් හෝ කළ හෙයින්,‘සි යම්මයෙහි වාද සි. එතෙකුළු වුව ‘එකකම්මවතාවතායෙකුයෙන් ගාතාවිච්ඡයන වාදාදිත්තේ අභිකුරොද්ගමනය සෙයින් ඔවුහුසැ ප්‍රතිසංඝාතයෙහි දි ම, විජමානු සමායතන ඇති‘සි පුළුලෙහි යිකාවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘සලායතනාපනයකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: සමායතනය පෙර පසු නො වැ මවුකුසැ පිහිටා ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: හැම අගපසග ඇති වැ අනුත ඉදුරත් ඇති වැ මවුකුසැ සිවුනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: උපපතෙතසිය (ප්‍රතිසංඝ) සිතින් චක්ඛුරායතනය පිහිටන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: උපපතෙතසිය සිතින් භස්සයෝ පිහිටත් ද, පාදයෝ පිහිටත් ද, ශිෂ්ට පිහිටා ද, කණ්ණ පිහිටා ද, නාසිකාව පිහිටා ද, මුඛය පිහිටා ද, දත්තයෝ පිහිටත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: උපපතෙතසිය සිතින් ශ්‍රෝත්‍රායතනය ... ශ්‍රෝණායතනය ... ජිහ්වායතනය පිහිටන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: උපපතෙතසිය සිතින් භස්සයෝ පිහිටත් ද, පාදයෝ පිහිටත් ද, ශිෂ්ට පිහිටා ද, කණ්ණ පිහිටා ද, නාසිකාව පිහිටා ද, මුඛය පිහිටා ද, දත්තයෝ පිහිටත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ප. පු: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා වකඛාසතනා උප්පජ්ඣති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: මාතුකුච්ඡිගමිං චිත්තපට්ටිලාභාය කම්මං කරොති'ති.
 ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා සොදායතනං -පෙ- සොදායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං උප්පජ්ඣති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: මාතුකුච්ඡිගමිං ජිව්හායතනපට්ටිලාභාය කම්මං කරොති'ති.
 ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ප. පු: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නඛා දන්තා අට්ඨි උප්පජ්ඣති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: මාතුකුච්ඡිගමිං අට්ඨිපට්ටිලාභාය කම්මං කරොති'ති.
 ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: න වත්තබ්බං මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නඛා දන්තා අට්ඨි උප්පජ්ඣති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නත්ත චුත්තං ගගච්ඡා.
 "පථමං කල්ලං හොති කල්ලා හොති අඛුදං අඛුදා ජායතෙ පෙසී පෙසී තිබ්බත්තති ඝනො ඝනා පසාඛා ජායන්ති කෙසා ලොමා නඛා'පි ච.
 යඤ්චස්ස භුඤ්ජතො¹. මාතා අත්තං පානඤ්ච භොජනං තෙන සො තත්ථ යංපෙති මාතුකුච්ඡිගතො නරො'ති" ² අතො'ව සුත්තන්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අ: තෙන හි "මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නඛා දන්තා අට්ඨි උප්පජ්ඣති'ති.

සලාසතනුප්පත්තිකථා නිමිති.

1. භුඤ්ජති පිණ්ණි.

2. සංයුත්තනිකාය - සත්තකංගුත්ත - ඉංද්‍රකසුත්ත.

4. ප. පු: මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ වක්ඛරායනන උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාතාකුක්ඛිතයෙහි දී වක්ඛරායනන පිණිස කම් කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප. පු: මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ ශ්‍රොත්‍රායනන ... මුණායනන ... ජිහ්වායනන උපදනේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාතාකුක්ඛිතයෙහි ජිහ්වායනනප්‍රතිරූප පිණිස කම් කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ප. පු: මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිස දත් ඇට උපදනේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාතාකුක්ඛිතයෙහි දී අස්ථිප්‍රතිරූප පිණිස කම් කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: 'මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිස දත් ඇට උපදනේ යැ'යි කියැවුණු නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "පළමු වැ කලුරූපය වෙයි. කලුරූපයෙන් අර්බුද වෙයි. අර්බුදයෙන් පෙශ්‍ය උපදී. පෙශ්‍යයෙන් ඝන වෙයි. ඝනයෙන් ප්‍රත්‍යාඛයෝ ද කෙස් ලොම් නිස ද උපදිත්.
- ඔහුගේ මව් ආහාරපාන සම්බන්ධ යම් මැ බොජුනක් බ්‍රද්ද ද, ඒ මාතාකුක්ඛිත සත්ත්වයා එයින් යැපේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ප. පු: එසේ යැ.
- ස. අ: එකරැහිනි 'මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිස දත් ඇට උපදනානු වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. 8.

අනන්තරපච්චයකථා

1. ස. ප්‍ර: වක්‍රවිඤ්ඤාණං අනන්තරං සොතවිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: යං වක්‍රවිඤ්ඤාණං උප්පාදය ආවට්ඨනා - පෙ-පඤ්ඤි, සා'ච සොතවිඤ්ඤාණං උප්පාදය ආවට්ඨනා - පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
2. ස. ප්‍ර: වක්‍රවිඤ්ඤාණං අනන්තරං සොතවිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති,¹ හ වත්තබ්බෙ 'යං වක්‍රවිඤ්ඤාණං උප්පාදය ආවට්ඨනා - පෙ- පඤ්ඤි, සා'ච සොතවිඤ්ඤාණං උප්පාදය ආවට්ඨනා - පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සොතවිඤ්ඤාණං අනාවට්ඨනං උපපජ්ඣති - පෙ- අපඤ්ඤානං උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
- ස. අනු: හනු සොතවිඤ්ඤාණං ආවට්ඨනං උපපජ්ඣති - පෙ- පඤ්ඤානං උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඨ: හඤ්චි සොතවිඤ්ඤාණං ආවට්ඨනං උපපජ්ඣති - පෙ- පඤ්ඤානං උපපජ්ඣති,
- අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "වක්‍රවිඤ්ඤාණං අනන්තරං සොතවිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති"ති.

1 උපපජ්ඣති - සිං, TPS.

14 8.

අනන්තරපව්වයකථා

[නාතාගිතාදියෙහි දී ඇති මන රූපදර්ශන ගබ්දාශ්‍රමණයන්ගේ වහා සිදුවන පරිවර්තන දැක ‘මේ විශූන්ගේ’ උනුනම අනන්තර වැ උපදිති’යි උත්තරාපථකතිකායවාසීන් යෙසින් ලබා ගත්තුවූන්ගේ වාද බිඳුනම ‘අනන්තරපව්වයකථා’ එයි.]

1. ස. පු: වක්‍රාච්ඡිකයෙහි අනතුරු වැ ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි උපදනේ වේ ද?

ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.

ස. අනු: වක්‍රාච්ඡිකයෙහි උත්තරාදය පිණිස යම් ආවර්තයකින් .. ප්‍රණීතිකයක් ඇද්ද, ඒ ආවර්තය... ප්‍රණීති මැ ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි උත්තරාදය පිණිස ආවර්තය ... ප්‍රණීති වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: (නොප මතයෙහි) වක්‍රාච්ඡිකයෙහි අනතුරු වැ ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි උපදනේ යැ. වක්‍රාච්ඡිකයෙහි උත්තරාදය පිණිස යම් ආවර්තයකින් ... ප්‍රණීති-කයක් ඇද්ද ඒ මැ ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි උත්තරාදය පිණිස ආවර්තය ... ප්‍රණීති වේති’යි නො කියැ-වුණු වේ ද?

ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.

ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි ආවර්තය නො කරන්නාවූ උපදනේ වේ ද? ... ප්‍රණීති නොකරන්නාවූ උපදනේ වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි ආවර්තය කරන්නාවූ උපදනේ නො වේ ද? ... ප්‍රණීති කරන්නාවූ උපදනේ නො වේ ද?

ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.

අනු. එ: ඉදින් ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි ආවර්තය කරන්නාවූ උපදනේ වේ නම්,... ප්‍රණීති කරන්නාවූ උපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: හෙයින්, වක්‍රාච්ඡිකයෙහි අනතුරු වැ ශ්‍රෝත්‍රමයෙහි උපදනේ යැ’යි නො කියැවුණු මැ යැ.

8. ස. පු: විකුට්ඨිකුසුණං අනන්තරං සොභමිකුසුණං උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: විකුට්ඨිකුසුණං රූපතිමිත්තං මිහසිකරොධො උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: සොභමිකුසුණං රූපතිමිත්තං මිහසිකරොධො උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 4 ස. පු: විකුට්ඨිකුසුණං රූපාරම්මණකුසුචි න අකුසු-රම්මණනති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: සොභමිකුසුණං රූපාරම්මණකුසුචි න අකුසු-රම්මණනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 5 ස. පු: විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති විකුට්ඨිකුසුණනති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභමිකුසුණනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 6 ස. පු: විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභමිකුසුණනති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභමිකුසුණනති" අනෙ'ව සුත්තනෙතා'ති.
- ප. පටි: නති.
- ස. අනු: "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති විකුට්ඨිකුසුණනති" අනෙ'ව සුත්තනෙතා'ති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- අනු ස: හස්සම් "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති විකුට්ඨිකුසුණං"නති අනෙ'ව සුත්තනෙතා,
- අනු පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභමිකුසුණං"නති.

3. ස. පු: වක්‍ෂුර්විඥනයට අනතුරු වූ ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: වක්‍ෂුර්විඥනය රූපනිමිත්ත මෙතෙහි කරත්තා- හට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු. ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය රූපනිමිත්ත මෙතෙහි කරත්තාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
4. ස. පු: වක්‍ෂුර්විඥනය රූපාලම්භන මෑ වේද, අනා- ලම්භන නොවන්නේ නො වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය රූපාලම්භන මෑ වේ ද, අනා- ලම්භන නො වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු: වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා ශ්‍රෝතවිඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ස. පු: වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?
- ප. පරි: නැති.
- ස. අනු: “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්- විඥනය උපදනේ වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ නම්,
- අනු. පා: භවත, “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා ශ්‍රෝත්- රිඥනය උපදනේ වේ” යයි නො කියැයුතු මෑ යැ.

7. ස. ප්‍ර:

චක්ඛුමිඤ්ඤාණං අනන්තරං සොතමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

ස. අනු:

තඤ්ඤා'ව චක්ඛුමිඤ්ඤාණං තං සොතමිඤ්ඤාණං භවති.

ප. පටි:

ත භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-

8. ස. ප්‍ර:

සොතමිඤ්ඤාණං අනන්තරං ඝාතමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති, ඝාතමිඤ්ඤාණං අනන්තරං ජීව්‍යා-මිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති, ජීව්‍යාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

ස. අනු:

යං ජීව්‍යාමිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤි සා'ව කායමිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටි:

ත භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-

9. ස. ප්‍ර:

ජීව්‍යාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති, ත වහතබ්බෙ “යං ජීව්‍යාමිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ව කාය-මිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

ස. අනු:

කායමිඤ්ඤාණං අනාවර්ථනාං උපපජ්ඣති -පෙ- අපඤ්ඤාභතාං උපපජ්ඣති.

ප. පටි:

ත භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:

තනු කායමිඤ්ඤාණං ආවර්ථනාං උපපජ්ඣති -පෙ- පඤ්ඤාභතාං උපපජ්ඣති

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

අනු. ස:

හඤ්චි කායමිඤ්ඤාණං ආවර්ථනාං උපපජ්ඣති, -පෙ- පඤ්ඤාභතාං උපපජ්ඣති,

අනු. පා:

නො ව වත රෙ වහතබ්බෙ “ජීව්‍යාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති”ති.

10 ස. ප්‍ර:

ජීව්‍යාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

7. ස. ප්‍ර: වික්‍ෂේපිකයට අනතුරු වූ ශ්‍රෝත්‍රමිඤ්ඤය
උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ මැ වික්‍ෂේපිකය ඒ ශ්‍රෝත්‍රමිඤ්ඤ මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝත්‍රමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ භ්‍රාණමිඤ්ඤය
උපදනේ මේ ද? භ්‍රාණමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ
ජිහ්වාමිඤ්ඤය උපදනේ මේ ද? ජිහ්වාමිඤ්ඤයට
අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජිහ්වාමිඤ්ඤයාගේ උපාත්මට යම් ආවර්තන-
යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ කායමිඤ්ඤ-
යාගේ උපාත්මට ආවර්තන ... ප්‍රණීධි මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: ජිහ්වාමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය උපදි,
ජිහ්වාමිඤ්ඤයාගේ උපාත්මට යම් ආවර්තන-
යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ කායමිඤ්ඤ-
යාගේ උපාත්මට ආවර්තන ... ප්‍රණීධි මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤය ආවර්තන නො කරන්නහුට උපදනේ
මේ ද, ... ප්‍රණීධි නො කරන්නහුට උපදනේ
මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤය ආවර්තන කරන්නහුට උපදනේ
නො, ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් කායමිඤ්ඤය ආවර්තන කරන්නහුට
උපදනේ මේ නම් ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ
මේ නම්,
- අනු පා: හවත, 'ජිහ්වාමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය
උපදනේ ය'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
10. ස. ප්‍ර: ජිහ්වාමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය
උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ස. අනු: ජිව්‍යාමිඤ්ඤාණං රසනිමිතං මහසිකරොතො උප්පජ්ඣති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාණං රසනිමිතං මහසිකරොතො උප්පජ්ඣති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: ජිව්‍යාමිඤ්ඤාණං රසාරම්මණඤ්ඤා'ව න අඤ්ඤා-රම්මණනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාණං රසාරම්මණඤ්ඤා'ව න අඤ්ඤා-රම්මණනති.
- ප. පටි: න භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති ජිව්‍යා-මිඤ්ඤාණනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කායමිඤ්ඤාණනති.
- ප. පටි: න භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කාය-මිඤ්ඤාණනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: "ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කාය-මිඤ්ඤාණ"නති අනෙ'ව සුත්තනෙත්තා'ති.
- ප. පටි: නථි.
- ස. අනු: "ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති ජිව්‍යා-මිඤ්ඤාණ"නති අනෙ'ව සුත්තනෙත්තා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ස: හඤ්ඤා ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති ජිව්‍යාමිඤ්ඤාණනති අනෙ'ව සුත්තනෙත්තා,¹.
- අනු. පා: නො ව චිත්ත රෙ චිත්තබ්බෙ "ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කායමිඤ්ඤාණ"නති.

- ස. අනු: ජිහ්වාමිඤ්ඤාය රසනිමිත්ත මේතෙහි කරත්තාභව
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාය රසනිමිත්ත මේතෙහි කරත්තාභව
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. පු: ජිහ්වාමිඤ්ඤාය රසාලම්භන මැ වේ ද, අනාලම්භන
නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාය රසාලම්භන මැ වේ ද, අනාලම්භන
නො වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
12. ස. පු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා ජිහ්වාමිඤ්ඤාය
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කායමිඤ්ඤාය
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
13. ස. පු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කායමිඤ්ඤාය
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කායමිඤ්ඤාය
උපදිති'යි වදනු සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා ජිහ්වාමිඤ්ඤාය
උපදිති'යි වදනු සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා ජිහ්වා-
මිඤ්ඤාය උපදිති'යි වදනු සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත් නම්,
- අනු. පා: හම්බ, 'ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කාය-
මිඤ්ඤාය උපදනේ වේ' යයි නො කියැවුණු මැ යැ.

14. ස. පු:

ජීව්හාමිඤ්ඤාණං අනන්තරා කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ජති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

තඤ්ඤා'ව ජීව්හාමිඤ්ඤාණං තං කාය-
මිඤ්ඤාණංති.

ප. පටි:

ත භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ප. පු:

ත වත්තබ්බං පඤ්චමිඤ්ඤාණං අඤ්ඤාමිඤ්ඤාණං
සම්මනන්තරා උපපජ්ජති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

තනු අත්ති කොචි නව්වති, භායති, වාදෙති,
රූපඤ්ච පණ්ණති, සද්දඤ්ච සුණංති, ගතිඤ්ච
භායති, රසඤ්ච සායති, ථේව්ඨබ්බඤ්ච චුසති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

අනු. ථ:

භඤ්චි අත්ති කොචි නව්වති, භායති, වාදෙති,
රූපඤ්ච පණ්ණති, සද්දඤ්ච සුණංති, ගතිඤ්ච භායති
රසඤ්ච සායති, ථේව්ඨබ්බඤ්ච චුසති,

අනු. පා:

තෙන වත රො වත්තබ්බෙ “පඤ්චමිඤ්ඤාණං
අඤ්ඤාමිඤ්ඤාණං සම්මනන්තරා උපපජ්ජති”ති.

අනන්තරපච්චිගකථා නිවසිතා.

14. ස. ප්‍ර: ජීව්‍යමිඤ්ඤානං අනතුරු වෑ කායමිඤ්ඤානං උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ ජීව්‍යමිඤ්ඤානං මෑ ඒ කායමිඤ්ඤානං මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
15. ප. ප්‍ර: 'පඤ්චමිඤ්ඤානං උනුනට සමනන්තර වෑ උපදිති'යි යනු නො කියැහුණු මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: නවන, ගයන, වයන, රු ද දක්නා, හඬ ද අසන, ගඳ ද අසන, රස ද ආභාද කරන, සප්තව්‍යාය ද සප්ත කරන යමෙක් ඇත් නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: නවන, ගයන, වයන, රු ද දක්නා, හඬ ද අසන, ගනිත ද ආශ්‍රාණ කරන, රසය ද ආභාද කරන සප්තව්‍යාය ද සප්ත කරන යමෙක් ඇත් නම්,
- අනු. පා: හවන, එකරුණින් පඤ්චමිඤ්ඤානං උනුනට අනතුරු වෑ උපදනාහ'යි කියැහුණු මෑ යැ.
- (මේහි නවතිශායනී ආදී වචන අරමුණු හමුවීමෙහි කණ්ණික පරිවර්තනය නිසා වන විඥානයන්ගේ ව්‍යක්තීභාවය මුත් ඔවුන්ගේ අනන්තර පව්වය භාවය නො කියති. එහෙයින් අසාධකයි.)

අනන්තරපව්වකථා නිමි.

14. 4.

අරියරූපකම්මාන.

1. ස. පු: අරියරූපං මහාඥානානං උපාදයා'ති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං භූතලතති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මහාඥානං භූතලා'ති.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: මහාඥානං අඛ්‍යාතතා'ති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං අඛ්‍යාතතතති.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අරියරූපං මහාඥානානං උපාදයා'ති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං අනාසවං අසංයෝජනියං¹ අගන්තියං² අනොසනියං³ අසංගතියං⁴ අනිවර්ණියං අපරා-
මිඨං අනුපාදකියං අසංකිලෙසිකතති.⁵
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මහාඥානං අනාසවං -පෙ- අසංකිලෙසිකතති.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: මහාඥානං ආසවං සංයෝජනියං -පෙ- සං-
කිලෙසිකතති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං සාසවං සංයෝජනියං -පෙ- සංකිලෙසි-
කතති.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: න වත්තබ්බෙ 'අරියරූපං මහාඥානානං උපාදයා'ති.
ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: නපු වුත්තං හගමනා: "යං කිඤ්චි භික්ඛවෙ රූපං
චත්තාරි මහාඥානාති චතුත්තරො මහාඥානානං
උපාදය රූප"තති අනෙවි සුත්තනෙතා'ති.
ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අ: තෙන හි "අරියරූපං මහාඥානානං උපාදයා"ති.⁴

අරියරූපකම්මාන නිවේශනා.

1. අසංයෝජනියං - PTS.

2. අගන්තියං සිඬු, මජ්ඣං, ඥා.

3. අනොසනියං - සිඬු, මජ්ඣං, ඥා.

4. අසංගතියං - සිඬු, මජ්ඣං, ඥා.

5. අසංකිලෙසිකතති - මජ්ඣං.

a

14. 4.

අරිසරුපකථා.

[සම්මානවලට සහ සම්මානම්භිතයන් සහ මේ අවසරාපය සි ගණන් නී. එ ද උපාදායරාප සහ උපායපදානනීකායවසාසිත් සෙසින් ලබා ගන්නා ලද්දන්ගේ මාද බිඳුනට 'අවසරාපය' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ආයතීරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදායරූප වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ස. අනු: ආයතීරූප කුඟල වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ස. අනු: මහාභූතයෝ කුඟල වෙත් ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු ය. ...
2. ස. ප්‍ර: මහාභූතයෝ අව්‍යායාත වෙත් ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ස. අනු: ආයතීරූප අව්‍යායාත වේ ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු ය. ...
3. ස. ප්‍ර: ආයතීරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදායරූප වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ස. අනු: ආයතීරූපය අනාසුච, අසංයෝජනීය, අනුභවික, අනොභවික, අයෝගික, අනිවර්ණීය, අපරා-
 මිච්චි, අනුපාදනීය අසංකෙලශීක වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ස. අනු: මහාභූතයෝ අනාසුච ... අසංකෙලශීක වෙත් ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු ය. ...
4. ස. ප්‍ර: මහාභූතයෝ සාසුච සංයෝජනීය ... සංකෙලශීක වෙත් ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ස. අනු: ආයතීරූපය සාසුච, සංයෝජනීය ... සංකෙලශීක වේ ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු ය. ...
5. ප. ප්‍ර: 'ආයතීරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදායරූප වෙති'යි නො කියැවුතු වේ ද?
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ප. අනු: සාග්‍රහවූත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, සතර මහාභූතයෝ යැ සතර මහාභූත යන්ගේ උපාදායරූපයෝ යැ"යි යම් මැ රූපයක් වේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
 ප. අ: එකරුණින් 'අරියරූපය මහාභූතයන්ගේ උපාදාය රූප' වෙයි. (ආයතීරූපය අසිඳු නෙයින් අසංවිකසි.)

අරිසරාසනාතිං නිමි.

14. 5.

අඤ්ඤා අනුසංයොතිකථා.

1. ස. පු. අඤ්ඤා කාමරාගානුසංයො අඤ්ඤං කාමරාග-
පරිසුඛානන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අඤ්ඤා කාමරාගො අඤ්ඤං කාමරාගපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බිමි -පෙ-
2. ස. පු: ඤෝ'ම් කාමරාගො තං කාමරාගපරිසුඛානන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඤෝ'ම් කාමරාගානුසංයො තං කාමරාගපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බිමි -පෙ-
3. ස. පු: අඤ්ඤා පටිකානුසංයො අඤ්ඤං පටිසපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අඤ්ඤං පටිසං අඤ්ඤං පටිසපරිසුඛානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බිමි -පෙ-
4. ස. පු: තඤ්ඤෙච පටිසං තං පටිසපරිසුඛානන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඤෝ'ම් පටිකානුසංයො තං පටිසපරිසුඛානන්ති
ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බිමි -පෙ-
5. ස. පු: අඤ්ඤා මිහානුසංයො අඤ්ඤං මිහපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අඤ්ඤා මිහො අඤ්ඤං මිහපරිසුඛානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බිමි -පෙ-

14. 5.

අකෞඤ්ඤ අනුසංයෝගිකථා.

[යම් තෙයෙකින් පාරිත්ථනයා කුසලාමාරාභාන විතතය පමත්තා කල්හි 'සානුගගහ'යි කියායුතු වුව ද 'පයඤ්චිතය'යි නො කියායුතු බැවින් 'අනුගග නම් අනෙකෙක, පයඤ්චිත නම් අනෙකෙකැ'යි අකිකතිකායමාසින් සෙයින් ලබිමි ගත්තවුන්ගේ මාද විදුනම 'අකෞඤ්ඤ අනුසංයෝගිකථා' එයි.]

- 1 ස. ප්‍ර: කාමරාගානුගය අනෙකෙක් වේ ද, කාමරාග-
පයඤ්චිත අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමරාග අනෙකෙක් වේ ද, කාමරාගපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද? (පයඤ්චිත නම් නැගිසිටිමයි)
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ. ...
2. ස. ප්‍ර: ඒ කාමරාගය මැ ඒ කාමරාගපයඤ්චිතය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ කාමරාගානුගය මැ ඒ කාමරාගපයඤ්චිත වේද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිසානුගය, අනෙකෙක් වේ ද, ප්‍රතිසපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිසය අනෙකෙක් වේ ද, ප්‍රතිසපයඤ්චිතය
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ඒ ප්‍රතිසය මැ ඒ ප්‍රතිසපයඤ්චිත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ
- ස. අනු: ඒ ප්‍රතිසානුගය මැ ඒ ප්‍රතිසපයඤ්චිත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: මානානුගය අනෙකෙක් වේ ද, මානපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: මානය අනෙකෙක් වේ ද, මානපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...

6. ස. ප්‍ර:	සෝ'ව මානෝ තං මානපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	සෝ'ව මානානුසංයෝ තං මානපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
7. ස. ප්‍ර:	අඤ්ඤා දිව්‍යානුසංයෝ අඤ්ඤං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	අඤ්ඤා දිව්‍ය අඤ්ඤං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
8. ස. ප්‍ර:	සෝ'ව දිව්‍ය තං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	සෝ'ව දිව්‍යානුසංයෝ තං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
9. ස. ප්‍ර:	අඤ්ඤා විචිකිච්ඡානුසංයෝ අඤ්ඤං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	අඤ්ඤා විචිකිච්ඡා අඤ්ඤං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
10. ස. ප්‍ර:	සෝ'ව විචිකිච්ඡා තං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	සෝ'ව විචිකිච්ඡානුසංයෝ තං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
11. ස. ප්‍ර:	අඤ්ඤා භවිරාගානුසංයෝ අඤ්ඤං භවිරාගපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	අඤ්ඤා භවිරාගෝ අඤ්ඤං භවිරාගපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-

6. ස. පු: ඒ මානස මෑ ඒ මානසය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ මානසය මෑ ඒ මානසය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

7. ස. පු: දුමට අනුසය අනෙකෙක් වේ ද? දුමටය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුමට අනෙකක් වේ ද? දුමටය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

8. ස. පු: ඒ දුමට මෑ ඒ දුමටය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ දුමට අනුසය මෑ ඒ දුමටය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

9. ස. පු: විචිකිත්තානුසය අනෙකෙක් වේ ද, විචිකිත්තා-පය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: විචිකිත්තා අනෙකක් වේ ද, විචිකිත්තාපය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

10. ස. පු: ඒ විචිකිත්තා මෑ ඒ විචිකිත්තාපය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ විචිකිත්තානුසය මෑ ඒ විචිකිත්තාපය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

11. ස. පු: භවිරාගානුසය අනෙකෙක් වේ ද, භවිරාග-පය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: භවිරාගය අනෙකෙක් වේ ද, භවිරාගපය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

12. ස. පු: සෝ'ව භවරාගො තං භවරාගපරික්‍රමානන්ති.
 ප. පරික්‍රමා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සෝ'ව භවරාගානුසංයො තං භවරාගපරික්‍රමා-
 නන්ති.
 ප. පරි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: අශ්වෙකා අවිජ්ජාසංයො, අශ්වෙකා අවිජ්ජාපරි-
 ක්‍රමානන්ති.
 ප. පරික්‍රමා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අශ්වෙකා, අශ්වෙකා අවිජ්ජාපරික්‍රමානන්ති.
 ප. පරි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
14. ස. පු: සා'ව අවිජ්ජා තං අවිජ්ජාපරික්‍රමානන්ති.
 ප. පරික්‍රමා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සෝ'ව අවිජ්ජාසංයො තං අවිජ්ජාපරික්‍රමා-
 නන්ති.
 ප. පරි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
15. ප. පු: න වත්තබ්බං අශ්වෙකා අනුසංයො අශ්වෙකා
 පරික්‍රමානන්ති.
 ස. පරික්‍රමා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පුට්ඨස්සො කුසලාඛ්‍යාකතො විතො වත්තමානො
 සානුසංයො'ති වත්තබ්බො'ති.
 ස. පරික්‍රමා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පරික්‍රමානො'ති වත්තබ්බො'ති.
 ස. පරි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. අ: තෙන හි අශ්වෙකා අනුසංයො, අශ්වෙකා පරික්‍රමා-
 නන්ති.
16. ප. පු: කුසලාඛ්‍යාකතො විතො වත්තමානො සරාගො'ති
 වත්තබ්බො'ති.
 ස. පරික්‍රමා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පරික්‍රමානො'ති වත්තබ්බො'ති.
 ස. පරි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. අ: තෙන හි අශ්වෙකා රාගො, අශ්වෙකා පරික්‍රමානන්ති.

අශ්වෙකා අනුසංයෝගිකථා නිවසිතා.

12. ස. පු: ඒ හවරාග මෑ ඒ හවරාගානුගම මේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ හවරාගානුගම මෑ ඒ හවරාගපයඤ්චාන මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
13. ස. පු: අවිද්‍යානුගම අනෙකෙක් මේ ද? අවිද්‍යාපයඤ්චාන අනෙකෙක් මේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අවිද්‍යා අනෙකක් මේ ද? අවිද්‍යාපයඤ්චාන අනෙකෙක් මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
14. ස. පු: ඒ අවිද්‍යා මෑ ඒ අවිද්‍යාපයඤ්චාන මේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ අවිද්‍යානුගම මෑ ඒ අවිද්‍යාපයඤ්චාන මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු මෑ යැ ...
15. ප. පු: 'අනුගම අනෙකෙකැ, පයඤ්චාන අනෙකෙකැ'යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: පෘථව්ජන කුශලාච්ඡාදාන සිත පච්ඡාන කල්හි සානුගම මේ යැ'යි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: 'පයඤ්චිත යැ'යි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අ: එ කැරැණින් 'අනුගම අනෙකෙකැ, පයඤ්චාන අනෙකෙකි.
16. ප. පු: කුශලාච්ඡාදානවිතතය පච්ඡාන කල්හි 'සරාග' යයි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: 'පයඤ්චිත'යයි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අ: එකැරැණින් රාගය අනෙකෙකැ, පයඤ්චාන අනෙකෙකි.
- (මෙයින් අප්‍රතිත බැවින් සානුගමයයි කියැවුණු බවද, නො උපන් හෙයින් පයඤ්චිත යයි නො කියැවුණු බවද දැක්වේ. අනුගම පයඤ්චානගමයන්ගේ අනුසංයෝගි නො දැක්වේ. එහෙයින් අසාධකයි.)

අශ්‍රේෂ්ඨ අනුසංයෝගි කථා හිමි.

14. 6.

පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනිකපා.

1. ස. පු: පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං තිබ්බානං චක්ඛායහනං -පෙ- ඓදාංතිබ්බා-
යහනනි.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නත්ති සරාගං විතතං, සද්දෙසං විතතං, සමොගං
විතතං -පෙ- අකුසලං විතතං, සංකිලිට්ඨං
විතතනනි.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නහු අත්ති සරාගං විතතං, සද්දෙසං විතතං,
සමොගං විතතං, -පෙ- අකුසලං විතතං
සංකිලිට්ඨං විතතනනි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ති සරාගං විතතං, සද්දෙසං විතතං,
සමොගං විතතං -පෙ- අකුසලං විතතං සංකිලිට්ඨං
විතතං,
- අනු. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ 'පරිසුට්ඨානං
විතතමිපපසුත්තන'නනි.

පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනිකපා නිවසිතා.

14. 6.

පරිසුට්ඨානං විතතවිපපසුත්තනනිකපා.

[අභිත්තාදි විසින් මෙතෙහි කරනුමගමන් රාශාදිහු උපදින්නු'යි පයච්ඡිද්ධානස විතතවිපසුත්තන යයි අකිකතිකායවාසීන් සෙයින් උච්චි ශන්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම 'පරිසුට්ඨානං විතතවිපපසුත්තනනිකපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: පයච්ඡිද්ධානස විතතවිපසුත්තන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූප යැ තිථිණ යැ චක්ඛුරායතන යැ ... සප්පට්ඨායතන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: පයච්ඡිද්ධානස විතතවිපසුත්තන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සරාග විතතයෙක් සද්දෙස විතතයෙක් සමොග විතතයෙක් ... අකුශල විතතයෙක් සංකල්ප විතතයෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සරාග විතතයෙක් සද්දෙස විතතයෙක් සමොග විතතයෙක් ... අකුශල විතතයෙක් සංකල්ප විතතයෙක් ඇත්තේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් සරාග විතතයෙක් සද්දෙස විතතයෙක් සමොග විතතයෙක් ... අකුශල විතතයෙක් සංකල්ප විතතයෙක් ඇත් නම්,
- අනු. පා: හමත, 'පයච්ඡිද්ධානස විතතවිපසුත්තන යැ'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

පරිසුට්ඨානං විතතවිපපසුත්තනනිකපා නිමි.

14. 7.

පරියාපනනකථා.

1. ස. පු: රූපරාගො රූපඛාතුං අනුසෙති, රූපඛාතු-
පරියාපනො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සමාපනෙතසියො උපපනෙතසියො දිව්ඨංගමම-
සුඛමිහාරො, සමාපනෙතසියෙන විනෙතන
උපපනෙතසියෙන විනෙතන දිව්ඨංගමමසුඛ-
මිහාරෙන විනෙතන සහගතො සහජාතො
සංසරෙතී සම්පසුතො එකුප්පාදො එකතිරොධො
එකච්ඡායො එකාරම්මණො'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චිත්තඛේමි -පෙ-
- ස. අනු: නහු න සමාපනෙතසියො න උපපනෙතසියො
න දිව්ඨංගමමසුඛමිහාරො, න සමාපනෙතසියෙන
විනෙතන න උපපනෙතසියෙන විනෙතන න
දිව්ඨංගමමසුඛමිහාරෙන විනෙතන සහගතො
සහජාතො සංසරෙතී සම්පසුතො එකුප්පාදො
එකතිරොධො එකච්ඡායො එකාරම්මණො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඨ: හඤ්චි න සමාපනෙතසියො න උපපනෙතසියො
න දිව්ඨංගමමසුඛමිහාරො -පෙ- එකාරම්මණො,
- අනු. පා: තො චි චිත රෙ චිත්තඛේමි: රූපරාගො රූපඛාතුං
අනුසෙති, රූපඛාතු පරියාපනො'ති.
2. ස. පු: රූපරාගො රූපඛාතුං අනුසෙති, රූපඛාතුපරියා-
පනො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සඤ්ජාගො සඤ්ජාඛාතුං අනුසෙති, සඤ්ජාඛාතු-
පරියාපනො'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චිත්තඛේමි -පෙ-

14 7.

පරිසංපන්නකපා.

[‘යම් භෙයෙකින් කාමරාගය කාමමිතස්ස සංඛාරාන කාමධාතුව සහජාත වගයෙන් පුත්‍රඛදෙන් කාමධාතුවපයඝාපන්න වේ ද, එහෙයින් මෑ රූපාරූපරාගයෝත් රූපාරූපධාතූ පුත්‍රඛදනාහු රූපාරූපධාතූ පයඝාපන්න වෙති’යි අකුසලසම්මතියනිකායවංසීන් භෙයින් ලබ්ධි ශන්තවුන්ගේ වාද ඕනෑකම ‘පරිසංපන්න කපා’ එයි.]

1. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතූයෙහි අනුශය වගයෙන් පවත්නේ වේ ද? රූපධාතූ පයඝාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපතෙතසිය වූයේ උපපතෙතසිය වූයේ දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර වූයේ, සමාපතෙතසිය විතතය හා උපපතෙතසිය විතතය හා දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර විතතය හා සහගත වූයේ සහජාත වූයේ සංඝාථෙ වූයේ සම්ප්‍රසුත්ත වූයේ එකොත්තාද එකතිරොධ එකවිඤ්ඤා එකාලමින වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: සමාපතෙතසිය නො වූයේ උපපතෙතසිය නො වූයේ දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර නො වූයේ, සමාපතෙතසිය නො වන විතතය හා උපපතෙතසිය නො වන විතතය හා දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර නො වන විතතය හා සහගත වූ සහජාත වූ සංඝාථෙ වූ සම්ප්‍රසුත්ත වූ එකොත්තාද වූ එකතිරොධ වූ එකවිඤ්ඤා වූ එකාලමින වූ සිවුනේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ධ: ඉදින් සමාපතෙතසිය නො වූයේ උපපතෙතසිය නො වූයේ දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර නො වූයේ ... එකාලමින නො වී නම්,

අනු. පා: භවත, රූපරාගය රූපධාතූව අනුශය වගයෙන් ශන්තේ, රූපධාතූ පයඝාපන්න වේ යයි නො කියැවුණු මෑ යැ.

2. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතූයෙහි අනුශය වගයෙන් පවත්නේ වේ ද? රූපධාතූ පයඝාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතූයෙහි අනුශය වගයෙන් පවත්නේ වේ ද? ශබ්දධාතූ පයඝාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතුපරිසා-
පන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: ගඤ්ඤාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බි-
රාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, ඵොට්ඨබ්බධාතු
පරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
4. ස. පු: සද්දරාගො සද්දධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං
සද්දධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං
රූපධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
5. ස. පු: ගඤ්ඤාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බි-
රාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං
ඵොට්ඨබ්බධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං:
රූපධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
6. ස. පු: අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතු
පරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: සමිපන්නසියො උපපන්නසියො දිට්ඨධම්ම-
සුඛවිභාසො, සමිපන්නසියෙන විනෙතන උප-
පන්නසියෙන විනෙතන දිට්ඨධම්මසුඛවිභාසොන
විනෙතන සභගතො සභජානො සංසට්ඨො
සම්පසුත්තො එකුප්පාදො එකතිරොධො එක-
චද්දිකො එකාරම්මණො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-

3. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුයය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපධාතු පයඝීපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භක්ඛිරාගය ... රසරාගය ... සප්පච්චාරාගය සප්පච්චාරාධාතුයෙහි අනුයය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, සප්පච්චාරාධාතු පයඝීපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතුයෙහි අනුයය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, ශබ්දධාතුපයඝීපන්න වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුයය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපධාතු පයඝීපන්න වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

5. ස. පු: භක්ඛිරාගය ... රසරාගය ... සප්පච්චාරාගය සප්පච්චාරාධාතුයෙහි අනුයය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, සප්පච්චාරාධාතු පයඝීපන්න වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: රූපරාගය රූපධාතුයෙහි අනුයය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපධාතු පයඝීපන්න වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

6. ස. පු: අරූපරාගය අරූපධාතුයෙහි අනුයය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, අරූපධාතුපයඝීපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපත්තෙතසිය වූයේ උපපත්තෙතසිය වූයේ දභව-
ධම්මිසුඛිභාර වූයේ, සමාපත්තෙතසිය විතතය භා-
උපපත්තෙතසියවිතතය භා දභවධම්මිසුඛිභාර-
විතතය භා සහගත සහජාත සංසාරෙ සම්ප්‍රසූතත
එකොත්තාද එකතිරොධි එකච්ඡාක එකාලම්භක
වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: නමුත් සමාපනයකිරීමෙන් හෝ උපපනයකිරීමෙන් හෝ දිව්‍යමයකිරීමෙන් හෝ, නොසමාපනයකිරීමෙන් හෝ සමාපනයකිරීමෙන් -පෙ- එකරවීමකින්.
- ප. පරිකල්පය: ආමාන.
- අනු. ස: හෙයින් සමාපනයකිරීමෙන් හෝ උපපනයකිරීමෙන් -පෙ- එකරවීමකින්,
- අනු. පා: නොව එක රේ වන්නෙක් "අරුපරාගෝ අරුප-
ධාතූන් අනුසේති, අරුපධාතූපරිපාටිකතා"යි.
7. ස. ප්‍ර: අරුපරාගෝ අරුපධාතූන් අනුසේති, අරුපධාතූ
පරිපාටිකතා'යි
- ප. පරිකල්පය: ආමාන.
- ස. අනු: සද්ධර්මයෝ සද්ධර්මයානු අනුසේති, සද්ධර්මයානු
පරිපාටිකතා'යි
- ප. පරි: නොව එක රේ වන්නෙක් -පෙ-
8. ස. ප්‍ර: අරුපරාගෝ අරුපධාතූන් අනුසේති, අරුපධාතූ
පරිපාටිකතා'යි.
- ප. පරිකල්පය: ආමාන.
- ස. අනු: හෙයින් -පෙ- රහස්‍යයෝ -පෙ- ඵලාධිකරණ
යෝ ඵලාධිකරණයානු අනුසේති, ඵලාධිකරණයානු
පරිපාටිකතා'යි.
- ප. පරි: නොව එක රේ වන්නෙක් -පෙ-
9. ස. ප්‍ර: සද්ධර්මයෝ සද්ධර්මයානු අනුසේති, නොව එක රේ:
සද්ධර්මයානුපරිපාටිකතා'යි.
- ප. පරිකල්පය: ආමාන.
- ස. අනු: අරුපරාගෝ අරුපධාතූන් අනුසේති, නොව එක රේ:
අරුපධාතූපරිපාටිකතා'යි.
- ප. පරි: නොව එක රේ වන්නෙක් -පෙ-
10. ස. ප්‍ර: හෙයින් -පෙ- රහස්‍යයෝ¹ -පෙ- ඵලාධිකරණ
යෝ ඵලාධිකරණයානු අනුසේති, නොව එක රේ:
ඵලාධිකරණයානුපරිපාටිකතා'යි.
- ප. පරිකල්පය: ආමාන.

1 හෙයින් -පෙ- රහස්‍යයෝ - PTS උපා.

ස. අනු: සමාපතෙතසිය නො වුයේ උපපතෙතසිය නො වුයේ දැවෙව්මිසුබවිහාර නො වුයේ, සමාපතෙතසිය නො වු සිත හා ... එකාලමින නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. ස. ඉදින් සමාපතෙතසිය නො වුයේ උපපතෙතසිය නො වුයේ ... එකාලමින මේ නම්,

අනු. පා: හවත, “අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ යයි ද, අරුපඛාතුපයඝාපන්න මේ” යයි ද නො කියැවුතු මි යැ.

7. ස. පු: අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? අරුපඛාතු පයඝාපන්න මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? ශබ්දඛාතුපයඝාපන්න මේ ද?

ප. ටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

8. ස. පු: අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? අරුපඛාතු පයඝාපන්න මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශකිරාගය ... රසරාගය ... සප්තවිමර්ශරාගය සප්තවිමර්ශඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? සප්තවිමර්ශඛාතුපයඝාපන්න මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

9. ස. පු: ශබ්දරාගය ශබ්දඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? ශබ්දඛාතුපයඝාපන්න මේ යයි නො කියැවුතු මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? අරුපඛාතුපයඝාපන්න මේ යයි නො කියැවුතු මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..

10. ස. පු: ශකිරාගය ... රසරාගය ... සප්තවිමර්ශරාගය සප්තවිමර්ශඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? සප්තවිමර්ශඛාතුපයඝාපන්න මේ යයි නො කියැවුතු මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස අනු: අරුපරාගො අරුපඛාදාං අනුසෙති, න චත්තබ්බං:
අරුපඛාදාපරියාපනොති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

11. ප. පු: න චත්තබ්බං: රුපරාගො රුපඛාදාං අනුසෙති,
රුපඛාදාපරියාපනො, අරුපරාගො අරුපඛාදාං
අනුසෙති, අරුපඛාදා පරියාපනොති.

ස. පටිඤ්ඤා: අමනා.

ප. අනු: නත්ත කාමරාගො කාමඛාදාං අනුසෙති, කාමඛාදා
පරියාපනොති.

ස. පටිඤ්ඤා: අමනා.

අනු. ථ: හඤ්චි කාමරාගො කාමඛාදාං අනුසෙති, කාමඛාදා
පරියාපනො,

අනු. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ “රුපරාගො රුපඛාදාං
අනුසෙති, රුපඛාදාපරියාපනො; අරුපරාගො
අරුපඛාදාං අනුසෙති, අරුපඛාදාපරියාපනොති.

පරියාපන්නකම්මා නිව්ඤා.

ස. අනු: අරුපරාගය අරුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ වේ ද? අරුපබ්බාදපයඝීපනන වේ යයි නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

11. ප. පු: රුපරාගය රුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ වේ යයි ද, රුපබ්බාදපයඝීපනන වේ යයි ද, අරුපරාගය අරුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ වේ යයි ද, අරුපබ්බාදපයඝීපනන වේ යයි ද නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කාමරාගය කාමබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ කාමබ්බාදපයඝීපනන නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ථ: ඉදින් කාමරාගය කාමබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ කාමබ්බාදපයඝීපනන වී නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුඤින් 'රුපරාගය රුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවති යයි ද, රුපබ්බාදපයඝීපනන යයි ද, අරුපරාගය අරුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවති යයි ද, අරුපබ්බාදපයඝීපනන යයි ද කියැවුණු මැ යැ.

පරිශාපනනකථා නිමි.

14. 8.

අබ්බාසාසකපා.

1. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: විපාකාඛ්‍යාසකතං කිරියාඛ්‍යාසකතං රූපං තිබ්බිනං
චික්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨිබ්බායතනං.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
2. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තං ඵෙකං අඛ්‍යාතකතං'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
3. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තං වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ-
චේතනා -පෙ- චිත්තං අඛ්‍යාතකතං.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
4. ස. පු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තං ඵෙකං අකුසලෙ'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිට්ඨිගතං අකුසලෙ'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
5. ස. පු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තං වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ-
චේතනා -පෙ- චිත්තං අකුසලෙ'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිට්ඨිගතං අකුසලෙ'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-

14 8

අව්‍යාකතකථා.

[විපාක ක්‍රියා රූප නිවාරණ යන වතුර්විධ අව්‍යාකෘතය අවිපාක බැවින් ‘අව්‍යාකෘත’ යයි වදනනලද යැ. “සංස්කෘතො ලොකොති ඛො චිත්ත අව්‍යාකතමෙතං” ආදී තන්හි ශාස්ත්‍රිකාදී භාවයෙන් නො වදන බැවින් අව්‍යාකෘත නම් වෙයි. මේ හෙදය නො ගෙන පලමු අව්‍යාකෘතය මෙන් මැ දෘෂ්ටිමය ‘අව්‍යාකෘත’ යයි අනික උතතිරාපවන නිකායවාසීන් සෙසින් ලබා ගනුවන්ගේ වාද බිඳුනව ‘අව්‍යාකතකථා’ වයි.]

1. ස. ප්‍ර: දූපටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: විපාක:ව්‍යාකෘත වේ ද? ක්‍රියාව්‍යාකෘත වේ ද? රූප වේ ද? නිවාරණ වේ ද? වස්තුරාශතත වේ ද? ... සප්තව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: දූපටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතසම්ප්‍රසුක්ත වූ සංගීය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: දූපටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතසම්ප්‍රසුක්ත වේදනා ... සංඥා ... චේතනා ... විතතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: දූපටිගතසම්ප්‍රසුක්ත සංගීය අකුල වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතය අකුල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: දූපටිගතසම්ප්‍රසුක්ත වේදනා ... සංඥා ... චේතනා... විතතය අකුල වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතය අකුල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...

6. ස. පු: දිව්‍යීගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අඵලං අභිපාකතං.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු සඵලං සභිපාකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ධ: හඤ්චි සඵලං සභිපාකං,
 අනු. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “දිව්‍යීගතං
 අඛ්‍යාතකතං”නති.
7. ස. පු: දිව්‍යීගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නනු මච්ඡාදිව්‍යීපරමානි චර්ජානි,¹ වුත්තානි
 හගච්ඡානි,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ධ: හඤ්චි “මච්ඡාදිව්‍යීපරමානි චර්ජානි.¹ වුත්තානි
 හගච්ඡානි,
 අනු. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ: දිව්‍යීගතං
 අඛ්‍යාතකතං”නති.
8. ස. පු: දිව්‍යීගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නනු වුත්තං හගච්ඡා: “මච්ඡාදිව්‍යී බො ඛච්ඡ,
 අකුසලං”² -පෙ- සමමාදිව්‍යී කුසලං³ නති.^a අදොච
 සුත්තනොත්තං”නති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අ: තෙන හි න චත්තබ්බෙ “දිව්‍යීගතං අඛ්‍යාතකතං”නති
9. ස. පු: දිව්‍යීගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1. පරමානි මහාභවර්ජානි - මජ්ඣ.

2. අකුසලං - සිඬ්ඵ, මජ්ඣ.

3. කුසලං - සිඬ්ඵ, මජ්ඣ.

a. චර්ජානිකායං - මහාවජ්ඣෙයානසූත්තං.

6. ස. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාශ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අඵල අවිපාක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. අනු: සඵල සවිපාක නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ය: ඉදින් සඵල සවිපාක වී නම්,
- අනු. පා: හවත, 'දූෂටිගතය අව්‍යාකාශ වේ' ය'යි නො කියැහුණු මැ යැ.
7. ස. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාශ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වද්දගෝ මිථ්‍යාදූෂටිග පරමි කොටි ඇත්තාහ'යි වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ය: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: 'වද්දගෝ මිථ්‍යාදූෂටිග පරමි කොටි ඇත්තාහ'යි වදාරනලද වී නම්,
- අනු. පා: හවත, දූෂටිගතය අව්‍යාකාශ වේ' ය'යි නො කියැහුණු මැ යැ.
8. ස. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාශ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "වච්ඡය, මිථ්‍යාදූෂටි අකුශල වෙයි ... සම්මන්දූෂටි කුශල වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ආ: එකරුණින් 'දූෂටිගතය අව්‍යාකාශ වේ' ය'යි නො කියැහුණු යැ.
9. ප. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාශ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: නමු වුවහොත් හඟවනා: “මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස ඛො අභං පුණ්ණං ආරාමං ගතීතං අඤ්ඤාතරං ගතීං චද්දමි: තිරසං චා තිරච්ඡානසොතිං චා”ති: අපේචි සුත්තනෙතා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අ: තෙන හි න වත්තබ්බං: දිට්ඨිගතං අභ්‍යාසකතානි.
10. ප. පු: න වත්තබ්බං “දිට්ඨිගතං අභ්‍යාසකතා”නති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නමු වුවහොත් හඟවනා: “සස්සතො ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, අභ්‍යාසකතමේතං. අසස්සතො ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, අභ්‍යාසකතමේතං. අත්තචා ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, අභ්‍යාසකතමේතං. අතත්තචා ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, -පෙ- තං ජිවං තං සරිරන්ති ඛො චච්ඡ -පෙ- අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිරන්ති ඛො චච්ඡ -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ -පෙ- හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ -පෙ- තෙච්ඡ හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ, අභ්‍යාසකතමේතා’ති: අපේචි සුත්තනෙතා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අ: තෙන හි “දිට්ඨිගතං අභ්‍යාසකතා”නති.
11. ස. පු: දිට්ඨිගතං අභ්‍යාසකතානි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නමු වුවහොත් හඟවනා: “මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස හික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලස්ස යඤ්ඤව භාසකමිං යථාදිට්ඨි සමිත්තං සමාදිත්තං, යඤ්ඤ චච්ඡිකමිං - පෙ- යඤ්ඤ මිත්තොකමිං - පෙ- යා ච වේතනා, යා ච පඤ්ඤා, යො ච පඤ්ඤා, යො ච සඤ්ඤා, සඤ්ඤා තෙ ධම්මා අතිරිච්ඡාය අකත්තාය අමිත්තාය අභිනාය දුක්ඛාය සංවත්තනති”ති: අපේචි සුත්තනෙතා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ප: තෙන හි න වත්තබ්බං “දිට්ඨිගතං අභ්‍යාසකතා”නති.

අභ්‍යාසකතාව: නිවේශනා.

a. මජ්ඣිමනිකාය - කුක්ඛාරාදියසුත්ත
b. සංගුත්තනිකාය - අභ්‍යාසකතාසංගුත්ත-මෙහෙසලාසංගුත්තං සමන්තාපාරිකසිං.
c. එකකසීගුත්තර - එකධම්මපාළි - දුතියවග්ග - 9 සුත්ත

- ස. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “පුණ්ණිය, මම මිථ්‍යාදූෂිතයාගේ දෙහතින් අනුරිත් එක්තරා ගතියක් කියමි: තීරය හෝ යැ තිරිසන්යොන හෝ යැ”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: එකරුණින් ‘දූෂිතතය අව්‍යාකාර වේ’යි නො කියැවුතු යැ.
10. ප. පු: ‘දූෂිතතය අව්‍යාකාර වේ’යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “වමස, ‘ලොකය ශාඛිත යැ’ යන තෙල කරුණ ම: විසින් අව්‍යාකාර යැ. වච්ඡය, ‘ලොකය අකාශ්චිත යැ’ යන තෙල කරුණ ම: විසින් අව්‍යාකාර යැ. වච්ඡය ‘ලොකය අන්තර්ගත යැ’ යන තෙල කරුණ ම: විසින් අව්‍යාකාර යැ. වච්ඡය ‘ඵ මැ ජිව යැ ඵ මැ ශරීර යැ’ ... වච්ඡය, ‘ජිව අනෙකෙකු, ශරීර අනෙකෙකු’ ... වච්ඡය, සත්ත්වය: මරණින් මතු වෙයි’ ... වච්ඡය, ‘සත්ත්වය: මරණින් මතු නො වෙයි’ ... වච්ඡය, ‘සත්ත්වය: මරණින් මතු වන්නේන් නො ද වන්නේන් වෙයි’ .. වච්ඡය සත්ත්වය: මරණින් මතු නො මැ වෙයි, නො වන්නේ නො වෙයි’ යන තෙල කරුණ ම: විසින් අව්‍යාකාර යැ”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අ: එකරුණින් දූෂිතතය අව්‍යාකාර වෙයි.
11. ස. පු: දූෂිතතය අව්‍යාකාර වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, මිථ්‍යාදූෂිත පුරුෂපුරුෂ විසින් ලබ්ධි ඇති සැටියෙන් සමාන්ත සමාදින්න යම් මැ කායකමියකුත් යම් මැ වාක්කමියකුත් ... යම් මැ මනාසමියකුත් ... යම් මැ වේදනාවකුත්, යම් මැ ප්‍රාඨනාවකුත්, යම් මැ ප්‍රණිතිකුත්, යම් මැ සංකාර කෙනෙකුත් ඇද්ද, ඵ හැම ධර්මයෝ අතිවෙ පිණිස අකාන්ත පිණිස අමනාප පිණිස අතිව පිණිස දුක් පිණිස පවතින්” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ප: එකරුණින් ‘දූෂිතතය අව්‍යාකාර වේ’යි නො කියැවුතු යැ.

අව්‍යාකාරකථා නිමි.

14. 9.

අපරියාපන්නකපාං.

1. ස. පු: දිව්ඪිගතං අපරියාපන්න'න්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ස. අනු: මිග්ගො, ඵලං, නිබ්බානං, සොභාපත්තිමිග්ගො,
 සොභාපත්තිඵලං, සකදායාමිමිග්ගො, සකදායාමි-
 ඵලං, අනාගාමිමිග්ගො, අනාගාමිඵලං, අරහත්ත
 මිග්ගො, අරහත්තඵලං, සතිපට්ඨානං, සම්මප-
 බානං ඉද්ධිපාදො, ඉන්ද්‍රියං, බ්‍රහ්ම, බ්‍රහ්මඤ්ඤා'ති.
 ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
2. ප. පු: හ වත්තබ්බං දිව්ඪිගතං අපරියාපන්නන්ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ප. අනු: 'පුට්ඨජ්ඣො කාමේසු විතරාගො'ති වත්තබ්බො'ති
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ප. අනු: 'විගතදිව්ඪිගො'ති වත්තබ්බො'ති.
 ස. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි දිව්ඪිගතං අපරියාපන්නන්ති.

අපරියාපන්නකපාං නිව්ඪිතං.

බ්‍රිද්දසමො වග්ගො.

කසුප්පානං:

අකුසලමූලං පටිසංඥහති කුසලමූලං
 කුසලමූලං පටිසංඥහති අකුසලමූලං
 සලායතනං ඡ විඤ්ඤාණකායා
 අරිසරුපං මහාඥානානුපාදාය
 ඥානවිඤ්ඤායා නං පටිත්ථිතං
 යථාබාධා කඤ්ඤාමුත්ථිතං
 දිව්ඪිගතං අබ්‍යාකතමපරියාපන්නන්ති.

14. 9.

අපරියාපන්නකථා.

[යම් කෙසෙකින් පාඨශ්ඡත පුද්ගල 'කාමයෙහි විතරාගත'යි කියැවුණු මේ ද, 'විගතදූපේකත'යි නො කියැවුණු මේ ද, එකෙකින් 'දූපේක අපරියාපන්න යැ'යි පුළුල්ගෙලියනිකායමාසින් සෙයින් ලබන ගත්තමුත්ගේ වාද බිළිතම 'අපරියාපන්නකථා' එයි.]

1. ස. පු: දූපේකතය අපරියාපන්න මේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: මාගී මේ ද? ඵල මේ ද? නිව්වාණ මේ ද? ශ්‍රෝතා-පතතිමාගී මේ ද? ශ්‍රෝතාපතතිඵල මේ ද? සකාදාශාමමාගී මේ ද? සකාදාශාමඵල මේ ද? අනාශාම මාගී මේ ද? අනාශාමඵල මේ ද? අභික්ඛමාගී මේ ද? අභික්ඛඵල මේ ද? සමාතිප්‍රසංග මේ ද? සාධුපාද මේ ද? ඉන්ද්‍රිය මේ ද? බල මේ ද? බොධ්‍යවිත මේ ද?
 - ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ප. පු: 'දූපේකතය අපරියාපන්න මේය'යි නො කියැවුණු මේ ද?
 - ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ප. අනු: පාඨශ්ඡත පුද්ගල 'කාමයෙහි විතරාගත'යි කියැවුණු මේ ද?
 - ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ප. අනු: 'විගතදූපේකත'යි කියැවුණු මේ ද?
 - ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
 - ප. පා: එකරුණින් 'දූපේකතය අපරියාපන්න මෙයි.

අපරියාපන්නකථා නිමි.

තුළස්වන මග සි.

එහි උද්දාය:

කුසලාකුසලපටිසංඝතනකථා යැ සමායතනුප්පතතිකථා යැ අනන්තර-පච්චයකථා යැ අරිසරුපකථා යැ අඤ්ඤා අනුසංයොගී කථා යැ පරිව්‍යාපිතං විතතිප්පසුතතති කථා යැ පරියාපන්නකථා යැ අභිසංකත කථා යැ අපරියාපන්නකථා යි.

පණ්ණාසකමො වග්ගො.

15. 1.

පටිපාටිය.

1. ස. පු: පටිපාටිය වචනිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු විමංසා හෙතු, සො ච අභිපති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි විමංසා හෙතු, සො ච අභිපති,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තඛෙඛි "හෙතුපට්ඨයෙන පට්ඨයො, අභිපතිපට්ඨයෙන පට්ඨයො"ති.

2. ස. අනු: නනු ඡන්ද්‍රාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි ඡන්ද්‍රාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තඛෙඛි "අභිපතිපට්ඨයෙන පට්ඨයො, සහජාතපට්ඨයෙන පට්ඨයො"ති.

3. ස. අනු: නනු චිරියාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි චිරියාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තඛෙඛි "අභිපතිපට්ඨයෙන පට්ඨයො, සහජාතපට්ඨයෙන පට්ඨයො"ති.

පසළොස්වන වග

15. 1.

පවුලක.

[යම් ධර්මයක් හෙතු ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ නම්, ඒ ධර්මය යම් ධර්ම කෙනෙකුන්ට හේතුප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ ද, ඒ ධර්මයන්ට මෑ යම් හෙතෙකින් ආලම්භන අනන්තර සම්පන්නතර ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නො වේ ද, යම් ධර්මයක් ආලම්භන ප්‍රත්‍යයෙන් කෝ ප්‍රත්‍යය වේ නම්, ඒ ධර්මය යම් හෙතෙකින් ඔවුන්ට මෑ අනන්තර සම්පන්නතර ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය නො වේ ද, එහෙයින් 'ප්‍රත්‍යය භාවය ව්‍යවස්ථාවන් (නිමිශයන් අනුව) වේ' යයි මහාසංඝිකනිකායාවාසින් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ මාද විද්‍යාවට 'පවුලක' එයි]

1. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යයභාවය ව්‍යවස්ථාව වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පිමංසා හෙතු නො, එ ද අභිපති නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් පිමංසා හෙතු වේ නම්, එ ද අභිපති වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් "හෙතුප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ යයි ද, අභිපති ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ" යයි ද කියැවුණු යැ.
2. ස. අනු: ඡන්ද්‍රාභිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වන්නේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් ඡන්ද්‍රාභිපති ධර්මය සහජාත ධර්මයනට අභිපති වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි, සහජාත ප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි' යනු කියැවුණු යැ.
3. ස. අනු: විශ්වාභිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වන්නේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් විශ්වාභිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් අභිපතිප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි' යනු කියැවුණු මැ යැ.

4. ස. අනු: නනු විරියාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති,
තං ච ඉද්දියනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විරියාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති
තං ච ඉද්දියං,
ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්පතිපච්චයෙන
පච්චයො, ඉද්දියපච්චයෙන පච්චයො”ති.
5. ස. අනු: නනු විරියාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති,
තං ච මිත්තබ්බනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විරියාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති,
තඤ්ච මිත්තබ්බා,
ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්පතිපච්චයෙන
පච්චයො, මිත්තපච්චයෙන පච්චයො” ති
6. ස. අනු: නනු විත්තාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං
අබ්පති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විත්තාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති,
ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්පතිපච්චයෙන
පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො”ති.
7. ස. අනු. නනු විත්තාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති,
සො ච ආභාරො’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විත්තාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති,
සො ච ආභාරො,
ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්පතිපච්චයෙන
පච්චයො, ආභාරපච්චයෙන පච්චයො”ති.
8. ස. අනු: නනු විත්තාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං අබ්පති,
තඤ්ච ඉද්දියනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විත්තාබ්පති සහජාතානං ධම්මානං
අබ්පති, තං ච ඉද්දියං,
ස. අනු: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්පතිපච්චයෙන
පච්චයො, ඉද්දියපච්චයෙන පච්චයො”ති

4. ස. අනු: විග්‍රහිතවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති වෙයි,
එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විග්‍රහිතවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති
වන්නේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ ඉන්ද්‍රියප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුතු
මැ යැ.
5. ස. අනු: විග්‍රහිතවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති වෙයි,
එ ද මායාභිත වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විග්‍රහිතවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති
වන්නේ එ ද මායාභිත වේ නම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ මායාප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුතු
මැ යැ.
6. ස. අනු: විකල්පවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති
වන්නේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විකල්පවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති
වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි
කියැවුතු මැ යැ.
7. ස. අනු: විකල්පවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති වෙයි.
එ ද අභාර වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විකල්පවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති,
වන්නේ එ ද අභාර වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ අභාර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි
කියැවුතු මැ යැ,
8. ස. අනු: විකල්පවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති වෙයි.
එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විකල්පවිකල්පය සහජාතවිකල්පයට අභිපති
වන්නේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපති ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ ඉන්ද්‍රියප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුතු
මැ යැ.

9. ස. අනු: විමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො"ති.
10. ස. අනු: නනු විමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච ඉන්ද්‍රියන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච ඉන්ද්‍රියං,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ඉන්ද්‍රියපච්චයෙන පච්චයො"ති.
11. ස. අනු: නනු විමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච මිත්තඛින්නන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විමංසාධිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච මිත්තඛිං,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, මිත්තපච්චයෙන පච්චයො"ති.
12. ස. අනු: නනු අරියං ධම්මං ගරුං කත්ථා උපපජ්ජති
පච්චචේක්ඛණං, නං චාරම්මණන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි අරියං ධම්මං ගරුං කත්ථා උපපජ්ජති
පච්චචේක්ඛණං, නං චාරම්මණං,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ආරම්මණපච්චයෙන පච්චයො"ති.
13. ස. අනු: නනු පුරිමා පුරිමා කුසලා ධම්මා පච්චිමානං
පච්චිමානං කුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්ච-
යෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

9. ස. අනු: විමංසාඛිපති ධම්ම සහජාතධම්මයනට අභිපති වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විමංසාඛිපති ධම්ම සහජාතධම්මයනට අභිපති වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
10. ස. අනු: විමංසාඛිපති ධම්ම සහජාතධම්මයනට අභිපති වූයේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විමංසාඛිපති ධම්ම සහජාතධම්මයනට අභිපති වූයේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
11. ස. අනු: විමංසාඛිපති ධම්ම සහජාතධම්මයනට අභිපති වූයේ එ ද මාභිංගික වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විමංසාඛිපති ධම්ම සහජාතධම්මයනට අභිපති වූයේ එ ද මාභිංගික වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ මාභිංගිකප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
12. ස. අනු: ආයාතධම්මය හරුකොට ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂණං උපදනේ නො? එ ද අරච්ඡුණු නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් ආයාතධම්මය හරු කොට ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂණං උපදනේ වේ නම්, එ ද අරච්ඡුණු වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ආයාතධම්මයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
13. ස. අනු: පුරිම පුරිම කුසලධම්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම කුසල ධම්මයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආයෙව්‍යා නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. ථ: හඤ්චි පුරිමි පුරිමි කුසලා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං කුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා.
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තඤ්ච “අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො”ති.
14. ස. පු: නනු පුරිමි පුරිමි අකුසලා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං අකුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා’ති.
- ප. පටි: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි පුරිමි පුරිමි අකුසලා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං අකුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තඤ්ච “අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො”ති
15. ස. පු: නනු පුරිමි පුරිමි කිරියාඛ්‍යාකතා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං කිරියාඛ්‍යාකතානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි පුරිමි පුරිමි කිරියාඛ්‍යාකතා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං කිරියාඛ්‍යාකතානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තඤ්ච “අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො”ති.
16. ප. පු: න වත්තඤ්ච පච්චයතා වච්ඡන්තා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ප. අනු: හෙතුපච්චයෙන පච්චයො හොති, ආරම්භණපච්චයෙන පච්චයො හොති, අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො හොති, සමීනන්තරපච්චයෙන පච්චයො හොති’ති.
- ස. පටි: න හෙවං වත්තඤ්ච -ප-
- ස. පා: තෙන යි¹ පච්චයතා වච්ඡන්තා’ති

පච්චයකථා² නිවසිතා.

1. තෙන හි න වත්තඤ්ච - සිඳ්ධි, සා,

2 පච්චයකථා - මජ්ඣිම, සා,

- ස. ධ: ඉදින් පුරිම පුරිම කුශලබ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම කුශලබ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙත් නම්, එ ද ආසෙවනා වෙ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ආසෙවනා ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුතු මි යැ.
14. ස. පු: පුරිම පුරිම අකුශල බ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම අකුශල බ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආසෙවනා නො?
- ප. පරිකුශ්‍ය: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් පුරිම පුරිම අකුශල බ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම අකුශල බ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නම්, ආසෙවනාද වෙ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ, ආසෙවනාප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ යයි කියැවුතු මි යැ.
15. ස. පු: පුරිම පුරිම ක්‍රියාව්‍යාකාතබ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම ක්‍රියාව්‍යාකාත බ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආසෙවනා නො?
- ප. පරිකුශ්‍ය: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් පුරිම පුරිම ක්‍රියාව්‍යාකාත බ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම ක්‍රියාව්‍යාකාතබ්‍රමයනට අනන්තර ප්‍රත්‍යය-යෙන් ප්‍රත්‍යය නම්, එ ද ආසෙවනා නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ, ආසෙවනා ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුතු මි යැ.
16. ප. පු: 'ප්‍රත්‍යයතාව ව්‍යවස්ථාවත්' යයි නො කියැවුතු වෙ ද?
- ස. පරිකුශ්‍ය: එසේ යැ.
- ප. අනු: හේතු ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, අලම්බන-ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, අනන්තරප්‍රත්‍යය-යෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, සම්පන්නරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ වෙ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් ප්‍රත්‍යයතාව ව්‍යවස්ථාවත් (නියමයත් අනුගත) වෙ.

ප්‍රත්‍යයකථා හිමි.

15. 2.

අඤ්ඤාමඤ්ඤාපච්චයකථා.

1. ස. පු: අවිජ්ජාපච්චයාපි සංකාරා, න චත්තඛණං
'සංකාරපච්චයාපි අවිජ්ජා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නත්ත අවිජ්ජා සංකාරෙත සහජාතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අවිජ්ජා සංකාරෙත සහජාතා,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තඛණං "අවිජ්ජාපච්චයාපි
සංකාරා, සංකාරපච්චයාපි අවිජ්ජා"ති.
2. ස. පු: තණ්හාපච්චයා උපාදානං, න චත්තඛණං උපාදාන
පච්චයාපි තණ්හා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නත්ත තණ්හා උපාදානෙන සහජාතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි තණ්හා උපාදානෙන සහජාතා,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තඛණං "තණ්හාපච්චයාපි
උපාදානං, උපාදානපච්චයාපි තණ්හා"ති.

15. 2.

අඟුඟු මඟුඟු පව්වයකි එය.

[සමතුල් සමයෙහි ‘අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් සංස්කාරයෝ වෙති’ යන මෙතෙක් මැ ඇද්ද, ‘සංස්කාරප්‍රත්‍යයයෙනුද අවිද්‍යා ඇත’ යනු නැද්ද, ඔහු අවිද්‍යාව සංස්කාරයන්ට ප්‍රත්‍යය වෙයි, මැළිත් සංස්කාරයෝ අවිද්‍යාවට ප්‍රත්‍යය නොවෙති’යි මහාසාංඛිකයන්ගේද සාංඛිකයන්ගේද ලබ්ධිගත්තානු වෙන් ද, ඔවුන් සඳහා අවිද්‍යාව සංස්කාරාදිත්ව අනන්‍යාන්‍යප්‍රත්‍යයතායෙන් ප්‍රත්‍යය වන බව දක්වන්නට ‘අඤ්ඤා මඤ්ඤාපච්චයකථාං’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙන් සංසාරයේ වේනි
සංසාරයත් ප්‍රත්‍යය කොට ද අවිද්‍යා ඇතියි
නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අවිද්‍යා සංසාරයත් හා සහජාත නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් අවිද්‍යා සංසාර හා සහජාත වේ නම්,
- ස. පා: භවත, එකරුණින් අවිද්‍යා ප්‍රත්‍යය කොට ඇති
සංසාරයේ ඇත, සංසාර ප්‍රත්‍යය කොට ගත්
අවිද්‍යා ඇතියි' කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. ප්‍ර: තෘෂණප්‍රත්‍යයෙන් උපාදාන වෙයි, උපාදාන-
ප්‍රත්‍යයෙන් තෘෂණ වේ යයි නො කියැවුණු
වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘෂණව උපාදානය හා සහජාත නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් තෘෂණව උපාදානය හා සහජාත වේ නම්,
- ස. පා: භවත එකරුණින් 'තෘෂණ ප්‍රත්‍යයෙන් උපාදාන
වෙයි, උපාදානප්‍රත්‍යයෙන් තෘෂණ වේ' යයි
කියැවුණු මැ යැ.

3. ප. පු: “ජරාමරණපච්චයං භික්ඛවෙ, ජාති, ජාතිපච්චයං භවො”ති අපෙච්ච සුගතභෙත්තා’ති

ස. පටි: නභි.

ප. තිග: තෙන හි “අමිජ්ජාපච්චයංපි සංඛාරා, න චිත්තඛණ්ඩං, සංඛාරපච්චයංපි අමිජ්ජා’ති. තණ්හාපච්චයංපි උපාදානං, න චිත්තඛණ්ඩං උපාදානපච්චයංපි තණ්හා’ති.

4. ස. පු: “විසුසුද්ධපච්චයං භික්ඛවෙ නාමරූපං, නාමරූප-පච්චයංපි විසුසුද්ධං”නති, අපෙච්ච සුගතභෙත්තා’ති.

ප. පටිසුද්ධ: අමනසා.

ස. තිග: තෙන හි අමිජ්ජාපච්චයංපි සංඛාරා, සංඛාර-පච්චයංපි අමිජ්ජා, තණ්හාපච්චයංපි උපාදානං උපාදානපච්චයංපි තණ්හා’ති.

අසුසුමසුසුපච්චයකථා නිවසිතා.

3. ප. ප්‍ර: ‘මහණෙනි, ජරාමරණප්‍රත්‍යයෙන් ජාති වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යයෙන් භව වේ’ යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?

ස. පටි: නැත.

ප. නිග: එකරුණින් “අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙහි සංඝකාරයෝ වෙති. සංඝකාරප්‍රත්‍යයෙහි අවිද්‍යා වේ” යයි නොකියැහැනු යැ. තෘෂණා ප්‍රත්‍යයෙහි උපාදාන වෙයි, උපාදාන ප්‍රත්‍යයෙහි තෘෂණා වේ” යයි නොකියැහැනු යැ.

4. ස. ප්‍ර: “මහණෙනි, විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයෙන් තාමරූප වෙයි, තාමරූපප්‍රත්‍යයෙහි විඤ්ඤා වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?

ප. පටිකුඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙහි සංඝකාරයෝ වෙති. සංඝකාර ප්‍රත්‍යයෙහි අවිද්‍යා වෙයි. තෘෂණාප්‍රත්‍යයෙහි උපාදාන වෙයි. උපාදානප්‍රත්‍යයෙහි තෘෂණා වෙයි.

අකුඤ්ඤාපච්චයකථා නිමි.

15. 3.

අද්ධාකථා

1. ස. පු: අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අනිත්තො අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අනාගතො අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: පච්චුප්පකො අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. 8.

අධ්‍යාකථා

[“සීන්මානි නිකිවෙ කථාවකුප්‍ර” යන සුත්‍රපාඨ වරදවා ගෙන ‘පරිතිපෙන්න වූ අබ්බ සබ්බාන කාලයෙන් ඇතැ’යි ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. කාලප්‍රඥපතිමාත්‍රය මිස ‘අද්ධා’ නම් කිසි පරිතිපෙන්නාථයෙක් නැත, රූපාදි සකකියෝ මෑ පරිතිපෙන්නයන්’යි දක්වන්නට ‘අද්ධාකථා’ එයි.]

1. ස. පු: කාලය පරිතිපෙන්න (හෙතුපත්‍යයෙන් උපන්නේ) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: අතීතකාලය පරිතිපෙන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: අනාගතකාලය පරිතිපෙන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: වර්තමානකාලය පරිතිපෙන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

5. ස. පු: අතිතා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සංකාරා විඤ්ඤාණං අතිතො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අතිතා පඤ්ඤාමිති.
 ප. පටි: න භෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
6. ස. පු: අනාගතා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සංකාරා විඤ්ඤාණං අනාගතො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අනාගතා පඤ්ඤාමිති.
 ප. පටි: න භෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
7. ස. පු: පච්චුප්පත්තා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සංකාරා විඤ්ඤාණං පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පච්චුප්පත්තා පඤ්ඤාමිති.
 ප. පටි: න භෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
8. ස. පු: අතිතා පඤ්ඤාකකඛා අතිතො අභිං, අනාගතා පඤ්ඤාකකඛා අනාගතො අභිං, පච්චුප්පත්තා පඤ්ඤාකකඛා පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පණ්ණරසභිං'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
9. ස. පු: අතිතාති ආදිසංයතනාති අතිතො අභිං, අනාගතාති ආදිසංයතනාති අනාගතො අභිං, පච්චුප්පත්තාති ආදිසංයතනාති පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ඡතතිංස අභිං'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
10. ස. පු: අතිතා අවිචාරසං වාතූපයො අතිතො අභිං, අනාගතා අවිචාරසං වාතූපයො අනාගතො අභිං, පච්චුප්පත්තා අවිචාරසං වාතූපයො පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: චතුපඤ්ඤාසභිං'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-

5. ස. පු: අතීත වූ රූප වේදනා සංඥා සංඝකාර මිඤ්ඤ සන මේ අතීතකාලය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අතීතයෝ පඤ්චමිධි වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ...
6. ස. පු: අනාගත වූ රූප වේදනා සංඥා සංඝකාර මිඤ්ඤ සන මේ අනාගතකාල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනාගතයෝ පඤ්චමිධි වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ...
7. ස. පු: ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍ව රූප වේදනා සංඥා සංඝකාර මිඤ්ඤ සන මේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍වකාලය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍වයෝ පඤ්චමිධි වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ...
8. ස. පු: අතීතපඤ්චසකකි අතීතකාලය වේ ද? අනාගත පඤ්චසකකි අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍ව පඤ්චසකකි ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍වකාලය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පසලොස් කාලයෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ..
9. ස. පු: අතීත ආදශායතන අතීතකාලය වේ ද? අනාගත ආදශායතන අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍ව ආදශායතන ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍වකාලය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිස් කාලයෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ...
10. ස. පු: අතීත අවොදශබ්‍යානු අතීතකාලය වේ ද? අනාගත අවොදශබ්‍යානු අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍ව අවොදශබ්‍යානු ප්‍රත්‍යක්‍ෂතත්‍ව කාලය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සීඝ්‍රපතස් කාලයෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ...

11. ස. පු.

අතීතාති ඛාචිසතිජ්ඣයාති අතීතො අද්ධා,
අනාගතාති ඛාචිසතිජ්ඣයාති අනාගතො අද්ධා,
පච්චුප්පත්තාති ඛාචිසතිජ්ඣයාති පච්චුප්පත්තො
අද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

ඡසට්ඨි අද්ධාති.

ප. පටි:

න හෙවං චතතඛෙබ්බ -පෙ-

12. ප. පු:

න චතතඛෙබ්බං අද්ධා පටිතිපථත්තො'ති

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු.

නනු චුත්තං හගෙවතා: “තීණ්මිති භික්ඛවෙ
කථාවිච්ඡුති. කතමිති තීණ්: අතීතා චා භික්ඛවෙ,
අද්ධානං ආරබ්භ කථා කථෙය්‍ය: එවං අහොසි
අතීතමද්ධානන්ති.¹ අනාගතං චා භික්ඛවෙ,
අද්ධානං ආරබ්භ කථා කථෙය්‍ය: එවං හමිත්තාති
අනාගතමද්ධානන්ති². එතරගි චා භික්ඛවෙ,
පච්චුප්පත්තං අද්ධානං ආරබ්භ කථා කථෙය්‍ය:
එවං හොති එතරගි පච්චුප්පත්තන්ති. ඉමාති
බො භික්ඛවෙ, තීණ් කථාවිච්ඡුති”ති³ අද්ධෙව
සුත්තත්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. පා:

තෙන හි අද්ධා පටිතිපථත්තො'ති.

අද්ධාකථා නිමසිතා.

1. අතීතං අද්ධානන්ති - සිඬු, PTS.

2. අනාගතං අද්ධානන්ති - සිඬු, PTS.

3. තිකතිකුත්තර - භොවග්ග.

11. ස. ප්‍ර: අතිත වූ දෙමසි ඉන්ද්‍රිය අතිතකාලය මේ දී අනාගත දෙමසි ඉන්ද්‍රිය අනාගතකාලය මේ දී ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය දෙමසි ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යකාලය මේ දී?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සසැටි කාලයෙක් මේ දී?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

12 ප. ප්‍ර: 'කාලය පරිනිපානන වෙති'යි නො කියැවුණු මේ දී?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ මිසිත් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මේ කථාවසතුහු තිදෙනෙක් වෙති. කවර තිදෙනෙකැ යත්: මහණෙනි, අතිතකාලය හෝ ඇරැඹි 'අතිතකාලය මෙසේ වී'යි කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, අනාගතකාලය හෝ ඇරැඹි 'අනාගතකාලය මෙසේ වන්නේ යැ'යි කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, දැන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය කාලය හෝ ඇරැඹි 'දැන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යකාලය මෙසේ වේ'යි කථා කරන්නේයැ. මහණෙනි, මොහු තුන් කථාවසතුහු වෙති"යි වදාළ සුත්‍රානන්‍ය-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරැහිත් කාලය පරිනිපානන වෙයි.

අදහාකථා නිමි.

15. 4.

බණ-ලය-මුහුත්තකථා.

1. ස. පු: බණේ පරිනිප්ප්භෙත්තා-පෙ-ලයො පරිනිප්ප්භෙත්තා-පෙ-මුහුත්තං පරිනිප්ප්භත්තනි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපනති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- ස. අනු: වේදනා -පෙ- ස්ඤ්ඤා -පෙ- සංකිතා -පෙ- විඤ්ඤාණනති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
2. ප. පු: න වත්තබ්බං මුහුත්තං පරිනිප්ප්භත්තනි.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්ත වුත්තං ගගෙවතා: “තිණ්ණිමාති හික්ඛවෙ, කථාවිච්ඡුති. කතමාති තිණ්ණි: අතිතං වා හික්ඛවෙ, අදානං ආරබ්භ කථං කප්ථෙය්‍ය: එවං අහොසි අතිතමිදානනති. අනාගතං වා හික්ඛවෙ අදානං ආරබ්භ කථං කප්ථෙය්‍ය: එවං ගවස්සති අනාගත-මිදානනති. එතරගි වා පච්චුත්තනං අදානං ආරබ්භ කථං කප්ථෙය්‍ය: එවං හොති එතරගි පච්චුත්තනනති ඉමාති බො හික්ඛවෙ, තිණ්ණි කථාවිච්ඡුති’ති අප්ථෙව සුත්තනෙත්තා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන ගි මුහුත්තං පරිනිප්ප්භත්තනි.

බණ-ලය-මුහුත්තකථා නිවසිතා.

15. 4.

බණ-ලය-මුහුත්තකථා.

[මෙහි ද භිදුන්‍ය අදහස කථායෙහි මෙකි.]

1. ස. ප්‍ර: කණ්‍යාකාලය පරිනිප්පන්න වේ ද ... ලය කාලය පරිනිප්පන්න වේ ද ... මුහුත්තකාලය පරිනිප්පන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ...
- ස. අනු: වේදනා ... සංඥා .. සංසකාර ... විඤ්ඤා වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: 'මුහුත්තකාලය පරිනිප්පන්න යැ'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: සායන්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මා නු: "මහණෙනි, මේ කථාවන්‍යුපකරණයෙන් දෙනෙක් වෙති. කවර තුන් දෙනෙකු යත්: මහණෙනි, 'අතීත-කාලය මෙසේ වී යැ'යි අතීතකාලය අරභයා හෝ කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, 'අනාගතකාලය මෙසේ වන්නේ යැ'යි අනාගතකාලය අරභයා හෝ කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, 'දුන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යය මෙසේ වේ' යයි දුන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය කාලය අරභයා හෝ කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, මේ කථාවන්‍යුපකරණයෙන් දෙනෙක් ඇති"යි වදාළ සුත්‍රාන්‍යයෙක් ඇත්තේ මා නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුණින් මුහුත්තකාලය පරිනිප්පන්න වෙයි.

බණ-ලය-මුහුත්තකථා නිමි.

15. 5.

ආසම්‍යා

1. ස. පු: ව්‍යාකරණ ආසම්‍යා අනුසාරික.
- ස. පරි: ආසම්‍යා
- ස. අනු: මග්‍ගා -පෙ- ඵලං -පෙ- තිබ්බංගං -පෙ- ස්‍යාපාතිමග්‍ගා -පෙ- ස්‍යාපාතිඵලං -පෙ- බොජ්ඣබ්බා'ති.
- ප. පරි: න ගෙවං ව්‍යාකරණ -පෙ-
2. ප. පු: න ව්‍යාකරණ: ව්‍යාකරණ ආසම්‍යා අනුසාරික.
- ස. පරිකල්ප: ආසම්‍යා
- ප. අනු: අනුකල්පිත ආසම්‍යා යෙහි ආසම්‍යෙහි තෙ ආසම්‍යා සාසම්‍යා ගොතති'ති.
- ස. පරි: න ගෙවං ව්‍යාකරණ -පෙ-
- ප. තිග: තෙහ හි ව්‍යාකරණ ආසම්‍යා අනුසාරික.

ආසම්‍යා නිවේදන.

15. 5.

ආසවකථා.

[යම් හෙයෙකින් චතුරාසුවයන් සාසුම කළ හෙත චතුරාසුවයන්ට වැඩි අනා ආසුම කෙතෙක් නැද්ද, එහෙයින් 'චතුරාසුවයෝ අනාසුවයහ'යි හෙතුවාද නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ආසවකථා' එයි]

1. ස. පු: චතුරාසුවයෝ අනාසුම වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මාභීය ... එලය... තිච්ඡාණය ... ප්‍රොතාපතති-
මාභීය ... ප්‍රොතාපතතිඑලය ... බොධිචිතය වෙ ද?
- (එ කල්හි ඒ අනාසුවයන් මාභීඑලාදිය වැනි විශයකූලයෙහි වොදනා පිණිස අසන ලදී.)
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
2. ප. පු: 'චතුරාසුවයෝ අනාසුවයහ'යි නො කියැහුනු වෙ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: යම් ආසුම කෙතකුත් කරණ කොට ඒ ආසුමයෝ සාසුම වෙත් ද, එබඳු වූ අනා ආසුමයෝත් ඇද්ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
- ප. තිහ: එකරුණින් චතුරාසුවයෝ අනාසුම වෙති.

ආසවකථා නිමි.

15 6.

ජරාමරණකථා.

1. ස ප්‍ර: ලෝකානන්තරානං ධම්මානං ජරාමරණං
ලෝකානන්තරානං.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: මිත්තං ඵලං නිබ්බානං සොභාපතතිමිත්තං -පෙ-
සොභාපතතිඵලං -පෙ- බ්‍රහ්මඤ්ඤා'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

ස. අනු: සොභාපතතිමිත්තං ජරාමරණං සොභාපතති -
මිත්තං'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

2. ස. ප්‍ර: සොභාපතතිමිත්තං ජරාමරණං සොභාපතති-
මිත්තං'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: සොභාපතතිඵලං ජරාමරණං සොභාපතති-
ඵලං'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

ස. අනු: සකදගාමිමිත්තං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ-
අනාගාමිමිත්තං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ-
අරහත්තමිත්තං ජරාමරණං අරහත්තමිත්තං'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

15. 6.

පරාමරණකථා.

[පරාමරණ නම් අපරිනිෂ්පත්ත නිව්වේදිනි ලොකික යෑ හෝ ලොකොත්තර යෑ හෝ කිංකරුක හෝ වෙයි. “ලොකිකා ධම්මා, ලොකාත්තරා ධම්මා” යන දුතියෙහි දු පරාමරණ ලොකික පදයෙහි හෝ ලොකාත්තර පදයෙහි හෝ හෝ දක්වන ලදී. එහි මෙලක්ෂණ හෝ හෝ ලොකොත්තර ධම්මයන්ගේ පරාමරණ ලොකොත්තර යයි මහා භාග්වතයන් සෙසින් ලබා ගත්තුවූන්ගේ මාද බිඳුනට ‘පරාමරණකථා’ එයි.]

1. ස. පු: ලොකොත්තරධම්මයන්ගේ පරාමරණ ලොකොත්තර වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: මාහී, ඵල, තිප්පිණ, ප්‍රොතාපතතිමාහී ... ප්‍රොතා-පතතිඵල ... බොධිසත්ත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
- ස. අනු: ප්‍රොතාපතතිමාහීයාගේ පරාමරණ ප්‍රොතාපතති මාහී වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ..
2. ස. පු: ප්‍රොතාපතතිමාහීයාගේ පරාමරණ ප්‍රොතාපතති මාහී වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: ප්‍රොතාපතතිඵලයාගේ පරාමරණ ප්‍රොතාපතතිඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
- ස. අනු: සකාදගාමිමාහීයාගේ ... සකාදගාමිඵලයාගේ ... අනාගාමිමාහීයාගේ ... අනාගාමිඵලයාගේ ... අභිත්තිමාහීයාගේ පරාමරණ අභිත්තිමාහී වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...

3. ස. පු: අරහත්තමඤ්ඤා ජරාමරණං අරහත්තමඤ්ඤා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරහත්තඵලඤ්ඤා ජරාමරණං අරහත්තඵලත්ති.
- ප. පටි: න භෙවං චත්තඤ්ඤා -පෙ-
- ස. අනු: සතිපට්ඨානානං -පෙ- සම්මප්පධානානං -පෙ-
ඉද්ධිපාදානං -පෙ- ඉන්ද්‍රියානං -පෙ- ඛලානං -පෙ-
බ්බෙජ්ඣබ්බානං ජරාමරණං බ්බෙජ්ඣබ්බෙතා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං චත්තඤ්ඤා -පෙ-
4. ප. පු: න චත්තඤ්ඤා ලොකුත්තරානං ඛම්මානං ජරා-
මරණං ලොකුත්තරත්ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: ලොකිසත්ති.
- ස. පටි: න භෙවං චත්තඤ්ඤා -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි ලොකුත්තරත්ති.

ජරාමරණකපා නිවසිතා.

8. ස. පු: අභිතතිමාභියාගේ ජරාමරණ අභිතතිමාභි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අභිතතිඵලයාගේ ජරාමරණ අභිතතිඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සමාතිප්‍රසංඛයන්ගේ ... සමාන්තප්‍රධානියන්ගේ ..
සංඛිප්‍යාදයන්ගේ ... ඉන්ද්‍රියයන්ගේ ... බල-
යන්ගේ ... බොධිබ්‍රහ්මයන්ගේ ජරාමරණ
බොධිබ්‍රහ්ම වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ප. පු: ලොකොත්තර බලියන්ගේ ජරාමරණ ලොකො-
ත්තර යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ලොකික වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණිත් ලොකොත්තර වේ.

ජරාමරණකථා නිමි.

15. 7.

සංකුසුචෙදසිතකථා.

1. ස. පු: සංකුසුචෙදසිතනිරෝගසමාපතති ලොකුතතරාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: මිඤ්ඤා -පෙ- ඵලං-පෙ- තිබ්බානං -පෙ- සොදා-
පතතිමිඤ්ඤා -පෙ- සොදාපතතිඵලං -පෙ-
බොජ්ඣනිකා'ති.

ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බං -පෙ-

2. ප. පු: න චතතබ්බං සංකුසුචෙදසිතනිරෝගසමාපතති
ලොකුතතරා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: ලොකිත්තා'ති.

ස. පටි: න හෙවං චතතබ්බං -පෙ-

ප. පා: තෙන හි ලොකුතතරාති.

සංකුසුචෙදසිතකථා නිව්ඨිතා.

15. 7.

සංඝඤ්චෙදසිතකථා.

[සංඝඤ්චෙදසිත නිරෝධසමාපතති නම් කිසි (භාව) ධර්මයෙක් නොවෙයි. ඒ සතර ආරාමසංකයන්ගේ නිරෝධ යි. එ හෙයින් ඒ ලෝකික හෝ ලෝකොත්තර හෝ නො වෙයි. සම් හෙයෙකින් ලෝකික නො වේ ද, එහෙයින් ලෝකොත්තර වෙතියි හෙතුච්ඡාදනිකායමාසීන් හෙයින් ලබ්ධි භන්තවුන්ගේ වාද නිද්‍රතව 'සංඝඤ්චෙදසිතකථා' එයි.]

1. ස. පු. සංඝචෙදසිතනිරෝධසමාපතති ලෝකෝත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.

ස. අනු: මාගී ... එල ... නිජාණ .. ප්‍රෝතාපතතිමාගී ... ප්‍රෝතාපතතිඑල ... බොධාබ්බ වේ ද?

ප. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ ...

2. ප. පු: සංඝචෙදසිතනිරෝධසමාපතති ලෝකෝත්තර වෙතියි නො කියැහුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.

ප. අනු: ලෝකික වේ ද?

ස. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් ලෝකෝත්තර වෙයි.

සංඝඤ්චෙදසිතකථා නිමි.

15. 8.

දුතියසඤ්ඤාවේදසිතකථා

1. ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපතති ලොකියා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපතති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණන්ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: කාමාවචරාති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රූපාවචරා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අරූපාවචරා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ප. පු: න චත්තබ්බං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපතති ලොකියා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: ලොකුත්තරා'ති.
 ස. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි ලොකියා'ති.

දුතියසඤ්ඤාවේදසිතකථා නිමිතා.

15. 8.

දුතියසඤ්ඤාවේදසිතකථා

- 1. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපත්ති ලෝකික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූප වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
- ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංසකාර ... විඤ්ඤා වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ . .
- ස. අනු: කාමාවචර වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
- ස. අනු: රූපාවචර වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
- ස. අනු: අරූපාවචර වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...

- 2. ප. ප්‍ර: ‘සංඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපත්ති ලෝකික වෙති’යි නො කියැහුනු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ලෝකොත්තර වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ නොකියැහුනු යැ ...
- ප. ප.: එකරුණීන් ලෝකික වෙයි.

දුතියසඤ්ඤාවේදසිතකථා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15 9.

තතියසංඝාදවෙදසිතකපා

1. ස. පු: සංඝාදවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නො¹ කාලං කරොය්‍යාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තො.
 ස. අනු: අත්ථි සංඝාදවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නංසං¹ මාරණනතියො² එසෙංසං, මාරණනතියො³ වෙදනා, මාරණනතියො සංඝාදා, මාරණනතියො වේතනා, මාරණනතියං විතතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු. නත්ථි සංඝාදවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නංසං¹ මාරණනතියො² එසෙංසං, මාරණනතියො වෙදනා, මාරණනතියො සංඝාදා, මාරණනතියො වේතනා, මාරණනතියං³ විතතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තො.
 ස. ය: හඤ්චි නත්ථි සංඝාදවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නංසං මාරණනතියො එසෙංසං, මාරණනතියො වෙදනා, මාරණනතියො සංඝාදා, මාරණනතියො වේතනා, මාරණනතියං විතතං,
 ස. පා: හො ව වත රෙ වතතබ්බෙ 'සංඝාදා වෙදසිත- නිරෝධං සමාපන්නො කාලං කරොය්‍යා'ති.
 3. ස. පු. සංඝාදවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නො කාලං කරොය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තො.
 ස. අනු: අත්ථි සංඝාදවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නංසං එසෙංසං වෙදනා සංඝාදා වේතනා විතතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: නත්ථි සංඝාදවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නංසං එසෙංසං වෙදනා සංඝාදා වේතනා විතතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තො.
 ස. අනු: අඵසංකංසං කාලකිරියො⁴ ආවෙදකංසං කාලකිරියො -පෙ- අවිතතකංසං කාලකිරියො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ .

1 නිරෝධසමාපන්නංසං - PTS.

3. මාරණනතියො - සිඞ්ග, PTS.

2. මාරණනතියො - සිඞ්ග, PTS

4. කාලං කිරියො - මජ්ඣං,

15 9.

තතියසංඝායකවේදසිතකථා

[‘අසුචලා මැරෙනපියවි ඇත්තේ යැ. අසුචලා නො මැරෙනපියවි ඇත්තේ යැ’යි මරණධම්මායෙහි නියමයක් නැති හෙයින් සංඥාවේද-
සිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ ද කල්පිත කරන්නේ යැ’යි රාජශිෂිකයන්
හෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘තතියසංඝායකවේදසිත-
කථා’ එයි.]

1. ස. පු: සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ කල්පිත කරන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට මාරණානතිකසසඨී, මාරණානතික වේදනා, මාරණානතික සංඥා, මාරණානතික චේතනා, මාරණානතික විතත ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට මාරණානතික සසඨී, මාරණානතික වේදනා, මාරණානතික සංඥා මාරණානතික චේතනා, මාරණානතික විතත නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට මාරණානතිකසසඨී, මාරණානතික වේදනා, මාරණානතික සංඥා, මාරණානතික චේතනා, මාරණානතික විතත නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, “සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ කල්පිත කරන්නේ මේ” යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
3. ස. පු: සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ කල්පිත කරන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට සසඨී, වේදනා, සංඥා, චේතනා, විතත ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
4. ස. පු: සංඥාවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට සසඨී, වේදනා, සංඥා, චේතනා, විතත නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සසඨී නොකරනුවහට කාලක්‍රියා මේ ද, අවේදකයාහට කාලක්‍රියා මේ ද, ... අවිතතකයා-හට කාලක්‍රියා මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: නනු සථස්සකස්ස කාලකිරියා -පෙ- සචිත්තකස්ස කාලකිරියා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි සථස්සකස්ස කාලකිරියා-පෙ- සචිත්තකස්ස කාලකිරියා,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ චත්තඛේඛි "සඤ්ඤවේදසිතනි-රොධිං සමාපනේතා කාලං කරෙය්‍යා"ති.
6. ස. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනේතා කාලං කරෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනතස්ස කායෙ විසං කමේය්‍ය, සත්ථං කමේය්‍ය, අඤ්චි.¹ කමේය්‍යා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තඛේඛි -පෙ-
6. ස. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනතස්ස කායෙ විසං කමේය්‍ය, සත්ථං කමේය්‍ය, අඤ්චි¹. කමේය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනතස්ස කායෙ විසං කමේය්‍ය, සත්ථං කමේය්‍ය, අඤ්චි කමේය්‍ය,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ². චත්තඛේඛි "සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනේතා කාලං කරෙය්‍යා"ති.
7. ස. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනේතා කාලං කරෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනතස්ස කායෙ විසං කමේය්‍ය, සත්ථං කමේය්‍ය, අඤ්චි.¹ කමේය්‍යා'ති,
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: න තිරොධිං සමාපනේතා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තඛේඛි -පෙ-
8. ප. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනේතා න කාලං කරෙය්‍යා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

1. අඤ්චි - සිඤ්චි.

2. නො චිත රෙ - සපා.

- ස. අනු: සසාඝීකයාහට කාලක්‍රියා නො, ... සවිතකයා-
හට කාලක්‍රියා නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් සසාඝීකයාහට කාලක්‍රියා වේ නම් ...
සවිතකයාහට කාලක්‍රියා වේ නම්,
- ස. පා: භවත “සංඤ්චේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ
කළුරිය කරන්නේ වේ” යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ස. පු: සංඤ්චේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ කළුරිය
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඤ්චේදසිතනිරෝධයට සම්මන්තනුයේ කයෙහි
විෂ වදනේ වේ ද? යසත්‍ර වදනේ වේ ද? අභති
වදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසම්මන් සම්මන්තනුයේ
කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද? යසත්‍ර වදනේ වේ ද?
භිති වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසම්මන් සම්මන්ත-
නුයේ කයෙහි විෂ වදනේ වේ නම්, යසත්‍ර වදනේ
වේ නම්, භිති වදනේ වේ නම්,
- ස. පා: භවත, ‘සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසම්මන් සම්මන්ත්තේ
කළුරිය කරන්නේ යැ’ යනු නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසම්මන් සම්මන්ත්තේ කළු-
රිය කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසම්මන් සම්මන්තනුයේ
කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද? යසත්‍ර වදනේ වේ ද?
භිති වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සේ තිරෝධසම්මන් සම් මන්ත්තේ නො වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ප. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසම්මන් සම්මන්ත්තේ කළු-
රිය නො කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අපි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො සඤ්ඤවේදයිනතිරොධං සමාපනො න කාලංකරෙය්‍යා'ති.

ස. පටි: හතී.

ප. ණ: හඤ්චි හතී සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො සඤ්ඤවේදයිනතිරොධං සමාපනො න කාලංකරෙය්‍යා¹.

ප. පා: නො ච වත රො². වතතබ්බෙ “සඤ්ඤවේදයින තිරොධං සමාපනො න කාලංකරෙය්‍යා”ති.

9. ස. පු: වකඛුච්ඤ්ඤාණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනො.

ස. අනු: අපි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො වකඛුච්ඤ්ඤාණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: හතී.

ස. ණ: හඤ්චි හතී සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො වකඛුච්ඤ්ඤාණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා,

ස. පා: නො ච වත රො වතතබ්බෙ “වකඛුච්ඤ්ඤාණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා”ති,

නභියසඤ්ඤවේදයිනකපා නිවසිතා.

¹ කාලංකරෙය්‍යා - සිඛු.

² නො වත රො - ස්‍යා.

ප. අනු: යම් නියාමයෙකින් නියත වූ 'සකකුචෙදසිත තිරෝධ සම්චන් සම්චන්තේ කලුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමයෙක් ඇද්ද?

ස. පටි: නැත.

ප. ථ: ඉදින් යම් නියාමයෙකින් නියත වූ 'සකකුචෙදසිත තිරෝධ සම්චන් සම්චන්තේ කලුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමයෙක් නැත් හම්,

ප. පා: හවත, 'සකකුචෙදසිත තිරෝධ සම්චන් සම්චන්තේ කලුරිය නො කරන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

9 ස. පු: වක්කුර්විඥනසම්භි පුද්ගල කලුරිය නො කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඥාය: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් නියාමයෙකින් නියත වූ 'වක්කුර්විඥන-සම්භි පුද්ගල කලුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමයෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ථ: ඉදින් යම් නියාමයෙකින් නියත වූ 'වක්කුර්විඥන-සම්භි පුද්ගල කලුරිය නො කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමය නැත් හම්,

ස. පා: හවත, 'වක්කුර්විඥනසම්භි පුද්ගල කලුරිය නො කරන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.

තනිසකකුකුචෙදසිතකථා නිමි.

15. 10.

අසකුසුසත්තුපිකකථා

1. ස. පු: සකුසුචේදසිතනිරෝධසමීපතති අසකුසුසත්තු-
පිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: අමනතා.
- ස. අනු: අනි සකුසුචේදසිතනිරෝධං සමීපතනං
අලොභො කුසලමූලං, අද්දෙසො කුසලමූලං,
අමොභො කුසලමූලං, සඤ්ඤා විරියං සති සමාධි
පඤ්ඤා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: නනි සකුසුචේදසිතනිරෝධං සමීපතනං
අලොභො කුසලමූලං, අද්දෙසො කුසලමූලං,
අමොභො කුසලමූලං සඤ්ඤා විරියං සති සමාධි
පඤ්ඤා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: අමනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි නනි සකුසුචේදසිතනිරෝධං සමී-
පතනං අලොභො කුසලමූලං, අද්දෙසො කුසල-
මූලං, අමොභො කුසලමූලං, සඤ්ඤා විරියං සති
සමාධි පඤ්ඤා,
- ස. පා: හො ව චත රෙ චතතබ්බෙ "සකුසුචේදසිත-
නිරෝධසමීපතති අසකුසුසත්තුපිකා'ති.
3. ස. පු: සකුසුචේදසිතනිරෝධසමීපතති අසකුසුසත්තුපි
කා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: අමනතා.
- ස. අනු: අනි සකුසුචේදසිතනිරෝධං සමීපතනං
ථංගො චේදනා සකුසු චේතනා විතතනති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-

15. 10.

අසඹුනු සත්‍යපිකාකථා

[සඤ්ඤාචාරාග වශයෙන් පැවැති භාවනාව අසඤ්ඤාසමාපත්ති ද, වෙසි, නිරෝධසමාපත්ති ද වෙසි, සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපත්ති ද, වෙසි. මෙසේ සඤ්ඤාවේදසිත නිරෝධසමාපත්තිහු, ලොකික-ලොකොත්තර වශයෙන් දෙදෙනෙකි. එහි ලොකික වූවා සංචල්පනයා පිළිබඳ වූ ‘අසඤ්ඤාසත්‍යපිකා’ නම් වෙසි. ලොකොත්තර වූවා ආර්යත්ව වෙසි. එ ද ‘නාසඤ්ඤාසත්‍යපිකා’ වෙසි. මේ විශාලය නො කොට නිර්විග්නනයෙන් සඤ්ඤාවේදසිත නිරෝධසමාපත්තිය ‘අසඤ්ඤාසත්‍යපිකා’ නමුසි හෙතුවාදනිකාය වාසින් සෙසින් ලබති හත්තමුත්තේ වාද බිඳුනට ‘අසඤ්ඤාසත්‍යපිකා කථා’ එයි.]

1 ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපත්තිය අසඤ්ඤාසත්‍යපිකා (අසංඥාසත්‍යපිකාපත්ති පිණිස) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාවත් සමවත්තනුට අලෝභකුසලඉලය, අදොසකුසලඉලය, අමෝහකුසලඉලය, ශ්‍රද්ධා: විශ්ඨි සමාති සමාති ප්‍රඥ ආදිද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාවත් සමවත්තනුට අලෝභකුසලඉලය අදොසකුසලඉලය අමෝහකුසලඉලය ශ්‍රද්ධා: ... ප්‍රඥ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාවත් සමවත්තනුට අලෝභකුසලඉලය අදොසකුසලඉලය අමෝහකුසලඉලය ශ්‍රද්ධා: විශ්ඨි සමාති සමාති ප්‍රඥ නැත් නම්,

ස. පා: හවත, ‘සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපත්තිය අසඤ්ඤාසත්‍යපිකා යැ’ යනු නො කියැවුණු මැ යැ,

3 ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපත්තිය අසඤ්ඤාසත්‍යපිකා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාවත් සමවත්තනුට සාධි වේදනා සංඥ වේදනා විතත ආදිද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. පු: නහි සඤ්ඤවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නස්ස ඵස්සො වෙදනා සඤ්ඤා වේතනා විතතන්ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: අඵස්සකස්ස මග්ගභාවනා -පෙ- අවිතතකස්ස මග්ගභාවනා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: හනු සඵස්සකස්ස මග්ගභාවනා -පෙ- සවිතතකස්ස මග්ගභාවනා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි සඵස්සකස්ස මග්ගභාවනා -පෙ- සවිතතකස්ස මග්ගභාවනා,
- ස. පා: නො ච වත රෙ විතතබ්බෙ සඤ්ඤවෙදසිතනිරෝධ සමාපතති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.
- ස. පු: සඤ්ඤවෙදසිතනිරෝධසමාපතති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: සෙ කෙච්ඡි සඤ්ඤවෙදසිතනිරෝධං සමාපජ්ජන්ති, සබ්බෙ තෙ අසඤ්ඤසත්තුපිකාති.
- ප. පටි: හ භෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
6. ප. පු: න විතතබ්බං සඤ්ඤවෙදසිතනිරෝධසමාපතති අසඤ්ඤසත්තුපිකා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ප. අනු: තනු ඉධාපි අසඤ්ඤි තත්‍රාපි අසඤ්ඤි'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ප. ථ: හඤ්චි ඉධාපි අසඤ්ඤි තත්‍රාපි අසඤ්ඤි,
- ප. පා: තෙන වත රෙ විතතබ්බෙ "සඤ්ඤවෙදසිතනිරෝධසමාපතති අසඤ්ඤසත්තුපිකා"ති.

අසඤ්ඤසත්තුපිකකථා නිවසිතා.

4. ස. ප්‍ර: සසාදය වෙදසිතතිරෝගියෙකුට සමාවනුට
සායී වෙදනා සංඥා වේදනා විභව නැද්ද?
- ප. පරිසරය: එසේ යැ.
- ස. අනු: සායී නො කරනු වහා මාගීතාවනා ... අවිභවක-
යාගට මාගීතාවනා වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සසාදයකයාගට මාගීතාවනා ... සවිභවකයාගට
මාගීතාවනා වේද නො?
- ප. පරිසරය: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් සසාදයකයාගට මාගීතාවනා වේ නම් ...
සවිභවකයාගට මාගීතාවනා වේ නම්,
- ස. පා: හවත, 'සසාදය වෙදසිතතිරෝගියෙකුට අසාදය
සහතිකය යැ' යනු නො කියැවුණු මැ යැ.
5. ස. ප්‍ර: සසාදය වෙදසිතතිරෝගියෙකුට අසාදය සහතික-
යා වේ ද?
- ප. පරිසරය: එසේ යැ.
- ස. අනු: යම් කිසි කෙනෙක් සසාදය වෙදසිතතිරෝගියෙකුට
සමාවෙනු වෙත් නම්, ඔහු හැම අසාදය සහතිකය
නම් වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ප. ප්‍ර: සසාදය වෙදසිතතිරෝගියෙකුට 'අසාදය සහතික-
යා' යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිසරය: එසේ යැ.
- ප. අනු: මෙහිදු අසංඥා නො? එහිදු අසංඥා නො?
- ස. පරිසරය: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් මෙහිත් අසංඥා වේ නම්, එහිත් අසංඥා වේ
නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් 'සසාදය වෙදසිතතිරෝගියෙකුට-
පහතිය අසාදය සහතිකය යැ' යි කියැවුණු මැ යැ.

අසාදය සහතිකය නම්.

15. 11.

කම්මුපවයකථා.

1. ස. පු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤා කම්මුපවයො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: අඤ්ඤා එකො, අඤ්ඤා එකපුපවයො, අඤ්ඤා වේදනා, අඤ්ඤා වේදනුපවයො, අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා සඤ්ඤාපවයො, අඤ්ඤා චේතනා, අඤ්ඤා චේතනුපවයො, අඤ්ඤං චිත්තං, අඤ්ඤා චිත්ත-පවයො, අඤ්ඤා සංඛා, අඤ්ඤා සංඛුපවයො, අඤ්ඤං චිතියං, අඤ්ඤා චිතියුපවයො, අඤ්ඤා සත්ථ, අඤ්ඤා සත්ථුපවයො, අඤ්ඤා සමාධි, අඤ්ඤා සමාධිපවයො, අඤ්ඤා පඤ්ඤා, අඤ්ඤා පඤ්ඤාපවයො, අඤ්ඤා රාගො, අඤ්ඤා රාගු-පවයො -පෙ- අඤ්ඤං අනොතතපං, අඤ්ඤා අනොතතපුපවයො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වහතබ්බ -පෙ-
2. ස. පු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤා කම්මුපවයොති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා,
- ස. අනු: කම්මුපවයො කම්මෙහ සහජාතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වහතබ්බ -පෙ-
3. ස. පු: කම්මුපවයො කම්මෙහ සහජාතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: කුසලෙහ කම්මෙහ සහජාතො කම්මුපවයො කුසලො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වහතබ්බ -පෙ-

4. ස. පු: කුසලෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො කුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය -පෙ- අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 5. ස. පු: කමුඛපචයො කමෙමන සහජානො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අකුසලෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 6. ස. පු: අකුසලෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අකුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය -පෙ- අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය -පෙ- අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 7. ස. පු: කමමං විත්තෙන සහජානං, කමමං ඝාරමමණෙනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කමුඛපචයො විත්තෙන සහජානො, කමුඛපචයො ඝාරමමණො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 8. ස. පු: කමුඛපචයො විත්තෙන සහජානො, කමුඛපචයො අනාරමමණො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

4. ස. පු: කුශලකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය කුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (විතතසම්ප්‍රසක්තයා සදහා පිළින සි.)
- ස. අනු: සුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්තකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය සුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. අනු: දුඃඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ත ... අද්‍රුඛාසුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ත කමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අද්‍රුඛාසුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු: කමෝපවය කමීය හා සහජාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුශලකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අකුශල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ස. පු: අකුශලකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අකුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ත කමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය සුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. අනු: දුඃඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ත ... අද්‍රුඛාසුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්තකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අද්‍රුඛාසුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
7. ස. පු: කමීය විතතය හා සහජාත වෙයි. කමීය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමෝපවය විතතය හා සහජාත වෙයි. කමෝපවය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
8. ස. පු: කමෝපවය විතතය හා සහජාත වෙයි. කමෝපවය අනාලම්භන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: කමමං විතෙතන සහජාතං, කමමං අනාරම්භණනති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: කමමං විතෙතන සහජාතං, විතතං භිජ්ජමානං කමමං භිජ්ජතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: කමමුප්පයො විතෙතන සහජාතො, විතතං භිජ්ජමානං කමමුප්පයො භිජ්ජතී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: කමමුප්පයො විතෙතන සහජාතො, විතතං භිජ්ජමානං කමමුප්පයො න භිජ්ජතී,
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: කමමං විතෙතන සහජාතං, විතතං භිජ්ජමානං කමමං න භිජ්ජතී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: කමමමි කමමුප්පයො'ති.
- ප. පටි: ආමන්තා,
- ස. අනු: තඤ්ඤාච කමමං සො කමමුප්පයො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: කමමමි කමමුප්පයො, කමමුප්පයතො විපාකො තිබ්බත්තතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: තඤ්ඤාච කමමං, සො කමමුප්පයො, සො කමමිවිපාකො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: කමමමි කමමුප්පයො, කමමුප්පයතො විපාකො තිබ්බත්තති, විපාකො සාරම්භණො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: කමමුප්පයො සාරම්භණො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: කමය විතතය හා සහජාත වෙයි, කමය අනාලම්භන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..
9. ස. පු: කමය විතතය හා සහජාත වෙයි, විතතය බිඳෙන්නේ යැ, කමය බිඳේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමොපවය විතතයා හා සහජාත වෙයි, විතතය හිදුමාන යැ, කමොපවය බිඳේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 10 ස. පු: කමොපවය විතතය හා සහජාත වෙයි. විතතය හිදුමාන යැ, එකල කමොපවය නො බිඳේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමය විතතයා හා සහජාත වෙයි, විතතය හිදුමාන කල්හි කමය නො බිඳේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
11. ස. පු: කමය ආති කල කමොපවය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු. ඒ කමය මැ ඒ කමොපවය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
12. ස. පු: කමය පිහිටි කල කමොපවය වෙයි, කමොපව-
යෙන් විපාකය උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ කමය මැ ඒ කමොපවය වූයේ ඒ කමවිපාකය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
13. ස. පු: කමය ආති කලා කමොපවය වෙයි, කමොපව-
යෙන් විපාකය උපදි. විපාකය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමොපවය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. ප්‍ර: කමමුපවයො අනාරම්මණො'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: විපාකො අනාරම්මණො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බං - පෙ-
15. ස. ප්‍ර: අඤ්ඤං කමමං, අඤ්ඤං කමමුපවයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා,
 ස. අනු: නනු චුත්තං හගවතා, “ඉධ පුණ්ණ, එකච්චො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි කායසංඛාරං අභි- සංඛාරොති, සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි වජීසංඛාරං - පෙ මනොසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි කායසංඛාරං අභිසංඛාරොති සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි වජී- සංඛාරං - පෙ- මනොසංඛාරං අභිසංඛාරොති සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි ලොකං උපපජ්ජති. තමෙනං සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි ලොකං උපපන්නං සමානං සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි එකං චුසන්ති. සො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාප- ජ්ඣමපි එකෙහි චුසන්ති සමානො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි වෙදනං වෙදෙති වොති ණ්ණසුඛ- දුක්ඛං, සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්ච ව දෙවො එච්ච ව විතීපාතිකා. ඉති ඛො පුණ්ණ, භූතා භූතස්ස උපපත්ති¹ භොති. යං කරොති තෙන උපපජ්ජති. උපපන්නමෙතං එකං චුසන්ති. එවං- මපහං පුණ්ණ, කමමද්දයාද්ද සත්තා'ති වදාමි”ති,² අතෙව සුත්තනෙතො.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං “අඤ්ඤං කමමං අඤ්ඤං කමමුපවයො”ති,

කමමුපවයකථා නිට්ඨිතා.

පණ්ණාසකමො වග්ගො.

භාෂ්‍යාද්දානං:

“පවචයතා විවච්ඡිතා පටිච්චසමුපපදො අභිං ව ඛණො ලයො මුත්තතං වත්තාරො ආසවා අනාසවා ලොකුත්තරානං ධම්මානං ජරාමරණං, ලොකුත්තරා සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතති, ලොකියා සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධසමාපතති, සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධං සමාපන්නො කාලං කරෙය්‍ය, කෙවල මග්ගො අසඤ්ඤාසත්තපපත්තියා, අඤ්ඤං කමමං අඤ්ඤං කමමුපවයො”ති.

තනිගො පණ්ණාසකො.

1. උපපත්ති - සිමු,

2. මජ්ඣිමනිකාය - මජ්ඣිමනිකාය - කුසලාදිවර්ගපාලක.

14. ස. ප්‍ර: කමොපවය අනාලම්බන වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: විපාකය අනාලම්බන වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
15. ස. ප්‍ර: කමීය අනෙකෙක් වේ ද, කමොපවය අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ හු: “පුණ්ණිය, මෙ සත්තෙහි කිසි මභණ්ඩක් සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් කායසංඝකාර අභිසංඝකරණ කෙරෙයි. සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් වාක් සංඝකාර ... මනසාංඝකාර අභිසංඝකරණ කෙරෙයි. හේ සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් කායසංඝකාර අභිසංඝකරණ කොට සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් වාක් සංඝකාර ... මනසාංඝකාර අභිසංඝකරණ කොට සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ ලොකයට පැමිණෙයි සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ ලොකයට පැමිණි තුලුන් සදු:බ වූ ද අදු:බ වූ ද සප්ඨයෝ පහසිත්. හේ සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ සප්ඨයෙන් පහස්නා ලද්දේ සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ ව්‍යවකිණී සුබදු:බ ඇති වේදනා විඳි මනුෂ්‍යයන් ඇතැම් දෙවියන් ඇතැම් විනිපාතිකයන් සෙයිති. පුණ්ණිය මෙසේ භූතයෙන් භූතයක්වුණේ උපපත්ති වෙයි. යමක් කෙරේ ද එයින් උපපත්ති වෙයි. සප්ඨයෝ උපපත්ත වූ තුලුන් සප්ඨ කෙරෙන් පුණ්ණිය, මම මෙසෙයිනුදු ‘සත්තයෝ කමී-දයාදයන්’යි කියමි”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ හු?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කමීය අනෙකෙකැ, කමොපවය අනෙකෙකැ’යි නො කියැවුතු යැ.

කමමුපවය කථා නිමි.

පසළොස්වන වග.

එහි උද්‍යානය:

පච්චයකථා යැ, අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා යැ, අභ්‍යාකථා යැ, බණ ලය මුහුත්තකථා යැ, ආසවකථා යැ, ජරාමරණකථා යැ, සඤ්ඤාවේදයිතකථා යැ, දුතියසඤ්ඤාවේදයිත කථා යැ, තතියසඤ්ඤාවේදයිත කථා යැ, අසඤ්ඤා-සන්තුපික කථා යැ කමමුපවයකථා යි.

තුන්වැනි පනස යි.

සොළසමො වගෙහො.

16. 1.

නිග්ගහකථා.

- 1 ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා විතතං ම: රජ්ඣ, ම: දුග්ගි, ම: මුග්ගි ම: කිලිසසි'ති නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා උපානෙතා ඵෙතො ම: නිරුජ්ඣි'ති නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පරො පරසා උපානතා වේදනා -පෙ- උපානතා සඤ්ඤා -පෙ- උපානතා වේදනා -පෙ- උපානතං විතතං -පෙ- උපානතා සද්ධිං -පෙ- උපානතං මිට්ඨං -පෙ- උපානතා සති -පෙ- උපානෙතා සමාධි -පෙ- උපානතා පඤ්ඤා ම: නිරුජ්ඣි'ති නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා අත්ථාය රාගං පජ්ඣතී'ති -පෙ- දෙසං පජ්ඣති -පෙ- අතොත්තප්පං පජ්ඣතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා අත්ථාය මිත්තං භාවෙති -පෙ- සතිපට්ඨානං භාවෙති -පෙ- බ්බෙජ්ඣබ්බං භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

සොළොස්වනවග.

16. 1.

නිගහන කපා.

[‘ලොකයෙහි බලපාපන වූ ද වසිතූන වූ ද යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඉදින් ඔහු පරාගේ සිත වසග කොට නිගන්නට ගෙවන් සංකෙලනයෙන් වලහන්නට නො හැකි වෙත් නම්, උන්ගේ කිනම් බලපාපතියෙක් ද? කවර වසිතුවෙක් ද? එකානන්යෙන් ඔහු බලපාපතියෙකුන් වසිතුවෙකුන් මෙරමාගේ සිත වසග කොට සංකෙලනයෙන් වලහනි’යි මහා සම්මකනිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘නිගහන කපා’ එයි.]

1. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ (වසග කරන්නේ) වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ ‘සිත නො ඇලේවයි දූෂ්‍ය නො වේවයි චූළා නො වේවයි කිලිටි නො වේව’යි මෙසේ නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට උපත් සංගීය ‘නගමක් නිරුඳි වේව’යි මෙසේ නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට උපත් වෙදනා .. උපත් සංඥ .. උපත් වේතනා ... උපත් සිත ... උපත් ශ්‍රද්ධා ... උපත් විශ්වාසී ... උපත් සමාති ... උපත් සමාධි ... උපත් ප්‍රඥ ‘නගමක් නිරුඳි වේව’යි මෙසේ නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
3. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකු සදහා රාගය ප්‍රභාණ කෙරේ ද ... දෝෂය ප්‍රභාණ කෙරේ ද? ... අතපත්‍රපා ප්‍රභාණ කෙරේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අභි පිණිස මාගීය ගම් ද? ... සිව්වත් ගම් ද? ... බොධිසත්ව ගම් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

5. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය දුක්ඛං පටිජානාති, සමුදයං පජ්ඣති, නිරෝධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ - ප -
6. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අඤ්ඤා අඤ්ඤාස්ස කාරකො, පරං කතං සුඛං දුක්ඛං, අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පටිසං-වෙදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ - ප -
7. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නහු වුතතං භගවතා: :
 "අත්තනා'ම කතං පාපං
 අත්තනා කම්මිලිස්සති.
 අත්තනා අකතං පාපං
 අත්තනා'ම විසුජ්ඣති.
 සුඤ්ඤි අසුඤ්ඤි පච්චිතතං
 නාඤ්ඤා අඤ්ඤාං විසොධගෙ"ති².
 අත්ථෙව සුත්තනොත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. පා: තෙන හි න වතතබ්බං: "පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
8. ප. පු: න වතතබ්බං පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: නහු අපථි බලපපත්තා, අපථි වසිගුතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. ඤ: හඤ්චි අපථි බලපපත්තා, අපථි වසිගුතා.
 ප. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ "පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.

නිග්ගහකපා නිවසිතා.

6. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අනීය පිණිස දූෂිත පරිඤ්ඤා කෙරේ ද? සමුදය දුරු කෙරේ ද? තිරෝධය සාධනාත් කෙරේ ද? මාගීය භවා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට කාරක වේ ද? සුඛදුඛ පරිත්‍යාග වේ ද? අනෙකෙක් කෙරේ ද? අනෙකෙක් විදුහේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “තමා විසින් කළ පාපය තමා කෙලෙසව්වේ යැ. තමා විසින් නො කළ පාපය තමා මැ ඉඟි කරන්නේ යැ. ඉඟි අඟි දෙක තමා කෙරෙහි වෙයි. අනෙකෙක් අනෙකකු විභූති නො කරන්නේ යැ” යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් ‘අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ යැ’ යනු නො කියැවුණු මැ යැ.
9. ප. ප්‍ර: ‘අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ යැ’ යනු නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තානු නො? වසිභූතයෝ ඇත්තානු නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තානු නම්, වසිභූතයෝ ඇත්තානු නම්,
- ප. පා: භවිත එකරුණින් ‘අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ යැ’ යනු කියැවුණු මැ යැ.

නිග්ගහකථා නිමි.

16. 2.

පගගහ කථා.

1. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස විතතං මා රජ්ඣ, මා දුස්සි, මා මුග්ගි, මා කිලිසසි'ති පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අලොභං කුසලමූලං ජනෙති, අදොසං කුසලමූලං ජනෙති, අමොහං කුසලමූලං ජනෙති, සඤ්ඤා ජනෙති, විරියං ජනෙති, සත්වි ජනෙති, සමාධිං ජනෙති, පඤ්ඤා ජනෙති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පත්තො ඵෙත්තො මා නිරුප්පිති'ති පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පත්තා චේදනා -පෙ- උප්පත්තා සඤ්ඤා -පෙ- උප්පත්තා චේදනා -පෙ- උප්පත්තං විතතං -පෙ- උප්පත්තා සඤ්ඤා -පෙ- උප්පත්තං විරියං -පෙ- උප්පත්තා සත්වි -පෙ- උප්පත්තො සමාධිං -පෙ- උප්පත්තා පඤ්ඤා මා නිරුප්පිති'ති පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය රාගං පජ්ඣති, දොසං පජ්ඣති, මොහං පජ්ඣති -පෙ- අනොත්තප්පා පජ්ඣති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

16 3.

පහතකථා

[මෙහි නිදහස ද නිගහනකථායෙහි මෙහි.]

1. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ (පාලනය) කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත 'නොඇලේ'ව සිදුහු නොවේව'යි මූලා නොවේව'යි කිලිපි නොවේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
2. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අලොභකුසලමූලය උපදවා ද, අදෙස කුසලමූලය උපදවා ද, අමොහ-කුසලමූලය උපදවා ද, ශ්‍රද්ධා උපදවා ද, විශ්වී උපදවා ද, සමාති උපදවා ද, සමාධි උපදවා ද, ප්‍රඥා උපදවා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
3. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට 'උපත් සායය 'භහමක් නිරුඳි වේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට 'උපත් වේදනා, උපත් සංඥා ... උපත් වේදනා, උපත් විඛාය ... උපත් ශ්‍රද්ධාව... උපත් විශ්වීය... උපත් සමාති... උපත් සමාධි... උපත් ප්‍රඥා'භහමක් නිරුඳි වේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ (විග්‍රහන්නේ) වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
4. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට අභි පිණිස රාගය භැරපියා ද, දෝෂය භැරපියා ද, මොහය භැරපියා ද, .. අනපත්‍රපා භැරපියා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...

5. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය මග්ගං භාවෙති -පෙ-
 සතිපට්ඨානං භාවෙති -පෙ- බ්‍රහ්මචරිතං
 භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බං -පෙ-
 6. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය දුක්ඛං පටිජානාති -පෙ-
 මග්ගං භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බං -පෙ-
 7. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: අඤ්ඤා අඤ්ඤාස්ස කාරකො, පරං කතං සුඛං
 දුක්ඛං, අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පටිසං-
 වෙදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බං -පෙ-
 8. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: නනු වුතතං භගවතා:
 "අත්තනාව භතං පාපං -පෙ- නාඤ්ඤා අඤ්ඤා
 විසොධයෙ"ති^a අත්ථෙව සුත්තනෙතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. පා: තෙන හි න චතතබ්බං: පරො පරස්ස විතතං
 පග්ගණ්හාති'ති.
 9. ප. පු: න චතතබ්බං පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හා-
 ති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ප අනු: නනු අපි බලපපතා: අපි වසීගුතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ප. ථ: හඤ්චි අපි බලපපතා: අපි වසීගුතා,
 තෙන චත රෙ චතතබ්බං "පරො පරස්ස
 විතතං පග්ගණ්හා"ති.

පග්ගහකථා නිවර්තනා.

^a බම්මපද

5. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අතී පිණිස මාගීය වඩා ද ... සතිපට්ඨාන වඩා ද, ... බොධ්‍යව්‍ය වඩා ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ . .
6. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අතී පිණිස දුෂ්ඨ පරිඥ කෙරේ ද, ... මාගීයාවතා කෙරේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කරන්නේ වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට කාරක වේ ද? සුබදුෂ්ඨ පරකාරක වේ ද? අනෙකෙක් කරන්නේ වේ ද? අනෙකෙක් විදුනේ වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කරන්නේ වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ හු: තමා මෑ කළ පාපය ... අනෙකෙක් අනෙකකු විගුණි නො කෙරේ” යයි වදාළ සුත්‍රානුසාරයක් ඇත්තේ මෑ හු.
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. පා: එකරුණින් “අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ” යයි නො කියැවුතු යැ.
9. ප. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ යයි නො කියැවුතු වේ ද?
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. අනු. බලප්‍රාඥයෝ ඇත්තාහු නො? වසිභූතයෝ ඇත්තාහු නො?
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. ස: ඉදින් බලප්‍රාඥයෝ ඇත්තාහු නම්, වසිභූතයෝ ඇත්තාහු නම්,
 ප. පා: හවත එකරුණින් “අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ” යයි කියැවුතු මෑ යැ.

පහතකථා නිමි.

16. 8

සුඛානුපපදන කථා

1. ස. පු: පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. පු: පරො පරස්ස දුක්ඛං අනුපපදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
2. ස. පු: පරො පරස්ස දුක්ඛං අනුපපදෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
3. ස. පු. පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්තනො සුඛං අනුපපදෙති,
 අඤ්ඤාසං සුඛං අනුපපදෙති, තස්ස සුඛං
 අනුපපදෙති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
4. ස. පු: පරො පරස්ස නෙවත්තනො, න අඤ්ඤාසං,
 න තස්ස සුඛං අනුපපදෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ස්: හඤ්චි පරො පරස්ස නෙවත්තනො, න
 අඤ්ඤාසං, න තස්ස සුඛං අනුපපදෙති,
 ස. පා: නො ව ච වරෙ වත්තබ්බෙ "පරො පරස්ස සුඛං
 අනුපපදෙති'ති
5. ස. පු: පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අඤ්ඤා අඤ්ඤාසං කාරකො, පරං කතං සුඛං
 දුක්ඛං, අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පටිසං-
 චෙදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -

16. 8.

සුඛානුපාදන කථා.

[‘එකකු අනෙකක්හට සුඛය දියහෙන්නේ යැයි උබ්බිගත් හෙතු-
වෘද්ධන්ගේ වෘද්ධ භික්ෂුව ‘සුඛානුපාදනකථා’ එයි.]

1. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුව දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට දුක් දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට දුක් දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුව දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුව දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට තමාගේ සුව දෙන්නේ වේ ද, අනුන්ගේ සුව දෙන්නේ වේ ද, ඔහු මැ ගේ සුව දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: අනෙකක්හට තමාගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද, අන්‍යයන්ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද, ඔහු මැ ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් අනෙකෙක් අනෙකක්හට තමාගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්, අන්‍යයන්ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්, ඔහු මැ ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්,
- ස. පා: හව්න ‘අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ’ යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
5. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට කාරක වේ ද, සුඛදායක වේ ද, අනෙකෙක් කෙරේ ද, අනෙකෙක් විදුනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

6. ප. පු: න ව්‍යතඛං පරො පරස්ස සුඛං අනුසාදෙති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: නනු ආයස්මා උද්ගී එතදවොච:
 “ඛුන්තං¹ වත නො හගවා දුක්ඛධම්මං නං
 අපහන්තා, ඛුන්තං වත නො හගවා සුඛධම්මං නං
 උපහන්තා, ඛුන්තං¹ වත නො හගවා අකුසලානං
 ධම්මං නං අපහන්තා, ඛුන්තං¹ වත නො හගවා
 කුසලානං ධම්මං නං උපහන්තා”ති.² අපේච
 සුත්තනෙතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. පා: තෙන හි “පරො පරස්ස සුඛං අනුසාදෙති”ති.

සුඛානුසාදනකප්‍යං නිවසිතා.

1 ඛුන්තං - පිඤ්ඤා, මර්සං.

2. ජේතීම්බකාය - උටුභිකොපමී සුත්තං.

6. ප. ප්‍ර: “අතෙකෙක් අතෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ”
යයි නො කියැහුතු වේ ද?

ස. පටිකුසුදු: එසේ යැ.

ප. අනු: ආසුමෙක් උදුසි තෙරණුවෝ හෙල වදලානු නො
“භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ බොහෝ වූ දුඃඛ-
ධර්මයන් බැහැර කරනසේක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ අපට බොහෝ වූ සුඛධර්මයන් එළවන
සේක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ
බොහෝ වූ අකුශලධර්මයන් බැහැර කරන සේක්
මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට බොහෝ
කුශලධර්මයන් එළවන සේක් මැ යැ.” යි වදල
සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිකුසුදු: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් ‘අතෙකෙක් අතෙකක්හට සුඛය
දෙන්නේ වේ.

සුඛානුසංයුත කපා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

16. 4.

අධිගයාමනසිකාරකථා.

1. ස. පු: අධිගයා මනසිකරොති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තෙන විතෙතන තං විතතං පජානාති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: තෙන විතෙතන තං විතතං පජානාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තෙන විතෙතන තං විතතං 'විතත'නති පජානා-
 තිති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: තෙන විතෙතන තං විතතං පජානාතිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තං විතතං තස්ස විතතස්ස ආරම්භෙනති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: තං විතතං තස්ස විතතස්ස ආරම්භෙනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
 ස. අනු: තෙන ඵසෙත තා ඵස්සං චුහති, තාය වේදනාය
 -පෙ- තාය භක්ඛාය -පෙ- තාය වේතනාය -පෙ-
 තෙන විතෙතන -පෙ- තෙන විතක්ඛෙන -පෙ-
 තෙන විවාරෙන -පෙ- තාය පිතියා -පෙ- තාය
 සතියා -පෙ- තාය පඤ්ඤාය තං පඤ්ඤා
 පජානාතිති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොතෙතා අනාගතං
 අනාගතනති මනසිකරොතිති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොතෙතා අනාගතං
 අනාගතනති මනසිකරොතිති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

16 4.

අධිගණකමනසිකාර කථා.

[“සබ්බ සම්මාරා අනිව්වා” ආදී චචන නිසා නගමනස්කාර හැර ආරම්භ මනස්කාර පමණක් ගෙන “මෙනෙහි කරනුයේ හැම සංස්කාරයන් එකවම මෙනෙහි කෙරේ” යයි පුච්ඡෙලිය අපරඥෙලියයන් යෙසින් ලබ්ධි ගන්තවුන්ගේ වාද බිඳනව “අධිගණකමනසිකාර කථා” එයි]

1. ස. පු: බැස ගෙන (හාත්පයින් - සමුදුණියෙන් ගෙන) මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ සිතින් එ සිත ‘සිතැ’යි දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ සිත එ සිතට අරමුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: එ සිත එ සිතට අරමුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ සපයියෙන් ඒ සපයිය සපයී කෙරේ ද? ඒ වේදනායෙන්... ඒ සංඥයෙන්... ඒ චෙතනායෙන්... ඒ විභතයෙන් ... ඒ විතකියෙන් ... ඒ විචාරයෙන් ... ඒ ප්‍රියියෙන් ... ඒ සමාතියෙන් ... ඒ ප්‍රඥයෙන් ඒ ප්‍රඥව දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අතීතය ‘අතීත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය ‘අනාගත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: අතීතය ‘අතීත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය ‘අනාගත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: ද්විත්තං ඵස්සානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අතීතං අතීතත්ති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පත්තං පච්චුප්පත්තත්ති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: අතීතං අතීතත්ති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පත්තං පච්චුප්පත්ති මනසිකරොතිති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ද්විත්තං ඵස්සානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු. අතීතං අතීතත්ති මනසිකරොනෙතා අනාගතං අනාගතත්ති මනසිකරොති, පච්චුප්පත්තං පච්චුප්පත්තත්ති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-
7. ස. පු: අතීතං අතීතත්ති මනසිකරොනෙතා අනාගතං අනාගතත්ති මනසිකරොති, පච්චුප්පත්තං පච්චුප්පත්තත්ති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං -පෙ- තිණ්ණං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අනාගතං අනාගතත්ති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතත්ති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 8 ස. පු: අනාගතං අනාගතත්ති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතත්ති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ද්විත්තං ඵස්සානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: සායීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. .
- ස. අනු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
6. ස. ප්‍ර: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඥා: එසේ ය.
- ස. අනු: සායීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
- ස. අනු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ අනා-
ගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
7. ස. ප්‍ර: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ අනා-
ගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඥා: එසේ ය.
- ස. අනු: සායීයන් තිදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් තිදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
- ස. අනු: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ..
8. ස. ප්‍ර: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඥා: එසේ ය.
- ස. අනු: සායීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...

- ස. අනු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: ඤානං ඵස්සානං -පෙ- ඤානං විත්තානං සමොධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොති, පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොති, පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං -පෙ- තිණ්ණං විත්තානං සමොධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: ඤානං ඵස්සානං -පෙ- ඤානං විත්තානං සමොධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොනෙතා අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාධයන් දෙදෙනකුත්මේ ... විනයයන් දෙදෙනකුත්මේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාධයන් තිදෙනකුත්මේ ... විනයයන් තිදෙනකුත්මේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාධයන් දෙදෙනකුත්මේ ... විනයයන් දෙදෙනකුත්මේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

12. ස. පු: පච්චුලකතනං පච්චුලකතනන්ති මනසිකරොනෙතා
අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ද්විත්තං එස්සානං - පෙ - ද්විත්තං විත්තානං
සමොඛානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං - පෙ -
13. ස. පු: පච්චුකතනං පච්චුලකතනන්ති මනසිකරොනෙතා
අතිතං අතිතන්ති මනසිකරොති, අනාගතං
අනාගතන්ති මනසිකරොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: තිණ්ණං එස්සානං - පෙ - තිණ්ණං විත්තානං
සමොඛානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං - පෙ -
14. ප. පු: න වත්තබ්බං "අධිගය්‍ය මනසිකරොති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්ත චිත්තං ගගචතා:
"සබ්බෙ සත්ථාරා අතිවොති යද පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බිද්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා.
සබ්බෙ සත්ථාරා දුක්ඛාති යද පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බිද්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා,
සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති යද පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බිද්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා"ති, ආ.
අපෙච්ච සුත්තනෙතාති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි 'අධිගය්‍ය මනසිකරොති'ති.

අධිගය්‍යමනසිකාරකථා නිවසිතා.

12. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙනකුත්ගේ සම්චරිතය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො: කියැවුණු යැ ...

13. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ වේ ද? අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීයන් තිදෙනකුත්ගේ .. විතතයන් තිදෙනකුත්ගේ සම්චරිතය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො: කියැවුණු යැ ...

14 ප. ප්‍ර: 'බැසගෙන මේතෙහි කෙරෙහි' නො: කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද ම: තු: "යම් කලෙකැ 'හැම සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්කේ වේ ද, යම් දුක්හි කලකිරේ ද, තෙල විශුද්ධියට ම:ගී වෙයි.

යම් කලෙකැ 'හැම සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්කේ වේ ද, යම් දුක්හි කලකිරේ ද, තෙල විශුද්ධියට ම:ගී වෙයි.

යම් කලෙකැ 'හැම ධර්මයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්කේ වේ ද, යම් දුක්හි කලකිරේ ද, තෙල විශුද්ධියට ම:ගී වෙයි, වද්‍ය සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ ම: තු.

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ප: එ කරුණින් 'බැසගෙන මේතෙහි කරන්නේ වේ.

10. 5.

රූපං හෙතුති කථා.

1. ස. පු: රූපං හෙතු'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: අලොභො හෙතුති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අද්දෙසො හෙතු -පෙ- අමොභො හෙතු -පෙ-
 ලොභො හෙතු -පෙ- ද්දෙසො හෙතු -පෙ-
 මොභො හෙතු'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: රූපං හෙතු'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ති තස්ස ආචර්වනා¹ -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නත්ත අනාරම්මණං, නත්ති තස්ස ආචර්වනා¹ -පෙ-
 පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. ස: හඤ්ඤි අනාරම්මණං, නත්ති තස්ස ආචර්වනා¹ -පෙ-
 පඤ්ඤි,
 ස. පෘ: නො ච චිත රෙ චත්තබ්බෙ: "රූපං හෙතු"ති.
3. ස. පු: අලොභො හෙතු සාරම්මණං, අත්ති තස්ස
 ආචර්වනා¹ -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: රූපං හෙතු සාරම්මණං, අත්ති තස්ස ආචර්වනා¹
 -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

16. 5.

රූපං හෙතුව කථා.

[‘හෙතු’ යනු කුසලමූලාදි හෙතුවෙන් කිසි යම් ප්‍රත්‍යයෙන් නමෙකි. මේ වෙනස නොගෙන “විත්තාපරා මිභා භූතා හෙතු” යන වචන මාත්‍රය නිසා අවිශේෂයෙන් ‘රූපය හෙතු’ යයි උත්තරාපමානෙන් යෙදින් ලබා ගත්තුවත්ම වාද බිඳුනට ‘රූපං හෙතුව කථා’ එයි]

1. ස. ප්‍ර: රූපය හේතු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අලොභ හේතු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අද්දෙසහේතු වේ ද? ... අමොහහෙතු ... ලොභ-
හේතු ... ද්දෙසහේතු ... මොහහේතු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
2. ස. ප්‍ර: රූපය හේතු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාලම්භන වේ ද? එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණීධි
ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අනාලම්භන නො? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි
නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අනාලම්භන වේ නම්, එයට ආවර්තනා ...
ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- ස. පා: හවත ‘රූපය හේතු වේ’ යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
3. ස. ප්‍ර: අලොභහේතු සාලම්භන වේ ද? එයට ආවර්තනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මිත්‍රයෙහි) රූපහෙතු සාලම්භන වේ.
එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ස. පු: අද්දෙසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ-
ලොහො හෙතු -පෙ- ද්දෙසො හෙතු -පෙ-
මොහො හෙතු සාරම්මණො, අපි තස්ස
ආවට්ඨනා¹ -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං හෙතු සාරම්මණො, අපි තස්ස ආවට්ඨනා
-පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: රූපං හෙතු අනාරම්මණො,² නපි තස්ස
ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අද්දෙසො හෙතු අනාරම්මණො, නපි තස්ස
ආවට්ඨනා¹, -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: රූපං හෙතු අනාරම්මණො, නපි තස්ස
ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අද්දෙසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ-
ලොහො හෙතු -පෙ- ද්දෙසො හෙතු -පෙ-
මොහො හෙතු අනාරම්මණො, නපි තස්ස
ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං හෙතුනි.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු මහාභූතා උපාදරූපානං³ උපාදය හෙතුනි
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ය: හස්සී මහාභූතා උපාදරූපානං උපාදය හෙතු,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'රූපං හෙතු'ති.

රූපං හෙතුනිකථා නිවේනා.

- 4 ස. පු: අද්දෙසස්සෙතු ... අමොහස්සෙතු ... ලොහස්සෙතු ...
දෙසස්සෙතු ... මොහස්සෙතු සාලම්බන මේ ද? එයට
ආවච්ඡිනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: රූපභෙදානි සාලම්බන මේ ද? එයට ආවච්ඡිනා ...
ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- 5 ස. පු: රූපභෙදානි අනාලම්බන මේ ද, එයට අවච්ඡිනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: අලොහස්සෙතු අනාලම්බන මේ ද, එයට ආවච්ඡිනා...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- 6 ස. පු: රූපභෙදානි අනාලම්බන මේ ද, එයට ආවච්ඡිනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: අද්දෙසස්සෙතු ... අමොහස්සෙතු ... ලොහස්සෙතු ..
දෙසස්සෙතු ... මොහස්සෙතු අනාලම්බන මේ ද?
එයට අවච්ඡිනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
7. ප. පු: 'රූපය සේතු' මේ' යයි නො කියැවුනු මේ ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: මහාභුතසෝ, උපාදරූපයනට උපාදයභෙදානි නෝ
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ආ: ඉදින් මහාභුතසෝ උපාදරූපයනට උපාදය-
භෙදානි මේන් නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් 'රූපය සේතු මේ' යයි
කියැවුනු මැ යැ.

රූපං භෙදානි කපා නිමි.

16. 6.

රූප සහෙතුකනිකාව.

- 1 ස. ප්‍ර: රූප සහෙතුකනිකාව.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: අලොභසහෙතුකානි.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අද්දසසහෙතුකානි -පෙ- අමොගසහෙතුකානි -පෙ-
ලොභසහෙතුකානි -පෙ- ද්දසසහෙතුකානි පෙ-
මොගසහෙතුකානි.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: රූප සහෙතුකනිකාව.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: සාරම්මණං, අපි තස්ස ආචරිතං -පෙ පණ්ඩිති
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නපි තස්ස ආචරිතං -පෙ-
පණ්ඩිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. ස: හඤ්චි අනාරම්මණං, නපි තස්ස ආචරිතං -පෙ-
පණ්ඩිති,
- ස. පා: නොච්චි වත රෙ චිත්තබ්බෙ “රූප සහෙතුක”නි.
3. ස. ප්‍ර: අලොභො සහෙතුකො: සාරම්මණො, අපි තස්ස
ආචරිතං -පෙ- පණ්ඩිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: රූප සහෙතුකං සාරම්මණං, අපි තස්ස ආචරිතං
-පෙ- පණ්ඩිති.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. ප්‍ර: අද්දසො සහෙතුකො -පෙ- අමොගො -පෙ-
සඤ්ඤා -පෙ- චිත්තං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි පෙ-
පඤ්ඤා -පෙ- ලොභො -පෙ- ද්දසො -පෙ-
මොගො -පෙ- මානො -පෙ- දිව්වි -පෙ- විජි-
තිව්වි -පෙ- පිත්තං -පෙ- උඤ්චි -පෙ-
අභිජිත්තං -පෙ- අනොකතප්පං සහෙතුකං සාරම්ම-
ණං, අපි තස්ස ආචරිතං -පෙ- පණ්ඩිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

16. 6.

රූප සහෙතුකතා කපා.

[මෙහි නිදහස ද 'රූප-සහෙතුක' කපායෙහි කී පරිදි දත යුතු.]

1. ස. ප්‍ර: රූප සහෙතුක වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. අනු: අලොකසෙතුකයෙන් වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
- ස. අනු: අදෙසසෙතුකයෙන් ... අමොහසෙතුකයෙන් ... ලොක සෙතුකයෙන් ... දෙසසෙතුකයෙන් ... මොහසෙතුකයෙන් වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
2. ස. ප්‍ර: රූප සහෙතුක වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. අනු: සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
- ස. අනු: අනාරම්භ නො? එයට අවධිතා ... ප්‍රණීධි නැත් නො?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. ස: ඉදින් අනාරම්භ වේ නම්, එයට අවධිතා ... ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- ස. ප: හවත, 'රූප සහෙතුක වේනි' නො කියැවුනු මි. ය.
3. ස. ප්‍ර: අලොක සහෙතුක සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා .. ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. අනු: රූප සහෙතුක සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
4. ස. ප්‍ර: අදෙස සහෙතුක වේ ද? ... අමොහ ... ප්‍රභාව ... විශ්වය . සමානිත ... සමානිත .. ප්‍රභාව ... ලොක ... අවමය ... මොහය ... මානස ... දමය .. විචිකිතාව .. සායනය ... ඔහුනිතය ... අනිතය ... අනප්‍රපාච සහෙතුක සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා .. ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.

- ස. අනු: රූපං සහෙතුකං සාරම්මණං, අනි තස්ස අච්චිතා-
 -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: රූපං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස
 අච්චිතා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා
- ස. අනු: අද්දෙසං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස
 අච්චිතා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: රූපං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස
 අච්චිතා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අද්දෙසං සහෙතුකං -පෙ- අනොතත්තපං
 සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස අච්චිතා
 -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං සහෙතුක'නති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්තු රූපං සප්පච්චයනති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ඨ: හඤ්චි රූපං සප්පච්චයං,
- ප. පා: තෙහ වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපං සහෙතුක"නති.

රූපං සහෙතුකනතිකපාං නිවසිතා.

- ක. අනු: රූපය සහෙතුක සාලම්බන වේ ද? එයට ආවච්ඡා
ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ..
5. ක. ප්‍ර: රූපය සහෙතුක අනාලම්බන වේ ද, එයට
ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ක. අනු: අලෝභය සහෙතුක අනාලම්බන වේ ද, එයට
ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
6. ක. ප්‍ර: රූපය සහෙතුක අනාලම්බන වූයේ, එයට
ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි නැත්තේ වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ක. අනු: අද්වේෂය සහෙතුක ... අනපත්‍රපාච්ඡා සහෙතුක
අනාලම්බන වූයේ, එයට ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි
නැත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
7. ප. ප්‍ර: 'රූපය සහෙතුක වේනි' නො කියැවුනු වේ ද?
- ක. පටිකුසු: එසේ යැ,
- ප. අනු: රූපය සප්තරූප නො?
- ක. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. ක: ඉදින් රූපය සප්තරූප වේ නම්,
- ප. පා: භවත, එකරූපින් රූපය 'සහෙතුක වේනි'
කියැවුනු මැ යැ.

රූපං සහෙතුකනඤ්ඤා කපා භිමි.

16. 7

රූපං කුසලාකුසලනිකථා.

1. ස. පු: රූපං කුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: සාරම්මණං, අනභි තස්ස ආවට්ඨතා¹ -පෙ-පඤ්ඤිති.
 ප. පටි: ත භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නභි තස්ස ආවට්ඨතා¹ -පෙ-
 පඤ්ඤිති,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. ථ: හඤ්චි අනාරම්මණං, නභි තස්ස ආවට්ඨතා -පෙ-
 පඤ්ඤි,
 ස. පා: නො ව චත රෙ වතතබ්බෙ රූපං කුසල'නති.
2. ස. පු: අලොභො කුසලො සාරම්මණො, අනභි තස්ස
 ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: රූපං කුසලං සාරම්මණං, අනභි තස්ස ආවට්ඨතා
 -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටි: ත භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- අමොසො කුසලො -පෙ-
 සඤ්ඤා කුසලා -පෙ- විජිහං -පෙ- සති -පෙ-
 සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණං, අනභි
 තාසං² ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: රූපං කුසලං සාරම්මණං, අනභි තස්ස ආවට්ඨතා
 -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටි: ත භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

16. 7.

රූපං කුසලාකුසලනී කථා.

[“කායකම්මං චරිතම්මං කුසලං අකුසලං- කායකම් චාත්තම් කුසලං අකුසලං චෙති” යන චරිත නිසා ‘කායචාත්තම් යඛ්ඛාත කායමිඤ්ඤානි චාත්ථිඤ්ඤානි රූප කුසලං අකුසලං චෙති’ මහිකායක සම්මතිය නිකායවාසීන් ගෙයින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘රූපං කුසලාකුසලනී කථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර. රූපං කුසලං චෙ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාලම්භන චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අනාලම්භන නෙය්? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි නැත් නොය්
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අනාලම්භන ච නම්, එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,
- ස. පෘ: හවන, ‘රූපං කුසලං චෙති’ නො කියැවුතු මැ යැ.
2. ස. ප්‍ර: අලෝකය කුසල සාලම්භන චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපං කුසල සාලම්භන චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: අද්වේෂය කුසල ... අමෝහය කුසල ... ප්‍රභූව කුසල ... විකෘතිය - සමානිය - සමාධි - ප්‍රඥා කුසල සාලම්භන චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපං කුසල සාලම්භන චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ස. පු: රූපං කුසලං අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: අලොභො කුසලො අනාරම්මණො, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: රූපං ඩුසලං අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- පඤ්ඤා කුසලං අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස¹ අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: රූපං අකුසලකම්මං.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: සාරම්මණං, අස්සි තස්ස අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නත්ත අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. ස: හඤ්චි අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති,

ස. පා: නො ච චත රෙ විතතබ්බෙ “රූපං අකුසල”කම්මං.

7. ස. පු: ලොභො අකුසලො සාරම්මණො, අස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අස්සි තස්ස අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: රූපය කුසල අනාලම්භන වේ ද? එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අලෝභය කුසල අනාලම්භන වේ ද? එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
5. ස. පු: රූපය කුසල අනාලම්භන වේද, එයට ආවචිතා... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අද්වේෂය කුසල ... ප්‍රඥාව කුසල අනාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
6. ස. පු: රූපය අකුසල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනාලම්භන නො, එයට ආවචිතා ප්‍රණීධි නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අනාලම්භන වී නම්, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- ස. පා: භවත, 'රූපය අකුසල වෙයි' නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. පු: ලෝභය අකුසල සාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි, ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය අකුසල සාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

8. ස. පු: දෙවො අකුසලො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- අනොත්තරං අකුසලං සාරම්මණං, දඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: රූපං අකුසලං සාරම්මණං, දඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ලොහො අකුසලො අනාරම්මණො, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: දෙවො -පෙ- මොහො -පෙ- අනොත්තරං අකුසලං අනාරම්මණං, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: න වත්තබ්බං රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පිති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්තු කායකම්මං චරිකම්මං කුසලම්පි අකුසලම්පිති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ඨ: හඤ්චී කායකම්මං චරිකම්මං කුසලම්පි අකුසලම්පි.
- ප. පා: තෙන චත රෙ 'වත්තබ්බෙ රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පිති.

රූපං කුසලාකුසලන්තිකථා නිවර්තනං

8. ස. පු: ඥේමය අකුසලය .. මොහය .. මානස ...
අනපත්‍රපාව අකුසල, සාලමිත වේ ද, එයට
ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය අකුසල, සාලමිත වේ ද, එයට ආවර්තා...
ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: රූපය අකුසල, අනාලමිත වේ ද, එයට
ආවර්තා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොහය අකුසල, අනාලමිත වේ ද, එයට
ආවර්තා ... ප්‍රණිධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: රූපය අකුසල, අනාලමිත වේ ද? එයට ආවර්තා
... ප්‍රණිධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඥේමය ... මෝහය ... අනපත්‍රපාව අකුසල,
අනාලමිත වේ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි
නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ප. පු: 'රූපය කුසලත් අකුසලත් වෙති' නො කියැවුණු
වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: කායකම් වාක්කම් කුසලත් අකුසලත් වෙයි නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් කායකම් වාක්කම් කුසලත් අකුසලත්
වී නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් 'රූපය කුසලත් අකුසලත්
වෙති' කියැවුණු මැ යැ.

රූපං කුසලාකුසලනති කථා නිමි.

16. 8.

රූපං විපාකොති කපා.

1. ස. පු: රූපං විපාකොති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං සුඛවේදනීයං, දුක්ඛවේදනීයං, අදුක්ඛ-
මසුඛවේදනීයං, සුඛං වේදනං සම්පයුත්තං,
දුක්ඛං වේදනං සම්පයුත්තං, අදුක්ඛමසුඛං
වේදනං සම්පයුත්තං, එකොන සම්පයුත්තං,
-පෙ- විනොන සම්පයුත්තං සාරම්මණං අභි
තස්ස ආවට්ටනං -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නත්‍ර න සුඛවේදනීයං -පෙ- න දුක්ඛවේදනීයං
-පෙ- අනාරම්මණං, නභි තස්ස ආවට්ටනං -පෙ-
පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චී න සුඛවේදනීයං -පෙ- න දුක්ඛවේදනීයං
-පෙ- අනාරම්මණං, නභි තස්ස ආවට්ටනං -පෙ-
පඤ්ඤිති,
- ස. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ “රූපං විපාකො”ති.
2. ස. පු: එකො විපාකො, එකො සුඛවේදනීයො -පෙ-
දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො, නභි තස්ස
ආවට්ටනං -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං විපාකො, රූපං සුඛවේදනීයං -පෙ- දුක්ඛ
වේදනීයං -පෙ- සාරම්මණං, අභි තස්ස ආවට්ටනං
-පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රූපං විපාකො, රූපං න සුඛවේදනීයං -පෙ- න
දුක්ඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං, නභි තස්ස
ආවට්ටනං -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

16. 8.

රූපං විපාකොති කථා.

[‘කම්ම කළ බැවින් උපන් විත්තවේදකයන් සෙසින් කම්ම කළ බැවින් උපන් රූපය ද විපාක වෙති’යි අකික සම්මතිය නිකාය වාසින් සෙසින් ලබති යන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘රූපං විපාකොති කථා’ එයි.]

1. ස. පු: රූපය විපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය සුඛවේදනීය, දුඛවේදනීය, අදුඛාසුඛ වේදනීය, සුඛවේදනා සම්ප්‍රසුක්ක, දුඛවේදනා සම්ප්‍රසුක්ක, අදුඛාසුඛවේදනා සම්ප්‍රසුක්ක, ස්පර්ශ-සම්ප්‍රසුක්ක ... විත්තසම්ප්‍රසුක්ක සාලම්භ වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්භ වූයේ නො? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ආ: ඉදින් සුඛවේදනීය නො වී නම්, ... දුඛවේදනීය නො වී නම් ... අනාලම්භ වී නම්, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, ‘රූපය විපාක වෙති’ නො කියැවුණු මැ යැ
2. ස. පු: ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවේදනීය ... දුඛවේදනීය ... සාලම්භ වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි) රූපය විපාක වෙයි. රූපය සුඛවේදනීය ... දුඛවේදනීය ... සාලම්භ වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: (නොප මතයෙහි) රූපය විපාක වෙයි. රූපය සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්භ වූයේ වේ ද? එයට ආවර්තනා ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු. එකො, විපාකො, එකො, න පුබ්බවේදනිකො -පෙ-
න දුක්ඛවේදනිකො -පෙ- අනාරම්භණො, නඤ්ඤා
කො ආවට්ඨනො -පෙ- පඤ්ඤාති.
- ප. පටි: න භවං වත්තබ්බං -පෙ-
4. ප. පු: න වත්තබ්බං 'රූපං විපාකො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ප. අනු: නනු කම්මස්ස කතත්තො උප්පත්තො විත්තවේදන-
සිකා ඛම්මං විපාකොති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ප. ස: හඤ්ඤි කම්මස්ස කතත්තො උප්පත්තො විත්තවේදන-
සිකා ඛම්මං විපාකො,
- ප. පා. තෙන වත ථෙර වත්තබ්බො: "කම්මස්ස කතත්තො
උප්පත්තො රූපං විපාකො"ති.

රූපං විපාකොති කථා නිවසිතො

- ස. අනු: සපයිය විපාක වෙති. සපයිය සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්භක වූයේ වේ ද? එයට ආවර්තයා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
4. ප. පු: 'රූපය විපාක වෙති' නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: කමය කළ බැවින් උපත් විත්තවේදනසික බිමියෝ විපාක නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් කමය කළ බැවින් උපත් විත්තවේදනසික බිමි විපාක වී නම්,
- ප. පා: භවත, එකරුණින් 'කමය කළ බැවින් උපත් රූපය විපාක වෙති' කියැවුණු මැ යැ.

රූපං විපාකොති කපා නිමි.

රූපං රූපාවචරා රූපාවචරනති කථා.

1. ස. පු: අතථි රූපං රූපාවචරතති.
- ප. පථිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සමාපනෙතසියං උපපනෙතසියං දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරං සමාපනෙතසියෙන විනෙතන උප-
පනෙතසියෙන විනෙතන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන
විනෙතන සහගතං සහජාතං සංසර්වං සම්පසුතතං
එකුප්පාදං එකතිරොධං එකවිඤ්ඤං එකාරම්මණතී.
- ප. පථි: න භෙවං ව්‍යතඤ්ඤි -පෙ-
- ස. අනු: නනු න සමාපනෙතසියං න උපපනෙතසියං න
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං න සමාපනෙතසියෙන
විනෙතන න උපපනෙතසියෙන විනෙතන න
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන විනෙතන සහගතං සහ-
ජාතං සංසර්වං සම්පසුතතං එකුප්පාදං එකතිරො-
ධං එකවිඤ්ඤං එකාරම්මණතී.
- ප. පථිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චී න සමාපනෙතසියං න උපපනෙතසියං න
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං න සමාපනෙතසියෙන
විනෙතන -පෙ- එකාරම්මණ,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ ව්‍යතඤ්ඤි “අතථි රූපං රූපාව-
චර’තති.
2. ස. පු: අතථි රූපං අරූපාවචරතති.
- ප. පථිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සමාපනෙතසියං උපපනෙතසියං දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරං සමාපනෙතසියෙන විනෙතන උපපනෙ-
තසියෙන විනෙතන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන විනෙතන
සහගතං සහජාතං සංසර්වං සම්පසුතතං
එකුප්පාදං එකතිරොධං එකවිඤ්ඤං එකාරම්ම-
ණතී.
- ප. පථි: න භෙවං ව්‍යතඤ්ඤි -පෙ-

16. 9.

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරනා කථා.

[“කාමාවචර කම්ම කළ බැවින් රූපය කාමාවචර වෙයි. එසෙයින් රූපාවචර අරූපාවචර කම්ම කළ බැවින් රූපය රූපාවචර අරූපාවචර විශුද්ධ යයි අකාමකාමාසිත් සෙයින් උබ්බි ගන්තවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘රූපං රූපාවචරාරූපාවචරනා කථා’ එයි.]

- 1 ස. පු: රූපය රූපාවචර වූයේ ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාපතෙතසිය (කුසල විපාක ක්‍රියා) සිත, උප-පතෙතසිය (ප්‍රතිසන්ධි) සිත, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත, සමාපතෙතසිය සිත හා, උපපතෙතසිය සිත හා, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත හා සමග සහගත වූයේ සහජාත වූයේ සංසාරෙ වූයේ සම්ප්‍රසුක්ත වූයේ එකොත්තාද වූයේ එකතිරොධි වූයේ එකවස්සුක වූයේ එකාලම්භන වූයේ චේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...
- ස. අනු: සමාපතෙතසිය නො වූ සිත උපපතෙතසිය නො වූ සිත දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපතෙත-සිය නො වූ සිත හා උපපතෙතසිය නො වූ සිත හා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසාරෙ සම්ප්‍රසුක්ත එකොත්තාද එකතිරොධි එකවස්සුක එකාලම්භන නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඨ: ඉදින් සමාපතෙතසිය නො වූ උපපතෙතසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමා-පතෙතසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකාලම්භන චේ නම්,
- ස. පා: හව්න, ‘රූපාවචර රූපයෙක් ඇතැ’යි නො කියායුතු මැ යැ.
- 2 ස. පු: රූපය අරූපාවචර වූයේ ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාපතෙතසිය උපපතෙතසිය දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත සමාපතෙතසිය උපපතෙතසිය දිට්ඨධම්මසුඛ-විහාර සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසාරෙ සම්ප්‍රසුක්ත එකොත්තාද එකතිරොධි එකවස්සුක එකාලම්භන චේ ද?
- ප. පටි: එසේ නොකියායුතු යැ ...

- ස. අනු: නනු න සමාපතෙතසියං න උපපතෙතසියං න දිවසිධම්මසුඛවිහාරං න සමාපතෙතසියෙන විතෙතන -පෙ- එකාරමමණනි
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ඤ: හඤ්චි න සමාපතෙතසියං න උපපතෙතසියං -පෙ- එකවච්ඡිකං එකාරමමණං.
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ. “අඤ්චි රූපං අරූපාවචර”නි.
- ඪ. ප. පු: න වතතබ්බෙ ‘අඤ්චි රූපං රූපාවචරං, අඤ්චි රූපං අරූපාවචරනි.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. අනු: නනු කාමාවචරකම්මස්ස කතතතා රූපං කාමාවචරනි.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. ඤ: හඤ්චි කාමාවචරකම්මස්ස කතතතා රූපං කාමාවචරං,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ “රූපාවචරකම්මස්ස කතතතා රූපං රූපාවචරං, අරූපාවචරකම්මස්ස කතතතා රූපං අරූපාවචරනි.

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරනි කපිඵලා භිවසිතං.

- ස. අනු: සමාපනෙතසිය නො වූ උපපනෙතසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛේභාර නො වූ සිත සමාපනෙතසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකාලමික වූයේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඩ: ඉදින් සමාපනෙතසිය නො වූ උපපනෙතසිය නො වූ .. එකච්ඡාක එකාලමික වේ නම්,
- ස. පා: හවත ‘අරූපාච්චර රූපයෙක් ඇතැ’යි නො කියැවුතු මැ යැ.
8. ප. පු: ‘රූපාච්චර රූපයෙක් ඇත, අරූපාච්චර රූපයෙක් ඇතැ’යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: කාමාච්චර කමීය කළ බැවින් (උපත්.) රූපය කාමාච්චර නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ඩ: ඉදින් කාමාච්චර කමීය කළ බැවින් (උපත්) රූපය කාමාච්චර වී නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් “රූපාච්චර කමීය කළ බැවින් උපත් රූපය රූපාච්චර යැ, අරූපාච්චර කමීය කළ බැවින් උපත් රූපය අරූපාච්චර යැ’යි කියැවුතු මැ යැ.

රූපං රූපාච්චරං රූපාච්චරන්ති කපා භිමි.

16. 10.

රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනෙතො
අරූපරාගො අරූපධ්‍යාතුපරිසාපනෙතොති කථා.

1. ස. පු: රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනෙතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: සමාපතෙතසියො උපපතෙතසියො දිට්ඨධම්මසුඛ-
 විභාජො සමාපතෙතසියෙන විතෙතන උපපතෙ-
 සියෙන විතෙතන දිට්ඨධම්මසුඛවිභාජෙන
 විතෙතන සභගතො සභජාතො සංසවෙස්සා
 සම්පසුතො එකුප්පාදො එකතිරොධො එකවිඤ්ඤා-
 කො එකාරම්මණො'ති.
 ප. පටී: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නහු න සමාපතෙතසියො න උපපතෙතසියො
 න දිට්ඨධම්මසුඛවිභාජො, න සමාපතෙතසියෙන
 විතෙතන -පෙ- එකවිඤ්ඤා එකාරම්මණො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. ථ: හඤ්චී න සමාපතෙතසියො න උපපතෙතසියො
 න දිට්ඨධම්මසුඛවිභාජො, න සමාපතෙතසියෙන
 -පෙ- එකවිඤ්ඤා එකාරම්මණො,
 ස. පා: හො ව චිත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපරාගො රූපධ්‍යාතු-
 පරිසාපනෙතො"ති.
2. ස. පු: රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනෙතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: සඤ්ජාගො සඤ්ඤාතුපරිසාපනෙතො'ති.
 ප. පටී: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 3. ස. පු: රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනෙතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: ගතිරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඓඨාඛිබ්බි-
 රාගො ඓඨාඛිබ්බධ්‍යාතුපරිසාපනෙතො'ති.
 ප. පටී: න භෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-

16. 10.

**රූපරාගො රූපබාහුපටියාපනොති
අරූපරාගො අරූපබාහුපටියාපනොති කථා.**

[කාමරාගය කාමබාහුපටියාපන හෙයින් රූපරාගො අරූපරාග උ
රූපරූපබාහු පටියාපන මියයුතු යයි අකුසලානිකායවාසීන් හෙයින්
ලබ්ධි ගතුවන්නන් මාද භිද්‍රවන 'රූපරාගො රූපබාහුපටියාපනො
අරූපරාගො අරූපබාහුපටියාපනොති කථා එයි.]

1. ස. පු: රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාපත්තයෙහි උපපත්තයෙහි දිව්‍යබම්බසුඛවිහාර
සිත සමාපත්තයෙහි උපපත්තයෙහි දිව්‍යබම්බසුඛ-
විහාර සිත හා සමග සහගත සහජාත සංඝාත
සම්ප්‍රසුක්ත එකෝතාද එකත්රොධි එකච්ඡාක
එකාලමිත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සමාපත්තයෙහි නො වූ උපපත්තයෙහි නො වූ
දිව්‍යබම්බසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තයෙහි
නො වූ සිත හා සමග ... එකච්ඡාක එකාලමිත
වෙයි නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් සමාපත්තයෙහි නො වූ උපපත්තයෙහි
නො වූ දිව්‍යබම්බසුඛවිහාර නො වූ සිත සමා-
පත්තයෙහි නො වූ සිත හා සමග ... එකච්ඡාක
එකාලමිත වේ නම්,
- ස. පා: භවත, "රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේති"
නො කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. පු: රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කකිරාගය ... රසරාගය ... සප්තවිමර්ශරාගය
සප්තවිමර්ශබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: සඤ්ජානො හ ව්‍යාකෘතං සඤ්ජානාදාතුපරියාපනේනා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: රූපරාශො හ ව්‍යාකෘතං රූපධාතුපරියා-
පනේනා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං ව්‍යාකෘතං පෙ -
5. ස. පු: සකිඤ්ජානො -පෙ- රසකිඤ්ජානො -පෙ- ඵොට්ඨකිඤ්ජා-
නො හ ව්‍යාකෘතං ඵොට්ඨකිඤ්ජානාදාතුපරියා-
පනේනා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: රූපරාශො හ ව්‍යාකෘතං රූපධාතු පරියාපනේනා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං ව්‍යාකෘතං -පෙ -
6. ස. පු: අරූපරාශො අරූපධාතුපරියාපනේනාති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අරූපරාශො හ ව්‍යාකෘතං අරූපධාතුපරියා-
පනේනා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං ව්‍යාකෘතං -පෙ -
7. ස. පු: අරූපරාශො අරූපධාතුපරියාපනේනා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: සමාපනෙතසියො උපපනෙතසියො දිට්ඨධම්ම-
සුඛවිහාරො සමාපනෙතසියොන විතෙතන
උපපනෙතසියොන විතෙතන දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරෙන විතෙතන සහගතො සහජානො
සංසරොති සම්පසුතො එකාදායො එකාදායො
එකච්ඡානො එකාදායො'ති.
ප. පටි: හ හෙවං ව්‍යාකෘතං -පෙ -
ස. අනු: නහු හ සමාපනෙතසියො හ උපපනෙතසියො
හ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො හ සමාපනෙතසි-
යොන විතෙතන -පෙ- එකච්ඡානො එකාදායො-
නො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

- 4 ස. ප්‍ර: ශබ්දරාගය 'ශබ්දවාදානුප්‍රාප්තියානු වෙති' නො
 කියැවුණු වේ ද,
 ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
 ස. අනු: 'රූපරාගය රූපවාදානුප්‍රාප්තියානු වෙති' නො
 කියැවුණු වේ ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

5. ස ප්‍ර: ගතිරාගය ... රසරාගය .. 'සුඛවාදානුප්‍රාප්තියානු
 සුඛවාදානුප්‍රාප්තියානු වෙති' නො කියැවුණු
 වේ ද?
 ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
 ස. අනු: 'රූපරාගය රූපවාදානුප්‍රාප්තියානු වෙති' නො
 කියැවුණු වේ ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

6. ස. ප්‍ර: අරූපරාගය අරූපවාදානුප්‍රාප්තියානු වේ ද?
 ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
 ස. අනු: 'අරූපරාගය අරූපවාදානුප්‍රාප්තියානු වෙති' නො
 කියැවුණු වේ ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- 7 ස. ප්‍ර: අරූපරාගය අරූපවාදානුප්‍රාප්තියානු වේ ද?
 ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
 ස. අනු: සමාපතෙතසිය උපපතෙතසිය දිව්‍යවිමලසුඛවිහාර
 සිත සමාපතෙතසිය සිත හා සමග උපපතෙත-
 සිය සිත හා සමග දිව්‍යවිමලසුඛවිහාර සිත හා
 සමග සහගත සහජාත සංඝාත සම්ප්‍රසන්න
 එකොත්සාද එකතිරොධ එකවිකල්ප එකාලමිත
 වේ ද?
 ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
 ස. අනු: සමාපතෙතසිය නො වූ උපපතෙතසිය නො වූ
 දිව්‍යවිමල සුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපතෙතසිය
 නො වූ සිත හා සමග ... එකවිකල්ප
 එකාලමිත වේ ද?
 ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.

- ස. ථ: හඤ්චි න සමාපතෙතසියො න උපපතෙතසියො
න දිව්ඨමමසුඛවිභාරො න සමාපතෙතසියෙන
විතෙතන න උපපතෙතසියෙන විතෙතන න
දිව්ඨමමසුඛවිභාරෙන විතෙතන සහගතො
සහජානො සංඤ්ඤො සම්පසුතො ඵකුප්පාදො
ඵකතිරොධො ඵකවිඤ්ඤො ඵකාරම්මණො,
- ස. පා: නො ව වන රෙ වතතබ්බි “අරූපරාගො අරූප-
ඛාත්මක පරිඥාපඤ්ඤාති.
8. ස. පු: අරූපරාගො අරූපඛාත්මකපරිඥාපඤ්ඤාති
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: සඤ්ඤාගො සඤ්ඤාත්මක පරිඥාපඤ්ඤාති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
9. ස. පු: අරූපරාගො අරූපඛාත්මකපරිඥාපඤ්ඤාති.
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: ගතිරාගො -පෙ- රහරාගො -පෙ- ඵොඨබ්බි-
රාගො ඵොඨබ්බිඛාත්මක පරිඥාපඤ්ඤාති
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
10. ස. පු: සඤ්ඤාගො න වතතබ්බි සඤ්ඤාත්මකපරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: අරූපරාගො න වතතබ්බි අරූපඛාත්මකපරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
11. ස. පු: ගතිරාගො -පෙ- රහරාගො -පෙ- ඵොඨබ්බි-
රාගො න වතතබ්බි ඵොඨබ්බිඛාත්මකපරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: අරූපරාගො න වතතබ්බි අරූපඛාත්මක පරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-

- ස. ස්: ඉදින් සමීපනෙතසිය නො වූ උපපනෙතසිය නො වූ දිව්‍යබම්බසුඛභාර නො වූ සිත සමීපනෙතසිය නො වූ සිත හා සමග උපපනෙතසිය නො වූ සිත හා සමග දිව්‍යබම්බසුඛභාර නො වූ සිත හා සමග සහගත සහරාත සංසාරව සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්තාද එකතිරොධි එකවිඤ්ඤා එකාලම්භින වේ නම්,
- ස. පා: හවත, 'අරූපරාගය අරූපබාහුපයනීපනන වේනි' නො කියැවුණු මි. යැ.
8. ස. ප්‍ර: අරූපරාගය අරූපබාහුපයනීපනන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ගඤ්ඤරාගය ගඤ්ඤබාහුපයනීපනන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: අරූපරාගය අරූපබාහුපයනීපනන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ගඤ්ඤරාගය ... රසරාගය ... සප්තවේදිකරාගය සප්තවේදිකබාහු පයනීපනන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: "ගඤ්ඤරාගය ගඤ්ඤබාහුපයනීපනන වේනි" නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අරූපරාගය 'අරූපබාහුපයනීපනන වේනි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: 'ගඤ්ඤරාගය ... රසරාගය ... සප්තවේදිකරාගය සප්තවේදිකබාහු පයනීපනන වේනි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: අරූපරාගය අරූපබාහුපයනීපනන වේනි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

කථාච්ඡිත්තකරණං රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරියාපනො
අරූපරාගො අරූපධ්‍යාතුපරියාපනොති කථා- [16. 10]

12. ප පු: හ චිත්තබ්බං රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරියා-
පනො, අරූපරාගො අරූපධ්‍යාතුපරියා-
පනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: නනු කාමීරාගො කාමධ්‍යාතුපරියාපනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. ධ: හඤ්චි කාමරාගො කාමධ්‍යාතුපරියාපනො,

ප පා: පොත චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "රූපරාගො රූපධ්‍යා-
තුපරියාපනො, අරූපරාගො අරූපධ්‍යාතුපරියා-
පනො'ති.

රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරියාපනො
අරූපරාගො අරූපධ්‍යාතුපරියාපනොති කථා
තිට්ඨිතං.

සංසුඝගමි වග්ගො තිට්ඨිතො.

නසා උද්භවං:

"විෂ්ඨතිත්තයො චිත්තපග්ගො

සුඛානුපපද්ධං අසිගග්ගමිනසිකාරො

රූපං හෙතු රූපං හගෙතුකං

රූපං භුග්ගමපි, අකුග්ගමපි

රූපං මිපානො අසී රූපං

රූපාච්චරං, අසී රූපං අරූපාච්චරං

සබ්බෙ කිලෙසා කාමධ්‍යාතු පරියාපනො'ති.

12. ප. පු: 'රූපරාගෙ රූපධාතූපයඝාපනන ය, අරූප-
රාගෙ අරූපධාතූ පයඝාපනන ය'යි නො
කියැහුතු වේද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ ය.
- ප. අනු: කාමරාගෙ කම්මාතූ පයඝාපනන නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ ය.
- ප. ථ: ඉදින් කාමරාගෙ කාමධාතූපයඝාපනන වී නම්,
භවන, එකරුණින් 'රූපරාගෙ රූපධාතූපයඝා-
පනන ය, අරූපරාගෙ අරූපධාතූපයඝාපනන
ය'යි කියැහුතු මි ය.

රූපරාගො රූපධාතූපරිසාපනො
අරූපරාගො අරූපධාතූපරිසාපනොති
කපා නිමි.

සොළොස්වන වග නිමි

එහි උද්දායන:

විත්තනිත්තකපා ය, විත්තපත්ත කපා ය, දුඛානුපදන කපා ය,
අධිගස්සමනසිකාර කපා ය, රූපංභෙත්ති කපා ය, රූපං සභෙත්තිකත්ති
කපා ය, රූපං භූතලාභුසලත්ති කපා ය, රූපං මිපාකොති කපා ය, රූපං
රූපාච්චර අරූපාච්චරත්ති කපා ය, රූපරාගො රූපධාතූපරිසාපනො
අරූපරාගො අරූපධාතූ පරිසාපනොති කපා යි.

සත්තකරසමො වගෙහා.

17. 1.

අපඪි අරහතො පුඤ්ඤපචයොති කථා.

1. ස. පු: අපඪි අරහතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: අපඪි අරහතො අපුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
2. ස. පු: නපඪි අරහතො අපුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: නපඪි අරහතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
3. ස. පු: අපඪි අරහතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: අරහා පුඤ්ඤතිසංඛාරං අභිසංඛාරොති, ආනෙ-
 ඤ්ඤාතිසංඛාරං අභිසංඛාරොති, ගතිසංවත්තතිකං.
 කම්මං කරොති, භවසංවත්තතිකා¹ කම්මං
 කරොති, ඉක්ඛාරියසංවත්තතිකං කම්මං කරොති,
 ආධිපච්චි² සංවත්තතිකා කම්මං කරොති, මහා-
 භොගසංවත්තතිකං කම්මං කරොති, මහාපට්ඨාර-
 සංවත්තතිකං කම්මං කරොති, දෙවසොභග්ග-
 සංවත්තතිකං කම්මං කරොති, මුහුසාසොභග්ග-
 සංවත්තතිකං කම්මං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
4. ස. පු: අපඪි අරහතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: අරහා ආවිනාතිති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
 ස. අනු: අරහා අපචිනාති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -

1. සංමිත්තතිකං - මජ්ඣිම, කෘ. 1.

2. අධිපච්චි - චුළුසු.

සත්තරසමො ව්‍යභගා

17. 1.

අත් අරහතො පුඤ්ඤපච්ඡයාති කපා.

[රහතුන්ගේ දහසංවිහංග වෙහිඨවශ්‍යතාදී කම් දහ ‘රහත්භව පුණ්‍යාපචය ඇතැ’යි වරදවා ගෙන අභිකතිකාය වාසින් සෙසින් ලබා ගත්තවුන්ගේ මිඳු බිඳුනට ‘අත් අරහතො පුඤ්ඤපච්ඡයාති’ කපා එයි.]

1. ස. පු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය (කුසල් රැස්වීමෙන්) ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්භව අපුණ්‍යාපචය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: රහත්භව අපුණ්‍යාපචය නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහතුන් වහන්සේ. පුණ්‍යානිසංසකාර කෙරෙත් ද? ආනෙඤ්ජාතිසංසකාර කෙරෙත් ද, ගතිසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, භවසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, ඵෙඤ්ජානිසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, ආධිපත්‍යසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, මහා-භොගසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, මහාපරිවාර-සංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, දිව්‍යසොහොයා-සංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, මිත්‍රසායොහොයා-සංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත් ආචිතත (රැස් කිරීම) කෙරේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: රහත් අපචිතත (රැස් නො කිරීම) කෙරේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: අරහං පජ්ඣති - පෙ - අරහං උපාදියති - පෙ - අරහං විසිනෙති - පෙ - අරහං උසසිනෙති - පෙ - අරහං විබුපෙති - පෙ - අරහං සක්ඛපෙති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ පෙ -
- ස. අනු: නනු අරහං නෙවාචිනාති න අපචිනාති, අපචිතිනාති නෙව.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ධ: හඤ්චි අරහං නෙවාචිනාති නාපචිනාති, අපචිතිනාති නෙව.
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ “අපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො”ති.
- ස. අනු: නනු අරහං නෙව පජ්ඣති, න උපාදියති, පජ්ඣතිනාති නෙව විසිනෙති, න උසසිනෙති, විසිනෙතිනාති නෙව. නෙව විබුපෙති, න සක්ඛපෙති, විබුපෙතිනාති නෙව.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ධ: හඤ්චි අරහං නෙව විබුපෙති, න සක්ඛපෙති, විබුපෙතිනාති නෙව.
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ “අපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො”ති.
8. ප. පු: නපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයොති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: අරහං දුතං දදෙය්‍යාති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ධ: හඤ්චි අරහං දුතං දදෙය්‍යාති,
- ප. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ “නපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො”ති.
- ප. අනු: අරහං චිචරං දදෙය්‍යාති - පෙ - පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍යාති - පෙ - සෙතාසතං දදෙය්‍යාති - පෙ - ගිලානපච්චයං ගෙසස්සපජ්ජකායං දදෙය්‍යාති - පෙ - බාදනිකං දදෙය්‍යාති - පෙ - ගොජ්ඣයං දදෙය්‍යාති - පෙ - චේතියං වජ්ඣෙය්‍යාති - පෙ - චේතියෙ මාරුං ආරොපෙය්‍යාති - පෙ - ගඤ්ඤං ආරොපෙය්‍යාති - පෙ - විලෙපනං ආරොපෙය්‍යාති - පෙ - චේතියං අභිදකම්මං කරෙය්‍යාති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ධ: හඤ්චි අරහං චේතියං අභිදකම්මං කරෙය්‍යාති,
- ප. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ “නපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො”ති
- අපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයොති කථා නිවසිතා.

- ක. අනු: රහත් ප්‍රභාණ කෙරේ ද? .. රහත් උපාදන කෙරේ ද? .. රහත් (මාන විසිත්) අවකම් කෙරේ ද? ... රහත් උත්තම් කෙරේ ද? .. රහත් (කෙලකාත්ති) නිවත්තේ වේ ද? ... රහත් (කෙලකාත්ති) දල්වත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ක. අනු: රහත් ආවිතන නො කරනුයේ අපවිතන නො කරනුයේ අපවිතන කොට සිටියේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ක. ඔ: ඉදින් රහත් ආවිතන නො කරනුයේ අපවිතන නො කරනුයේ අපවිතන කොට සිටියේ වී නම්,
- ක. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
- ක. අනු: රහත් ප්‍රභාණ නො කරනුයේ, උපාදන නො කරනුයේ, ප්‍රභාණ කොට සිටියේ, අවකම් නො කරනුයේ, උත්තම් නො කරනුයේ, අවකම් (මානප්‍රභාණ) කොට සිටියේ, (කෙලකාත්ති) නො නිවනුයේ නො දල්වනුයේ, නිවා සිටියේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ක. ඔ: ඉදින් රහත් (කෙලකාත්ති) නො නිවා නම්, නො දල්වා නම්, නිවා සිටියේ වී නම්,
- ක. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
- 8 ප. පු: රහත්භට පුණ්ණාපච්ච නාද්ද?
- ක. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් දත් දෙත්තේ වේ ද?
- ක. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් රහත් දත් දෙත්තේ වී නම්,
- ප. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
- ප. අනු: රහත් සිවුරු දෙත්තේ වේ ද? පිඬුවා දෙත්තේ වේ ද? තෙතසුත් දෙත්තේ වේ ද? .. භිලත්පස භෙහෙත් පිරිකර දෙත්තේ වේ ද? .. බාදා දෙත්තේ වේ ද? .. හොජ්ජ දෙත්තේ වේ ද? පාත් දෙත්තේ වේ ද? ... සැ වදනේ වේ ද? ... සැයෙහි මල් නත- නුයේ වේ ද? සුවද නතනුයේ වේ ද? .. විලෙවුත් නතනුයේ වේ ද? .. සැ පදකුණු කරනුයේ වේ ද?
- ක. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් රහත් සැය පදකුණු කරනුයේ වී නම්,
- ප. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුතු මැ යැ.

අප්පි අරහතො පුඤ්ඤපච්චයොති කථා යිමි.

17. 2.

නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති කථා.

1. ස. පු: නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නන්දී අරහන්තසාතකො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: යො අරහන්තං ජිවිතා වොරොපෙති, සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති, අසති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති.
 ස. ස: හඤ්චී සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති,
 ස. පා: නො ව චත රෙ චත්තබ්බෙ “නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති”.
 ස. අනු: අසති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති, නන්දී අරහන්තසාතකො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අරතො කායෙ මිසං න කමෙය්‍ය, සත්ථං න කමෙය්‍ය, අහං¹ න කමෙය්‍යාති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

1 අහං-මජ්ඣං,

17. 2.

නවී අරභයෝ අකාලමවුනි කථා.

[“නාහං භික්ඛව සංඝමුතතිකානං කමිතං කතානං උපවිතානං විපාකං අපට්ඨාංවෙදියාං ඔත්තියාං වදාමි. මහණෙනි, කළ රැස් කළ සංඝමුතතික කමිත්තේ විපාක නො වද විභවානුභාවය මම නො කියමි”යි වදාළ සුත්තාචාර්ය භූතවර්ණන් ගෙන රහත්වු නම් හැම කමිවිපාක වදාළ මැ පිරිනිව්ණය ලබනි. එසින් රහත්වු අකල්මරණ නැතැයි රාජගිරික සිද්ධාර්ථක නිකායවාසීන් සෙසින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනට “නවී අරභයෝ අකාලමවුනි කථා” එයි.]

1. ස. පු: රහත්වු අකල්මරණ නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අරභනාසාතක නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ. ...
2. ස. පු: රහත්වු අකල්මරණ නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: යමෙක් රහතුන් වහන්සේ දිව්‍යෙන් ගලවනුයේ වේ නම්, ජිවිතය ඇති කල්හි ජිවිතශේෂය ඇති කල්හි දිව්‍යෙන් ගලවනු වේ ද? ජිවිතය නැති කල්හි ජිවිතශේෂය නැති කල්හි දිව්‍යෙන් ගලවනු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: ජිවිතය ඇති කල්හි ජිවිතශේෂය ඇති කල්හි දිව්‍යෙන් ගලවනුයේ වෙයි.
- ස. ථ: ඉදින් ජිවිතය ඇති කල්හි ජිවිතශේෂය ඇති කල්හි දිව්‍යෙන් ගලවනුයේ වී නම්,
- ස. පා: හවත, ‘රහත්වු අකල්මරණ නැතැයි’ නො කියායුතු මැ යැ.
- ස. අනු: ජිවිතය ජිවිතාච්ඡේදය නැති කල්හි දිව්‍යෙන් ගලවනුයේ වේ ද? අරභනාසාතක නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු මැ යැ. ...
3. ස. පු: රහත්වු අකල්මරණ නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහතුන්ගේ කයෙහි විෂ නො වදනේ ද? යහනු නො වදනේ ද? ගිහි නො වදනේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ. ...

- ක. අනු: නනු අරහතො කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අහංගිං කමෙය්‍යාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ක. ඔ: හඤ්චි අරහතො කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අහංගිං කමෙය්‍ය,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ “නපි අරහතො අකාලමච්චු”ති
4. ක. පු: අරහතො කායෙ විසං හ කමෙය්‍ය, සන්ධං හ කමෙය්‍ය, අහංගිං හ කමෙය්‍යාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ක. අනු: නපි අරහන්තසංගහො’ති.
- ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: අපි අරහතො අකාලමච්චු’ති.
- ක. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු චුත්තං සහවතං “සාහං භික්ඛවෙ, සඤ්චිතතිකාහං කම්මාහං කතාහං උපවිතාහං අපප්පිසංවෙදිත්වා¹. ඔත්තංගාමං වදාමි, තඤ්ච ඛො දිට්ඨං වා ඛමෙම² උපපජ්ජේ වා³ අපරෙ වා පටියාගෙ’ ති⁴. අත්ථව සුත්තන්තොති.
- ක. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි “නපි අරහතො අකාලමච්චු”ති.

නපි අරහතො අකාලමච්චුති කපා නිවසිතා.

1 අපප්පිසංවෙදිත්වා - අ. හි.

2 දිට්ඨං වා ඛමෙම - සිඤ්ඤා, ජෙතං, භ්‍යා, PTS

3 උපපජ්ජේ වා - ජෙතං උපපජ්ජේ වා - PTS

4 අසංකප්පිතං - කර්මකාංගවිකල්ප

- ක. අනු: රහතුන්ගේ කයෙහි මිභ වදනේ යහනු වදනේ
හිනි වදනේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. ඔ: ඉදින් රහතුන්ගේ කයෙහි මිභ වදනේ යහනු
වදනේ හිනි වදනේ වී නම්,
- ක. පා: හවත, රහත්භව අකල්මරණ නැතැ'යි නො
කියැයුතු මැ යැ.
4. ක. පු: රහතුන්ගේ කයෙහි මිභ නො වදනේ ද? යහනු
නො වදනේ ද? හිනි නො වදනේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: අරභනකසංකත නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ප. පු: රහත්භව අකල්මරණ ඇද්ද?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: සාග්‍යවතුන් මහත්තේ විසින් වදාරනලද මැ කු:
“මිභණෙනි, කරනලද රැස් කරනලද සඤ්චිකතික
කමියන්ගේ විපාක නො වද මිභනාත්තභාවය මම
නො කියමි. එ ද දුභවධිමයෙහි හෝ උපපද්‍යයෙහි
හෝ අපරපයායෙහි හෝ වේ” යයි වදනු
සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ මැ කු?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුහිත් ‘රහත්භව අකල්මරණ නැත.

නවී අරභයෝ අකාලමවුනි කපා ගිමි.

17. 3.

සබ්බමිදං කම්මතොති කථා.

1. ස. පු: සබ්බමිදං,¹ කම්මතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: කම්මමපි කම්මතොති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සබ්බමිදං කම්මතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: සබ්බමිදං පුබ්බෙකතභෙතුති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: සබ්බමිදං,¹ කම්මතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: සබ්බමිදං කම්මපිපාකතොති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සබ්බමිදං,¹ කම්මපිපාකතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: කම්මපිපාකෙන පාණං භහෙය්‍යාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. පු: පාණාතිපාතො සඵලොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: කම්මපිපාකො සඵලොති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ -
 ස. පු: කම්මපිපාකො අඵලොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: පාණාතිපාතො අඵලො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ.

17. 3.

සබ්බමිදං කම්මතොති කථා.

[“කම්මුතා චතතති ලොකො - ලොකො කම් හෙතුච්ඡන් වැටෙයි” යන සුත්‍ර නියා මෙ හැම කම්චචි කෙලකච්චි විපාකච්චි කම් හෙසින් මැ වේ’ යයි රාජගිරික සිද්ධාර්ථික නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගන්තවුන්ගේ වාද විද්‍රව ‘සබ්බමිදං කම්මතොති කථා’ එසි.]

1. ස. පු: මෙ හැම කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කම්යත් කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
2. ස. පු: මෙ හැම කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මෙ හැම පුඵකාතහෙතුයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
3. ස. පු: මෙ හැම කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මෙ හැම කම්විපාකයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
4. ස. පු: මෙ හැම කම්විපාක හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කම්විපාකයෙන් ප්‍රාණඝාත කරන්නේවේ ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. පු: ප්‍රාණඝාතය සඵල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කම්විපාක සඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. පු: කම්විපාක අඵල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රාණඝාත අඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නොකියැහුණු යැ ...

6. ස. පුච්ඡා:

කම්මපිපාකොදාදිකං ආදියෙය්‍ය -පෙ- මුසා
හණෙය්‍ය -පෙ- පිසුකං හණෙය්‍ය -පෙ- ඵරුසං
හණෙය්‍ය -පෙ- සම්මං පලපෙය්‍ය¹ -පෙ- සක්ඛිං
ථිකෙදෙය්‍ය -පෙ- නිලොපං හරෙය්‍ය -පෙ-
ඵකාගාරිකං කරෙය්‍ය -පෙ- පරිපණේ
තිවෙධිය -පෙ- පරදුරං ගවේස්ස -පෙ- භාමි-
ඝාතකං² කරෙය්‍ය -පෙ- නිගමිඝාතකං³ කරෙය්‍ය
-පෙ- කම්මපිපාකොදාදිකං දුතං දදෙය්‍ය -පෙ-
චිවරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය -පෙ-
සෙතාසතං දදෙය්‍ය -පෙ- භිලානපච්චය ගෙසඤ්ජ
පරිකාරං දදෙය්‍යාති

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

භිලානපච්චයගෙසඤ්ජපරිකාරො සථලොති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

කම්මපිපාකො සථලොති.

ප. භට්ඨි.

හ භෙවං චත්තබ්බං -පෙ-

8. ස. පු:

කම්මපිපාකො අථලොති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

භිලානපච්චයගෙසඤ්ජපරිකාරො අථලොති.

ප. පට්ඨි:

හ භෙවං චත්තබ්බං -පෙ-

9. ප. පු:

හ චත්තබ්බං 'සබ්බමිදං කම්මකො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

තනු වුත්තං හගවතා:

“කම්මිතා වත්තති ලොකො
කම්මිතා වත්තති පජා,
කම්මතිබ්බතා සත්තා:
රථස්සාද්ධිව යාගතො.෧
කම්මිතා නිත්තිං ලහතෙ පසංසං
කම්මිතා ජාතිං ච වධං ච බ්බතා,
තං කම්මිතානාකරණං විදුතා
කම්මා වදෙ තප්පි කම්මන්ති ලොකොති”ති.෨
අනෙවි සුත්තකොති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. පා:

තෙන හි “සබ්බමිදං කම්මකො”ති.

සබ්බමිදං කම්මකොති කථා නිව්ඤ්ඤා.

1. සම්මපපලපෙය්‍ය - PTS 2. ගාමිඝාතං - PTS. 3. නිගමිඝාතං - PTS.
෪. ජෙතිමිතිකාය, සුත්තනිපාත - වාසෙඨසුත්තං.

6. ස. ප්‍ර: කම්මිපාක හෙයින් අසිතාදන් කරන්නේ වේ ද ?
 මුසවා බණන්නේ වේ ද? ... පෙහෙසුන්බස්
 බණන්නේ වේ ද? පරොස්බස් බණන්නේ වේ ද?...
 පලස්බස් බණන්නේ වේ ද? ... ගෘහසතී තිදුනේ
 වේ ද? ... ගම් වොලොගන්නේ වේ ද? ... එකා-
 ගාරික කම් කරන්නේ වේ ද? ...කඩපලාසොරකම්
 කරන්නේ වේ ද? ... විරමුසොරකම් කරන්නේ
 වේ ද? ... ගම් නසනුයේ වේ ද? ... තියම්ගම්
 නසනුයේ වේ ද? ... කම්මිපාක හෙයින් දන්
 දෙන්නේ වේ ද? ... සිවුරු දෙන්නේ වේ ද? ...
 පිඹුවා දෙන්නේ වේ ද? ... සෙනසුන් දෙන්නේ
 වේ ද? හිරුත්පස බෙහෙසත් පිරිකර දෙන්නේ
 වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හිරුත්පසබෙහෙත්පිරිකර (දිම්) සඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මිපාක සඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො: කියැහුතු යැ ...

8. ස. ප්‍ර: කම්මිපාක අඵල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හිරුත්පසබෙහෙත්පිරිකර අඵල වේ ද?

ප. ප්‍ර: එසේ නො: කියැහුතු යැ ...

9. ප. ප්‍ර: 'මේ හැම කම් හෙයින් වෙනි' නො: කියැහුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මා නු:

“ලොකය කම් හෙතුමින් පවති, පුජාව කම්
 හෙතුමින් පවති. යත්තා ච්චි රථයාගේ අකුර
 සෙයින් සතනියෝ කම්මිබ්බකින කොට ඇත.

කම් හෙතුමින් කීර්තිප්‍රසංසා ලබයි. කම්
 හෙතුමින් ධනභාති ද වඩබ්බකින ද වෙයි. ඒ
 කම්මානාතිය දූත කුමක් හෙයින් ලොකයා
 ‘කම්ම නැතැ’යි කියන්නේ වේද?”යි වදළ
 සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ මා නු.

ස. පටි: එසේ යැ.

ප. ප්‍ර: එ කරුණින් ‘මේ හැම කම් හෙතුමින් වේ.’

සබ්බමිදං කම්මිතොති කථා යිමි.

17. 4

ඉන්ද්‍රියබද්ධිකථා .

1. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබද්ධියෙදෙව දුක්ඛතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධියෙදෙව අනිච්චං සංඛතං පටිච්ච-
සමුප්පාදනං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරොධධම්මං විපරිතාමධම්මතා.
- ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු අනින්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං පටිච්ච-
සමුප්පාදනං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරොධධම්මං විපරිතාමධම්මතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි අනින්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං පටිච්ච-
සමුප්පාදනං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරොධධම්මං විපරිතාමධම්මං,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ: “ඉන්ද්‍රියබද්ධියෙදෙව
දුක්ඛ”තා.
2. ස. ප්‍ර: අනින්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං පටිච්චසමුප්පාදනං
ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං තිරොධධම්මං
විපරිතාමධම්මං, තඤ්ච හ දුක්ඛතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං -පෙ- විපරිතාමධම්මං
තඤ්ච හ දුක්ඛතා.
- ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. 4.

ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා

[‘දූෂිත ඉන්ද්‍රියබද්ධ යැ අතින්ද්‍රියබද්ධයැයි. දව්වෙයි. ඉන්ද්‍රියබද්ධය දුකට වස්තු බැවින් දූෂිත වෙයි. අතින්ද්‍රියබද්ධය උදයමායප්‍රතිපිඩනාපී-
යෙන් ‘යමෙක් අතිතා වි නම් ඒ දුකැයි’ සංකෘතිය බැවින් දූෂිත වෙයි. මේ
වෙනස නො ගෙන ‘යම් දූෂිතස්ත්‍රයේ පරිඤ්ඤා පිණිස භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්යා වාස කරන්නේ නම්, ඒ ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ
දූෂිත වෙයි. අනෙකක් දූෂිත නො වේ’ යයි ගෙනුවාදින් යෙයින් ලබ්ධි
යන්ත්‍රයන්ගේ වාද විද්‍යාව ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දූෂිත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ අතිතා සංසාරානු ප්‍රතිතා-
සම්මතපත්ත වේ ද? ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අතින්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාරානු ප්‍රතිතා-
සම්මතපත්ත නො? ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් අතින්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාරානු ප්‍රතිතා-
සම්මතපත්ත වී නම්, ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ වී නම්,
- ස. පා: භවත, ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දූෂිත වේ’ නො
කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. ප්‍ර: අතින්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාරානු ප්‍රතිතා-
සම්මතපත්ත වේ ද? ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ වේ ද? එ ද දූෂිත නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාරානු ... විපරිණාම-
භාවික ඇත්තේ වේද? එ ද දූෂිත නො වන්නේ
වේද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මං අනිච්චං සංඛිතං -පෙ-විපරිනාමවම්මං,
තඤ්ඤා දුක්ඛතභි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ස. අනු: අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං අනිච්චං සංඛිතං -පෙ- විපරිනාම-
වම්මං, තඤ්ඤා දුක්ඛතභි.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදාදි දුක්ඛතභි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ස. අනු: නහු “යදනිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා,
අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං අනිච්චතභි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා..

ස. ධ: හඤ්ඤා “යදනිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා,
අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං අනිච්චං,

ස. පා: ගො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදාදි
දුක්ඛතභි.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදාදි දුක්ඛතභි.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. අනු: යපා ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මස්ස දුක්ඛස්ස පටිඤ්ඤාය භගවති
බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති, එවම්මං අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මස්ස
දුක්ඛස්ස පටිඤ්ඤාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති*ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. අනු: යපා ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මං දුක්ඛං පටිඤ්ඤාතං න පුන
උප්පජ්ජති, එවම්මං අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං දුක්ඛං
පටිඤ්ඤාතං න පුන උප්පජ්ජති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: ගෙන හි “ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදාදි දුක්ඛං”තභි.

ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මකපා නිවසිතා.

3. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්ම අනිත්‍ය සංඝකාත ... විපරිණාම-
සාමාන්‍ය ඇත්තේ වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනිත්‍යබ්‍රහ්ම අනිත්‍ය සංඝකාත ... විපරිණාම-
සාමාන්‍ය ඇත්තේ වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්ම මැ දුඃඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් “යමෙක් අනිත්‍ය
වේ නම් ඒ දුකැ”යි වදාළ පරිදි අනිත්‍යබ්‍රහ්ම
අනිත්‍ය නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් “යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුකැ”යි
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ පරිදි අනිත්‍ය-
බ්‍රහ්ම අනිත්‍ය වී නම්,
- ස. පා: භවත, ‘ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්ම මැ දුකැ’යි නො කියැවුණු
මැ යැ.
5. ප. ප්‍ර: ‘ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්ම මැ දුකැ’යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: යමෙක් ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මයාගේ පරිඤ්ඤා පිණිස
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍යව්‍යාස
කරන්නේ වේ ද, එපරිදි මැ අනිත්‍යබ්‍රහ්ම
දුඃඛයාගේ පරිඤ්ඤා පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍යව්‍යාස කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අනු: යමෙක් ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මයා පරිඤ්ඤා කරනලද්දේ
වචාලා නුපදනේ වේ ද, එපරිදි මැ අනිත්‍යබ්‍රහ්ම-
දුඃඛයා පරිඤ්ඤා කරනලද්දේ වචාලා නුපදනේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් ‘ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්ම මැ’ දුඃඛ වෙයි.

ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්ම කථා නිමි.

17. 5.

ධර්මපඨාං අරියමග්ගනිකි කථා.

1. ස. පු: ධර්මපඨාං අරියමග්ගං අවිසේසං සංඛාරං දුක්ඛා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: දුක්ඛසමුදයොපි දුක්ඛා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තඛේඛ -පෙ-
2. ස. පු: දුක්ඛසමුදයොපි දුක්ඛා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: තිණේව අරියසම්මානි'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තඛේඛ -පෙ-
3. ස. පු: තිණේව අරියසම්මානිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: හත්ත චත්තාරි අරියසම්මානි චුත්තානි ගගමතා: "දුක්ඛං දුක්ඛසමුදයො දුක්ඛතිරොධො දුක්ඛ-තිරොධගාමිනි පටිපදා"ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. ධ: ගඤ්චි චත්තාරි අරියසම්මානි චුත්තානි ගගමතා: දුක්ඛං දුක්ඛසමුදයො දුක්ඛතිරොධො දුක්ඛ-තිරොධගාමිනි පටිපදා,
 ස. පා: හො ච චත රෙ චත්තඛේඛ: "තිණේව අරිය-සම්මානි'ති.
4. ස. පු: දුක්ඛසමුදයො'පි දුක්ඛා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. පු: කෙතථෙඨිතාති.
 ප. පි: අනිච්චිතෙඨිතාති.
 ස. අනු: අරියමග්ගො අනිච්චි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: අරියමග්ගො දුක්ඛා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තඛේඛ -පෙ-

17. 5.

එපෙනි: අරියමග්ගනි කථා.

[‘ආයාමිභිස දුඛනිරෝධාමනිප්‍රතිපදා යැයි කියනලද හෙයින් ආයාමිභිස නම අවශ්‍යෙහි සංඝකාරයෝ දුඛයන්’යි හෙතුවාදින් හෙයින් උඛධ ගන්වවුන්ගේ වාද සිදුනව ‘එපෙනි: අරියමග්ගනි කථා’ එයි.]

1. ස. පු: ආයාමිභිස නම අවශ්‍යෙහි සංඝකාරයෝ දුඛ වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුඛසමුදයන් දුඛ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
2. ස. පු: දුඛසමුදයන් දුඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආයාමිභිසයෝ නිදෙහෙක් මැ වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ. ...
3. ස. පු: ආයාමිභිසයෝ නිදෙහෙක් මැ වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසින් “දුඛ යැ දුඛසමුදය යැ දුඛනිරෝධ යැ දුඛනිරෝධාමනිප්‍රතිපදා යැ”යි සතර සත්‍ය කෙතෙක් වදාරන ලද්දහු නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. එ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසින් “දුඛ යැ දුඛසමුදය යැ දුඛනිරෝධ යැ දුඛනිරෝධාමනිප්‍රතිපදා යැ”යි සතර සත්‍ය කෙතෙක් මැ වදාරන ලද වෙත් නම්,
- ස. පා: හවිත, ‘ආයාමිභිසයෝ නිදෙහෙක් මැ වෙත්’ නො කියැහුනු මැ යැ.
4. ස. පු: දුඛසමුදයන් දුඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පු: කවර අරුතින් වේ ද?
- ප. මි: අනිත්‍යාථිතෙත් වෙයි.
- ස. අනු: ආයාමිභිස අනිත්‍ය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආයාමිභිස දුඛ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...

5. ස. පු: අරියමග්ගො අනිච්චො, සො ච න දුක්ඛොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
 ස. අනු: දුක්ඛසමුදයො අනිච්චො, සො ච න දුක්ඛොති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: දුක්ඛසමුදයො අනිච්චො, සො ච දුක්ඛො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරියමග්ගො අනිච්චො, සො ච දුක්ඛො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං ධර්මපෙඨාං අරියමග්ගං අවසෙසා
 සංඛාරා දුක්ඛො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: නනු සා දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදාති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. ඤ: හඤ්චි සා දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා,
 ප. පා: තෙන චත රෙ වත්තබ්බෙ: "ධර්මපෙඨාං අරියමග්ගං
 අවසෙසා සංඛාරා දුක්ඛො"ති

ධර්මපෙඨාං අරියමග්ගානති කථාං නිවසිතං.

5. ස. පු ආයතීමාගීය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ නො වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: දුඃඛසමුදය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ නො වේ ද?
 ප. පටි. එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: දුඃඛසමුදය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: ආයතීමාගීය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ප. පු: ‘ආයතීමාගීය තඹා අවශෙෂ සංඝකාරයෝ
 දුඃඛයහ’යි නො කියැවුණු වේ ද?’
 ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. අනු: එ දුඃඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපදා නො?
 ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. ය: ඉදින් එ දුඃඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපදා වූ නම්,
 ප. පා: හවත, එකරුණින් ‘ආයතීමාගීය තඹා අවශෙෂ
 සංඝකාරයෝ දුඃඛයහ’යි කියැවුණු මැ යැ.

එපෙළා අරියමග්ගනති කථා නිමි.

17. 6.

න වතතබ්බං සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාතිති කථා.

1. ස. පු: න වතතබ්බං සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාතිති.¹
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 - ස. අනු: නනු සමෙකා ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාපිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්සා'ති.
 - ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 - ප. ථ: හඤ්චි සමෙකා ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාපිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්සා,
 - ප. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ: 'සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාතිති'.
2. ස. පු: න වතතබ්බං 'සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති'ති.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 - ස. අනු: නනු වතතා:රො පුරිසසුභො අට්ඨපුරිසපුඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යො වුතතා හගවතා.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 - ස. ථ: හඤ්චි වතතා:රො පුරිසසුභො අට්ඨපුරිසපුඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යො වුතතා හගවතා.
 - ස. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ: "සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති"ති¹.
3. ස. පු: න වතතබ්බං 'සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති'ති.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 - ස. අනු: නනු අපචි කෙචි සමික්ඛස්ස දුතං දෙතති.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 - ස. ථ: හඤ්චි අපචි කෙචි සමික්ඛස්ස දකඛිණං දෙතති,
 - ස. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ: "සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති"ති.

17. 6.

න ව්‍යාකරණ සංකීර්ණ දක්ෂිණ පතිගණනා කථා.

[පරමාපි මිසින් මාභිචල මා සංකි වෙයි. මාභිචලයෙන් අතර සංකි නම් කිසිවෙක් නැත. මාභිචලයේ කිසිවක් නො පිළිගනී. එහෙයින් සංකිතය දක්ෂිණාව පිළිගනී නො කියැවුණු යැයි මහා-පුරාණවාදීන් සෙයින් ලබිසි ගනුවන්ගේ මාද බිඳුනට 'න ව්‍යාකරණ සංකීර්ණ දක්ෂිණ පතිගණනා කථා' එයි.]

1. ස. පු: 'සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී' නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. අනු: සංකිතය දුර සිට ගෙනවුත් පුදනට තිසි. ආදර බහුමාන පුළුක මා පුදනට තිසි, දක්ෂිණාවට (කම්-පල අදහා දෙන දනට) තිසි, ඇදිලි බඳනට තිසි වූයේ ලොවට අනුතර පුණ්‍යසෞත්‍ර නො?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. ධ: ඉදින් සංකිතය ආනුභවයට තිසි, පානුභවයට තිසි, දක්ෂිණාවට තිසි, අක්ෂරලිකරණයට තිසි වූයේ ලොවට අනුතර පින්කෙත් වී නම්,
ස. පා: හමත, එකරුණින් 'සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී' කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. පු: 'සංකිතය දක්ෂිණාව පිළිගනී' නො කියැවුණු වේ ද,
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ මිසින් සතර පුරුෂයුග වූ අභිපුරුෂපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාරියග'යි වදාරන-ලද නො?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. ධ: ඉදින් භාෂාවකුත් වහන්සේ මිසින් 'සතර පුරුෂයුග වූ අභිපුරුෂපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාරියග'යි වදාරනලද නම්,
ස. පා: හමත, එකරුණින් සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී කියැවුණු මැ වෙයි.
3. ස. පු: 'සංකිතය දක්ෂිණාව පිළිගනී'යි නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. අනු: සංකිතයට දන්දෙන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. ධ: ඉදින් කිසි කෙනෙක් සංකිතයට දන් දෙන්නාහු ඇත් නම්,
ස. පා: හමත, එකරුණින් සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී කියැවුණු.

ස. අනු: නනු අපි කෙවි සංකීර්ණ මිවරං දෙතති -පෙ-
පිණිකපාතං දෙතති -පෙ- සංකීර්ණං
දෙතති -පෙ- සිලානපව්වංගෙසප්පපරිකාරං
දෙතති -පෙ- බාදනියං දෙතති -පෙ- හොජනියං
දෙතති -පෙ- පානියං දෙතති'ති.

ප. පරිකෘතිය: ආමන්තා:

ස. ධ. හඤ්චි අපි කෙවි සංකීර්ණ පානියං දෙතති,

ස. පා: තෙන වත රෙ ව්‍යාකෘතිය: "සංකීර්ණං දක්‍ෂිණං
පතිගණනාති"ති.

4 ස. පු. න ව්‍යාකෘතියං සංකීර්ණං පතිගණනාතිති.

ප. පරිකෘතිය: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුතං හගවතා:
"ආනුතියං¹ ජාතවෙදෙව
මහාමේඝංව මෙදිති".
සංකීර්ණං සමාධිසම්පන්නං
පතිගණනාති දක්‍ෂිණං"නති.

අනෙව මුත්තකොති.

ප. පරිකෘතිය: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි "සංකීර්ණං දක්‍ෂිණං පතිගණනාති"ති.

5. ප. පු: සංකීර්ණං දක්‍ෂිණං පතිගණනාතිති.

ස. පරිකෘතිය: ආමන්තා.

ප. අනු: මහො පතිගණනාති, එලං පතිගණනාතිති.

ස. පරි: න හෙවං ව්‍යාකෘතියං -පෙ-

න ව්‍යාකෘතියං සංකීර්ණං පතිගණනාතිති කථා නිවසිතා.

1. ආනුතියං - සිංහ, සහ. PTS.

2. මෙදිති - මජ්ඣං, සහ.

- ස. අනු: සංකීර්ණයට විවිධ දේන්තානු .. පිණිසපාත දේන්තානු ... ගතපාත දේන්තානු .. ග්‍රාහ-ප්‍රත්‍යයකෙහිපරිකාර දේන්තානු ... බාදනීය දේන්තානු ... හෝජනීය දේන්තානු ... පානීය දේන්තානු ඇත්තෝ?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් සංකීර්ණයට පැත්ත දෙන කිසි කෙනෙක් ඇත්තම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගත්තේ යයි කියැවුණු.
4. ස. ප්‍ර: 'සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගනිති'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: හාග්‍රාහවත් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො:
- “අත්තිය ආනුතිය (පිළිගන්නා) හෙයින්, පාච්ඡික මහාමෙහෙය (පිළිගන්නා) හෙයින් සමාධිසම්පන්න සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගනිති”යි
- වදළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගත්තේ වේ.
5. ස. ප්‍ර: සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගත්තේ වේ ද?
- ස. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාගීය පිළිගත්තේ වේ ද, එලය පිළිගත්තේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

න ව්‍යාකෘති සංකීර්ණ පතිගණනාති කථා නිමි.

17. 8.

නා ව්‍යාපෘතිය. සංඛ්‍යා දැක්ම. විශාලතමයින් කථා.

1. ස. ප්‍ර: හ ව්‍යවහාරික සමාජය දකින්නේ විසඳාදෙනවායි.
ප. පරිකල්පය: ආර්ථිකය.
ස. අනු: හතුව සමාජය, ආර්ථිකයෙන්, පාලනයෙන්, දකින්නේය. අනුප්‍රාප්තිකය, අනුප්‍රාප්තික ප්‍රකාශනයකි.
ස. පරිකල්පය: ආර්ථිකය.
ස. ස: හතුව සමාජය, ආර්ථිකයෙන්, -පෙ- අනුප්‍රාප්තික ප්‍රකාශනයකි.
ස. ප: තෙව ව්‍යවහාරික සමාජය “සමාජය, දකින්නේ විසඳාදෙනවායි”යි.
2. ස. ප්‍ර: හ ව්‍යවහාරික සමාජය දකින්නේ විසඳාදෙනවායි.
ප. පරිකල්පය: ආර්ථිකය.
ස. අනු: හතුව ව්‍යවහාරික ප්‍රකාශනය අනුප්‍රාප්තිකය, දකින්නේය. ව්‍යවහාරිකය, හතුවය.
ප. පරිකල්පය: ආර්ථිකය.
ස. ස: හතුව ව්‍යවහාරික ප්‍රකාශනය අනුප්‍රාප්තිකය, දකින්නේය. ව්‍යවහාරිකය, හතුවය.
ස. ප: තෙව ව්‍යවහාරික සමාජය “සමාජය, දකින්නේ විසඳාදෙනවායි”යි.
3. ස. ප්‍ර: හ ව්‍යවහාරික සමාජය දකින්නේ විසඳාදෙනවායි.
ප. පරිකල්පය: ආර්ථිකය.
ස. අනු: හතුව ව්‍යවහාරික ප්‍රකාශනය අනුප්‍රාප්තිකය, දකින්නේය. ව්‍යවහාරිකය, හතුවය.
ප. පරිකල්පය: ආර්ථිකය.
ස. ස: හතුව ව්‍යවහාරික ප්‍රකාශනය අනුප්‍රාප්තිකය, දකින්නේය. ව්‍යවහාරිකය, හතුවය.
ස. ප: තෙව ව්‍යවහාරික සමාජය “සමාජය, දකින්නේ විසඳාදෙනවායි”යි.

17. ෭.

න චතතබ්බං සංඝො දක්ඛණං විසොධෙතිති කපා.

[මාභිචල මෑ සංඝ නම් වෙයි. මාභිචලයෝ දක්ඛණං විශුද්ධ කරන්නට නො හැකි වෙති. එකරුණින් “සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි නො කියැවුණු යැ”යි වෛතුල්‍යවාදීන් සෙසින් ලබ්ධි හත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘න චතතබ්බං සංඝො දක්ඛණං විසොධෙතිති කපා’ එයි]

1. ස. පු: ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඝයා ආනුභවයට තිසි, පානුභවයට තිසි, දක්ඛණවට තිසි, ආදිලි බැඳ වදනව තිසි වූයේ ලොවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ධ: ඉදින් සංඝයා ආනුභවයට තිසි .. ලොවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ කියැවුණු මෑ යි.

2. ස. පු: ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘සතර පුරුෂසුභ වූ අමච ආයතීපුද්ගලයෝ දක්ඛණාභියහ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ධ: ඉදින් සතර පුරුෂසුභ වූ අමච ආයතීපුද්ගලයෝ දක්ඛණාභියහ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ කියැවුණු මෑ යැ.

3. ස. පු: ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: නනු අපි කෙවි සංඛේදා දනං දනා දක්ඛිණං
ආරාධෙතීති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි ‘අපි කෙවි සංඛේදා දනං දනා දක්ඛිණං
ආරාධෙතී,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බං ‘සංඛේදා දක්ඛිණං
විසොධෙතී’ති.
- ස. අනු: නනු අපි කෙවි සංඛේදා විවරං දනා -පෙ-
පිණ්ඩපාතං දනා -පෙ- සෙනාසනං දනා -පෙ-
ශිලානපච්චිතභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දනා -පෙ-
බාදනීයං දනා -පෙ- භොජනීයං දනා -පෙ-
පානීයං දනා දක්ඛිණං ආරාධෙතීති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අපි කෙවි සංඛේදා පානීයං දනා
දක්ඛිණං ආරාධෙතී,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බං: “සංඛේදා දක්ඛිණං
විසොධෙතී”ති.
4. ප. පු: සංඛේදා දක්ඛිණං විසොධෙතීති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: මග්ගො විසොධෙතී, එලං විසොධෙතීති.
- ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

න වත්තබ්බං සංඛේදා දක්ඛිණං විසොධෙතීති කථා නිවසිතා.

- ස. අනු: සහනට දන් දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් සහනට දන් දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සංකයා දක්ෂණවිභූතිය කෙරෙහි'යි කියැවුණු මැ යැ.
- ස. අනු: සහනට සිවුරු දී ... පිඬුවා දී .. කෙනෙක් දී ... ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර දී ... කැවිලි දී ... බොජුන් දී ... පැත් දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් සහනට පානිය දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සංකයා දක්ෂණ විභූතිය කෙරෙහි' කියැවුණු මැ යැ.
4. ප. පු: සංකයා දක්ෂණ විභූතිය කරන්නේ මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාගිය විභූතිය කරන්නේ මේ ද, ඵලය විභූතිය කරන්නේ මේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

න ව්‍යාකෘති සංකීර්ණ දක්ෂණ විකේතන කථා නිමි.

17. 8.

න චත්තබ්බං සංඛේකා භුඤ්ජතීති කපා.

1. ස. පු: න චත්තබ්බං 'සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති, බාදති, සායතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු අත්ථි කෙච්චි සංඝසභත්තාති කරොන්ති, උද්දෙසභත්තාති කරොන්ති, යාගුපානාති කරොන්ති'ති,
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අත්ථි කෙච්චි සංඝසභත්තාති කරොන්ති, උද්දෙසභත්තාති කරොන්ති, යාගුපානාති කරොන්ති,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති, බාදති, සායතී'ති.
2. ස. පු: න චත්තබ්බං 'සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති බාදති, සායතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු චුත්තං හගචතා "ගණභොජනං පරමපර-භොජනං අතිරිත්තභොජනං අනතිරිත්ත-භොජන"තී.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි චුත්තං හගචතා ගණභොජනං පරමපර-භොජනං අතිරිත්තභොජනං අනතිරිත්තභොජනං,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ. "සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති, බාදති, සායතී"ති.
3. ස. පු: න චත්තබ්බං 'සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති බාදති සායතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

17. 8.

න ව්‍යාකෘතිය සංකීර්ණ භූමිකාවකි කථා.

[මානිපුලයෝ මෑ සංකීර්ණ නම් වෙති. මානිපුලයෝ කිසිවක් නොවලදහි. එයින් “සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නො කියැවුණු යැ”යි වෙනම වාදනීය වෙතින් ලබන අන්තර්ගතයේ බාද විද්‍යාව ‘න ව්‍යාකෘතිය සංකීර්ණ භූමිකාවකි කථා’ එය.]

1 ස. ප්‍ර: සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන යනු නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීර්ණ කරන උදෙසා කරන සංකීර්ණ (නොපන නොපන) කරන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් සංකීර්ණ කරන උදෙසා කරන සංකීර්ණ කරන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවුන, එකරුණින් ‘සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන’ කියැවුණු මැ යි.

2. ස. ප්‍ර: ‘සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන නොපන’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීර්ණ නොපන වහන්සේ විසින්: “සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන නොපන” යනු වදනලද නො?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් සංකීර්ණ නොපන වහන්සේ විසින්: “සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන නොපන” යනු වදනලද වී නම්,

ස. පා: හවුන, එකරුණින් “සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන නොපන” කියැවුණු මැ යි.

3. ස. ප්‍ර: ‘සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන නොපන’ නො කියැවුණු ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

- ස. අනු: නනු අට්ඨපානාති වුත්තාති හගවතා: 'අම්බපානං ජම්බුපානං වොචපානං මොචපානං මධුපානං මුද්දිකපානං සාලුකපානං ථාරුසකපානනති.
- ප. පච්ඡෙදාදු: අමනතා.
- ස. ය: හඤ්චී අට්ඨපානාති වුත්තාති හගවතා: 'අම්බපානං ජම්බුපානං වොචපානං මොචපානං මධුපානං මුද්දිකපානං සාලුකපානං ථාරුසකපානං,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ 'සංඛේසා භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති'ති.
4. ප. පු: සංඛේසා භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති'ති.
- ස. පච්ඡෙදාදු: අමනතා.
- ප. අනු: මග්ගො භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති, එලං භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති'ති.
- ස. පච්: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

න චත්තබ්බෙ සංඛේසා භුඤ්ජතිති කථා නිවසිතා.

- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (සතුන් උදෙසා,) අභිපත්‍ර යැ දඹපත්‍ර යැ ඇටකෙසෙල්පත්‍ර යැ මස්කෙසෙල්පත්‍ර යැ දුම්දිරසපත්‍ර යැ මිදිරසපත්‍ර යැ උපුල්පත්‍ර යැ බොරළුදමුත්‍රපත්‍ර යැ යන අපේ-පානගේ වදාරනලද්දහු නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: (සතුන්-උදෙසා) අභිපත්‍ර යැ දඹපත්‍ර යැ ඇටකෙසෙල්පත්‍ර යැ මස්කෙසෙල්පත්‍ර යැ දුම්දිරසපත්‍ර යැ මිදිරසපත්‍ර යැ උපුල්පත්‍ර යැ බොරළුදමුත්‍රපත්‍ර යැ යන අපේපානගේ වදාරනලද්දහු වී නම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සංඝයා ගොජන පාන බාදන සායන කෙරෙහි' කියැවුණු මැ යි.
4. ප. පු: 'සංඝයා ගොජන පාන බාදන සායන කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාගීය ගොජන පාන බාදන සායන කෙරේ ද? එලය ගොජන පාන බාදන සායන කෙරේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

න ව්‍යාකෘති සංකීර්ණ භූමිකාව නිමි.

17. 9.

න ව්‍යාකෘතං සංකෘතං දිනං මහපථලනි කථා.

1. ස. පු: න ව්‍යාකෘතං “සංකෘතං දිනං මහපථල”නි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු සංකෘතං ආනුනෙයො: පානුනෙයො:
 දකඛිණෙයො: අඤ්ඤාලිකරණීයො: අනුතතරං
 පුඤ්ඤකෙතිතං ලොකස්සා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි සංකෘතං ආනුනෙයො: -පෙ- අනුතතරං
 පුඤ්ඤකෙතිතං ලොකස්සා,
 ස. පා: තෙන චත රෙ ව්‍යාකෘතං: “සංකෘතං දිනං
 මහපථල”නි.
2. ස. පු: න ව්‍යාකෘතං ‘සංකෘතං දිනං මහපථල’නි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු ව්‍යාකෘතො: පුරිසපුගා අට්ඨපුරිසපුගාලා
 දකඛිණෙයො: වුත්තා හගච්ඡා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි ව්‍යාකෘතො: පුරිසපුගා අට්ඨපුරිසපුගාලා
 දකඛිණෙයො: වුත්තා හගච්ඡා,
 ස. පා: තෙන චත රෙ ව්‍යාකෘතං “සංකෘතං දිනං
 මහපථල”නි.
3. ස. පු: න ව්‍යාකෘතං ‘සංකෘතං දිනං මහපථල’නි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු වුත්තං හගච්ඡා: “සංකෘතං ගොතමී, දෙගී,
 සංකෘතං තෙ දිනො අහඤ්චච පුජිතො හවිස්සාමි,
 සංකෘතං වා’ති. අනෙච පුත්තනොකා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. පා: තෙන හි සංකෘතං දිනං මහපථල’නි.

17. 9.

න චන්ද්‍රාබලං සමික්‍යා දිනනං මහපථලනි කපා.

[“මාභිථලයෝ මෑ සමික්‍යා නම් වෙති. මාභිථලයනට කිසිවක් දිය නො හැක්ක. පිළිගන්නට ද නො හැක්ක. ඉන් කිසි උපකාරයෙක් මාභිථලයනට නැත. එයින් මාභිථලයනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති” නො කියැවුණු යැ”යි වෛතුලාචාර්යින් සෙයින් ලබා ගන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘න චන්ද්‍රාබලං සමික්‍යා දිනනං මහපථලනි කපා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: “සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති” නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමික්‍යා ආනුභවයට තිසි, පානුභවයට තිසි, දක්ෂිණාවට තිසි, අඤ්ඤාකරණයට තිසි වූයේ ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යකෛත්‍ර නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් සමික්‍යා ආනුභවයට තිසි ... ලොවට අනුත්තර පුණ්‍යකෛත්‍ර වී නම්,
- ස. පා: හවන, එකරුණින් සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වේ මෑ යැ.
2. ස. ප්‍ර: ‘සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘සතර පුරුෂස්‍රය වූ අභව ආයතීප්‍රද්ධලයෝ දක්ෂිණාභියහ’යි භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් ‘සතර පුරුෂස්‍රය වූ අභව ආයතීප්‍රද්ධලයෝ දක්ෂිණාභියහ’යි භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද වේ නම්,
- ස. පා: හවන, එකරුණින් ‘සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති’ කියවුණු මෑ යි.
3. ස. ප්‍ර: ‘සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නු: “භොතමිස, සඟනට දෙව, තොප විසින් සතුන් කෙරෙහි දුන් කල්හි මම ද ප්‍රදහලද්‍රයෙමි වෙමි. සමික්‍යා ද ප්‍රදහලද වේ” යයි වදාල සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නු?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙයි.

4 ස. පු: න වතනබ්බං සංඝස්ස දින්නං මහපථලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා:

ස. අනු: නනු සකෙකා: දෙවානම්ඤෙ භගවතනං
ඵතදමොච:

“යජමානානං¹ මනුස්සානං
පුඤ්ඤපෙබ්බනං² පාණීනං
කරොතං ඔපබ්බතං³ පුඤ්ඤං
කථං දින්නං මහපථලනති

චත්තාරො ච පටිපත්තා:
චත්තාරො ච එලෙ සිත්තා:
එස සංඝො උජ්ඣුතො:
පඤ්ඤාසිලසමායිතො.

යජමානානං¹ මනුස්සානං
පුඤ්ඤපෙබ්බනං² පාණීනං
කරොතං ඔපබ්බතං³ පුඤ්ඤං
සංඝෙස්ස දින්නං මහපථලනති.⁴

එසො හි සංඝො විපුලො මහග්ගතො:
එසප්පමෙය්ස උද්ධිච්ච සාගරො:
එතෙ හි සෙට්ඨා නරචිර සාවකා:
පහම්බරා ධම්මමුදිරස්සතී.⁴

තෙසං පුදින්නං සුහුතං සුසිට්ඨං
යෙ සංඝමුද්දියා දදන්ති දානං
සා දකඛ්ඤා සංඝස්ස පඨිට්ඨිතා:
මහපථලා ලොකවිදුතා⁵ වණ්ණිතා.

එතාදිසං යඤ්ඤමනුස්සරත්තා:
යෙ වෙදජ්ජා විහරන්ති ලොකෙ ක
විනෙය්ස මච්ඡරමලං සමුලං⁶
අතින්දිතා සංඝමුපෙතති යානා”න්ති.

අනෙථ සුත්තනෙතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. පා: තෙන හි සංඝස්ස දින්නං මහපථලනති.

න වතනබ්බං සංඝස්ස දින්නං මහපථලනති කථා නිවසිතා,

1 යජමානං - සිමු, මජ්ඣ.

2 පුඤ්ඤපෙබ්බනං - සිමු,

3 ඔපබ්බතං - සිමු.

4 ධම්මං උදිරස්සතී - සිමු.

5 ලොකවිදුතා - සිමු,

6 සමුලං - PTS

෭ සංයුක්තනිකාය - සකක සංයුක්ත.

4. ස. ප්‍ර: 'සහනට දුන් දෑ මහත්ඵල වෙතී' නො කියැ-
වුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සක්දෙව්වරු ගෘහස්ථයන් මහත්සේව කෙල කියේ
නො? *

“යාග කරන මිනිසුන් විසින්, පින් ලබනු
කැමැති ප්‍රාණීන් විසින්, උපතිසම්පත් පිණිස පින්
කරනුවන් විසින් කොති දෙනලද්ද මහත්ඵල
වේ දැයි.

මහට පිළිපත්නාහු සතර දෙනෙක, එලයෙහි
සිටියාහු සතර දෙනෙක, තෙල සබ්බ තෙම,
සෘජු වූයේ ප්‍රඥාපිල දෙකින් සමාහිත වෙයි.

යාග කරන මිනිසුන් විසින්, පින් කැමැති
ප්‍රාණීන් විසින්, උපති සම්පත් පිණිස පවත්නා
පින් කරනුවන් විසින් සතුන් කෙරෙහි දුන් දෑ
මහත්ඵල වෙයි.

තෙල සබ්බ තෙමේ විපුල වූයේ මහදාන වූයේ
වෙයි. තෙල සබ්බ තෙමේ උදග්ග සබ්බාන
සාගරය සෙසින් අප්‍රමේය වෙයි. නරවීර ශ්‍රාවක
වූ ලොච නැණින් එළි කරන තෙල ශ්‍රේණි සහනු
දහම් වදාරති.

යම් කෙනෙක් සතුන් උදෙසා දන් දෙත් ද,
ඔවුන් විසින් මොනොවට දෙන ලදී, මොනොවට
පුදන ලදී, මොනොවට යාග කරන ලදී.
සබ්බගත වූ පිහිටි ඒ දක්ෂිණාව මහත්ඵල යයි
බුදුන් විසින් වණිතා කරන ලද.

මේ බදු යාග සිහි කරන යම් කෙනෙක්
උපන් තුළම ඇති වූ ලොකයෙහි වාස කෙරෙත් ද,
ඔහු මසුරාමල සමූල කොට උදුරාපියා අනිඤ්ඤ වූ
සාධකයකට පැමිණෙයි.”යි වදන සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මෑ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් සහනට දුන් දෑ මහත්ඵල වෙයි.

නව නවකතා සංඝරාජයේ දිනාං මහාචාර්යාණි කථා නිමි.

17. 10.

නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී කථා.

1. ස. ප්‍ර: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.
 ප. පරිකල්ප: ආරම්භය.
 ස. අනු: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.
 ප. පරිකල්ප: ආරම්භය.
 ස. ස: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.
 ස. ප: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.
2. ස. ප්‍ර: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.
 ප. පරිකල්ප: ආරම්භය.
 ස. අනු: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.
 ප. ප: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.
 ස. ස: නව ව්‍යාකරණය - බුද්ධිමත් දිනය - මහජනලාභී.

1. දිනපත - PTS ප. අ,
 2. කෙටි - සිංහ, PTS

න වතනබබං බුද්ධියා දිනනං මහපථලනනි කථා.

[“භාගාවත් බුද්‍රහ කිසිවක් නො වළඳනි. ලොකානුවච්ඡිත පිණිස වළඳනුවත් සෙසින් තමන් දක්වති. දනය තිරුපකාර සෙසින් උන් වහන්සේ කෙරෙහි පුදන ලද්දේ මහත්ථල නො වෙයි.” යනුවෙන් මහා පුණ්‍යවාදීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘න වතනබබං බුද්ධියා දිනනං මහපථලනනි කථා’ එයි.]

1. ස. පු: ‘බුද්‍රත්ථ දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාගාවතුන් වහන්සේ දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් අග්‍ර නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ශ්‍රෙණි නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ප්‍රමුඛ නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් උත්තම නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ප්‍රචිර නො? අසම් අසම්සම් අප්‍රතිසම් අප්‍රතිසාග අප්‍රතිප්‍රභාල නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ඔ: ඉදින් භාගාවතුන් වහන්සේ දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් අග්‍ර වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ශ්‍රෙණි වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ප්‍රමුඛ වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් උත්තම වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ප්‍රචිර වූ නම්, අසම් අසම්සම් අප්‍රතිසම් අප්‍රතිසාග අප්‍රතිප්‍රභාල වූ නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් බුද්‍රත්ථ දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ කියැවුණු මැ යැ.

2. ස. පු: ‘බුද්‍රත්ථ දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලයෙන් සමාධියෙන් ප්‍රඥයෙන් බුද්‍රදුන් හා සමසම් කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. ටී: නැත.

ස. ඔ: ඉදින් ශීලයෙන් සමාධියෙන් ප්‍රඥයෙන් බුද්‍රදුන් හා සමසම් කිසිවෙක් නැත් නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් ‘බුද්‍රත්ථ දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ කියැවුණු මැ යැ.

314 කථාවැළුපසකරණං න වතතබ්බං බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථලනථි-[17.10]

8. ස. පු: න වතතබ්බං ‘බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථල’නථි

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්තු චුත්තං හභවතා:

“නසිමසම් ලොකෙ පරසම් වා පන 1
බුද්ධෙන සෙට්ඨා ව සමො ව විජ්ජති
ගමානුනෙය්‍යානං අග්ගතං ගතො
පුඤ්ඤාඨිකානං විපුලථලෙසින”නථි.
අපේව සුත්තතෙතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි “බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථල”නථි.

න වතතබ්බං බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථලනථි කථා නිට්ඨිතා.

8. ස. ප්‍ර: 'බුද්ධන්ට දුන් දෑ මහත්ථල වෙති' නො කියැවුණු මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනු ලැබූ නො:

“විපුලථල ඉලියත පුණ්‍යාතීථි ජනගනට යම් සථිඥ කෙනෙක් අනාපානප්‍රතිග්‍රහණයට අරී වුවෝ ප්‍රතිග්‍රාහකයන් අතුරෙහි අග්‍රභාවයට ගියෝ ද, මෙලොව චිවයි තදන්‍යලොකයෙක මේවයි ඒ සථිඥයනට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ කෙනෙක් හෝ ඔබට සම කෙනෙක් හෝ නැතැ”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් බුද්ධන්ට දුන් දෑ මහත්ථල මේ.

න ව්‍යාකෘති බුද්ධිමය දිනනං මහපථනති කථා නිමි.

17. 11.

දක්ඛිණවිසුද්ධි කථා.

1. ස. පු: දයකතො'ව දුනං විසුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානක-
තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු අභි කෙවි පටිඤ්ඤානකා ආනුනෙය්‍යා
පානුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණීයා
අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්සාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ථ: හඤ්චී අභි කෙවි පටිඤ්ඤානකා ආනුනෙය්‍යා
පානුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණීයා
අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්ස,

ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “දයකතො'ව දුනං
විසුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානකතො'ති

2 ස. පු: දයකතො'ව දුනං විසුජ්ඣති නො පටිඤ්ඤානක-
තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු චත්තාරො පුරිසස්සා අට්ඨපුරිසපුක්කලා
දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ථ: හඤ්චී චත්තාරො පුරිසස්සා අට්ඨපුරිසපුක්කලා
දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා,

ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “දයකතො'ව දුනං
විසුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානකතො'ති.

17. 11.

දකුණු ආසියාතික කලාව

[“ඉදින් ප්‍රතිශ්‍රාහක කෙරෙන් දක්ෂිණාවිශුද්ධි වේ නම්, මහත්ඵල වේ නම්, ‘දායකයා විසින් දන් දෙන ලද යැ, ප්‍රතිශ්‍රාහකයා විසින් ඵල නිපයන ලද’යි අනෙකෙක් අනෙකක්හුගේ දැනඵල නිපයනු වන්නේ යැ. සුමිද්‍රාඛ පරකාත බවට පැමිණෙන්නේ යැ. අනෙකෙක් කම් කරන්නේ යැ. අනෙකෙක් විපාක වීදුනේ යි. එහෙයින් දායකයා කෙරෙන් මැ දැනට විශුද්ධ වෙයි. ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධ නො වේ” යයි උපාතරාපථකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘දක්ෂිණාවිශුද්ධිකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: දයකයා දයකයා කෙරෙන් මැ විගුණ වේ ද? ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විගුණ වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආනුභවයට නිසි, පානුභවයට නිසි, දක්ෂිණාවට නිසි, අක්ෂරලිකරණයට නිසි, ලොවට අනුකර-ප්‍රණයකෙහි වූ කිසි ප්‍රතිග්‍රාහකයෙක් ඇත්තොත්?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් ආනුභවයට නිසි පානුභවයට නිසි දක්ෂිණාවට නිසි අක්ෂරලිකරණයට නිසි ලොවට අනුකරප්‍රණයකෙහි වූ කිසි ප්‍රතිග්‍රාහකයෙක් ඇත්තම්,
- ස. පා: හවත “දයකයා කෙරෙන් මැ දයක විගුණ වෙයි. ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විගුණ වේ” යනු නොකියැයුතු මැ යැ.
2. ස. ප්‍ර: දයකයා කෙරෙන් මැ දයක විගුණ වේ ද? ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විගුණ වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘සතර පුරිස්සුන වූ අවචරිතප්‍රකාරයේ දක්ෂිණාවට හානාවකින් වගන්සේ මිසින් වදාරන ලද නො?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් ‘සතර පුරිස්සුන වූ අවචරිතප්‍රකාරයේ දක්ෂිණාවට නිස්සන්සුන් හානාවකින් මිසින් වදාරන ලද වී නම්,
- ස. පා: හවත, “දයකයා කෙරෙන් මැ දයක විගුණ වෙයි, ප්‍රතිග්‍රාහකයා කෙරෙන් විගුණ වේ” යයි නොකියැයුතු මැ යැ.

3. ස පු:

දයකතෝ'ව දනං විසුජ්ඣති, නො පරිඤ්ඤාසක-
තෝ'ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

නනු අපි කෙටි සොනාපනෙත දනං දනා
දක්වන ආරාධනාවකි.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. ථ:

හඤ්චි අපි කෙටි සොනාපනෙත දනං දනා
දක්වන ආරාධනාවකි,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වතනබ්බ “දයකතෝ'ව දනං
විසුජ්ඣති, නො පරිඤ්ඤාසකතෝ'ති.

ස. අනු:

නනු අපි කෙටි සකදගාමිණි -පෙ- අනා-
ගාමිණි -පෙ- අරහතෝ දනං දනා දක්වන
ආරාධනාවකි.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. ථ:

හඤ්චි අපි කෙටි අරහතෝ දනං දනා දක්වන
ආරාධනාවකි,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වතනබ්බ “දයකතෝ'ව දනං
විසුජ්ඣති. නො පරිඤ්ඤාසකතෝ'ති

4. ප. පු:

පරිඤ්ඤාසකතෝ දනං විසුජ්ඣති.

ස. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අනු:

අඤ්ඤා අඤ්ඤාසක කාරකෝ, පරකතං සුඛදුකඛං,
අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පරිසංවෙදෙති.

ස. පරි:

න හෙවං වතනබ්බ -පෙ-

ස පු:

දයකතෝ'ව දනං විසුජ්ඣති, නො පරිඤ්ඤාසක-
තෝ'ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

8. ස. පු: දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි වේ ද?
ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොචන් පුගුල් කෙරෙහි දන් දී දක්‍ෂිණා සපයන
(අලාමානු දක්‍ෂිණායෙන්) මහත්ඵල උපයන කිසි
කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ය: ඉදින් සොචන් පුගුල් කෙරෙහි දන් දී දක්‍ෂිණා
සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, “දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි වෙයි,
ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වෙයි” යනු
නො කියැවුණු මැ යැ.

ස. අනු: සෙදහාමිහට... අනහාමිහට ... රහත්හට දන් දී
දක්‍ෂිණා සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ය: ඉදින් රහත්හට දන් දී දක්‍ෂිණා සපයන කිසි
කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, “දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි
වෙයි. ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වෙයි”
යනු නො කියැවුණු මැ යැ.

4. ප. පු: ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් දනග විශුද්ධි වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට කාරක වේ ද? සුඛදු:ඛ
පරකාරක වේ ද? අනෙකෙක් කරනුයේ අනෙකෙක්
විදුනේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. පු: දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි වේ ද?
ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු:

නවු වුතනං හගවතා: “වතසො ඛො ඉමා ආනන්ද, දකඛිණං විසුද්ධියො, කතමා වතසො: අන්තරාදි, දකඛිණං දයකතො විසුද්ධිති නො පටිග්ගාහකතො. අන්තරාදි දකඛිණං පටිග්ගා-හකතො විසුද්ධිති නො දයකතො. අන්තරාදි දකඛිණං දයකතො චෙව විසුද්ධිති පටිග්ගාහකතො ච. අන්තරාදි දකඛිණං නෙව දයකතො විසුද්ධිති නො පටිග්ගාහකතො. ඉමා ඛො ආනන්ද, වතසො දකඛිණං විසුද්ධියො”^aති. අනෙව සුත්තනෙතාති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමන්තා.

ස. පා:

තෙන හි න වතතබ්බං “දයකතො”ච දනං විසුද්ධිති නො පටිග්ගාහකතො”^aති.

දකඛිණං විසුද්ධිකාවං නිවසිතා.

සත්තරසමො වග්ගො නිවසිතො.

නිසුද්ධිකාවං :

“අනි අරහතො පුද්ගලපවසො, නනි අරහතො අකාලමිවු, සබ්බමිදං කම්මතො, ඉන්ද්‍රියබ්බිකොදි පුකබ්බං, ධර්මපටිපත්තියං අවසෙසං සබ්බාරා පුකබ්බං, සබ්බො දකඛිණං පටිග්ගාහකති, සබ්බො දකඛිණං විසොධෙති, සබ්බො භුද්ධිති පිච්චි බාදති සායති, සබ්බස්ස දිත්තං මහපථං, න වතතබ්බං බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථං, අනිදනං විසුද්ධියො”^aති.

^a ජෙට්ඨකාවං - දකඛිණං විසුද්ධිකාවං.

ස. අනු:

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: “ආනන්දය, මේ දක්‍ෂිණාවිසුද්ධි සතර දෙනෙක. කවර සතර දෙනෙක යත්: ආනන්දය, දයකයා කෙරෙන් විසුද්ධ වන ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විසුද්ධ නො වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇත. ආනන්දය, ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විසුද්ධ වන දයකයා කෙරෙන් විසුද්ධ නො වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇත. ආනන්දය, දයකයා කෙරෙහු ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙහු විසුද්ධ වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇත. ආනන්දය, දයකයා කෙරෙහු විසුද්ධ නො වන ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙහු විසුද්ධ නො වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇත. ආනන්දය, මොහු සතර දක්‍ෂිණාවිසුද්ධි වෙති”යි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ස. පා:

එකරුණින් “දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විසුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විසුද්ධ නො වෙයි” යනු නො කියැවුනු මැ යැ.

දක්‍ෂිණාවිසුද්ධිකථා නිමි.

සතලොස් වැනි වග නිමි.

එහි උද්‍යානය:

අපි අරහතො සුඤ්ඤාපචයොති කථා යැ, නපි අරහතො අකාලමච්චුති කථා යැ, සබ්බමිදං කම්මතොති කථා යැ, ඉද්දියබ්බකථා යැ, ථපෙඤා අරියමිඤ්ඤාති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බෙසා දක්‍ෂිණං පඨිගණකාතිති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බෙසා දක්‍ෂිණං විසොධෙතිති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බෙසා භුඤ්ජතිති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බසං දිත්තං මහපථලනති කථා යැ, න චතතබ්බං බුද්ධියං දිත්තං මහපථලනති කථා යැ, දක්‍ෂිණාවිසුද්ධිකථා යි.

අට්ඨාරසමෝ විගෙහා.

18. 1.

මනුස්සලොක කථා.

1. ස. ප්‍ර: න වත්තබ්බං බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු අපි බුද්ධවුද්ධාති වෙතියාති ආරාමවහාර-
ගාමනිගමනගරාති රට්ඨාති ජනපදාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි අපි බුද්ධවුද්ධාති වෙතියාති ආරාමවහාර-
ගාමනිගමනගරාති රට්ඨාති ජනපදාති,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධො භගවා
මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි"ති.
- 2 ස. ප්‍ර: න වත්තබ්බං "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ
අට්ඨාසි"ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු භගවා උමිතිනිසං ජාතො, ඛෙධිසං මූලෙ
අභිසම්බුද්ධො, ඛාරාණ්ඩියං භගවතා ධම්මවක්කං
පවත්තිතං, වාසාලෙ චෙතිසෙ අසුසංඛාරො
ඔක්කට්ඨො, සුසිනාරායං භගවා පරිනිබ්බතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි භගවා උමිතිනිසං ජාතො -පෙ-සුසිනාරායං
භගවා පරිනිබ්බතො,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධො භගවා මනුස්ස-
ලොකෙ අට්ඨාසි"ති.
3. ස. ප්‍ර: න වත්තබ්බං "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ
අට්ඨාසි"ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අභ්‍යාදග වගීය.

18. 1.

මනුස්සලොක කථා.

[වෛතුලාචාදිහු අප බුදුහු තුසි දෙමලොව උපන්නාහු එහි මෑ වසන්නාහු වත් මුත් මිනිස්ලොවට නො එන්නාහ'යි ද, නිර්මතරූප- මාත්‍රය මෙලොව දක්වන්නාහ'යි ද ලබ්ධි ගත්ත. උන්ගේ වාද බිදුනට 'මනුස්සලොකකථා' එයි.]

1. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුරජහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: බුදුන් වුසු වෛත්‍යයෝ ආරාම විහාර ග්‍රාමිනිගම- නගරයෝ රාභුයෝ ජනපදයෝ ඇත්තාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් බුදුන් වුසු වෛත්‍ය ආරාම විහාර ග්‍රාම නිගම නගර රාභු ජනපද ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි කියැයුතු මෑ යැ.

2 ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: බුදුහු ප්‍රමිති සල්වෙනෙහි උපන්නාහු නො වේ ද? බොධිචූලයෙහි අතිසම්පුර්ණ වුවාහු නො වේ ද, ඛරණය දි බුදුන් විසින් දම්සක් පවත්- වන ලද නො වේ ද, වාසාල වෛත්‍යයෙහි දි ආයුසංසකාර හරතලද නො වේ ද, බුදුහු කුසිනාරායෙහි දි පිරිනිවිසාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් බුදුහු ප්‍රමිතිගෙහි උපන්නාහු නම් .. බුදුහු කුසිනාරායෙහි පිරිනිවිසාහු නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි කියැයුතු මෑ යැ.

3. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං හගචතා “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං උක්කඛ්ඨායං විහරාමි සුභගචනෙ සාල-රාජමුලෙ”ති.^a “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං උරුචෙලායං විහරාමි අපපාලෙ නිත්‍රොධෙ පඨ-මාහිසමුද්ධො”ති.^b “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං රාජගහෙ විහරාමි වෙඵචනෙ කලාදුකතිවා-පෙ”ති. “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං සාවන්තියං විහරාමි ජෙතවනෙ අනාපිඨිකස්ස ආරාමෙ”ති. “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං ඔවසාලියං විහරාමි මහාවනෙ කුට්ඨාරසාලාය”න්ති අනෙච සුත්තනෙතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි බුද්ධො හගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි’ති.

4. ප. පු: හගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු හගවා ලොකෙ ජාතො ලොකෙ සංවඤ්ඤා¹ ලොකං අභිභුය්‍ය විහරති අනුපලිත්තො ලොකෙ-නා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චී හගවා ලොකෙ ජාතො ලොකෙ සංවඤ්ඤා¹ ලොකං අභිභුය්‍ය විහරති අනුපලිත්තො ලොකෙන,

ප. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “බුද්ධො හගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි”ති.

මනුස්සලොක කථා නිවසිතා.

^a දීඝනිකාය මහාවග්ග - මහාපදකසුත්ත.

^b අභිභුත්තර උරුචෙලවග්ග - පඨම උරුචෙලසුත්ත.

¹ සමුද්ධො - සිඤ්ඤා.

- ස. අනු: “මහණෙනි, මම එක් කලෙක උක්කට්ඨා නුවර
 ධුතගවනයෙහි සාලරාජමූලයෙහි වාස කෙරෙමි”යි
 කියා ද “මහණෙනි, මම එක් කලෙක අති-
 සමුද්ධි වෑ පලමු කොට උරුවෙල් දනවියෙහි
 අප්පල් නුගරාක් මූල වාස කෙරෙමි”යි කියා ද,
 “මහණෙනි, මම එක් කලෙක රජගහ නුවර
 වේච්චනයෙහි කලඤ්ඤ නිවාප නම් ආරාමයෙහි
 වාස කෙරෙමි”යි කියා ද, “මහණෙනි, මම එක්
 කලෙක සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අතේවඩු
 සිවුහුගේ අරමිහි වාස කෙරෙමි”යි කියා ද,
 “මහණෙනි, මම එක් කලෙක විසාලා මහනුවර
 මහාවනයෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වාස කෙරෙමි”යි
 කියා ද බුදුන් විසින් වදාරනලද සුත්‍රාන්ත ඇත්
 මැ හු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරැහිනි ‘භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටිය-
 හ’යි.
4. ප. පු: භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: බුදුහු ලෝකයෙහි ජාත වෑ, ලෝකයෙහි සංවර්ධිත
 වෑ, ලෝකය අභිභවා, ලෝකය හා අනුපලිප්ත වෑ,
 වාස කරන්නාහු නො වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් බුදුහු ලෝකයෙහි ජාත වෑ, ලෝකයෙහි
 සංවර්ධිත වෑ, ලෝකය අභිභවා, ලෝකය හා අනු-
 පලිප්ත වෑ, වාස කරන්නාහු වේ නම්,
- ප. පා: හවත, ‘භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ’යි
 නො කියැයුතු මැ වෙයි.

මනුෂ්‍යලෝක කථා නිමි.

18. 2.

ධම්මදෙසනා කථා.

- 1 ස. පු: න වතඤ්ඤාං “චුද්ධංගං ගතං ධම්මං දෙසිතො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. පු: කෙන දෙසිතො’ති.
- ප. මි: අභිනිවේණික දෙසිතො’ති.
- ස. අනු: අභිනිවේණිකං ජිනං සත්ථං සම්මාසම්මුද්ධං සම්මාසම්මුද්ධං සම්මාසම්මුද්ධං ධම්මං ධම්මපටිසරණො’ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වතඤ්ඤාං -පෙ-
2. ස. පු: න වතඤ්ඤාං “චුද්ධංගං ගතං ධම්මං දෙසිතො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. පු: කෙන දෙසිතො’ති.
- ප. මි: ආයස්මා ආනන්දො දෙසිතො’ති.
- ස. අනු: ආයස්මා ආනන්දො ජිනං සත්ථං සම්මාසම්මුද්ධං සම්මාසම්මුද්ධං සම්මාසම්මුද්ධං ධම්මං ධම්මපටිසරණො’ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වතඤ්ඤාං -පෙ-
3. ස. පු: න වතඤ්ඤාං “චුද්ධංගං ගතං ධම්මං දෙසිතො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු චුද්ධංගං ගතං “සම්මාසම්මුද්ධං සම්මාසම්මුද්ධං සම්මාසම්මුද්ධං ධම්මං දෙසිතො, විජ්ජාපට්ඨං සම්මාසම්මුද්ධං ධම්මං දෙසිතො, සංඛ්ඛාතච්ඡා-රො’ති ධම්මං සම්මාසම්මුද්ධං ධම්මං දෙසිතො. අඤ්ඤාතො ච දුල්ලභො”ති 1 අනෙ’ව සුඤ්ඤාතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. පා: තෙන හි “චුද්ධංගං ගතං ධම්මං දෙසිතො”ති.

1 නිකායානුකර - දෙවදුතමය.

18. 2.

ධම්මදෙසනා කථා.

[“භූමිපුර වැඩවස කරන භාග්‍යවත් බුදුහු දහම් දෙසන පිණිස නිර්මිත බුදුන් මිහිස්ලොවට එවූහෙක. ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන් විසින් ඔබගේ දහම් පිළිගෙන මිහිස්ලොව දෙසනලදි. භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද නො වේ” යයි චෛතුලාචාරීන් සෙසින් ලබිති ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ධම්මදෙසනාකථා’ එයි.]

1 ස. ප්‍ර: ‘භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද’යි නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ප්‍ර: කවරක්හු විසින් දෙසනලද වේ ද?

ප. වි: නිර්මිත බුදුන් විසින් දෙසනලද වෙයි.

ස. අනු: නිර්මිත බුදුහු ජීන, ශාඤ්ඤා, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද’යි නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ප්‍ර: කවරක්හු විසින් දෙසනලද වේ ද?

ප. වි: ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් විසින් දෙසන වෙයි.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ ජීන, ශාඤ්ඤා, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: ‘භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් ධර්ම දෙසන යැ’යි නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නො: “ආර්යපුත්‍රය, මම සැකෙවිනිදු දහම් දෙසන්නෙමි, ආර්යපුත්‍රය, මම විතරිත්තු දහම් දෙසන්නෙමි, ආර්යපුත්‍රය, මම සකෙවිනිදු දහම් දෙසන්නෙමි. එතෙකුදු- වුවත් වටහනුවෝ දුර්වලය”යි වදාළ සුත්‍රාන්ත- යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස පා: එතරුණින් ‘භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් ධර්ම දෙසන වෙයි.

4. ස. පු: න වත්තබ්බං “බුද්ධෙන භගවතා බම්මො දෙසිතො” ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු චුත්තං භගවතා “අභිඤ්ඤායාහං තික්ඛවෙ බම්මං දෙසෙමි නො අනභිඤ්ඤාය. සතිදනාහං, තික්ඛවෙ බම්මං දෙසෙමි නො අතිදනං. සප්පට්ඨා-
රියාහං තික්ඛවෙ බම්මං දෙසෙමි නො අප්පට්ඨාරියං. තස්ස¹ මාහං තික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය බම්මං දෙසෙය්‍යො නො අනභිඤ්ඤාය, සතිදනං බම්මං දෙසෙය්‍යො නො අතිදනං, සප්පට්ඨාරියං බම්මං දෙසෙය්‍යො නො අප්පට්ඨාරියං, කර්ණිකො ඔවාදො, කර්ණිකා අනුසාසනී. අලංකාර පන වො තික්ඛවෙ භුට්ඨියා, අලං අත්තමනතාය, අලං සොම-
නස්සාය, ‘සමමාසමබුද්ධො භගවා, සාධකානො’² බම්මො, සුපට්ඨකො’³ සබ්බො” ති. ඉමස්මිඤ්ඤ පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤාමිතො දසසහස්සි-
ලොකධාතු අකම්පිත්ථා’ ති.⁴ අප්පට්ඨ සුත්ත-
තො’ ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි “බුද්ධෙන භගවතා බම්මො දෙසිතො” ති

බම්මදෙසනාකථා ‘නිවසිතා.

1 ගඤ්ඤාය - සිමු PTS

2 සාධකානො - සිමු

3 සුපට්ඨකො - සිමු, මජ්ඣ.

4 තික්ඛමානං - කර්ණමානං

4. ස. ප්‍ර: 'භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් බමිය දේශිත වෙති' නො කියැවුනු මේ ද?

ප. පරිකුසු: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදරනලද මැ නො:

“මහණෙනි, මම අභිඤ්ඤා පිණිස දහම් දෙසමි. අනභිඤ්ඤා පිණිස නො දෙසමි. මහණෙනි, මම නිදන සහිත කොට දහම් දෙසමි. නිදන රහිත කොට නො දෙසමි. මහණෙනි, මම නෙතෙය්‍යාණික කොට දහම් දෙසමි. අනෙතෙය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසමි. මහණෙනි, අනභිඤ්ඤා පිණිස නො වැ අභිඤ්ඤා පිණිස දහම් දෙසන, අනිදන කොට නො වැ සනිදන කොට දහම් දෙසන, අනෙතෙය්‍යාණික කොට නො වැ නෙතෙය්‍යාණික කොට දහම් දෙසන මා විසින් අවවාද කටයුතු වෙයි. අනුශාසනා කටයුතු වෙයි. තවද මහණෙනි, තොපටත් ‘බුදුහු සම්මාසම්මුඛයහ, බමිය භාවිතාන යැ, සම්මාසම්මුඛයහ යැ’යි තුෂ්ටියට නිශ්චය. සිය මනවභිතට නිශ්චය. සොමනසට නිශ්චය. මේ වෛරයාකරණ ඛණ්ඩුලබ්ධි කල්හි දශසහස්‍රලෝක-බාහුව වෙවුලි” යයි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පරිකුසු: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් ‘භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද. වෙයි.

බමදේශනා කථා නිමි.

18. 8.

කරුණා කථා.

1. ස. පු: නත්ති “බුද්ධස්ස හගච්ඡො කරුණා”ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නත්ති “බුද්ධස්ස හගච්ඡො මෙත්තා”ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 2 ස. පු: නත්ති “බුද්ධස්ස හගච්ඡො කරුණා”ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු නත්ති බුද්ධස්ස හගච්ඡො චූදිතා -පෙ-
 උපෙක්ඛා’ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අත්ති බුද්ධස්ස හගච්ඡො මෙත්තා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අත්ති බුද්ධස්ස හගච්ඡො කරුණාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අත්ති බුද්ධස්ස හගච්ඡො චූදිතා -පෙ- උපෙක්ඛා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අත්ති බුද්ධස්ස හගච්ඡො කරුණා’ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: නත්ති බුද්ධස්ස හගච්ඡො කරුණා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: “හගචා අකාරුණිකො”ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නත්ති හගචා කරුණිකො ලොකගිතො ලොකානු-
 කම්පකො ලොකස්ථිරෝ’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පරීක්ෂකයා: එසේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. ධ: හඤ්චි හගවා කාරුණිකො ලොකගිතො ලොකානු-
කම්පකො ලොකත්ථරො,
- ස. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ 'නත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො
කරුණා'ති.
6. ස. පු: නත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො කරුණා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: නත්ථි හගවා මහාකරුණාසමාපතතිං සමාපජ්ජි'ති
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. ධ: හඤ්චි හගවා මහාකරුණාසමාපතතිං සමාපජ්ජි,
- ස. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ, 'නත්ථි බුද්ධස්ස
හගවතො කරුණා'ති.
7. ප. පු: අත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො කරුණා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ප. අනු: හගවා සරාගො'ති.
- ස. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි 'නත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො කරුණා'ති.

කරුණා කපා භිට්ඨිතා.

- ස. ස්: ඉදින් භාග්‍යවත්තු කාරුණීක වූවාහු ලොවට හිත වූවාහු ලොවට අනුකම්පා ඇත්තාහු ලොවට වැඩ කරන්නාහු නම්,
- ස. පා: හවත, 'භාග්‍යවත්' බුදුන්ට කරුණා නැතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
6. ස. ප්‍ර: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවත්තු මහකුලණු සම්මත් සම්මත්තු නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ස්: ඉදින් භාග්‍යවත්තු මහකුලණු සම්මත් සම්මත්තු නම්,
- ස. පා: හවත, භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා නැතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
7. ප. ප්‍ර: භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා ඇද්ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: බුදුහු සරාග වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් 'භාග්‍යවත්' බුදුන්ට කරුණා නැති'.

කරුණා කථා හිමි.

18 4.

ගනිජාන කථා.

1. ස. පු: බුද්ධියා ගගවතො උච්චාරපඤ්ඤායො අතිවිය
අඤ්ඤා ගනිජානෙ අධිගණනාති'ති ¹
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
- ස. අනු: ගගවා ගනිභොජී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු ගගවා ඔදනකුම්මංසං භුඤ්ජති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා
- ස. ස: හඤ්චි ගගවා ඔදනකුම්මංසං භුඤ්ජති,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධියා ගගවතො
උච්චාරපඤ්ඤායො අතිවිය අඤ්ඤා ගනිජානෙ
අධිගණනාති'ති.
2. ස. පු: බුද්ධියා ගගවතො උච්චාරපඤ්ඤායො අතිවිය
අඤ්ඤා ගනිජානෙ අධිගණනාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
- ස. අනු: අත්තී කෙච්චි බුද්ධියා ගගවතො උච්චාරපඤ්ඤායො
නභායනති. ² විලිම්පනති ³ උච්චාරෙතති. ⁴
පෙළාය පටිසංමෙතති. කරණභාය නික්ඛිපෙතති. ⁵
ආපණෙ පසාරෙතති. ⁶ තෙන ව ගකෙත ගනි-
කරණීයං කරොතති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ගනිජාන කථා නිවසිතා.

1 අධිගණනාති - මජ්ඣ.,
2 නභායනති - මජ්ඣ.,
3 විලිම්පනති - මජ්ඣ.,
4 උච්චාරෙතති - සිමු, PTS.
5 නික්ඛිපෙතති - මජ්ඣ.,
6 පසාරෙතති - සිමු.

18. 4.

ගකිජාත කථා.

[භාග්‍යවත් බුදුන් කෙරෙහි නුනුවණින් ගත් ප්‍රේම වශයෙන් භාග්‍යවතුන්ගේ මලමු අන්‍ය ගකිජාතයනව වඩා සුගකිතර යයි අකික උපතර්පටකනිකායවාරිනි සෙසින් ලබයි ගන්තවුන්ගේ වංඳ බිඳුනව 'ගකිජාතකථා' එයි]

1. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු අතිශයින් අන්‍ය ගකි-
ජාතයන් මැඩගෙන සිටුවනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවදදාය මැ වළඳනසේක්
වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔත් කොමු වළඳනසේක්
නො ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඔ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔත් කොමු වළඳන
සේක් නම්,

ස. පා: හවත, 'භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු අතිශයින්
අන්‍ය ගකිජාතයන් මැඩගෙන සිටුවනේ වේ' යයි
නො කියැවුතු මැ යැ.

2. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු අතිශයින් අන්‍ය ගකි-
ජාතයන් මැඩගෙන සිටුවනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු සත්‍යානස කරන, විලෙ-
වුන් කොට ගන්නා, උච්ඡාදන කරන, මඤ්ඤායෙහි
ගොපනය කරන, කරමුයෙහි බහාලන, අවන්හල්හි
සුවදදා සේ එළවා තබන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?
එ ගඳිනුදු ගඳකරණී කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ.

ගකිජාත කථා නිමි.

18. 5.

එකමග්ග කථා

1. ස. පු: එකෙන අරියමග්ගෙන චතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: චතුත්තං එකානං -පෙ- චතුත්තං සඤ්ඤානං සමොධානං භොති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: එකෙන අරියමග්ගෙන චතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සොනාපතතිමග්ගෙනාති.¹
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: සකදයාමී -පෙ- අනාගාමීමග්ගෙනාති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනාති
- ප. චි: අරහත්තමග්ගෙනා'ති.
- ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන සකකායද්ධිං විවිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- 3 ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන සකකායද්ධිං විවිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු තිණ්ණං සඤ්ඤාජනානං පහානං සොනා-පතතිඵලං චුත්තං භගවතා'ති.
- ප. පටි: ආමන්තා.
- ස. ස: භඤ්චි තිණ්ණං සඤ්ඤාජනානං පහානං සොනා-පතතිඵලං චුත්තං භගවතා,
- ස. පා: නො ව චත රෙ චතතබ්බෙ අරහත්තමග්ගෙන සකකායද්ධිං විවිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහති'ති.

18. 5.

එකමග්ග කපා

[“බුදුරදනු සෝචන් වෑ සෙදගැමි මහත් සෙදගැමි වෑ අනගැමි මහත් අනගැමි වෑ රහත්මහත් පසක් කළහ. එක් වෑ රහත්මහත් සතර ඵලයන් පසක් කළහ”යි බුදුන් කෙරෙහි නුනුවණින් කළ ප්‍රේම වශයෙන් අඩක උත්තරාපට්ඨක නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘එකමග්ගකපා’ එයි.]

1. ස. පු: එක් ආයතීයයෙන් සතර ශ්‍රාමණ්ඩලයන් පසක් කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපයියන් සතර දෙනකුන්ගේ සංඥවත් සතර දෙනකුන්ගේ සම්මිධාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. පු: එක් අර්ග්ගයින් සතර ශ්‍රාමණ්ඩලයන් පසක් කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සොචන් මගින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැ යුතු යැ ...
- ස. අනු: සෙදගැමි ... අනගැමිමගින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. පු: කවර මගෙකින් (පසක් කරන්නේ) වේ ද?
- ප. පි: රහත්මගිහි.
- ස. අනු: රහත්මගින් සත්කායදූෂටිය විචික්ඛ්‍යාව ශීල-
ච්ඡතපරාමසීය දුරු කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
3. ස. පු: රහත්මගින් සත්කායදූෂටිය විචික්ඛ්‍යාව ශීල-
ච්ඡතපරාමසීය දුරු කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘තුන් සංයෝජනයන්ගේ ප්‍රභාණය සොචන්ඵල
යැ’යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් ‘තුන් සංයෝජනයන්ගේ ප්‍රභාණය සොචන්-
ඵල වෙතී’ භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී නම්,
- ස. පා: භවත, ‘රහත්මගින් සත්කායදූෂටිය විචික්ඛ්‍යාව
ශීලච්ඡතපරාමසීය දුරු කෙරෙතී’ නො කියැයුතු
මැ යැ.

4. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන ඔලාරිකං කාමරාගං ඔලාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන ඔලාරිකං කාමරාගං ඔලාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු කාමරාගබ්‍යාපාදනං තනුභාවං සකදගාමි-
ඵලං වුත්තං ගභවතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි කාමරාගබ්‍යාපාදනං තනුභාවං සකදගාමි-
ඵලං වුත්තං ගභවතා,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තමග්ගෙන
ඔලාරිකං කාමරාගං ඔලාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
5. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන අණ්ණසහගතං කාමරාගං අණ්ණ-
සහගතං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන අණ්ණසහගතං කාමරාගං අණ්ණ-
සහගතං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු කාමරාගබ්‍යාපාදනං අනවසේසප්පහානං
අනාගාමිඵලං වුත්තං ගභවතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි කාමරාගබ්‍යාපාදනං අනවසේසප්පහානං
අනාගාමිඵලං වුත්තං ගභවතා,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ අරහත්තමග්ගෙන
අණ්ණසහගතං කාමරාගං අණ්ණසහගතං බ්‍යාපාදං
ජහති'ති.

4. ස. පු: රහත්මගින් ඔදුරික කාමරාග ඔදුරික ව්‍යාපාද හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ
- ස. පු: රහත්මගින් ඔදුරික කාමරාග ඔදුරික ව්‍යාපාද හැරපියා ද?
- ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තුනු බව සෙදනැමිඵල යැ’යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො?
- ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තුනුභාවය සෙද-
නැමිඵලය’යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී
නම්,
- ස පා: භවත, “රහත්මගින් ඔදුරික කාමරාගය
ඔදුරික ව්‍යාපාදය හැරපියති” නො කියැවුතු
මැ යැ.

5. ස. පු: රහත්මගින් අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත
ව්‍යාපාදය හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ
- ස. අනු: රහත් මගින් අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත
ව්‍යාපාදය හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ යැ.
- ස. අනු. ‘කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ නිරවශෙෂප්‍රභාණය
අනනැමිඵල යැ’යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන
ලද නො?
- ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් ‘කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ නිරවශෙෂ
ප්‍රභාණය අනනැමිඵල යැ’යි භාග්‍යවතුන් විසින්
වදාරනලද වී නම්,
- ස පා: භවත, “රහත්මගින් අණුසහගත කාමරාගය අණු-
සහගත ව්‍යාපාදය හැරපියති” නො කියැවුතු
මැ යැ.

6. ප. පු: න වතතබ්බං එකෙන අරියමග්ගෙන වතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: හගච්ඡා සොභාපඤ්ඤාමග්ගො හාමිතො'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: හගච්ඡා සොභාපඤ්ඤාමග්ගො'ති

ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-

ප. අනු. හගච්ඡා සකදගාමි -පෙ- අනාගාමිමග්ගො හාමිතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: හගච්ඡා අනාගාමි'ති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-

7. ස. පු: හගච්ඡා එකෙන අරියමග්ගෙන වතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති, සාවකා චතුති අරියමග්ගෙති වතතාරිසාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: සාවකා බුද්ධාහං හගච්ඡො අද්දිට්ඨං දකඛන්ති.¹ අනභිගතං අභිගච්ඡන්ති, අසච්ඡිකතං සච්ඡිකරොන්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-

එකමග්ග කපා නිබ්බිතා

6. ප. පු: 'එක් අංගඝ්‍රීමාභියෙකින් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සොවන් මග භාවිත වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවන්හු ශ්‍රොතෘපත්ත වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කෙදගැමිමග ... අනගැමිමග භාවිත වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවන්හු අනගැමි වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
7. ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක් අංගඝ්‍රීමාභියෙකින් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන්නාහු වෙත් ද, ශ්‍රාවකයෝ සතරමාභියෙන් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන්නාහු වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේයැ.
- ස. අනු: ශ්‍රාවකයෝ භාග්‍යවන් බුදුන් නො දක්නාලද්ද දක්නාහු වෙත් ද, අනඛිගතය අඛිගමි කරන්නාහු වෙත් ද, අධ්‍යක්‍ෂාත්කෘතය ධ්‍යක්‍ෂාත් කරන්නාහු වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

එකමග්ග කථා නිමි.

18. 6.

කොන්සම්කන්ති කථා.

1. ස. පු: කොනා කොනා සම්කම්තිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: පඨමා කොනා තතියං කොනා සම්කම්තිති
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු. කොනා කොනා සම්කම්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දුතියා කොනා චතුර්ථං කොනා සම්කම්ති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

3. ස. පු: පඨමා කොනා දුතියං කොනා සම්කම්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: යා පඨමස්ස කොනස්ස උප්පාදය ආචරිතා -පෙ-
පඤ්ඤි, සා'ච දුතියස්ස කොනස්ස උප්පාදය
ආචරිතා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: පඨමා කොනා දුතියං කොනා සම්කම්ති,¹ න
වත්තබ්බං “යා පඨමස්ස කොනස්ස උප්පාදය
ආචරිතා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ච දුතියස්ස කොනස්ස
උප්පාදය ආචරිතා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දුතියං කොනං අනාචරිතස්ස උප්පජ්ජති -පෙ-
අපාඤ්ඤානස්ස උප්පජ්ජති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සම්කම්ති'ති - සිඳ්ධි, සා:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. අනු: නනු දුතියං කුසලං ආවර්ථනානාං උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ණිදහනානාං උපපජ්ජති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චී දුතියං කුසලං ආවර්ථනානාං උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ණිදහනානාං උපපජ්ජති,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතඤ්ඤි "පඨමා කුසලා දුතියං
කුසලං සංකමති'ති.
- ඪ. ස. පු: පඨමා කුසලා දුතියං කුසලං සංකමති'ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: පඨමං කුසලං කාමෙ ආදිනවතො මනසි-
කරොතො උපපජ්ජති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: දුතියං කුසලං කාමෙ ආදිනවතො මනසිකරොතො
උපපජ්ජති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-
- ඪ. ස. පු: පඨමං කුසලං සම්පතකං සම්මාරනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: දුතියං කුසලං සම්පතකං සම්මාරනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-
- ස. අනු: පඨමා කුසලා දුතියං කුසලං සංකමති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: තඤ්ඤාච පඨමං කුසලං තං දුතියං කුසලනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-
- ඪ. ස. පු: දුතියා කුසලා තතියං කුසලං සංකමති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: යා දුතියං කුසලං උපපාදාය ආවර්ථනා¹ -පෙ-
පණ්ණිති, සා'ච තතියං කුසලං උපපාදාය
ආවර්ථනා -පෙ- පණ්ණිති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-

- ස. අනු: ද්විතීයානන්තරාං අවතීනා කරත්තාහට උපදනේ නො ... ප්‍රණීධි කරත්තාහට උපදනේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් ද්විතීය ව්‍යානන්තරාං අවතීනා කරත්තාහට උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණීධි කරත්තාහට උපදනේ වේ නම්,
- ස. පා: හවත, “ප්‍රථමව්‍යානන්තරාං ද්විතීයව්‍යානන්තරාං සංක්‍රමණ කෙරෙත්ති” නො කියැවුණු මැ යැ.
5. ස. පා: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාං ද්විතීයව්‍යානන්තරාං සංක්‍රමණ කරත්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාං කාමන්තරාං අදිනව විසින් මෙතෙක කරත්තාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයව්‍යානන්තරාං කාමන්තරාං අදිනව විසින් මෙතෙක කරත්තාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාං සම්බන්ධ සම්මාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයව්‍යානන්තරාං සම්බන්ධ සම්මාන වේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාං ද්විතීයව්‍යානන්තරාං සංක්‍රමණ කරත්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: ඒ ප්‍රථමව්‍යාන මැ ඒ ද්විතීයව්‍යාන වේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: ද්විතීයව්‍යානන්තරාං තෘතීයව්‍යානන්තරාං සංක්‍රමණ කරත්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයව්‍යානන්තරාං උපදනා පිණිස යම් අවතීනා-යෙක් ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, එ මැ තෘතීයව්‍යානන්තරාං උපදනා පිණිස අවතීනා ... ප්‍රණීධි වේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැවුණු යැ.

8 ස. පු:

දුතියා කෘතා තතියං කෘතං සංකෘතී,¹ න
වතතබ්බං “යා දුතියස්ස කෘතස්ස උපාදය
ආවට්ඨතා -පෙ- පණ්ඩි, සා’ව තතියස්ස කෘතස්ස
උපාදය ආවට්ඨතා -පෙ- පණ්ඩි’ති

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

තතියං කෘතං අනාවට්ඨෙන්නස්ස² උපපජ්ජති-පෙ-
අපාණ්ඩුභන්නස්ස³ උපපජ්ජති’ති.

ප. පටි:

න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:

නනු තතියං කෘතං ආවට්ඨෙන්නස්ස උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභන්නස්ස උපපජ්ජති’ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. ඔ:

භඤ්චි තතියං කෘතං ආවට්ඨෙන්නස්ස උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභන්නස්ස උපපජ්ජති,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ දුතියා කෘතා තතියං
කෘතං සංකෘතී’ති.

9. ස. පු:

දුතියා කෘතා තතියං කෘතං සංකෘතී’ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

දුතියං කෘතං විතක්කම්මාරෙ ආදීනම්මො
මනසිකරොතො උපපජ්ජති’ති

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

තතියං කෘතං විතක්කම්මාරෙ ආදීනම්මො
මනසිකරොතො උපපජ්ජති’ති.

ප. පටි:

න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

10. ස. පු:

දුතියං කෘතං සප්පිතිකනති

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු.

තතියං කෘතං සප්පිතිකනති.

ප. පටි:

න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

11 ස. පු:

දුතියා කෘතා තතියං කෘතං සංකෘතී’ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

1 සංකෘතී’ති - සිඬු, සනා.

2 අනාවට්ඨෙන්නස්ස - සිඬු. PTS අනාවට්ඨෙන්නස්ස සනා.

3 අප්පිතිකනතස්ස - සිඬු.

8. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේද, ද්විතීයධර්මය උපදනා පිණිස යම් ආවේණියක් ... ප්‍රණීධියක් ඇත් නම්, එ මැ තෘතීයධර්මය උපදනා පිණිස ආවේණිය... ප්‍රණීධි වේ යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය ආවේණිය නො කරන්නාහට උපදනේ වේද ... ප්‍රණීධි නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය ආවේණිය කරන්නාහට උපදනේ නො ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ නො?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. එ: ඉදින් තෘතීයධර්මය ආවේණිය කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්, ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්,
- ස. පා: හවත, ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
9. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයධර්මය විතකිවිචාරයන් ආදීන්ව විසින් මෙතෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය විතකිවිචාරයන් ආදීන්ව විසින් මෙතෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මය සම්ප්‍රතික වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය සම්ප්‍රතික වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.

- ස. අනු: තඤ්ඤථ උතියං කෘතං තං තතියං කෘතතනි
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ - පෙ-
12. ස. පු: තතියා කෘතා වතුථං කෘතං සංකමති'ති
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා .
ස. අනු: යා තතියස්ස කෘතස්ස උපාදය ආවට්ඨතා - පෙ
පණ්ඩි, සා'ව වතුථස්ස කෘතස්ස උපාදය
ආවට්ඨතා - පෙ- පණ්ඩිති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ - පෙ-
13. ස. පු: තතියා කෘතා වතුථං කෘතං සංකමති, න
වතතබ්බං "යා තතියස්ස කෘතස්ස උපාදය
ආවට්ඨතා - පෙ- පණ්ඩි, සා'ව වතුථස්ස
කෘතස්ස උපාදය ආවට්ඨතා - පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: වතුථං කෘතං අනාවට්ඨෙනස්ස උපපජ්ජති- පෙ-
අපාණ්ඩුභන්තස්ස උපපජ්ජති'ති
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ - පෙ-
ස. අනු: නනු වතුථං කෘතං අනාවට්ඨෙනස්ස උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභන්තස්ස උපපජ්ජති'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. ධ: හඤ්චි වතුථං කෘතං අනාවට්ඨෙනස්ස උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභන්තස්ස උපපජ්ජති,
ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ "තතියා කෘතා
වතුථං කෘතං සංකමති'ති
14. ස. පු: තතියා කෘතා වතුථං කෘතං සංකමති'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: තතියං කෘතං පිතිං ආදීනවතො මනසිකරොතො
උපපජ්ජති'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා
ස. අනු: වතුථං කෘතං පිතිං ආදීනවතො මනසිකරොතො
උපපජ්ජති'ති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ - පෙ-

- ස. අනු: ඒ දිවියධ්‍යාන මැ ඒ තෘතීයධ්‍යාන වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
12. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් අවතීනා-
යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ චතුර්ධ්‍යානය
උපදනා පිණිස අවතීනා ... ප්‍රණීධි වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
13. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
කරන්නේ වේ ද, 'තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස
යම් අවතීනායෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ
චතුර්ධ්‍යානය උපදනා පිණිස අවතීනා ... ප්‍රණීධි
වෙති' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: චතුර්ධ්‍යානය අවතීනා නො කරන්නාහට
උපදනේ වේ ද ... ප්‍රණීධි නො කරන්නාහට
උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: චතුර්ධ්‍යානය අවතීනා කරන්නාහට උපදනේ
නො ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. එ: ඉදින් චතුර්ධ්‍යානය අවතීනා කරන්නාහට
උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ
වේ නම්,
- ස. පා: භවත, 'තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට
සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ' යයි නො කියැවුණු
මැ යැ.
- 14 ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය ප්‍රතීය ආදීනව විසින් මෙතෙහි
කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: චතුර්ධ්‍යානය ප්‍රතීය ආදීනව විසින් මෙතෙහි
කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

15. ස. පු:

තතියං කෘතං සුඛසහගතනති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

චතුර්ථං කෘතං සුඛසහගතනති.

ප. පටි:

න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

16. ස. පු:

තතියා කෘතා චතුර්ථං කෘතං සංකමති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

තඤ්ඤෙව තතියං කෘතං තං චතුර්ථං කෘතනති

ප. පටි:

න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

17. ප. පු:

න වත්තබ්බං “කෘතා කෘතං සංකමති'ති.

ස පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

නහු වුත්තං ගගවතා “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු
 විව්චෙව්ච කාමෙහි [පඨමං කෘතං] -පෙ- චතුර්ථං
 කෘතං උපසම්පජ්ජි විහරති'ති. අනෙව
 සුත්තන්තා'ති.

ස පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප පා:

තෙන හි “කෘතා කෘතං සංකමති'ති

කෘතසංකප්පනී කපා ගිට්ඨිතා.

- 15 ස. පු:** තාතියධ්‍යානස පුබසහගත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** චතුර්ධ්‍යානස පුබසහගත වේ ද?
- ප. පරි:** එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- 16 ස. පු:** තාතියධ්‍යානසෙන් චතුර්ධ්‍යානසට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** ඒ තාතියධ්‍යානස මැ ඒ චතුර්ධ්‍යාන වේ ද?
- ප. පරි:** එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- 17 ප. පු:** 'ධ්‍යානසෙන් ධ්‍යානසට සංක්‍රමණ වේ'යි නො කියැවුනු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ප. අනු:** භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ කාමසෙන් වෙන් වැ මැ [ප්‍රථමධ්‍යානස] .. චතුර්ධ්‍යානස උපයා වාස කෙරෙයි" වදල සුත්‍රාන්තසෙන් ඇත්තේ මැ නො?
- ස. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ප. පා:** එකරුණින් 'ධ්‍යානසෙන් ධ්‍යානසට සංක්‍රමණ කෙරෙයි.

ධ්‍යානසංක්‍රමණය කථා නිමි.

18. 7.

කොනන්තරික කථා

1. ස. පු: අපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අපි එකන්තරිකා -පෙ- අපි සඤ්ඤාන්තරිකා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අපි කොනන්තරිකා'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දුතියස්ස ච කොනස්ස තතියස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ අපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අපි කොනන්තරිකා'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තතියස්ස ච කොනස්ස චතුත්තස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ අපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: දුතියස්ස ච කොනස්ස තතියස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ස: හඤ්චි දුතියස්ස ච කොනස්ස තතියස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා,
 ස. පා: හො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි කොනන්තරිකා'ති
5. ස. පු: තතියස්ස ච කොනස්ස චතුත්තස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ස: හඤ්චි තතියස්ස ච කොනස්ස චතුත්තස්ස ච
 කොනස්ස අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා,
 ස. පා: හො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි කොනන්තරිකා'ති.

18. 7.

කෘතන්තරික කථා.

[අවිතක් විවාරමාත්‍ර සමාධියට අවකාශ නො දුන් “ප්‍රථමධ්‍යානය-
ටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානානන්තරිකාවක් ඇතැ”යි සමමිතිය
හා සමහර අකික නිකායවෙසින් සෙසින් ලබා ගත්තුවන්නේ වාද
සිද්ධතට ‘කෘතන්තරික කථා’ එයි]

1. ස. පු: ධ්‍යානානන්තරික (ධ්‍යානයට අතුරෙහි වූ) සමාධි-
යෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපඨි:නන්තරිකා ඇද්ද ... සංඥානන්තරිකා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත්
අතුරෙහි ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇතැ’යි නො
කියැවුණු මැ යැ.
5. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත්
අතුරෙහි ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, ‘ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇතැ’යි නො
කියැවුණු මැ යැ.

6. ස. පු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: දුතියස්ස ච කියානස්ස තතියස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
7. ස. පු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: තතියස්ස ච කියානස්ස චතුත්තස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
8. ස. පු: දුතියස්ස ච කියානස්ස තතියස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ නපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ නපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
9. ස. පු: තතියස්ස ච කියානස්ස චතුත්තස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ නපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනතරෙ නපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
10. ස. පු: අවිතකෙකා විචාරමතො සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: සවිතකෙකා සවිචාරො සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
11. ස. පු: අවිතකෙකා විචාරමතො සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: අවිතකෙකා අවිචාරො සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-

6. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
7. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
8. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
9. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ව්‍යාභාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
10. ස. පු: අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ව්‍යාභාන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සසවිතකී සවිචාරසමාධිය ව්‍යාභාන්තරික වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
11. ස. පු: අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ව්‍යාභාන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අවිතකී අවිචාර සමාධිය ව්‍යාභාන්තරික වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...

12. ස. පු: සවිතකෙකා සවිචාරෙ සමාධි න කියනනනරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි න කියනනනරි-
 කා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: අවිතකෙකා අවිචාරෙ සමාධි න කියනනනරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි න කියනනනරි-
 කා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
14. ස. පු: ආනං කියනනං පට්ඨපනනනං¹ අනතරෙ
 අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: නනු අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධිමති වතත-
 මානෙ පඨමං කියනං නිරුඤ්ඤං, දුතියං කියනං
 පට්ඨපනනනති.²
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. ස: හඤ්චි අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධිමති
 වතතමානෙ පඨමං කියනං නිරුඤ්ඤං, දුතියං
 කියනං පට්ඨපනනනං,³
 ස. පා: නොච වත රෙ වතතබ්බෙ "ආනං කියනනං
 පට්ඨපනනනං අනතරෙ අවිතකෙකා විචාර-
 මනෙතා සමාධි⁴ කියනනනරිකා"ති.⁴
15. ප. පු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි න කියනනනරි-
 කා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ප. අනු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි පඨමං කියනං
 -පෙ- දුතියං කියනං -පෙ- තතියං කියනං -පෙ-
 චතුසං කියනනති
 ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි "අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි
 කියනනනරිකා"ති.

1. පට්ඨපනනනං - සිමු, PTS

2. සමාධිති - PTS

3. අනුපපනනං - PTS පට්ඨපනනං - සිමු

4. කියනනනරිකා'ති - දාහං

- 12. ස. ප්‍ර:** අවිතකී අවිචාර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරක නො වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරක නො වේ ද?
- ප. පරි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 13. ස. ප්‍ර:** අවිතකී අවිචාර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරක නො වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරක නො වේ ද?
- ප. පරි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 14. ස. ප්‍ර:** ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරක ධ්‍යාන දෙකක් හුණේ අනුරෙහි අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධියෙක් වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය පච්ඡන්තා කල්හි ප්‍රථමධ්‍යානය නිරුද්ධ වූයේ ද්විතීයධ්‍යානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරක වූයේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. ස:** ඉදින් අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය පච්ඡන්තා කල්හි ප්‍රථමධ්‍යානය නිරුද්ධ වූයේ ද්විතීයධ්‍යානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරක වූයේ නම්,
- ස. පා:** භවත, ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරක ධ්‍යාන දෙකක් හුණේ අනුරෙහි අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධි ධ්‍යානානන්තරක වෙයි' නො කියැවුණු මැ යැ
- 15. ප. ප්‍ර:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරක නො වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ප. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ප්‍රථමධ්‍යාන ... ද්විතීය-ධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ධ්‍යාන වේ ද?
- ස. පරි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අ:** එකරැකින් “අවිතකීවිචාරමාත්‍රසමාධිය ධ්‍යානානන්තරක” වෙයි.

16. ස. පු.

අවිතකේකා විවාරමතේකා සමාධි කෘතන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

නත්ත තයො සමාධි වුත්තා භගවතා “සවිකකේකා සවිවාරො සමාධි, අවිතකේකා විවාරමතේකා සමාධි, අවිතකේකා අවිවාරො සමාධිති.

ප. පටිඤ්ඤා

ආමිත්තා.

ස. ථ

භඤ්චි තයො සමාධි වුත්තා භගවතා සවි-
තකේකා -පෙ- [විවාරමතේකා -පෙ-] අවිවාරො
සමාධි,

ස පා

නො ව චිත රො වජ්ජනේක “අවිතකේකා විවාර-
මතේකා සමාධි කෘතන්තරිකා'ති.

කෘතන්තරික කථා නිවේනා

16. ස. පු: අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිං ධ්‍යානානන්තරික වෙද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සමාධි කෙතෙක් වදාරන ලද්දු මැ නු: “සවිතකී සවිචාර-සමාධි යැ අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධි යැ අවිතකී අවිචාරසමාධි යැ”යි

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ය: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් “සවිතකී ... [විචාරමාත්‍ර ...] අවිචාරසමාධි යැ”යි තුන් සමාධි කෙතෙක් වදාරන ලද්දේ වී නම්,

ස. පා: භවත, “අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිං ධ්‍යානානන්තරික වෙතී” නො කියැවුණු මැ යැ.

ධ්‍යානානන්තරික කථා නිමි.

18. 8.

සමාපනෙනා සද්දං සුණාතීති කථා.

1. ස. පු: සමාපනෙනා සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: සමාපනෙනා චකුක්ඛා රූපං පස්සති -පෙ-
 සොතෙන -පෙ- සාතෙන -පෙ- ජීව්හාස -පෙ-
 කායෙන ථොට්ඨබ්බං චුසති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සමාපනෙනා සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: සොතට්ඤ්ඤාණසම්ඛිති සමාපනෙනා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසම්ඛිතියා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. ධ: හඤ්චි සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසම්ඛිතියා,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "සමාපනෙනා සද්දං
 සුණාතී"ති.
3. ස. පු: සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසම්ඛිතියා, සොතට්ඤ්ඤාණ-
 සම්ඛිති සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. ධ: හඤ්චි සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසම්ඛිතියා, සොත-
 ට්ඤ්ඤාණසම්ඛිති සද්දං සුණාතී,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "සමාපනෙනා සද්දං
 සුණාතී"ති.
4. ස. පු: සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසම්ඛිතියා, සොතට්ඤ්ඤාණ-
 සම්ඛිති සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

18. 8.

සමාපනතා සද්දං සුණාතීති කපා.

["ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ඩක යැයි භාෂාවනුන් විසින් වදාන ලද වෙයි. ඉදින් සමචන් සමචන්තේ ශබ්ද නො අසා නම් කිසෙයින් ශබ්දකණ්ඩක (ශබ්ද බාධක) වන්නේ ද? එසෙයින් සමචන් සමචන්තේ ශබ්ද අසන්නේ වේ" යයි පුළුගෙලියයන් සෙයින් ලබා ගන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සමාපනතා සද්දං සුණාතීති කපා' එයි.]

1. ස. පු: සමචන් සමචන්තේ ශබ්ද අසන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමචන් සමචන්තේ ඇයින් රු දක්නේ වේ ද? .. කකින් ... නැහැයෙන් ... දිවින් ... කයින් පැහැයි පහත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: සමචන් සමචන්තේ ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසමඛිතිගත වූයේ සමාපනත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
- ස. අනු: සමාධි මනෝවිඤ්ඤාසමඛිතිහට නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් මනෝවිඤ්ඤා සමඛිතිපුද්ගලහට සමාධි වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'සමචන් සමචන්තනු ශබ්දශ්‍රවණ කෙරෙහි' නො කියැවුතු මැ යැ.
3. ස. පු: මනෝවිඤ්ඤාසමඛිති පුද්ගලහට සමාධි වෙයි, ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසමඛිති පුද්ගල ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් මනෝවිඤ්ඤාසමඛිති පුද්ගලහට සමාධි වී නම්, ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසමඛිති පුද්ගල ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'සමචන් සමචන්තනු ශබ්දශ්‍රවණ කෙරෙහි' නො කියැවුතු මැ යැ.
4. ස. පු: මනෝවිඤ්ඤාසමඛිති පුද්ගලහට සමාධි වෙයි, ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසමඛිති පුද්ගල ශබ්දශ්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: ද්විත්තං ඵය්‍යානං -පෙ- ද්විත්තං විතතානං සමොධානං භොති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
6. ප. පු: න වත්තබ්බං සමාපනො: සද්ධං සුඤ්ඤානිති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්‍ර පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො වුත්තො භගවතා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ඔ: හඤ්චී පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො වුත්තො භගවතා,
- ප. පා: තෙන වත ථෙර වත්තබ්බං "සමාපනො: සද්ධං සුඤ්ඤානි"ති.
- 6 ස. පු "පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො වුත්තො භගවතා'ති සමාපනො: සද්ධං සුඤ්ඤානි"ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දුතියස්ස ක්කානස්ස විතකෙතා:විවාථො: කණ්ඩකො වුත්තො භගවතා, අපි තස්ස විතකතවිවාථො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
7. ස. පු: "පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො වුත්තො භගවතා'ති සමාපනො: සද්ධං සුඤ්ඤානි"ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: තතියස්ස ක්කානස්ස පිති කණ්ඩකො -පෙ- චතුත්තස්ස ක්කානස්ස අස්සාසපස්සාසා කණ්ඩකො, ... ආකාසානඤ්චායතනං සමාපත්තස්ස රූපසඤ්ඤා කණ්ඩකො ... විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපත්තස්ස ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා කණ්ඩකො ... ආකිඤ්චිඤ්ඤායතනං සමාපත්තස්ස විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤා කණ්ඩකො ... නෙවසඤ්ඤා භාසඤ්ඤායතනං සමාපත්තස්ස ආකිඤ්චිඤ්ඤායතනසඤ්ඤා කණ්ඩකො... සඤ්ඤාචේදධිතතිථොධං සමාපත්තස්ස සඤ්ඤා ච චේදනා ච කණ්ඩකො වුත්තො භගවතා, අපි තස්ස සඤ්ඤා ච චේදනා වා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- සමාපනො: සද්ධං සුඤ්ඤානිති කපා නිවසිතා.

- ස. අනු: සප්ඨිකන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතගන් දෙදෙන-
කුත්ගේ ... සම්මව්‍යාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ප. පු: සම්මවන් පුගුල් ශබ්දග්‍රවණ කෙරෙහි' නො
කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: "ප්‍රථමව්‍යානග ශබ්දකණ්ඩක යැ'යි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො?"
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ධ: ඉදින් 'ප්‍රථමව්‍යානග ශබ්දකණ්ඩක යැ'යි භාග්‍යවතුන්
විසින් වදාරන ලද වී නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් සම්මවන්තේ ශබ්දග්‍රවණ
කෙරෙහි' යනු කියැවුණු මැ යැ
- 6 ස. පු: "ප්‍රථමව්‍යානග ශබ්දකණ්ඩක යැ'යි භාග්‍යවතුන්
විසින් වදාරන ලද'යි කරුණු කොට සමාපනන
ප්‍රභාල ශබ්දග්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'ද්විතීයව්‍යානග විතකිම්මාරකණ්ඩක යැ'යි
භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද වෙයි. එයට
(ද්විතීයව්‍යානගට) විතකිම්මාර ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: 'ප්‍රථමව්‍යානගට ශබ්දග කණ්ඩක යැ'යි භාග්‍යවතුන්
විසින් වදාරනලද'යි කරුණු කොට සම්මවන් පුගුල්
ශබ්දග්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: තාතීයව්‍යානග ප්‍රිතිකණ්ඩක යැ ... චතුර්ව්‍යානග
ආශ්වාසප්‍රශ්වාස කණ්ඩක යැ ... ආකාසානඤ්චාය-
තන සම්මවන් සම්මවන් පුගුල්හට රූපසංඥ කණ්ඩක
යැ ... විඤ්ඤාණඤ්චායතන සම්මවන් පුගුල්හට
ආකාසානඤ්චායතනසංඥ කණ්ඩක යැ ... ආකි-
ඤ්චිඤ්ඤායතන සම්මවන් පුගුල්හට විඤ්ඤාණඤ්චා-
යතනසංඥ කණ්ඩක යැ .. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤ-
යතන සම්මවන් පුගුල්හට ආකිඤ්චිඤ්ඤායතනසංඥ
කණ්ඩක යැ .. සඤ්ඤවේදයිතනිරෝධ සම්මවන්
සම්මවන් පුගුල්හට සංඥ හා වේදනා හා කණ්ඩක
යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වෙයි. ඔහට
සංඥන් වේදනාන් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ හෝ කියැවුණු යැ ...

සමාපනතා සඟ්ග පුණ්ණිකි කපා ගිමි.

18. 9.

වක්‍රිතය රූපය පසුබිම් කථා.

1. ස. ප්‍ර: වක්‍රිතය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: රූපය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරි: න හෙවිං වක්‍රිතය -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: රූපය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: රූපය රූපය පරිච්ඡාදයයි.
 ප. පරි: න හෙවිං වක්‍රිතය -පෙ-
3. ස. ප්‍ර: රූපය රූපය පරිච්ඡාදයයි.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: රූපය මනෝවිඥාණයයි.
 ප. පරි: න හෙවිං වක්‍රිතය -පෙ-
4. ස. ප්‍ර: වක්‍රිතය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: අති වක්‍රිතය අවිච්ඡාදය -පෙ- පණ්ඩිති.
 ප. පරි: න හෙවිං වක්‍රිතය -පෙ-
 ස. අනු: නු නු වක්‍රිතය අවිච්ඡාදය -පෙ- පණ්ඩිති.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. ස: හඳුනා නු වක්‍රිතය අවිච්ඡාදය -පෙ- පණ්ඩිති,
 ස. ප: නෙ, ව වන රෙ වක්‍රිතය "වක්‍රිතය රූපය පසුබිම්".

18. 9.

චක්ඛුතා රූපං පස්සතීති කපා

[“චක්ඛුතා රූපං පස්සතී - ඇසින් රූ දක්” යන වචන නිසා ‘ප්‍රසාද චක්ඛුස ම රූප දක්නේ යැ’යි මහාසම්මසායන් සෙසින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳීමට ‘චක්ඛුතා රූපං පස්සතීති කපා’ එයි]

1. ස. පු: ප්‍රසාද ඇසින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: රූපින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ (චක්ඛුස් රූපය ගැන කළ ප්‍රතිඥා සි.)

ස. අනු: රූපින් රූ ප්‍රතිවිජානන කරන්නේ (දන්නේ) වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: රූපින් රූ දන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූ ඉන්ද්‍රියයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: ඇසින් රූප දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුස්ත්‍රයේ ආවර්තනයෙන් ... ප්‍රණීධියෙන් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

ස. අනු: චක්ඛුස්ත්‍රයේ ආවර්තනයෙන් ... ප්‍රණීධියෙන් නැත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් චක්ඛුස්ත්‍රයේ ආවර්තනයෙන් ... ප්‍රණීධියෙන් නැත් නම්,

ස. පා: හවත, ‘ඇසින් රූප දක්නේ යැ’යි නො කියැවුණු මැ යැ.

5. ස. පු: සොතෙන සඤ්ඤා පුණ්ණීති -පෙ- සොතෙන ගතිං
සායනීති -පෙ- ජ්ඣාය රතං සායනීති -පෙ-
කායෙන පොඨබ්බිං පුඤ්ඤාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: රූපෙන රූපං පුඤ්ඤාති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං පෙ-

6. ස. පු: රූපෙන රූපං පුඤ්ඤාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: රූපෙන රූපං පටිවිජ්ජානාති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං -පෙ-

7. ස. පු: රූපෙන රූපං පටිවිජ්ජානාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: රූපං මනෝවිඤ්ඤාණනති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං -පෙ-

8. ස. පු: කායෙන ථොඨබ්බිං පුඤ්ඤාති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: අපථි කායස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩිති

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං -පෙ-

ස. අනු: නනු නපථි කායස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩිති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. ස: හඤ්ඤි නපථි කායස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩිති,

ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බිං “කායෙන ථොඨබ්බිං
පුඤ්ඤාති”ති.

5. ස. පු: කතින් හඬ අසන්නේ මේ ද? ... නැහැයෙන් ගඳ
ආශ්‍රාණ කරන්නේ මේ ද? ... දිවින් රස විඳින්නේ
මේ ද? ... කසින් සප්‍රචේත සප්‍රචේත කරන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපයෙන් රූපය සප්‍රචේත කරන්නේ මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියායුතු යැ ...

6. ස. පු: රූමින් රූ පහස්සේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූමින් රූ දන්නේ මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියායුතු යැ ...

7. ස. පු: රූමින් රූ දන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය මනෝවිඤ්ඤා මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියායුතු යැ ..

8. ස. පු: කසින් පාඨාසි පහස්සේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කයට ආවර්තනයෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියායුතු යැ ...

ස. අනු: කයට ආවර්තනයෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් නැත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් කයට ආවර්තනයෙක් ... ප්‍රණිධියෙක්
නැත් නම්,

ස. පා: හවත, 'කසින් පාඨාසි පහස්සේ මේ'යයි නො;
කියායුතු මැ යැ.

9. ප. පු: න චක්ඛුතං 'චක්ඛුතා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං චූසති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නනු චුතං හගචතා "ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං චූසති'ති අනෙ'ව සුත්තනෙතා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ආ: තෙන හි 'චක්ඛුතා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං චූසති'ති.

චක්ඛුතා රූපං පස්සති'ති කථා නිවර්තනා

අට්ඨාරහමො චගෙහා නිවර්තනො.

තස්ස උද්දානං.

බුද්ධො හගචා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි, බුද්ධො හගචතා ධම්මො දෙසිතො, නථි බුද්ධස්ස හගචතො කරුණා, බුද්ධස්ස හගචතො උච්චාරපස්සාවො අතිපිත අඤ්ඤා ගතිජාතෙ අසිගණ්හාති, එතෙන අරියමග්ගෙන චක්ඛාරි සාමඤ්ඤඵලාති සචරිකරොති, කුසානා කුසානං සබ්බකම්ති, අත්ථි කුසානන්තරිකා, සමාපනෙතා සඤ්ඤා සුණාති, චක්ඛුතා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං චූසති.

9. ප. පු: චක්‍රයා රූප දක්වේ යැ .. කයින් සුභවය
සපයී කරන්නේ යැ'යි නො කියායුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො:
“මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ඇසින් රූ
දකී ... කයින් පැහැසි පහසි” යයි වදාළ සුත්‍රානා-
යෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අ: එකරුණින් ‘ඇසින් රූ දකී ... කයින් පැහැසි
පහසි’.

චක්‍රයා රූපං පසාදිති කථා නිමි.

අමලොස්මැති වග නිමි.

එහි උද්‍යානය:

මනුෂ්‍යලොකකථා යැ ධම්මදෙවනාකථා යැ කරුණාකථා යැ ගනි-
ජාකථා යැ එකමගකථා යැ කියානසබ්බතති කථා යැ කියානනරිකකථා
යැ සමාපනෙනා සඤ්ඤා සුණාතීතිකථා යැ චක්‍රයා රූපං පසාදිති'තිකථා යි.

එකුනට්ඨකිමො වගෙහා.

19. 1.

කිලෙසජහන කථා.

1. ස. පු: අතිතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තිරුඬං නිරොධෙති, මගතං මගමෙති, ඩිණං
 බෙපෙති, අත්ථිතතං අත්ථිතමෙති, අබ්බත්ථිතතං
 අබ්බත්ථිතමෙති.
 ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
2. ස. පු: අතිතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නහු අතිතං තිරුඬහති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ඨ: හඤ්චි අතිතං තිරුඬං.
 ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතිතෙ කිලෙසෙ
 ජහති"ති.
3. ස. පු: අතිතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නහු අතිතං නත්ථි
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ඨ: හඤ්චි අතිතං නත්ථි,
 ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතිතෙ කිලෙසෙ
 ජහති"ති.
4. ස. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

එකුන් විසි වැනි වගිය.

19. 1.

කිලෝජහන කථා.

[‘ප්‍රතිශ්‍ර කෙලෙස ඇතියානම අතීතකෙලෙසයෝත් අනාගතකෙලෙස-
යෝත් ප්‍රත්‍යතපනකෙලෙසයෝත් ප්‍රතිශ්‍ර වූවාහු මෑ වෙති. එහෙයින්
අතීතයෙහි ද අනාගතයෙහි ද ප්‍රත්‍යතපනයෙහි ද කෙලෙසනාහ
කෙරෙහි’යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්‍ධිගත්තවුන්ගේ වාද
හිදුනම ‘කිලෝජහන කථා’ එයි]

1 ස. පු: අතීත කෙලෙසුන් දුරු කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: තීරුඬු කෙලෙස් තීරුඬු කෙරේ ද, විහත
කෙලෙස් විහමන කෙරේ ද, කෂිණ කෙලෙස් කෂය
කෙරේ ද, අත්තඛත කෙලෙස් අත්තඛමත
කෙරේ ද, අභ්‍යත්තඛත කෙලෙස් අභ්‍යත්තඛමත
කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2 ස. පු: අතීත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය තීරුඬු වූයේ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ඔ: ඉදින් අතීතය තීරුඬු වී නම්,

ස. පා: හවත, ‘අතීත කෙලෙසුන් හැරපියති’ නො
කියැවුතු මෑ යැ.

3. ස. පු: අතීත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ඔ: ඉදින් අතීතය නැත් නම්,

ස. පා: හවත, “අතීත කෙලෙසුන් හැරපියති” නො කියැ
වුතු මෑ යැ.

4. ස. පු: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ක. අනු: අජාතං අජනෙති, අසඤ්ජාතං අසඤ්ජනෙති, අතිබ්බත්තං අතිබ්බත්තෙති, අපාත්තුභූතං අපාත්තු-භාවෙති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ක. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. අනු: නත්ත අනාගතං අජාතන්ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. ඨ: හඤ්චි අනාගතං අජාතං,
- ක. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති"ති.
6. ක. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. අනු: නත්ත අනාගතං නත්ති'ති.
- ක. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. ඨ: හඤ්චි අනාගතං නත්ති,
- ක. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති"ති.
7. ක. පු: පච්චුත්තනෙත කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටි: ආමිත්තා.
- ක. අනු: රතෙතා රාගං ජහති, දුට්ඨො දෙසං ජහති, මුල්ලො මොහං ජහති, කිලිට්ඨො කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ක. අනු: රාගෙන රාගං ජහති, දෙසෙන දෙසං ජහති, මොහෙන මොහං ජහති, කිලෙසෙති කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ක. පු: රාගො විත්තසම්පසුත්තො, මග්ගො විත්තසම්පසුත්තො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා

- ඔ. අනු: තුපත්තේ තුපදත්තේ වේ ද? නො හටගත්තේ නො හටගත්තේ වේ ද? නො නිපත්තේ නිපත් නොවන්නේ වේ ද? නො පහල වූයේ නො පහල වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියා යුතු යා ...
5. ඔ. ප්‍ර: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යා.
- ඔ. අනු: අනාගතය අජාත නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යා.
- ඔ. ඔ: ඉදින් අනාගතය අජාත වී නම්,
- ඔ. පා: හවත, 'අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියති' නො කියායුතු මා යා.
6. ඔ. ප්‍ර: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යා.
- ඔ. අනු: අනාගතය නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යා.
- ඔ. ඔ: ඉදින් අනාගතය නැත් නම්,
- ඔ. පා: හවත, 'අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියති' නො කියායුතු මා යා.
7. ඔ. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්ෂානුකූල කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යා.
- ඔ. අනු: රතන වූයේ රාගය හැරපියා ද, දුඛ වූයේ දෝෂය හැරපියා ද, මුඛ වූයේ මොහය හැරපියා ද, කල්ප වූයේ කෙලය හැරපියා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යා ...
- ඔ. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරපියා ද, දෝෂයෙන් දෝෂය හැරපියා ද, මොහයෙන් මොහය හැරපියා ද, කෙලයෙන් කෙලය හැරපියා ද?
- ප. පටි: එසේ අො කියායුතු යා ...
8. ඔ. ප්‍ර: රාගය විතරකමුප්පකත වේ ද, මාංශික විතරකමුප්පකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යා.

- ස. අනු: ආනතං එකතං -පෙ- ආනතං විතතං
සමොධානං හොති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-
9. ස. පු: රාගො අකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ඣානවජ්ඣා හිනප්පඤ්ඤා
කණ්ණසුක්කසප්පිහංගා ධම්මා සමුච්ඡිකංගා
ආගච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-
10. ස. පු: කුසලාකුසලා සාවජ්ඣානවජ්ඣා හිනප්පඤ්ඤා
කණ්ණසුක්කසප්පිහංගා ධම්මා සමුච්ඡිකංගා
ආගච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නහු වුත්තං හගච්ඡා “වත්තාරිමාති හික්ඛවෙ
සුච්ඡිද්දරිද්දරාති, කතමාති වත්තාරි: නහඤ්ච
හික්ඛවෙ පඨවි ව ඉදං පඨමං සුච්ඡිද්දරිද්දරං -පෙ-
නසමා සතං ධම්මො අසබ්බි අරකා”ති² අනෙථ ව
සුභතනොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි න වතතබ්බං ‘කුසලාකුසලා -පෙ-
සමුච්ඡිකංගා ආගච්ඡන්ති'ති
11. ප. පු: න වතතබ්බං අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ
කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පානෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්ති කිලෙසෙ ජහති'ති¹.
- ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි “අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ
කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පානෙ කිලෙසෙ
ජහති'ති.

කිලෙසජහන කථා හිමිති.

² මතුකතභාෂ්‍යාකර - රොහිතසාරික

¹ කිලෙසජහනාය - PTS

- ස අනු: සපයියන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සමවඩාන වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
9. ස. පු: රාගය අකුශල වේ ද, මාංශික කුශල වේ ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුශලාකුශල, සාවද්ධතාවද්ධ, භිතප්පභීත, කාමණ-
ශුකලසප්පතිභාග ධර්මයෝ සමමුක්තිභාවයට එත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
10. ස. පු: කුශලාකුශල, සාවද්ධතාවද්ධ, භිතප්පභීත, කාමණ-
ශුකලසප්පතිභාග ධර්මයෝ සමමුක්තිභාවයට එත් ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මා නු:
“මහණෙනි, මේ සුචිද්ධර්චිද්ධරයෝ සතර දෙනෙකි.
කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා
පොළොව හා මේ දෙක පමණ වන සුචිද්ධර්චිද්ධර
යැ ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම අසත්-
පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාත්ත-
යෙක් ඇත්තේ මා නො?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් ‘කුශලාකුශල ... සමමුක්තිභාවයට එති’
නො කියැවුතු යැ.
- 11 ප. පු: ‘අතීත කෙලෙසත් හැරපියයි, අනාගත කෙලෙසත්
හැරපියයි, ප්‍රත්‍යතතත කෙලෙසත් හැරපියයි’
යනු නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ප. අනු: කෙලය ජහන නැත් ද?
- ස. පරිකුකු: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් “අතීත කෙලෙසත් හැරපියයි,
අනාගත කෙලෙසත් හැරපියයි, ප්‍රත්‍යතතත
කෙලෙසත් හැරපියයි”.

කිලෙස ජහන කථා ගිමි.

19. 2.

ဗုဒ္ဓကုသိုလ်ကဏ္ဍ

1. ස. ප්‍ර: පුඤ්ඤාන: සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥාපත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
 ස. අනු: අනිමිත්තං සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥාපත්තානති.
 ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: පුඤ්ඤාන: සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥාපත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
 ස. අනු: අප්පඤ්ඤිතො සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥාපත්තො'ති.
 ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. ප්‍ර: අනිමිත්තං හ චිත්තබ්බං සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥා-
 පත්තානති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
 ස. අනු: පුඤ්ඤාන: හ චිත්තබ්බ: සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥා-
 පත්තානති.
 ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. ප්‍ර: අප්පඤ්ඤිතො හ චිත්තබ්බො සංඛාරකඤ්ඤා-
 පරිඥාපත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
 ස. අනු: පුඤ්ඤාන: හ චිත්තබ්බ: සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥා-
 පත්තානති.
 ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. ප්‍ර: පුඤ්ඤාන: සංඛාරකඤ්ඤාපරිඥාපත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
 ස. අනු: සංඛාරකඤ්ඤානො හ අනිච්චො හ සංඛාතො හ
 පටිච්චසංවූත්තො හ ඛග්ගිමිමො හ චග්ගිමිමො
 හ විරුග්ගිමිමො හ නිරොග්ගිමිමො හ විපරිණ්මි-
 ග්ගිමිමො'ති.
 ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. 2.

ප්‍රශ්නෝත්තර කථා

[ශුන්‍යතාව 'සංකෘතියෙන්' අනාත්මිකත්වය යැ, නිව්‍යාණය යැ'යි ද්විවි-
ධයි. ඔවුන්ගේ අනාත්මිකත්වය එක් අයුරකින් සංකාරකතාව-
පරිණාමය වෙයි නිව්‍යාණය අපරිණාමය වෙයි. මේ වෙනස නො-
ගෙන 'ශුන්‍යතාව සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි'යි අනුමාන-
යෙන් ලබා ගන්නා ලද්දේ වාද බලයට 'ප්‍රශ්නෝත්තර කථා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ශුන්‍යතාව සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි ද?
ප. පරිණාමය: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනිමිතය සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
2. ස. ප්‍ර: ශුන්‍යතාව සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි ද?
ප. පරිණාමය: එසේ යැ.
- ස. අනු: අප්‍රණීතිතය සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: 'අනිමිතය සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි' නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරිණාමය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශුන්‍යතාව සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි' නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: 'අප්‍රණීතිතය සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි' නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරිණාමය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශුන්‍යතාව සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි' නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: ශුන්‍යතාව සංකාරකතාව පරිණාමය වෙයි ද?
ප. පරිණාමය: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංකාරකතාව අනිත්‍ය නො වන්නේ වේ ද, සංකාරක නො වන්නේ වේ ද, ප්‍රතිත්‍යාසම්ප්‍රදාය නො වන්නේ වේ ද, කාරකභාව නො වන්නේ වේ ද, චරකභාව නො වන්නේ වේ ද, නිරෝධ භාව නො වන්නේ වේ ද, විපරිණාම භාව නො වන්නේ වේ ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: නනු සංඛාරකකතෙයි; අතිවේවා සංඛතො, පටිච්ච සමුප්පන්නා ඛගධමෙම, වගධමෙම, විරුගධමෙම; නිරොධධමෙම, විපරිණංමධමෙමා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ස: හඤ්චී සංඛාරකකතෙයි; අතිවේවා -පෙ- විපරිණංම-ධමෙම,
- ස. පා: හො ව චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "සුඤ්ඤතා සංඛාරකකතිපරියාපන්නා'ති
6. ස. පු: රූපකකතිස්ස සුඤ්ඤතා සංඛාරකකතිපරියාපන්නා'ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා රූපකකතිපරියාපන්නා'ති
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- විඤ්ඤාණකකතිස්ස සුඤ්ඤතා සංඛාරකකතිපරියාපන්නා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා විඤ්ඤාණකකතිපරියාපන්නා'ති.
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, රූපකකතිපරියාපන්නා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, "සංඛාරකකතිපරියාපන්නා'ති.
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- විඤ්ඤාණකකතිපරියාපන්නා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: විඤ්ඤාණකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, සංඛාරකකතිපරියාපන්නා'ති.
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: සංඝකාරකකතිය අනිත්‍ය සංඝකාන ප්‍රතිත්‍ය-
සමුත්පන්න සංඝකතාව ව්‍යාප්තතාව විරාග-
කතාව නිරෝධකතාව විපරිණාමකතාව
ඇත්තේ නො?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් සංඝකාරකකතිය අනිත්‍ය ... විපරිණාම-
කතාව ඇති වී නම්.
- ස. පා: හවත, 'ශුන්‍යතාව සංඝකාරකකතියෙහි පන-
තේ' යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ස. ප්‍ර: රූපකතියෙන් ශුන්‍යතාව සංඝකාරකකතියෙහි -
පනත වේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඝකාරකකතියෙන් ශුන්‍යතාව රූපකතියෙහි -
පනත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු මැ ...
7. ස. ප්‍ර: වේදනා ... සංඥා ... විභවකතියෙන් ශුන්‍යතාව
සංඝකාරකකතියෙහි පනත වේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඝකාරකකතියෙන් ශුන්‍යතාව විභවකතියෙහි -
පනත වේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ නො කියැවුණු මැ ...
8. ස. ප්‍ර: සංඝකාරකකතියෙන් ශුන්‍යතාව රූපකතියෙහි -
පනත වේ යයි නො කියැවුණු මේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපකතියෙන් ශුන්‍යතාව 'සංඝකාරකකතියෙහි -
පනත වේ' යයි නො කියැවුණු මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු මැ ...
9. ස. ප්‍ර: සංඝකාරකකතියෙන් ශුන්‍යතාව වේදනා... සංඥා...
විභවකතියෙහි පනත වේ නි' නො කියැවුණු
මේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'විභවකතියෙන් ශුන්‍යතාව සංඝකාරකකතියෙහි -
පනත වේ නි' නො කියැවුණු මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු මැ ...

10. ප. පු:

න වතතඛිං සුඤ්ඤතා සංඛාරකඛිපරිඨං-
පනතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අනු:

නත්ත චුතතං ගභවතා “සුඤ්ඤමිදං භික්ඛවෙ
සංඛාරා අනෙතන වා අතතනියෙන වා”ති^a
අප්පෙච සුතතනෙතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. පා:

තෙන හි “සුඤ්ඤතා සංඛාරකඛිපරිඨංපනතා”ති.

සුඤ්ඤතා කථා නිවසිතා.

10. ප. පු: 'ශුන්‍යතාව සංසාරසංකප්පයනිපත්ත වෙයි' යනු
නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාෂාවකුත් වගන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:
"මහණෙනි, යම් සංසාර කෙතෙක් ඇද්ද,
ආතම හෙයින් චේවසි ආතමිස හෙයින් චේවසි
මේ ශුන්‍ය වෙති' වදාළ සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ
මැ නො?

ස. පු. එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් 'ශුන්‍යතාව සංසාරසංකප්පයනිපත්ත
වෙයි'.

සුඤ්ඤතා කථා නිමි.

19. 3.

සාමසුද්දඵල කථා

1. ස. පු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායණං
 අවුට්ඨං අමතනති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ - පෙ-
2. ස. පු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතං, නිබ්බානං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඥේ අසංඛිතානිති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ - පෙ-
3. ස. පු: ඥේ අසංඛිතානි'ති.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඥේ තාණාති - පෙ- අනන්තරිකාවාති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ - පෙ-
4. ස. පු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සාමසුද්දං සංඛිතනනි.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ - පෙ-
5. ස. පු: සාමසුද්දං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතනනි.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ - පෙ-

19 3.

සාමකෘතිය කපා.

[මානවිද්‍යාත්මක ජනප්‍රියතාවයෙහිදී ආයතනිකයාගේ විපාක-
විකාසය ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් නැගී යාමෙහි සහතිකයක් වෙයි. එසේ නො-
හොත් කෙටිකලකාලයක් පමණක් සහතිකයක් ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් ජනප්‍රියතාවයෙන්
එසේ සහතිකයක් අසංසකාර වෙති'ද පුළුල්වශයෙන් සහතිකයක් ලබා
ගන්නායුතුයේ වාද විද්‍යාව 'සාමකෘතිය කපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් අසංසකාර වේ ද?
- ප. පරිකෘතිය: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිවැරදිව ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් සරණ පරයණ අවස්ථාව
වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: (නොප මතයෙහි) ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් අසංසකාර වෙයි.
නිවැරදිව අසංසකාර වේ ද?
- ප. පරිකෘතිය: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංසකාරයෙන් දෙදෙනෙක් වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: අසංසකාරයෙන් දෙදෙනෙක් වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... අනන්තකාලීන
දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් අසංසකාර වේ ද?
- ප. පරිකෘතිය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් අසංසකාර වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් අසංසකාර වේ ද?
- ප. පරිකෘතිය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රාමුඛ්‍යයෙන් අසංසකාර වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

6. ස පු: සොතාපතතිඵලං අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සොතාපතතිමිත්තො අසඹිතො.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: සොතාපතතිමිත්තො සඹිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සොතාපතතිඵලං සඹිතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: සකදගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තඵලං අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අරහත්තමිත්තො අසඹිතො.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: අරහත්තමිත්තො සඹිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අරහත්තඵලං සඹිතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: සොතාපතතිඵලං අසඹිතං, සකදගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තඵලං අසඹිතං, තිබ්බානං අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පඤ්ච අසඹිතානි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: අසඹිතානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පඤ්ච තාණානි -පෙ- අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සාමඤ්ඤඵල කථා නිවර්තනා.

6. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතෘපතතිඵලය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝතෘපතතිමාණීය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතෘපතතිමාණීය සංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝතෘපතතිඵල සංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: සකාදගාමි...අනාගාමි...අභිත්තිඵලය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අභිත්තිමාණීය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: අභිත්තිමාණීය සංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අභිත්තිඵල සංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ,
10. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතෘපතතිඵල අසංසකාත වේ ද, සකාදගාමි ... අනාගාමි ... අභිත්තිඵල අසංසකාත වේ ද, නිව්‍යාණය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: අසංසකාතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද, ... අනාගාමිවෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

19. 4.

පතති කථා

1. ස. පු: පතති අසඹිතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: තාණං ලොණං සරණං පරායනං අවිච්ඡිතං අමි-
 තතති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පතති අසඹිතා, නිබ්බානං අසඹිතතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො තාණාති -පෙ- [දො] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: විවරණ පතති අසඹිතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අමිතතති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: විවරණ පතති අසඹිතා, නිබ්බානං අසඹි-
 තතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො තාණාති, -පෙ- [දො] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප්‍රතික්ෂේපය

1. ස. ප්‍ර: ප්‍රාථමි අසංසංකප්‍ත වේ ද?
ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ත්‍රාණ ලෙණ සරණ පරායණ අවික්‍ෂ්‍යත අමාන වේ ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: ප්‍රාථමි අසංසංකප්‍ත වෙයි, නිව්‍යාණ අසංසංකප්‍ත වේ ද?
ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අසංසංකප්‍තයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: අසංසංකප්‍තයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද, ... අනාගතකාමෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරිඤ්ඤා: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: විචරයාගේ ප්‍රාථමි අසංසංකප්‍ත වේ ද?
ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: නිව්‍යාණය ... අමාන වේ ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: විචර ප්‍රාථමි අසංසංකප්‍ත වෙයි, නිව්‍යාණය අසංසංකප්‍ත වේ ද?
ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: අසංසංකප්‍තයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: අසංසංකප්‍තයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... අනාගතකාමෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. ස. පු: පිණ්ඩපාතස්ස -පෙ- සෙනාසනස්ස -පෙ- ගිලාන-
පච්චයභෙසසර්පරික්ඛාරස්ස පතති අසඹිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අව්ච්චිතං අමතනති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: ගිලානපච්චයභෙසසර්පරික්ඛාරස්ස පතති
අසඹිතා, නිබ්බානං අසඹිතනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඥේ අසඹිතානි'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ඥේ අසඹිතානි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඥේ තාණ්හානි -පෙ- [ඥේ] අත්තරිකා වා'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: විවරස්ස පතති අසඹිතා -පෙ- පිණ්ඩපාතස්ස
-පෙ- සෙනාසනස්ස -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසසර්ප-
රික්ඛාරස්ස පතති අසඹිතා, නිබ්බානං
අසඹිතනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: පඤ්ච අසඹිතානි'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: පඤ්ච අසඹිතානි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: පඤ්ච තාණ්හානි -පෙ- [පඤ්ච] අත්තරිකා වා'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: පඨමස්ස ක්ඛානස්ස පතති අසඹිතා (ඵචං සබ්බං
විජ්ජාරෙතබ්බං), දුතියස්ස ක්ඛානස්ස -පෙ- තතියස්ස
ක්ඛානස්ස -පෙ- චතුස්ස ක්ඛානස්ස -පෙ- අකාසා-
නඤ්චායතනස්ස -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනස්ස
-පෙ- අකිඤ්ඤායතනස්ස -පෙ- නෙවසඤ්ඤා-
නාසඤ්ඤායතනස්ස -පෙ- සොතාපතතිමග්ගස්ස
-පෙ- සොතාපතතිඵලස්ස -පෙ- සකදගාමිමග්ගස්ස
-පෙ- සකදගාමිඵලස්ස -පෙ- අනාගාමිමග්ගස්ස
-පෙ- අනාගාමිඵලස්ස -පෙ- අරහත්තමග්ගස්ස
-පෙ- අරහත්තඵලස්ස පතති අසඹිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

7. ස. ප්‍ර: පිණ්ඩපාත ... ගගනාසන ... ග්‍රාහප්‍රධාන යනෙ-
 මර්ෂපරිච්ඡාය ප්‍රාප්ති අසංසකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: නිවිච්ඡාය ... අවිඤ්ඤා අමානස වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය.
- 8 ස. ප්‍ර: ග්‍රාහප්‍රධානගෙනෙමර්ෂපරිච්ඡාය ප්‍රාප්ති අසං-
 සකාත වෙයි. නිවිච්ඡාය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය.
9. ස. ප්‍ර: අසංසකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් අනන්තරකාමෝ දෙදෙ-
 නෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය.
10. ස. ප්‍ර: විවරප්‍රාප්තිය අසංසකාත වෙයි ... පිණ්ඩපාත ...
 ගගනාසන ... ග්‍රාහප්‍රධාන ගෙනෙමර්ෂපරිච්ඡාය-
 ප්‍රාප්තිය අසංසකාත වෙයි. නිවිච්ඡාය අසංසකාත
 වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය.
11. ස. ප්‍ර: අසංසකාතයෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද, ... අනන්තරකාමෝ
 පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු ය.
- 12 ස. ප්‍ර: ප්‍රථමධ්‍යානසංයමේ ප්‍රාප්තිය අසංසකාත වේ ද,
 ද්විතීයධ්‍යානසංයමේ ... තෘතීයධ්‍යානසංයමේ ...
 චතුර්තීයධ්‍යානසංයමේ ... අධ්‍යාත්මිකානුකූලධ්‍යානසංයම-
 යේ ... විඤ්ඤාණකූලධ්‍යානසංයමේ ... අතිඤ්ඤා-
 කූලධ්‍යානසංයමේ ... නෙවසංකූලධ්‍යානසංයමේ ... ප්‍රොතප්‍රාප්ති-
 ඵලයානේ ... සකාදගාමිමායිකානේ ... සකාදගාමි-
 ඵලයානේ ... අනාගාමිමායිකානේ ... අනාගාමි-
 ඵලයානේ ... අර්හත්මායිකානේ ... අර්හත්ඵලයා-
 නේ ප්‍රාප්තිය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

- ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අවුට්ඨං අමතනති.
 ප පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස පු: ඥේ අසඞ්ඛතානී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස අනු: ඥේ තාණාති -පෙ- [ඥේ] අනතරිකා වා'ති.
 ප පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- 14 ස. පු: සොතාපතති මග්ගස්ස පතති අසඞ්ඛතා, සොතා-
 පතති ඵලස්ස පතති අසඞ්ඛතා -පෙ- අරහත්ත-
 මග්ගස්ස පතති අසඞ්ඛතා, අරහත්ත ඵලස්ස පතති
 අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතනති.
 ප පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: නව අසඞ්ඛතානී'ති
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- 15 ස. පු: නව අසඞ්ඛතානී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා
 ස. අනු: නව තාණාති පෙ- [නව] අනතරිකා වා'ති
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- 16 ප පු: න චත්තබ්බං පතති අසඞ්ඛතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. අනු: පතති රූපං¹ වේදනා සඤ්ඤා සංඛාරා විඤ්ඤා-
 ඤානති.
 ස. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි "පතති අසඞ්ඛතා"ති.

පතති කථා නිවර්තනං.

- ස. අනු: නිජිණය .. අච්ඡත අමාත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
13. ස. ප්‍ර: අසංඝකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනාරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 14 ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතාපතතිමාගීප්‍රාපතිත අසංඝකාත වේ ද, ශ්‍රෝතාපතතිඵලප්‍රාපතිත අසංඝකාත වේ ද ... අභිත්තිඵලප්‍රාපතිත අසංඝකාත වේ ද, නිජිණය අසංඝකාත වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංඝකාතයෝ නව දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
15. ස. ප්‍ර: අසංඝකාතයෝ නව දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ නවදෙනෙක් ... අනාරිකාවෝ නව - දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
16. ප. ප්‍ර: 'ප්‍රාපති අසංඝකාත වෙති'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: ප්‍රාපතිත රූප, වේදනා, සංඥා, සංඝකාර, විඥන වේ ද?
- ස. ප්‍ර: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් 'ප්‍රාපතිත අසංඝකාත' වේ.

ප්‍රාපති කථා නිමි.

19. 5.

තථතා කථා.

1. ස. පු: සබ්බධම්මානං තථතා අසඹිතා'ති.
 ප. පටි: ආමින්නා.
 ස. අනු: තිබ්බානං තාණං ලොණං සරණං පරාසනං
 අවුච්ඡං අමතනති
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
2. ස. පු: සබ්බධම්මානං තථතා අසඹිතා, තිබ්බානං
 අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ස. අනු: ඥේ අසඹිතාති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
3. ස. පු: ඥේ අසඹිතාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ස. අනු: ඥේ තාණාති - පෙ- [ඥේ] අනතරිකා වා'ති
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
4. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නනු රූපතා අසඹිතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ස. අනු: තිබ්බානං - පෙ- අමතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
5. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නනු රූපතා අසඹිතා, තිබ්බානං
 අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා
 ස. අනු: ඥේ අසඹිතාති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-

19. 5.

තථ්‍යා කථා

[රූපාදි හැම ධර්මයන්ගේ රූපාදියාව සම්බන්ධ තථ්‍යාවක් ඇද්ද, එ ද සංසාරය රූපාදිගේ අපරිනිවර්තන බැවින් අසංසාරය යන සමහර උත්තරාපදායන් සෙසින් ලබන ගුණවත්ම වාද බිඳුනට 'තථ්‍යාකථා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: හැම ධර්මයන්ගේ තථ්‍යා අසංසාරය වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිවිඤ්ඤා, ප්‍රාණය, ලොකය, සරණය, පරායණය, අවිඤ්ඤා, අමාතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: හැම දහමුත්තේ තථ්‍යා අසංසාරය වේ ද? නිවිඤ්ඤා, ප්‍රාණය අසංසාරය වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංසාරයෙන් දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: අසංසාරයෙන් දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රාණයෙන් දෙදෙනෙක් ... අනාර්ථකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: රූපයෙන් රූපය ඇත, රූපය අසංසාරය නො?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිවිඤ්ඤා ... අමාතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: රූපයෙන් රූපය ඇත, රූපය අසංසාරය නො? නිවිඤ්ඤා, ප්‍රාණය අසංසාරය නො?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංසාරයෙන් දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

6. ස. පු: ඥේ අසභිකානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඥේ තාණාති -පෙ- [ඥේ] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: වේදනාය වේදනතා, නත්තු වේදනතා -පෙ- සඤ්ඤාය සඤ්ඤාතා, නත්තු සඤ්ඤාතා -පෙ- සඛිං-රානං සඛිංරතා, නත්තු සඛිංරතා -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස විඤ්ඤාණතා, නත්තු විඤ්ඤාණතා අසභිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තිබ්බානං -පෙ- අමිතන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නත්තු රූපතා, -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස විඤ්ඤාණතා, නත්තු විඤ්ඤාණතා අසභිකා, තිබ්බානං අසභිකන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඡ අසභිකානි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ඡ අසභිකානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඡ තාණාති -පෙ- [ඡ] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'සබ්බධම්මානං තථතා අසභිකා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: සබ්බධම්මානං තථතා රූපං¹ වේදනා සඤ්ඤා සඛිංරා විඤ්ඤාණන්ති.
 ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි "සබ්බධම්මානං තථතා අසභිකා"ති.

තථතා කථා නිමිසිතා.

6. ස. පු: අසංසකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් .. අනතරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. පු: වේදනාවගේ වේදනානිස ඇත, වේදනානිස ... සංඥාවගේ සංඥානිස ඇත, සංඥානිස ... සංසකාරයන්ගේ සංසකාරනිස ඇත, සංසකාරනිස ... විඤ්ඤානගේ විඤ්ඤානිස ඇත, විඤ්ඤානිස අසංසකාත නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිව්ඤ්ඤාන ... අමානස වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. පු: රූපයාගේ රූපනිස ඇත, රූපනිස ... විඤ්ඤානගේ විඤ්ඤානිස ඇත, විඤ්ඤානිස අසංසකාත නො? නිව්ඤ්ඤාන අසංසකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
9. ස. පු: අසංසකාතයෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ සදෙනෙක් ... අනතරිකාවෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
10. ප. පු: 'සම්බුද්ධත්වයේ තථතාව අසංසකාත වෙති'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: සම්බුද්ධත්වයේ තථතාව රූප, වේදනා, සංඥා, සංසකාර, විඤ්ඤාන වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු ...
- ප. පා: එකරුණික 'සම්බුද්ධත්වයේ තථතාව අසංසකාත වේ.'

තථතා කථා නිමි.

19. 6.

කුසල කථා

1. ස. පු: නිබ්බානධාතු කුසලා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: නනු අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. සි: හඤ්චි අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි,
ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ 'නිබ්බානධාතු- කුසලා'ති.
2. ස. පු: අලොභො කුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නිබ්බානධාතු කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි භාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- අමොභො කුසලො -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චිරිතා -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නිබ්බානධාතු කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. 6.

කුසල කථා

[අනවද්‍ය ද කුසල යැ, ඉක්මවානපුණ්‍යය ද කුසල යැ, එහි 'අනවද්‍ය' යනු කෙලගවිප්‍රසන්න යන අර්ථයි. මේ අර්ථය අකුසල් නමා හැම දහම් ඇසුරු කෙරෙයි. 'ඉක්මවාන' යනු ඉක්මවා නිපොදන පුණ්‍යය යන අර්ථයි. මේ අර්ථය කුසලත්‍රිකයෙහි එන ආදිපදය මැ ඇසුරු කෙරෙයි. මේ මාගිය නොගෙන අනවද්‍යාව මාත්‍රයෙන් මැ 'නිවන කුසල'යි ලබා ගත්තෝ ඇත. අනිකතිකාය වාසින් සෙසිනි. උනව ඉක්මවානාට-යෙන් නිවාණයාගේ කුසලතාව නැති සේ දක්වන්නට 'කුසලකථා' එයි]

- 1 ස. ප්‍ර: නිවාණධාතු කුසල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාරම්බත වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අනාරම්බත නො එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් අනාරම්බත වේ නම්, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, 'නිවාණධාතු කුසල වෙති'යි නො කියැ-වුතු මැ යැ.

2. ස. ප්‍ර: අලෝභය කුසල වේ ද, සාරම්බත වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිවාණධාතු කුසල වේ ද, සාරම්බත වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: අද්වේෂය කුසල ... අමෝහය කුසල ... ප්‍රභිං ... විශ්ථි ... සමාති ... සමාධි ... ප්‍රඥ කුසල වේ ද, සාරම්බත වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිවාණධාතු කුසල වේ ද, සාරම්බත වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. පු: නිබ්බානධාතු කුසලා අනාරම්මණා, නඤ්ඤිතාය
ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: අලොභො කුසලො අනාරම්මණො, නඤ්ඤිතාය
ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: නිබ්බානධාතු කුසලා අනාරම්මණා, නඤ්ඤිතාය
ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- අමොභො කුසලො -පෙ-
සඤ්ඤා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ-
පඤ්ඤා කුසලා අනාරම්මණා, නඤ්ඤිතාය ආවට්ටනා
-පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ප. පු: න වත්තබ්බං නිබ්බානධාතු කුසලා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. අනු: නහු නිබ්බානධාතු අනවජ්ජා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. ථ: හඤ්ඤි නිබ්බානධාතු අනවජ්ජා,
- ප. පා: තෙත වත රෙ වත්තබ්බෙ "නිබ්බානධාතු
කුසලා"ති.

කුසල කථා නිවසිතා.

4. ස. පු: නිජ්ඣණ්ඩානු කුසල අනාලම්භන චේ ද? එයට
ආවතීනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලෝභය කුසල අනාලම්භන චේ ද? එයට
ආවතීනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

5. ස. පු: නිජ්ඣණ්ඩානු කුසල අනාලම්භන චේ ද? එයට
ආවතීනා .. ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අද්වේශය කුසල ... අමෝහය කුසල ... ශ්‍රද්ධා ...
විශ්වී .. සමාති ... සමාධි ... ප්‍රඥ කුසල
අනාලම්භන චේ ද? එයට ආවතීනා ... ප්‍රණීධි
නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

6. ප. පු: 'නිජ්ඣණ්ඩානු කුසල චේති'යි නො කියැවුණු චේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නිජ්ඣණ්ඩානු අනවඤ්ඤා නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ස: ඉදින් නිජ්ඣණ්ඩානු අනවඤ්ඤා වී නම්,

ප. පා: හවත, එකරුණින් 'නිජ්ඣණ්ඩානු කුසල චේති'යි
කියැවුණු මැ යැ.

කුසල කපා ගිමි.

19. 7.

අවබෝධනය, කථා.

1. ස. ප්‍ර: අපේ පුද්ගලිකයන් අවබෝධනය, කථා.
- ප. පරිශ්‍රය: අපේ.
- ස. අනු: මානවයන් අවබෝධනය, පිහිටිකයන්
-පෙ- අර්ථයන්කයන් -පෙ- රුහිරුයන්කයන්
-පෙ- සහිතයන්කයන් අවබෝධනයකයන්.
- ප. පරි: න හෙවිං ව්‍යවස්ථා -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: අපේ පුද්ගලිකයන් අවබෝධනය, කථා.
- ප. පරිශ්‍රය: අපේ.
- ස. අනු: අවබෝධනයකයන් පුහුණුයන් විවිධත්වය, උප-
යෝජනයන්.
- ප. පරිශ්‍රය: අපේ.
- ස. ස: හැඳුනු අවබෝධනයකයන් පුහුණුයන් විවිධත්වය,
උපයෝජනය,
- ස. ප: කෙ: ව ව්‍යවස්ථා ව්‍යවස්ථා “අපේ පුද්ගලිකයන්
අවබෝධනය, කථා.
3. ස. ප්‍ර: අවබෝධනයකයන් පුහුණුයන් විවිධත්වය,
නුපයෝජනයන්.
- ප. පරිශ්‍රය: අපේ.
- ස. අනු: පහිතයන්.
- ප. පරි: න හෙවිං ව්‍යවස්ථා -පෙ-
4. ස. ප්‍ර: පහිතයන්.
- ප. පරිශ්‍රය: අපේ.
- ස. අනු: කෙ: පහිතයන්කයන්.
- ප. පරි: න හෙවිං ව්‍යවස්ථා -පෙ-
- ස. අනු: සහිතයන් -පෙ- අපේ -පෙ- අර්ථයන්-
මනෝකයන්.
- ප. පරි: න හෙවිං ව්‍යවස්ථා -පෙ-

19. 7.

අවිච්ඡාදිකාම කපා.

[“සකිං භික්ෂුණො භික්ෂුණො’ව හොති - චරස් ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වේ” යන සුත්‍රපාඨ නිසා පාඨශ්ජනහම අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇතැ’යි සම්මත උත්තරාපටකයන් සෙසින් උබ්බි ගත්තමුන්ගේ වාද බිඳුනම ‘අවිච්ඡාදිකාමකපා’ එයි.]

- 1 ස. පු: පාඨශ්ජනහම අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිත්‍යාභාතක අත්‍යන්තරිකාම (එකාත්‍ය නියමයෙන් එසේ) වේ ද, පිත්‍යාභාතක ... අරහත්‍යාභාතක ... රුධිරොත්තාදක ... සංඛ්‍යානෙදක අත්‍යන්තරිකාම වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: පාඨශ්ජනහම අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අත්‍යන්තරිකාම පුද්ගලහම විචිකිත්‍යා උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අත්‍යන්තරිකාම පුද්ගලහම විචිකිත්‍යා උපදනේ වී නම්,
- ස. පා: හමන, ‘පාඨශ්ජනහම අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇතැ’යි නො කියැවුණු මැ යැ.
3. ස. පු: අත්‍යන්තරිකාම පුද්ගලහම විචිකිත්‍යා නුපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රොතාපතරිකාමිකයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සකාදගාමි ... අනාගාමි ... අභිත්මාමිකයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

5. ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනා'ති.
 ප. මි: අකුසලෙන මග්ගෙනා'ති.
 ස. අනු: අකුසලො මග්ගො නියසාණිකො ධයගාමි බොධගාමි අනාසවො -පෙ- අසඬ්ඛිලෙසිකො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නත්ත අකුසලො මග්ගො අනියසාණිකො [-පෙ-] සඬ්ඛිලෙසිකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. ඔ: හඤ්චි අකුසලො මග්ගො අනියසාණිකො -පෙ- සඬ්ඛිලෙසිකො,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අවිච්ඡාදනාදියාමි පුග්ගලස්ස විචික්ඛිත, අකුසලෙන මග්ගෙන පඨිනා'ති.
 6. ස. පු: සංඝනද්ධියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උචේදද්ධියි උපපජ්ජෙය්සාති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. ඔ: හඤ්චි සංඝනද්ධියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උචේදද්ධියි උපපජ්ජෙය්ස,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අභි පුප්පජ්ජනස්ස අවිච්ඡාදනාදියාමිතා'ති.
 7. ස. පු: සංඝනද්ධියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උචේදද්ධියි නුපපජ්ජෙය්සා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: පඨිනා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 8. ස. පු: පඨිනා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
 ස. අනු: සොතාපභතීමග්ගෙනා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සකද්දගාමිමග්ගෙන -පෙ- අනාගාමිමග්ගෙන -පෙ- අරහත්තමග්ගෙනාති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. ප්‍ර: කවර මාගියෙකින් වේ ද?
- ප. වි: අකුල මාගියෙකි.
- ස. අනු: අකුල මාගිය නෙය්‍යාණික ස්‍රයගාමි බොධගාමි අනාසුචි ... අසංකෙලයක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අකුල මාගිය අනෙය්‍යාණික ... සංකෙලය නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අකුලමාගිය අනෙය්‍යාණික ... සංකෙලයක වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'අත්‍යන්තරිකත පුද්ගලහට විවිකිත්තා අකුලමාගියෙන් ප්‍රතිණ යැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
6. ස. ප්‍ර: ශාඛිතදුෂ්ටියෙන් තිසත පුද්ගලහට උචේදදුෂ්ටි උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින්, ශාඛිතදුෂ්ටියෙන් තිසත පුද්ගලහට උචේදදුෂ්ටි උපදනේ වේ නම්,
- ස. පා: හවත, 'පාඨක්ථනහට අත්‍යන්තරිකාමිතා ඇතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: ශාඛිතදුෂ්ටියෙන් තිසත පුද්ගලහට උචේදදුෂ්ටි නුපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිමාගියෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සත්‍යදාම මාගියෙන් ... අනාතාම මාගියෙන් ... අභිත්මාගියෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

9. ස. පු:

කතමෙත මග්ගොනා'ති.

ප. මි:

අකුසලෙත මග්ගොනා'ති.

ස. අනු:

අකුසලො මග්ගො නිත්‍යාඤ්ඤා ධර්මානාමි ඛොධොමි
අනාසවො -පෙ- අසඛිතිලෙසිකො'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:

නත්‍ර අකුසලො මග්ගො අනිත්‍යාඤ්ඤා -පෙ-
සඛිතිලෙසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. ථ:

හඤ්චි අකුසලො මග්ගො අනිත්‍යාඤ්ඤා -පෙ-
සඛිතිලෙසිකො,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ “සංඝතද්විතියා
නිසංඝං පුග්ගලං උචේදද්විතී අකුසලෙත
මග්ගොත පභිනා”ති.

10. ස. පු:

උචේදද්විතියා නිසංඝං පුග්ගලං සංඝතද්විතී
උප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. ථ:

හඤ්චි උචේදද්විතියා නිසංඝං පුග්ගලං
සංඝතද්විතී උප්පජ්ජෙය්‍යා,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ “අති පුපුජ්ජනං
අවිච්ඡතතිකාමිනා”ති.

11. ස. පු:

උචේදද්විතියා නිසංඝං පුග්ගලං සංඝතද්විතී
සුප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

පභිනා'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු:

පභිනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

සොකාපතතිමග්ගොනා'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:

සකදගාමි මග්ගොත -පෙ- අනාසවමග්ගොත-පෙ-
අරහත්තමග්ගොතා'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. ප්‍ර: කවර මාගියෙකින් වේ ද?
- ප. වි: අකුලලමාගියෙකි.
- ස. අනු: අකුලලමාගිය දෙවෙනියාගේ, කායගාමි, භෞති-
ගාමි, අනාපුර ... අසාංකුලයක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අකුලලමාගිය අදෙවෙනියාගේ ... සාංකුලයක
නො?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අකුලලමාගිය අදෙවෙනියාගේ ... සාංකුල-
යක වී නම්,
- ස. පා: භවත, 'භාග්‍යදායකයන්' නියත පුද්ගලයෙකු
උච්ඡේදයට අකුලලමාගියෙන් හුණු වෙති'යි
නො කියැවුණු මැ යැ.
10. ස. ප්‍ර: උච්ඡේදයටයෙන් නියත පුද්ගලයෙකු භාග්‍ය-
දායක උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් උච්ඡේද දායකයන් නියත පුද්ගලයෙකු
භාග්‍යදායක උපදනේ වී නම්,
- ස. පා: භවත, "පාඨේජනනට අනාපුරාණයාම
අනා'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
11. ස. ප්‍ර: උච්ඡේදයටයෙන් නියත පුද්ගලයෙකු භාග්‍ය-
දායක නුපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිභ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
12. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිභ වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝතෘපතනිමාගියෙකින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සකාදගාමි මාගියෙකින් ... අනාගාමි මාගියෙකින් ...
අභිත්මාගියෙකින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.

13. ස. පු:

කතමෙත මග්ගොභා'ති.

ප. වී:

අකුසලොත මග්ගොභා'ති.

ස. අනු:

අකුසලො මග්ගො අතිශායාණිකො -පෙ- සබ්බකිලොසිකො,

ස. පා:

භො ච චත රෙ චතතඛෙඛි "උචේදදද්වයිශා නිශතඤ්ඤා පුග්ගලඤ්ඤා සඤ්ඤාදිව්ඪි අකුසලොත මග්ගොත පතිතා"ති.

14. ප. පු:

හ චතතඛෙඛිං "අජී පුට්ඨජ්ඣාඤ්ඤා අවිචන්දනානිශාමිතා"ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

අමනා.

ප. අනු:

නනු වුතං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො, පුග්ගලො සමනායකො භොති එකනතකාලකෙඨි අකුසලෙඨි ධම්මෙඨි, සො සකිං තිඞ්ඞිග්ගො තිඞ්ඞිග්ගො'ව භොති"ති.² අජෝ'ව සුත්තනොතාති.

ස. පටිඤ්ඤා:

අමනා.

ප. පා:

තෙන හි "අජී පුට්ඨජ්ඣාඤ්ඤා අවිචන්දනානිශාමිතා"ති.

15. ස. පු:

වුතං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො, පුග්ගලො සමනායකො භොති එකනතකාලකෙඨි අකුසලෙඨි ධම්මෙඨි. සො සකිං තිඞ්ඞිග්ගො තිඞ්ඞිග්ගො'ව භොති"ති.² කඨා තෙන ච කාරණෙන "අජී පුට්ඨජ්ඣාඤ්ඤා අවිචන්දනානිශාමිතා"ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

අමනා.

ස. අනු:

වුතං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො, පුග්ගලො උමඞ්ඞිජ්ඣා තිඞ්ඞිජ්ඣා"ති.² අජෝ'ව සුත්තනොතාති.

ප. පටිඤ්ඤා:

අමනා.

ස. අනු.

සබ්බකාලං උමඞ්ඞිජ්ඣා තිඞ්ඞිජ්ඣාති'ති.

ප. පටි:

හ භෙවං චතතඛෙඛි -පෙ-

13. ස. ප්‍ර: කවර මාගියෙකින් වේ ද?
- ප. මි: අකුශල මාගියෙනි.
- ස. අනු: අකුශලමාගිය අනෙකැයි කියන ... සාංකෙලයක වේ ද?
- ස. පා: හව්න, 'උච්ඡේදයටියෙන් තිසක පුද්ගලභව ශාශවතදාටි අකුශලමාගියෙන් ප්‍රතිණ වෙති'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
14. ප. ප්‍ර: 'පාඨස්ථනභව අත්‍යන්තරිකාමනා ඇතැ'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ප. අනු: සාංගමකුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නො:
- "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකාන්තයෙන් කාමණ වූ අකුශලධර්මයෙන් (තිසක මිථ්‍යාදාටියෙන්) සම්මානගත වෙයි. හෙ වරක් හවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ස. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුණින් 'පාඨස්ථනභව අත්‍යන්තරිකාමනා ඇත'.
15. ස. ප්‍ර: සාංගමකුන් විසින් වදාරනලද: "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකාන්තයෙන් කාමණ වූ අකුශලධර්මයෙන් සම්මානගත වූයේ වෙයි. හෙ වරක් හවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වෙයි" යනු කරුණු කොට එකරුණින් "පාඨස්ථනභව අත්‍යන්තරිකාමනා" ඇද්ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාංගමකුන් විසින් වදාරනලද: "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ශ්‍රද්ධාදීන් විසින් නැගී ගැලෙනුයේ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: හැම කර්ම නැගී ගැලෙනුයේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

18. ස පු:

වුතං භගවතා “ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සම්මතාගතො භොති එකන්තකාලකෙති අකුස-
ලෙහි ධම්මෙහි. සො සක්ඛිං තිම්බිග්ගො තිම්බිග්ගො”ව
භොති”ති කතො තෙන ච කාරණෙන “අති
පුපුල්භස්ස අව්චන්තනියාමිතා”ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

වුතං භගවතා “ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො
පුග්ගලො උමුඤ්ජිතො සීතො භොති, උමුඤ්ජිතො
විපස්සති, විලොකෙති, උමුඤ්ජිතො පතරති,
උමුඤ්ජිතො පතිශාඛපාතොතො භොති”ති.²
අපේච පුත්තනොතොති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

“සබ්බකාලං උමුඤ්ජිතො පතිශාඛපාතොතො
භොති”ති.

ප. පටි:

ත භෙවං චිත්තබ්බෙ - ජෙ-

අමිත්තනියාමි කපා නිවසිතා.

16. ස. ප්‍ර: භාග්‍යවතුන් වසින් “මහණෙනි, මේලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකානාකෘතේ අකුහලබලියෙන් සම්බාහන වෙයි. හෙ වරක් හවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වෙයි විදාරන ලද්දේ”යි කරුණු කොට එකරුණින් “පාඨක්ෂණහට අත්‍යන්‍යානියාමතා” ඇද්ද?

ප. පටිකුකු: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වසින්, “මහණෙනි, මේලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ශ්‍රද්ධාදීන් නැති සිටියේ වෙයි. (සෝමන් පුගුල්) නැති ගමන මාගීය බලනුයේ වෙයි. (සෙදගැමි පුගුල් කෙලකනනුහැර-යෙන්) නැති (අනගැමි බවට අභිමුඛ වූ යන්තේ වෙයි. (අනගැමි පුගුල්) නැති ප්‍රතිභාවට පැමිණියේ වේ” යයි විදාල සුත්‍රාන්‍යයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිකුකු: එසේ යැ.

ස. අනු: ගැම කල්හි නැති ප්‍රතිභාවාප්‍රාප්ත වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...

අවමන්‍යානියාම කථා නිමි.

19. 8

ඉන්ද්‍රිය කථා.

1. ස. පු: තනි ලෝකය සංකීර්ණයකි.¹
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: තනි ලෝකය සංකීර්ණය.
 ප. පරි: න හෙවිං විකල්පය -පෙ-
2. ස. පු: තනි ලෝකය විරිඳිකය -පෙ- සංකීර්ණය -පෙ-
 සංකීර්ණය -පෙ- පරිකල්පයකි.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: තනි ලෝකය පරිකල්පය.
 ප. පරි: න හෙවිං විකල්පය -පෙ-
3. ස. පු: අනි ලෝකය සංකීර්ණය.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: අනි ලෝකය සංකීර්ණය.
 ප. පරි: න හෙවිං විකල්පය -පෙ-
4. ස. පු: අනි ලෝකය විරිඳිකය -පෙ- සංකීර්ණය -පෙ-
 සංකීර්ණය.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: අනි ලෝකය පරිකල්පය.
 ප. පරි: න හෙවිං විකල්පය -පෙ-
5. ස. පු: අනි ලෝකය මනෝ, අනි ලෝකය මනික-
 යකි.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: අනි ලෝකය සංකීර්ණය, අනි ලෝකය සංකීර්ණය.
 ප. පරි: න හෙවිං විකල්පය -පෙ-
6. ස. පු: අනි ලෝකය මනෝ, අනි ලෝකය මනික-
 යකි.
 ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
 ස. අනු: අනි ලෝකය පරිකල්පය, අනි ලෝකය පරිකල්ප-
 යකි.
 ප. පරි: න හෙවිං විකල්පය පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. 8.

ඉන්ද්‍රිය කථා.

[ලෝකික ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධා මැ වෙයි. ඉන්ද්‍රිය නො වෙයි. එසේ මැ වියරි සමාති සමාති ප්‍රඥාවෝත් වියරිදිත් මැ මිස ඉන්ද්‍රිය නො වෙති'යි හෙතුමාද මහිංසාසනනිකායමාසිත් සෙසිත් ලබ්ධි හත්තවුන්සේ මාද බිදුනම 'ඉන්ද්‍රියකථා' එයි.]

1. ස. පු: ලෝකික ශ්‍රද්ධාන්ද්‍රිය නාද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ශ්‍රද්ධා නාද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: ලෝකික වියෙරින්ද්‍රිය .. සමාතින්ද්‍රිය .. සමාතින්ද්‍රිය ...
 ප්‍රඥාන්ද්‍රිය නාද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ප්‍රඥා නාද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: ලෝකික ශ්‍රද්ධා ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ශ්‍රද්ධාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: ලෝකික වියරි ... සමාති ... සමාති ... ප්‍රඥා
 ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ප්‍රඥාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: ලෝකික මනස ඇද්දෝ, ලෝකික මනසින්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ශ්‍රද්ධා ඇද්දෝ, ලෝකික ශ්‍රද්ධාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. පු: ලෝකික මනස ඇද්දෝ, ලෝකික මනසින්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ප්‍රඥා ඇද්දෝ, ලෝකික ප්‍රඥාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

෧. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සං, අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සිත්තියං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං සද්ධා, අපච්ඡි ලොකියං සද්ධිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෨. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෩. ස. අපච්ඡි ලොකියං සද්ධා, නපච්ඡි ලොකියං සද්ධිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං මනෝ, නපච්ඡි ලොකියං මනිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෪. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, නපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං මනෝ, නපච්ඡි ලොකියං මනිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෫. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං සද්ධා, නපච්ඡි ලොකියං සද්ධිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සං, නපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සිත්තියං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, නපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෬. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, නපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සං, නපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සිත්තියං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, නපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෭. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, නපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.

7. ස. පු: ලොකික සංඝමනසා ඇද්ද, ලොකික සංඝමනසාන්ද්‍රිය ඇද්ද, ලොකික ජිවිත ඇද්ද, ලොකික ජිවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික භ්‍රමා ඇද්ද, ලොකික භ්‍රමෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. පු: ලොකික ජිවිත ඇද්ද, ලොකික ජිවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ස. අනු: ලොකිකප්‍රඥ ඇද්ද, ලොකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
9. ස. පු: ලොකික භ්‍රමා ඇද්ද, ලොකික භ්‍රමෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික මනස ඇද්ද, ලොකික මනසෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
10. ස. පු: ලොකික ප්‍රඥ ඇද්ද, ලොකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික මනස ඇද්ද, ලොකික මනසෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
11. ස. පු: ලොකික භ්‍රමා ඇද්ද, ලොකික භ්‍රමෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික සංඝමනසා ඇද්ද, ලොකික සංඝමනසාන්ද්‍රිය ඇද්ද, ලොකික ජිවිත ඇද්ද, ලොකික ජිවිතෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
12. ස. පු: ලොකික ප්‍රඥ ඇද්ද, ලොකික ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: අත්ති ලොකියො මනො, තත්ති ලොකියං මතින්ද්‍රියතති -පෙ- අත්ති ලොකියං ජිවිතං, තත්ති ලොකියං ජිවිතින්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: අත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤා, අත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකියං සඤ්ඤා, අත්ති ලොකියං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
14. ස. පු: අත්ති ලොකුතතරං මිටියං -පෙ- අත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤා, අත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකියං පඤ්ඤා, අත්ති ලොකියං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
15. ස. පු: අත්ති ලොකියං සඤ්ඤා, තත්ති ලොකියං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤා, තත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
16. ස. පු: අත්ති ලොකියං මිටියං -පෙ- අත්ති ලොකියං පඤ්ඤා, තත්ති ලොකියං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤා, තත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
17. ස. පු: තත්ති ලොකියාති පඤ්ඤාන්ද්‍රියාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

- ස. අනු: ලොකික මනස් ඇද්ද, ලොකික මනිනිද්‍රිය නැද්ද,
ලොකික ජිවිත ඇද්ද, ලොකික ජිවිතිනිද්‍රිය
නැද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියනුයුතු යැ ...
13. ස. ප්‍ර: ලොකොත්තර ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකොත්තර
ශ්‍රද්ධානිද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකික ශ්‍රද්ධානිද්‍රිය
ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියනුයුතු යැ ...
14. ස. ප්‍ර: ලෝකොත්තර විශ්වා ඇද්ද, ... ලොකොත්තර
ප්‍රඥ ඇද්ද, ලෝකොත්තර ප්‍රඥානිද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික ප්‍රඥ ඇද්ද, ලොකික ප්‍රඥානිද්‍රිය ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියනුයුතු යැ ...
15. ස. ප්‍ර: ලොකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකික ශ්‍රද්ධානිද්‍රිය
නැද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලෝකොත්තර ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකොත්තර
ශ්‍රද්ධානිද්‍රිය නැද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියනුයුතු යැ.
16. ස. ප්‍ර: ලොකික විශ්වා ඇද්ද, ... ලොකික ප්‍රඥ ඇද්ද,
ලොකික ප්‍රඥානිද්‍රිය නැද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලෝකොත්තර ප්‍රඥ ඇද්ද, ලොකොත්තර ප්‍රඥානිද්‍රිය
නැද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියනුයුතු යැ ...
17. ස. ප්‍ර: ලොකික පඤ්චනිද්‍රියයෝ නැද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.

- ස. අනු: හඬු වුත්තං භගවතා, ‘අද්දසං ඛො අභං
 හික්ඛවෙ බුද්ධවිකුට්ඨා ලොකං ඕලොකෙතොතා
 සත්තෙ අපාරජ්ඣෙති නික්ඛිද්දියෙ මුද්දියෙ
 ඝොකාඨෙ ආකාඨෙ සුඛිඤ්ඤපයෙ දුඛිඤ්ඤපයෙ
 අපොකවෙච්චි පරලොකවජ්ජ්ඣයදස්සාවිනො
 විහරන්තෙ’ති² අනෙ’ව සුත්තතොතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ස. පා: ගෙන හි “අනි ලොකියාති පඤ්චිත්ථියාති”ති.

ඉන්ද්‍රිය කථාං හිට්ඨිතා.

ඵඤ්ඤාමිසතිමො වජ්ජො: හිට්ඨිතො.

තස්සෙද්දනං:

අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පතො
 කිලෙසෙ ජහති, සුඤ්ඤතා සංඛාරකිකිකිපරියාපන්නා, සාමිඤ්ඤඵලං
 අසංඛිතං; පතති අසංඛිතා, සංඛිතමිත්තං තථතා අසංඛිතා, නිබ්බානවාතු
 කුසලා, අනි පුපුජ්ජනස්ස අවිච්ඡන්තිසංඛිතා, නති ලොකියාති පඤ්චිත්ථි-
 යාති’ති.

² මජ්ඣනිකාය, චූළපණ්ණාසක - අරියපට්ටකෙසස සුත්ත

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ නු:
 “මහණෙනි, මම බුදු ඇසින් ලොව බලනුයෙමි
 අලංකාරත්වය මහාරජ්‍යය තිස්සෙන්ද්‍රිය මාඤ්ඤිය
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුරිවිඤ්ඤා දුර්විඤ්ඤා සතත්තයන්
 පරලොකවද්‍රයෙහි භග්‍ය දක්මින් වෙසෙන ඇතැම්
 සතත්තයන් දිවිමි”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
 ඇත්තේ මෑ හෝ

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් “ලොකික පඤ්ඤාන්ද්‍රියයෝ ඇත.”

ඉන්ද්‍රිය කපා ගිමි.

එකුන්විසිවැනි වග ගිමි.

එහි උඤ්ඤා:

අතීත කිලෙසජ්ඣනකපා යැ අනාගත කිලෙසජ්ඣනකපා යැ පච්චුත්තරානන
 කිලෙසජ්ඣනකපා යැ සුඤ්ඤාදායකපා යැ සාමඤ්ඤාඵලකපා යැ ප්‍රාපති-
 කපා යැ තප්තකපා යැ කුසලකපා යැ අවිච්ඡාදනිකපා යැ ඉන්ද්‍රියකපා යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විසතිමො චගෙගා

20. 1.

අසඤ්චිච්ඡිකා.

1. ස. පු: “අසඤ්චි මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති”ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චි පාණං හන්ති පාණංතිපාති හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අසඤ්චි මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චි අදිත්තං අදිසිඤා -පෙ- මුසා
හණ්ඨිඤා මුසාවාදි හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අසඤ්චි පාණං හන්ති පාණංතිපාති න
හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චි මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො න හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ පෙ-
4. ස. පු: අසඤ්චි අදිත්තං අදිසිඤා -පෙ- මුසා හණ්ඨිඤා
මුසාවාදි න හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චි මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා ආනන්ත-
රිකො න හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අසඤ්චි මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

විංශද් වග්ග

20. 1.

අසඳවුම් කථා

[‘ආනන්දයාචාර්යතුමාගේ මුළු ජීවිතයම මෙයයි. එහෙයින් මෙය නොහොත් නමුත් ආනන්දයාචාර්යතුමාගේ කළ කළුති ආනන්දයාචාර්යතුමාගේ මුළු ජීවිතයම මෙයයි’ යන අරුතෙන් මෙය ලබා ගන්නා ලදී.]

1. ස. ප්‍ර: නොදන මම දිවියෙන් ගලවා ආනන්දයාචාර්යතුමා වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: නොදන (පර) පණ නොහොත් පණතිවස වේ ද?

ප. පරි: එසේ නොහොත් කියැවුණු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: නොදන මම දිවියෙන් ගලවා ආනන්දයාචාර්යතුමා වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: නොදන නුදුරින්ම ගෙන ... මුළුමනින්ම මුළුමනින්ම වේ ද?

ප. පරි: එසේ නොහොත් කියැවුණු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: නොදන පණ නොහොත් පණතිවස නොහොත් වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: නොදන මම දිවියෙන් ගලවා ආනන්දයාචාර්යතුමා වේ ද?

ප. පරි: එසේ නොහොත් කියැවුණු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: නොදන අදහසකින්ම නොහොත්...මුළුමනින්ම මුළුමනින්ම වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: දන මම දිවියෙන් ගලවා ආනන්දයාචාර්යතුමා වේ ද?

ප. පරි: එසේ නොහොත් කියැවුණු යැ ...

5. ස. ප්‍ර: නොදන මම දිවියෙන් ගලවා ආනන්දයාචාර්යතුමා වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

- ස. පු: “අසංකල්පිව මාතරං ජිවිතං වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති”ති අපේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ප. පි: නත්ථි.
- ස. අනු: “සංකල්පිව මාතරං ජිවිතං වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති”ති අපේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි “සංකල්පිව මාතරං ජිවිතං වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති”ති අපේ’ව සුත්තන්තො,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ “අසංකල්පිව මාතරං
ජිවිතං වොරොපෙඤා ආනන්තරිකො හොති”ති.
6. ප. පු: න වත්තබ්බං “මාතුඝාතකො ආනන්තරිකො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත මාතා ජිවිතං වොරොපිතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි මාතා ජිවිතං වොරොපිතො,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “මාතුඝාතකො
ආනන්තරිකො”ති.
7. ප. පු: න වත්තබ්බං “පිතුඝාතකො ආනන්තරිකො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත පිතා ජිවිතං වොරොපිතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි පිතා ජිවිතං වොරොපිතො,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “පිතුඝාතකො
ආනන්තරිකො”ති.
8. ප. පු: න වත්තබ්බං “අරහන්තඝාතකො ආනන්තරි-
කො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත අරහා ජිවිතං වොරොපිතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි අරහා ජිවිතං වොරොපිතො,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අරහන්තඝාතකො
ආනන්තරිකො”ති.

- ස. ප්‍ර: “නො දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වෙති”යි වදල සුත්‍රාන්තයක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. ම: නැති.
- ස. අනු: “දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වෙති”යි වදල සුත්‍රාන්තයක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් “දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වෙති”යි සුත්‍රාන්තයක් ඇත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හව්න, “නො දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වේ”යි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ප. ප්‍ර: “මානසික ආනන්තරික වෙති”යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: මව දිවියෙන් ගලවනලද නො?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් මව දිවියෙන් ගලවනලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් “මානසික ආනන්තරික වෙති”යි කියැවුණු මැ යැ.
7. ප. ප්‍ර: “පිතෘභාවක ආනන්තරික වෙති”යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: පියා දිවියෙන් ගලවන ලද නො?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් පියා දිවියෙන් ගලවනලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් පිතෘභාවක ආනන්තරික වෙති’යි කියැවුණු මැ යැ.
8. ප. ප්‍ර: ‘අරහන්තභාවක ආනන්තරික වෙති’යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් දිවියෙන් ගලවනලද නො?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් රහත් දිවියෙන් ගලවනලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් ‘අරහන්තභාවක ආනන්තරික වෙති’යි කියැවුණු මැ යැ.

9. ප. පු: න වතතබ්බං “ලොභිතුපාදකො¹. ආනන්ත-
රිකොති”
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නහු තථාගතස්ස ලොභිතං උපපාදිතතඤ්ඤා.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි තථාගතස්ස ලොභිතං උපපාදිතං,
- ප. පා: තෙ න වත රෙ වතතබ්බං “ලොභිතුපාදකො
ආනන්තරිකො”ති.
10. ස. පු: “සංඝසංගෙදකො ආනන්තරිකො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: “සංඝෙ සංඝසංගෙදකා ආනන්තරිකා”ති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
11. ස. පු: සංඝෙ සංඝසංගෙදකා ආනන්තරිකා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ඛම්මසඤ්ඤා සංඝසංගෙදකො ආනන්තරිකො’ති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
12. ස. පු: ඛම්මසඤ්ඤා සංඝසංගෙදකො ආනන්තරිකො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නහු චුත්තං හභවතා “අනුපාලි සංඝසංගෙදකා
ආපාදිකො නෙරසිකො කප්පවෙතා අතෙකිච්ඡි,
අනුපාලි සංඝසංගෙදකො න අපාදිකො න
නෙරසිකො න කප්පවෙතා න අතෙකිච්ඡි,”ති.²
අනෙථ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි න වතතබ්බං “ඛම්මසඤ්ඤා සංඝසංගෙදකො
ආනන්තරිකො”ති.

1 රුහිරුපාදකො - රෙජකං. ලොභිරුපාදකො - සිඞ්ඤ

2 චුල්ලවික්ඛංස-සංඝසංගෙදකානිකා.

9. ප. පු: 'ලෝගිතුපාදක ආනන්තරික වෙති'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: තථාගතයන් වහන්සේගේ ලෙහෙ උපදවනලද නො?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ධ: ඉදින් තථාගතයන් වහන්සේගේ ලෙහෙ උපදවන ලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න, එකරුණින් 'ලෝගිතුපාදක ආනන්තරික වෙති'යි කියැවුතු මැ යැ.
10. ක. පු: සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: හැම් සංඛ්‍යායෙදකයෝ ආනන්තරික වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ..
11. ක. පු: හැම් සංඛ්‍යායෙදකයෝ ආනන්තරික වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: ඛම්සංඥ ඇති සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ..
12. ක. පු: ඛම්සංඥ ඇති සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "උපාලිය, අපායසංවර්තනික වූ තිරයසංවර්තනික වූ කලාසං වූ විකිත්තා රහිත වූ සංඛ්‍යායෙදකයෙක් ඇත. උපාලිය, අපායසංවර්තනික නො වූ තිරය- සංවර්තනික නො වූ කලාසං නො වූ විකිත්තා රහිත නො වූ සංඛ්‍යායෙදකයෙක් ඇතැ"යි වදන සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. පා: එකරුණින් 'ඛම්සංඥ ඇති සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වෙති'යි නො කියැවුතු යැ.

18 ප. ප්‍ර: හ වතතබ්බං “ධම්මසඤ්ඤා සංඝසඤ්ඤාං අනන්තරිකො”ති.

ස. පටිඤ්ඤා: අමිත්තා.

ප. අනු: හනු වුත්තං භගවතා:

“අපායිකො හෙරසිකො
කප්පථෙඤ්ඤා සංඝසඤ්ඤාං
චිත්තරතො අධම්මථෙඤ්ඤා
සංඝසඤ්ඤා පටිංසති¹
සංඝං සමිත්තං භෙදිත්තං
කප්පං තිරසමගි පච්චත්ති”ති²

අපේ’ව සුත්තපෙත්තා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: අමිත්තා.

ප. පා: තෙන හි “සංඝසඤ්ඤාං අනන්තරිකො”ති.

අසඤ්චම්බ කපා භිට්ඨිතා.

1 සංඝසඤ්ඤාං චිත්ත-සිද්ධි ,

2 දෘක්ඛිතානතර - පටිංස අනුසන්ධාන

18 ප. ප්‍ර: “බමිසංඤ ආති සබ්බසේදක ආනන්තරික වෙති”සි
නො කියැහුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: සාසාවතුවන් වහන්සේ මිසිත් වදරනලද මෑ හො:
“අපායසංවතීතික වු තිරයසංවතීතික වු
කලාසං වු වතීරත වු අබමිසං වු සබ්බසේදක
තිමතිත් පිරිසේ. සමග සබ්බසං සිද කපක්
මුච්ඡලෙහි තිරයෙහි පැසේ”යයි වදාළ සුත්‍රාන්ත-
යෙක් ඇත්තේ මෑ හො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් ‘සබ්බසේදක ආනන්තරික වෙයි.

අසඹුවම් කථා නිමි.

20. 2.

සෑණ කථා

1. ස. පු: තඤ්ඤා පුට්ඨජනස්ස සෑණන්ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: තඤ්ඤා පුට්ඨජනස්ස පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡයො පමිච්ඡයො ධම්මවිච්ඡයො සලලක්ඛණා උපලක්ඛණා පච්චුපලක්ඛණා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: තනු අඤ්ඤා පුට්ඨජනස්ස පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡයො -පෙ- පච්චුපලක්ඛණා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අඤ්ඤා පුට්ඨජනස්ස පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡයො -පෙ- පච්චුපලක්ඛණා.
- ස. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ "තඤ්ඤා පුට්ඨජනස්ස සෑණ"න්ති.
2. ස. පු: තඤ්ඤා පුට්ඨජනස්ස සෑණන්ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: පුට්ඨජනො පඨමිං කුංචං සම්පජ්ජෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි පුට්ඨජනො පඨමිං කුංචං සම්පජ්ජෙය්‍යා,
- ස. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ "තඤ්ඤා පුට්ඨජනස්ස සෑණ"න්ති.

20. 2.

සෑණ කථා.

[ලෝකික ලෝකෝත්තර විසින් ඥානය ද්විවිධ වෙයි සමාපත්ති ඥානයත් දනාදි විශයෙන් පවත්නා කම්මසාහ ඥානයත් ලෝකික වෙයි. සත්‍යපරිච්ඡේදක (සත්‍යය පිරිසිදුනා) මාර්ගිඥානයත් ඵලඥානයත් ලෝකෝත්තර වෙයි. මේ වෙනස නොගෙන සත්‍යපරිච්ඡේදක ඥාන මැ ඥාන වෙයි. දනා ඥාන නැත. එහෙයින් පාරම්පරිකව ඥාන නැතැයි හෙතුවාදින් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනව සෑණකථා එයි.]

1. ස. පු: පාරම්පරිකව ඥාන නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පාරම්පරිකව ප්‍රඥ පුජානන විවිධ ප්‍රවිච්ඡා ධර්මවිවිධ සංලක්ෂණ උපලක්ෂණ ප්‍රත්‍යුපලක්ෂණ නැද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. අනු: පාරම්පරිකව ප්‍රඥ පුජානන විවිධ ... ප්‍රත්‍යුප-
ලක්ෂණ ඇත් නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් පාරම්පරිකව ප්‍රඥ පුජානන විවිධ ...
ප්‍රත්‍යුපලක්ෂණ ඇත් නම්,
- ස. පා: හව්න, 'පාරම්පරිකව ඥාන නැතැ'යි නො කියැ-
හුණු මැ යැ.
- 2 ස. පු: පාරම්පරිකව ඥාන නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පාරම්පරික පුද්ගල ප්‍රථමධ්‍යානගත සම්මදනේ
මේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් පාරම්පරික පුද්ගල ප්‍රථමධ්‍යානගත
සම්මදනේ නම්,
- ස. පා: හව්න, 'පාරම්පරිකව ඥාන නැතැ'යි නො
කියැහුණු මැ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ස පු: පුත්‍රජනො දුතියං කුතං -පෙ- තතියං කුතං
-පෙ- චතුසං කුතං -පෙ- ආකාසානඤ්චා-
යතනං සම්පජ්ජයා, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං
-පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං -පෙ- නෙවසඤ්ඤ-
නාසඤ්ඤායතනං සම්පජ්ජයා, පුත්‍රජනො දුතං
දදෙයා -පෙ- විවරං දදෙයා -පෙ- පිණ්ඩපානං
දදෙයා -පෙ- සෙතාසනං දදෙයා -පෙ- ඛිලානං
පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදෙයා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ථ: හඤ්චි පුත්‍රජනො ඛිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛා-
රං දදෙයා,

ස. පා: නො ච චත රෙ චතතඛෙඛි "තඤ්චි පුත්‍රජනස්ස
ඤ්ඤාණ"තති.

4. ප. පු: අඤ්චි පුත්‍රජනස්ස ඤාණතති.

ස පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: පුත්‍රජනො තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති,
සමුදයං පජ්ඣති, තිරොධං සච්ඡිකරොති, මඤ්ඤා
භාවෙති'ති.

ස. පටි: න භෙවං චතතඛෙඛි -පෙ-

ඤාණ කථා නිවසිතා.

8 ස. ප්‍ර: පාඨමර්ජන පුද්ගල ද්විතීයධ්‍යානයට .. නාතිය
ධ්‍යානයට ... චතුර්ධ්‍යානයට ... ආකාශානඤ්චා-
යතනයට සම්මිදනේ මේ ද? මඤ්ඤාණඤ්චායතන-
යට ... ආකිඤ්ඤායතනයට ... නෙවසඤ්ඤා-
නාසඤ්ඤායතනයට සම්මිදනේ මේ ද? පාඨමර්ජන
පුද්ගල දත් දෙන්නේ මේ ද, ... සිවුරු දෙන්නේ
මේ ද, ... පිඹුවා දෙන්නේ මේ ද ... සෙනසුන්
දෙන්නේ මේ ද, කිරිත්පස මෙහෙත් පිරිකර
දෙන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එහෙය් ගැ.

ස. ස: ඉදින්, පාරිභෝජන පුද්ගල බලිත්පස බෙහෙත්
පිරිසිදු දෙන්නේ මේ නම්,

ස. පා: හවුන, 'පාඨශ්‍රවණ පුද්ගලයාට දෙන නැතැ'යි
 නො කියැවුණු මේ යැ.

4 ව. ප්‍ර: පාර්ලිමේන්තුවේ දෙන ආදේශ?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ සි.

ප. අනු: පාර්ලිමේන්තුවේ ප්‍රදේශයේ ඒ සඳහාම ප්‍රතිපත්තිමය කෙරෙහිද, සමූහය පුරා කෙරෙහිද, නිවැරදිව ප්‍රකාශ කෙරෙහිද, මාගේ විධිමත් වේ ද?

ස. පටි: එසේ හෝ කිසිවක් සිදු වේ ...

ആഴ് നാൾ ചിത്രം.

20. 3.

නිරයපාල කථා.

1. ස. පු: නැති නිරයෙහි නිරයපාලා'ති.
 ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නැති නිරයෙහි කම්මකාරණා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අති නිරයෙහි කම්මකාරණා'ති.
 ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අති නිරයෙහි නිරයපාලා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අති මනුස්සෙහි කම්මකාරණා, අති ච කාරණී-
 කා'ති.
 ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අති නිරයෙහි කම්මකාරණා, අති ච කාර-
 ණීකා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අති නිරයෙහි කම්මකාරණා, නැති ච
 කාරණීකා'ති.
 ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අති මනුස්සෙහි කම්මකාරණා, නැති ච කාරණී-
 කා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: අති නිරයෙහි නිරයපාලා'ති.
 ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.

20. 8.

තිරයපාල කථා

[‘තිරයෙහි තිරයසංවිච්ඡිනික කම් මැ තිරයපාලරූප වශයෙන් වඩ කෙරෙත් මිස තිරයපාල සත්ත්වයෝ නැතැ’යි අකික නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ඛි ගත්තවුන්ගේ වාද විද්‍රුතව තිරයපාලකථා එයි.]

- 1 ස. ප්‍ර: තිරයෙහි තිරයපාලකයෝ නැද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරයෙහි කම්කටොලු නැද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- 2 ස. ප්‍ර: තිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරයෙහි නිරූපල්ලෝ ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- 3 ස. ප්‍ර: මිනිසුන් කෙරෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නොත් ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නොත් ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- 4 ස. ප්‍ර: තිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නෝ නැද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: මිනිසුන් කෙරෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නො නැද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ
- 5 ස. ප්‍ර: තිරයෙහි නිරූපල්ලෝ ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ප. අනු: හනු වුත්තං භගවතා:
 “හ වේසුභු නො’පි ච පෙතතිරාජා
 සොමො යමො වේසුභිණො ච රාජා
 සකාති කම්මාති භගන්ති තස්ථ
 ඉතො පඤ්ඤානං පරලොකපත්තන්ති”
 අතේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා. ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි තත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
6. ස. පු: තත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: හනු වුත්තං භගවතා: “තමෙතං භික්ඛවෙ
 නිරයපාලා පඤ්ඤාපිට්ඨ ඛිකුතං භාමි කම්මකාරණං
 කාරෙත්ති: තත්තං අයොඛිලං හතේ ගමෙත්ති,
 තත්තං අයොඛිලං දුතියෙ හතේ ගමෙත්ති,
 තත්තං අයොඛිලං පාදෙ ගමෙත්ති, තත්තං
 අයොඛිලං දුතියෙ පාදෙ ගමෙත්ති, තත්තං
 අයොඛිලං මජ්ඣෙ උරසමි ගමෙත්ති. සො තස්ථ
 දුක්ඛා තිබ්බා කට්ඨකා වේදනා වේදෙති, හ ච
 නාම කාලං කරොති යාවි.¹ හ නං පාපං කම්මං.²
 ඛාන්තිහොති”ති 3 අතේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙ හ හි අත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
7. ස. පු: තත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: හනු වුත්තං භගවතා: “තමෙතං භික්ඛවෙ නිරය-
 පාලා සංවෙසෙත්ති කුඨාරිණි: තච්ඡන්ති. තමෙතං
 භික්ඛවෙ නිරයපාලා උභිපාදං.⁴ අබොධිරං
 ධරෙත්ති වාසිණි තච්ඡන්ති. තමෙතං භික්ඛවෙ
 නිරයපාලා රජෙ යොජෙත්ති ආදිත්තාය පඨවියා
 සම්පජ්ජිත්තාය සජ්ජාතිභූතාය සාරෙත්ති’පි පච්චා-
 සාරෙත්ති’පි -පෙ- තමෙතං භික්ඛවෙ නිරයපාලා
 මහත්තං අභිකාරපබ්බතං ආදිත්තං සම්පජ්ජිත්තං
 සජ්ජාතිභූතං ආරොපෙත්ති’පි ඔරොපෙත්ති’පි
 -පෙ-

1 යාවි ව - සිඬු.

2 පාපකම්ම - සිඬු, මජ්ඣං, සා, PTS

3 කුඨාරිණි - සිඬු, PTS.

4 උභිපාදං - සිඬු, මජ්ඣං, PTS

5 ඔප්පිමනිකාය, දෙවිදුත සුත්ත.

- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “මෙලොවින් හරනලද පරලොවට ගියහු එහි දී වෙඤ්ඤාපුරුෂ ද නො නසයි. ප්‍රේතරූප ද නො නසයි. සොම් යැ යම් යැ වෙච්ඡාමණරූප යැ යන මොහු ද නො නසයි.(වාග්‍රිත්)සාධකය කම්මෝ මැ නසයි”යි. වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුණින් තිරසෙහි නිරූපල්ලෝ නැත.

6. ස. ප්‍ර: තිරසෙහි නිරූපල්ලෝ නැද්ද?

- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “මහණෙනි, තුලුහුට යම්පල්ලු පඤ්චවිධබ්බත නම් කම්මකටොලු කෙරෙහි: රත්වූ යහුලක් අතෙක ගසති. රත්වූ යහුලක් දෙවන අතැ ගසති. රත්වූ යහුලක් පයෙකැ ගසති. රත්වූ යහුලක් දෙවන පයැ ගසති. රත්වූ යහුලක් උරමැද ගසති. හේ එහි දී තිබූ වූ කවුක වූ දුක් වෙදනා විඳි. ඒ පාපකම් ගෙවී අපගත නො වන තාක් කල් නො ද මියෙයි” වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් තිරසෙහි නිරූපල්ලෝ ඇත.

7. ස. ප්‍ර: තිරසෙහි යම්පල්ලු නැද්ද?

- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු (යපොලොමැ) හොවා පොරොවින් සිටිති. මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු පා උඩුබල්ලා හිස බිම් බල්ලා තබා වැහැ- යෙත් සිටිති. මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු රියෙහි යොදා ඇවිලගත් හිනි සහිත ප්‍රඥාපිත පාචුරියෙහි ඔබ්බෙබ් ඇවිදුවත් ... මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු ඇවිලගත් හිනි සහිත ප්‍රඥාපිත වූ මහත් අභිනාර පථිතයට නංවති, බස්වති ...

තමෙනං හික්ඛවේ නිරයපාලා උභිපාදා
අවොසිරං ගහෙති; තතාය ලොහකුමිත්තං
පක්ඛිපන්ති අදිත්තාය සමපජ්ජිතාය සජ්ජාති-
භුතාය, සො තත්ථ ඵෙණ්ණදොගකං පච්චිති. සො
තත්ථ ඵෙණ්ණදොගකං පච්චමි; නො සක්ඛිපි උභි-
ගච්ඡති. සක්ඛිපි අවොගච්ඡති. සක්ඛිපි නිරියං
ගච්ඡති. සො තත්ථ තිබ්බො කට්ඨකා වෙදනා
වෙදෙති, න ච තාව කාලං කරොති යාව න
තං පාපං කම්මං ඛ්‍යන්ති හොති. තමෙනං හික්ඛවේ
නිරයපාලා මහානිරයෙ පක්ඛිපන්ති. සො ඛො පන
හික්ඛවේ මහානිරයො;

“වතුකකණ්ණං වතුඤ්ඤං
මහතො; භාගසො මිතො;
අයොපාකාරපරිඤ්ඤො අයසා පටිකුජ්ජනො.

තත්ත අයොමියාභුමි ජලිතා තෙජසා සුතා;
සම්මතා; යොජනසතං ඵරිත්ථි; තිට්ඨති
සබ්බද්ද”ති.³

අනෙව ච සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. පා.

තෙන හි අනි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.

නිරයපාල කථා නිමිත්තං.

3. ජෙක්ඛිමිතිකාය - උපරිපණ්ණාසක - දෙවදුත සුත්ත

මහණෙනි, යම්පල්ලු තුළුනු පා උඩුබිල්ලා ගිය බිම් බිල්ලා ගෙන තැනා වූ ඇදිලා වූ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය වූ සම්ප්‍රකාශිත වූ ලොකසුමනියෙහි ප්‍රසන්නතා කෙරෙහි. ගෙ එහි පෙණ උදහ කොට පැහැසි. හේ එහි පෙණ උදහ කොට පස්තේ වරක් උඩට ගෙයි. වරක් යටට ගෙයි. වරක් සරසට ගෙයි. හේ එහි තිවු වූ කඩුක වූ දුක් වේදනා විඳියි. ඒ පාප කම් අපහත නො වනනාක් කල් නො මියෙයි. මහණෙනි, යම්පල්ලු තුළුනු ගෙන මහාතිරයෙහි බහාලයි. මහණෙනි, ඒ මහාතිරය වනාහි:

“සතරකන් ඇතියෙ යැ. සතර දොර ඇතියෙ යැ. කොටස් විසින් පමණ කොට බෙදන ලද්දෙ යැ. යපවුරින් පිරිකෙමි කරනලද්දෙ යැ. යපියනින් වසනලද්දෙ යි.

එහි අයෝග්‍යමය යාලිත වූවා තෙදින් සුභ වූවා හාත්පසින් සියක් යොදුන් තැන හැමි කල්හි පැතිර සිටී” යයි වදාල සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා*

එසේ යැ.

ස. පා:

එකරුණිත් තිරයෙහි තිරයපාලකයෝ ඇත.

තිරයපාල කථා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

20. 4.

තිරච්ඡාන කපා.

1. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: අත්ථි තිරච්ඡානගතෙසු දෙව්ඨා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: දෙවලොකො තිරච්ඡානගොති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඩ්ඨා පට්ඨතා මිකසා මිකඛිකා
 අභි විච්ඡිකා සතපදී ගඤ්ඤාපාදා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ප. පු: තත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා
 ප. අනු: නනු අත්ථි තත්ථ ඵරාච්ඡො නාමි හත්ථිනාගො,
 සහස්සසුත්තං දිබ්බං යානනති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ප. ථ: හඤ්චි අත්ථි තත්ථ ඵරාච්ඡො නාමි හත්ථිනාගො,
 සහස්සසුත්තං දිබ්බං යානං,
 ප. පා: තෙන චිත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි දෙවෙසු
 තිරච්ඡානගතා'ති.

20. 4.

තිරවිෂාන කථා.

[දෙවියන් කෙරෙහි ඵෙරාවණ ආදි දිව්‍යපුත්‍රයෝ හඟවීමෙන් අඟවීමෙන් විකුළුණ කෙරෙහි. එහි තිරිසන්ගතයෝ නැත. යම් කෙනෙකුන්ට තිරිසන්වනින් සිටි දිව්‍යපුත්‍රයන් දැක 'දෙවිලොවැ තිරිසන්හි යතනයෝ ඇතැ'යි අකිකතිකායමාසිතව සෙසින් ලබයි ඇත් ද උන්ගේ මාද බිඳුනට 'තිරවිෂානකථා' එයි.]

1. ස. පු: දෙවිලොවැ තිරිසන්හි යතනයෝ ඇද්දෝ
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරිසන්හි යතනයන් කෙරෙහි දෙවියෝ ඇද්දෝ
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
2. ස. පු: දෙවිලොවැ තිරිසන්හි යතනයෝ ඇද්දෝ
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: දෙවිලෝ තිරිසන් යෝහි මේ දෝ
 ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ. ...
3. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි තිරිසන්ගතයෝ ඇද්දෝ
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: එහි කුරුමිණියෝ පළුගැටියෝ මිදුරුමෝ මැස්සෝ සපුහු හුහුහුමෝ සියපාහු ගම්බිල්ලු ඇද්දෝ
 ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
4. ප. පු: දෙවියන් කෙරෙහි තිරවිෂානගතයෝ නැද්දෝ
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. අනු: එහි ඵෙරාවණ නම් හඟතිරාජයෙක්, සහස්‍රසුකත දිව්‍යයානෙයෙක් ඇත් නො?
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. ස: ඉදින් එහි ඵෙරාවණ නම් හඟතිරාජයෙක්, සහස්‍රසුකත දිව්‍යයානෙයෙක් ඇත් නම්,
 ප. පා: හවත එකරුණින් 'දෙවියන් කෙරෙහි තිරවිෂාන-ගතයෝ ඇත.

- ඊ. ස. පු: අනි ඥෙවෙසු නිර්වෘත්තභත්තෝති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනසා.
- ස. අනු: අනි තස්ස භවේමිති: අසාමිති: සාමසිකා කාරණිකා භත්තකාරකෝති.
- ප. පටි: න භෙමං මත්තමෙමි -ඉප-
- ස. පා: තෙන හි “නනි ඥෙවෙසු නිර්වෘත්තභත්තෝති.

නිර්වෘත්ත කථා නිමසිතා.

- ඒ. ස. ප්‍ර: දෙවියන් කෙරෙහි තිරයේනගනයෝ ඇද්දෝ
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එහි ඇත්තෙව්වුමෝ අත්තෙව්වුමෝ හඬති ඇදිත්ට
යම (තණ්දිත) දෙත්තෝ හඬතිදම්තාදි කම්
කරත්තෝ හඬති ඇදිත්ට ඔත් පිත්තෝ ඇද්දෝ
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. පා: එ කරුණින් 'දෙවියන් කෙරෙහි තිරයේන-
ගනයෝ නැත.

තිරවිජාන කථා නිමි.

20. 5.

මග්ගකථා.

1. ස. පු: පඤ්චබ්බිකො මග්ගො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු අට්ඨබ්බිකො මග්ගො වුතො හගච්ඤා:
 ඡෙතසපිදං සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසම්මි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ධ: හඤ්චි අට්ඨබ්බිකො මග්ගො වුතො හගච්ඤා:
 ඡෙතසපිදං සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසම්මි.
 ස පා: නො ච චත රෙ වතතබ්බෙ "පඤ්චබ්බිකො
 මග්ගො"ති.
2. ස. පු: පඤ්චබ්බිකො මග්ගො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු වුතං හගච්ඤා:
 "මග්ගානට්ඨබ්බිකො¹ සෙට්ඨි:
 සම්මානං චතුරො පදා
 විරුගො සෙට්ඨි ධම්මානං
 අභිපදාහඤ්ච චක්ඛුමි"ති₂
 අනේ'ව සුතතන්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ප: තෙන හි "අට්ඨබ්බිකො මග්ගො"ති.
3. ස. පු: සම්මාච්චා මග්ගබ්බං, සා ච න මග්ගො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි මග්ගබ්බං, සා ච හ මග්ගො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

1. මග්ගානං අට්ඨබ්බිකො - මජ්ඣං.

2. බම්මපදා.

20. 5.

මහා කපා

[“පුබ්බව ඛො පනංගා කායකමිං වජ්ඣකමිං ආජීවො සුපටිසුද්ධො භොති - පළමු මැ බහුලේ කායකමි වාත්තමි ආජීව සුපටිසුද්ධො වෙයි” යන මේ සුත්තපාඨ ද, සමාස් වචන කථානන ආජීවයන්ගේ විෂය විප්‍ර-සුක්කතා ද ඒයා නිසංසරාසයෙන් මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස වෙති’යි මහිංසාසක නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට ‘මහාකපා’ එයි]

1. ස. පු: මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අභ්‍යාබ්‍යාසමාහිත වදාරනලද නො: ඒ කෙසේ යැ යත්? “සමාස්-දූපටි ය ... සමාස්සමාහි” යි වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අභ්‍යාබ්‍යාස-මාහිත වදාරනලද වී නම්, ඒ කෙසේ යැ යත්: ‘සමාස්දූපටි යැ ... සමාස්සමාහි’යි වදාරනලද වී නම්,
- ස. පා: හවත මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස යයි නො කියාහුතු මැ යැ.
2. ස. පු: මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස වේ ද,
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “මාහිතන් අතුරින් අභ්‍යාබ්‍යාසමාහිත උතුම්. සත්‍ය-යන් අතුරින් (දු:ඛසත්‍යාදි) සත්‍යපදයෙන් උතුම්හ. ධර්මයන් අතුරින් විරාගය උතුම්. දෙපා ඇතිවුන් අතුරින් වක්‍රමෙන් බුදුහු උතුම්හ” යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් මාහිත අභ්‍යාබ්‍යාස ඇති වෙයි.
3. ස. පු: සමාස් වචන මාහිත වෙයි, එ ද මාහිත නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාස්දූපටිය මාහිත වෙයි, එ ද මාහිත නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියාහුතු යැ ...

4. ස. පු: සම්මාචාරි මිත්තඛිනං, සා ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාසංඛ්‍යාපොසා -පෙ- සම්මාචාරියාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මිත්තඛිනං, සො ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: සම්මාකම්මනො -පෙ- සම්මා ආර්ථවො මිත්තඛිනං, සො ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාද්වයි -පෙ- සම්මාසමාධි මිත්තඛිනං, සො ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: සම්මාද්වයි මිත්තඛිනං, සා ච මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාචාරි මිත්තඛිනං, සා ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: සම්මාද්වයි මිත්තඛිනං, සා ච මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාකම්මනො -පෙ- සම්මාආර්ථවො මිත්තඛිනං, සො ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: සම්මාසංඛ්‍යාපොසා -පෙ- සම්මාචාරියාමො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මිත්තඛිනං, සො ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාචාරි -පෙ- සම්මාකම්මනො -පෙ- සම්මා ආර්ථවො මිත්තඛිනං, සො ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ප. පු: අරියො අට්ඨබ්බිකො මිත්තො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

4. ස. ප්‍ර: සමන්විච්චන මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්තපාසාදිපාක ... සමන්විච්චන මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: සමන්තපාසාදිපාක සමන්විච්චන මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්තපාසාදිපාක ... සමන්තපාසාදිපාක මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: සමන්තපාසාදිපාක මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්විච්චන මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: සමන්තපාසාදිපාක මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්තපාසාදිපාක ... සමන්තපාසාදිපාක මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
8. ස. ප්‍ර: සමන්තපාසාදිපාක ... සමන්විච්චන මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්විච්චන ... සමන්තපාසාදිපාක ... සමන්තපාසාදිපාක මාභිංග වෙයි, එ ද මාභි වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ප. ප්‍ර: ආරාධනාමාභිංග මාභි වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ප. අනු: හනු වුත්තං හගච්ඡා: “පුබ්බො”ව ඛො පඤ්ඤා කායකම්මං චරිතම්මං. ආජ්ඣො සුපරිසුද්ධො භොති එවම්ඤ්ඤායං අරියො අරියාභිඤ්ඤා මග්ගො භාවිතො පාරිසුරිං ගච්ඡති”ති.^a අනෙවං සුත්තනෙත්තො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ප. පා: තෙන හි “පඤ්ඤාභිඤ්ඤා මග්ගො”ති
10. ස. පු: පඤ්ඤාභිඤ්ඤා මග්ගො’ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ස. අනු: හනු වුත්තං හගච්ඡා: “යසම්මං ඛො සුභද්දං ධම්මං- විනයෙ අරියො අරියාභිඤ්ඤා මග්ගො හ උපලබ්භති, සමිඤ්ඤා’පි තත්ථ හ උපලබ්භති, දුතියො’පි තත්ථ සමිඤ්ඤා හ උපලබ්භති, තතියො’පි තත්ථ සමිඤ්ඤා හ උපලබ්භති, චතුස්සො’පි තත්ථ සමිඤ්ඤා හ උපලබ්භති. යසම්ඤ්ඤා ඛො සුභද්දං ධම්මවිනයෙ අරියො අරියාභිඤ්ඤා මග්ගො උපලබ්භති, සමිඤ්ඤා’පි තත්ථ උපලබ්භති දුතියො’පි - පෙ - තතියො’පි - පෙ - චතුස්සො’පි තත්ථ සමිඤ්ඤා උපලබ්භති. ඉමිසම්මං ඛො සුභද්දං ධම්මවිනයෙ අරියො අරියාභිඤ්ඤා මග්ගො උපලබ්භති. ඉධෙව සුභද්දං සමිඤ්ඤා, ඉධ දුතියො සමිඤ්ඤා, ඉධ තතියො සමිඤ්ඤා, ඉධ චතුස්සො සමිඤ්ඤා. පුඤ්ඤා පරප්පවාදං සමිඤ්ඤා අඤ්ඤා”ති.^b අනෙවං සුත්තනෙත්තො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ස. පා: තෙන හි “අරියාභිඤ්ඤා මග්ගො”ති.

මග්ග කථා භිට්ඨිතා

a. මජ්ඣිමනිකාය - මහාසද්දායකනික සුත්තං.

b. දීඝනිකාය - මහාපරිනිබ්බාන සුත්තං.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: “පළමු මැ ඔහට කායකමේ වෘක්කමේ ආර්ථික සුපරි-
ශුද්ධ වෙයි. මෙසේ ඔහට මේ ආයතී අප්‍රාචිනික
මායික භාවනායෙන් පරිපූර්ණ බවට යේ” යයි වදාල
සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් පඤ්චාචිනික මායික වේ.

10. ස. ප්‍ර: පඤ්චාචිනික මායික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?
සුභද්‍රය, යම් ධර්මවිනයෙකැ ආයතී අප්‍රාචිනික
මායික නො ලැබේ ද, එහි ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි.
එහි ආර්ථික ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි, එහි කායික
ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි. එහි චතුර් ශ්‍රමණ ද නො
ලැබෙයි. සුභද්‍රය වැළිත් යම් ධර්මවිනයෙකැ ආයතී
අප්‍රාචිනික මායික උපලබ්ධි වේ ද, එහි ශ්‍රමණ ද
උපලබ්ධි වෙයි. එහි ආර්ථික ශ්‍රමණ ද උපලබ්ධි වෙයි.
එහි කායික .. එහි චතුර් ශ්‍රමණ ද උපලබ්ධි වෙයි.
සුභද්‍රය, මේ ධර්ම විනයෙහි ආයතී අප්‍රාචිනික
මායික උපලබ්ධි වෙයි. සුභද්‍රය, ශ්‍රමණ (සෝචත්)
මේ සක්කොති මැ වෙයි. ආර්ථික ශ්‍රමණ (සෙදුකාමි)
ද මෙහි මැ වෙයි. කායික ශ්‍රමණ (අනගාමි) ද
මෙහි මැ වෙයි. චතුර් ශ්‍රමණ (රහත්) ද මෙහි මැ
වෙයි. අන්‍ය පර (දෙසැට මිසදිට්ඨ ගතුවත්තේ)
ප්‍රමාදයෝ ශ්‍රමණයන්ගෙන් ශුන්‍ය වෙති”යි වදාල
සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් අප්‍රාචිනිකමායික වෙයි.

මහන කථා නිමි.

20. 6.

සූඤ් කපා.

1. ස. පු: ආදසච්ඡුකං සූඤ් ලොකුතතරතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස ලොකුතතරසූඤ්ඤාති'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතඤ්ඤා -පෙ-
2. ස. පු: ආදස ලොකුතතරසූඤ්ඤාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස සොතාපතතිමිත්තා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතඤ්ඤා -පෙ-
3. ස. පු: ආදස සොතාපතතිමිත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස සොතාපතතිඵලාති'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතඤ්ඤා -පෙ-
 ස. අනු: ආදස සකදගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අර-
 හතතමිත්තා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතඤ්ඤා -පෙ-
4. ස. පු: ආදස අරහතතමිත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස අරහතතඵලාති'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතඤ්ඤා -පෙ-

20. 6.

සූත්‍ර කථා.

[ලෝකික ලෝකෝත්තර විසින් ඥානය දව්විධ සි. සමාපත්ති-ඥානයන් දනාදි වශයෙන් පෑවැති කම්මකාරී ඥානයන් ලෝකික වෙයි. සත්‍යය පිළිසිදුනා මාභිඥානයන් ඵලඥානයන් ලෝකෝත්තර වෙයි. මේ වෙනස නොගෙන ‘සත්‍යය පිළිසිදුනා ඥානය මෑ ඥාන වෙයි, සෙසු ඥාන නැතැ’යි ද එහෙයින් මෑ පාරිශ්විතයම ඥානය නැතැ’යි ද හෙතුවාදින් සෙයින් ලබති හතුවන්නේ වාද බිඳුනම ‘සූත්‍රකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ආදශවස්තුකඥානය ලෝකෝත්තර වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලෝකෝත්තරඥාන දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: ලෝකෝත්තරඥාන දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සෝචත් මාභී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: ප්‍රොතාපත්තිමාභී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රොතාපත්තිඵල දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සකාදගාමිමාභී දෙළොසෙක් ... අනාගාමි ... අරීන්මාභී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: අරීන්මාභී දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අරීන්ඵල දෙළොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..

ඊ. ප. පු: න විතතබ්බං ආදසවච්ඡුකං ඤාණං ලොකුතතරන්ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.

ප. අනු: හනු චුත්තං හගච්ඡා: “ඉදං දුක්ඛං අරිය-සච්චන්ති මේ භික්ඛවේ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි ඤාණං උදපාදි චර්ජා උදපාදි පඤ්ඤා උදපාදි අලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤායානන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- පරිඤ්ඤාතන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- ඉදං දුක්ඛසමුදයො අරියසච්චන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයො අරියසච්චං පභ්‍යාතබ්බන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- පභිතන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරෝධො¹ අරියසච්චන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛ-නිරෝධො¹ අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- සච්ඡිකතන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරෝධගාමිනීපට්ඨපදා අරියසච්චන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරෝධ-ගාමිනීපට්ඨපදා අරියසච්චං භාවෙතබ්බන්ති මේ භික්ඛවේ -පෙ- භාවිතන්ති මේ භික්ඛවේ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි -පෙ- ආලොකො උදපාදි”ති² අප්ථො³ව සුත්තතෙතො⁴ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.

ප. පා: තෙන හි “ආදසවච්ඡුකං ඤාණං ලොකුතතර”න්ති.

ඤාණ කථා නිව්ඨිතා.

විසතිමො වගෙහා නිව්ඨිතො.

නස්ස අයුතං:

මාතුසානකො ආනන්තරිකො, පිතුසානකො ආනන්තරිකො, අරහන්තසානකො ආනන්තරිකො, ලොගිකුපාදකො ආනන්තරිකො, සබ්බසෙදකො ආනන්තරිකො, හත්ති පුප්ප්ඡ්ඡනස්ස ඤාණං, හත්ති තිරසෙසු තිරසපාලා, අත්ති දෙවෙසු තිරච්ජානගතා, පඤ්චබිහිකො මගෙහා, ආද-සවච්ඡුකං ඤාණං ලොකුතතරන්ති.

වතුප්ථො පණ්ණසගෙහා.

1. දුක්ඛනිරෝධං - සිඝ්‍ර.

2. මහාවග්ගසංයුත - ධම්මවිකල්පවග්ගසංයුතං.

ථ ප. පු: ආදශමසතුක ඥානය ලෝකෝත්තර වෙති සි
හෝ කීයැහුතු වේ ද?

ස පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද හෝ:

“මහණෙනි, මේ (පඤ්චස්කන්ධය) දු:ඛායාසිත්තය යැයි පෙර හෝ ඇසූ දහමිහි මට වක්‍රාස පහල වී. ඥානය පහල වී. විද්‍යාව පහල වී. ප්‍රඥාව පහල වී. ආලෝකය පහල වී. මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛායාසිත්තය පරිඤ්ඤා කටයුතු යැයි මට... මහණෙනි, පරිඤ්ඤා කරනලද්දී මට ... මහණෙනි, මේ (තෘප්තොච්ඡේද) දු:ඛසමුදයායාසිත්තය යැයි මට... මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛසමුදයායාසිත්තය ප්‍රභාතව්‍යය යැයි මට .. මහණෙනි, මට ප්‍රතිණය යැයි ... මහණෙනි, මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තය යැයි මට ... මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තය සංකෘත්කතීව්‍යය යැයි මට ... මහණෙනි, මා විසින් සංකෘත්කතය යැයි ... මහණෙනි, මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තප්‍රතිපදායාසිත්තය යැයි මට ... මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තප්‍රතිපදායාසිත්තය භාවිතව්‍යය යැයි මට ... මහණෙනි, මා විසින් භාවිතය යැයි පෙර හෝ ඇසූ දහමිහි වක්‍රාස පහල වී... ආලෝකය පහල වී” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ හෝ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණිත් ආදශමසතුක ඥානය ලෝකෝත්තර වේ.

ඤාණ කපා නිමි.

විංශද් වර්ග නිමි.

එහි උද්‍යානය:

මාතෘකාවක ආනන්තරික යැ පිතෘකාවක ආනන්තරික යැ අරහත්තායාසිත්ත ආනන්තරික යැ ලොගිකායාසිත්ත ආනන්තරික යැ සමාසක ආනන්තරික යැ යන අසංඝ්‍රහිතකපා යැ, නැති පුත්‍රප්පතස්ස ඤාණං යනුවෙන් දක්වූ ඤාණකපා යැ, නැති නිරයෙහි නිරයපාලා යනුවෙන් දක්වූ නිරයපාලකපා යැ, අති දෙවෙහි නිරව්‍යාහතයාසිත්ත දක්වනලද නිරව්‍යාහකපා යැ, පඤ්චමිහිකෝ මහෝසි දක්වන ලද මහකපා යැ, ආදශමසතුක ඤාණං යි දක්වන ලද ඤාණකපා යි.

එකවිසතිමො වග්ගො

21. 1.

සාසන කථා

1. ස. පු: සංසතං නවං කතන්ති.
 ප. පටිකුකු: ආමන්තා.
 ස. අනු: සතිපට්ඨානං නවං කතන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සංසතං නවං කතන්ති.
 ප. පටිකුකු: ආමන්තා.
 ස. අනු: සම්මප්පධානා -පෙ- ඉද්ධිපාදා -පෙ- ඉද්ධියා -පෙ- බ්ලා -පෙ- බ්බෙඤ්ඤානා නවං කතා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පුබ්බෙ අකුසලං පච්ඡා කුසලං කතන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පුබ්බෙ සාසවං -පෙ- සංකුසුප්පිතං¹ -පෙ- ගඤ්ඤිතං² -පෙ- භික්ඛිතං³ -පෙ- යොගනිතං⁴ -පෙ- නිවරණිතං⁵ -පෙ- පරාමිතං -පෙ- උපාදානිතං -පෙ- සංකිලෙසිකා.⁶ පච්ඡා අසබ්බි- ලෙසිකං කතන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අත්ථි කොචි තථාගතස්ස සංසතං නවං කරොති'ති.
 ප. පටිකුකු: ආමන්තා.
 ස. අනු: අත්ථි කොචි සතිපට්ඨානෙ නවං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අත්ථි කොචි සම්මප්පධානෙ -පෙ- ඉද්ධිපාදෙ -පෙ- ඉද්ධියෙ -පෙ- බ්ලෙ -පෙ- බ්බෙඤ්ඤිතෙ නවං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

1. සංකුසුප්පිතං - PTS.

2. ගඤ්ඤිතං - සිඹු, මජ්ඣ.

3. භික්ඛිතං - සිඹු, මජ්ඣ.

4. යොගනිතං - සිඹු, මජ්ඣ.

5. නිවරණිතං - PST.

6. සංකිලෙසිකා - PTS, මජ්ඣ.

එකවිංශද්වගීය

21. 1.

සාසන කපා

[සබ්බිකීත්‍රය සඳහා ශාසනය නවීකාරණ යැ යි ද, තපාශත ශාසනය අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇතැ යි ද, තපාශත ශාසනය අළුත් කරන්නට ලැබේ යැ යි ද සම්භර උපකරාපථකයන් සෙයින් ලබා ගත්තාවු ඇත. උන්ගේ වාද ක්ෂුණ්ට 'ශාසනකපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ශාසනය නවීකාර (අළුත් කරන ලද) වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨානය නවීකාර වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ
2. ස. ප්‍ර: ශාසනය නවීකාර වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාසක් ප්‍රධානය ... සංඛිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධාග්‍රහයෝ නවීකාර වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: පළමු අකුශලය පසු වැ කුශල කරනලද ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: පළමු සාත්‍රවය ... සංයෝජනියය ... ග්‍රන්ථනියය ... ශික්‍ෂනියය ... යොගනියය ... නිවර්ණියය පරාමිභවය ... උපාදනියය ... සංකෙලයකය පසුව අසංකෙලයක කරනලද වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ...
3. ස. ප්‍ර: තපාශතයන්ගේ සත්ත අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨාන අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ.
- ස. අනු: සමාසක් ප්‍රධාන ... සංඛිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධාග්‍රහ අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

- ස. අනු: අපි කොටි පුබ්බෙ අකුසලං පච්ඡ, කුසලං කරොති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අපි කොටි පුබ්බෙ සංඝමං -පෙ- සංකිලෙසිකං පච්ඡ, අසංකිලෙසිකං කරොති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: ලබ්භා තථාගතස්ස සංසතං පුත නමං කාතුනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ලබ්භා සතිපට්ඨානා පුත නමං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ලබ්භා සම්මප්පධානා -පෙ- ඉඤ්ජාදා -පෙ- ඉඤ්ජියා -පෙ- ඛලා -පෙ- ඛොජ්ඣිබ්භා පුත නමං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ලබ්භා පුබ්බෙ අකුසලං පච්ඡ, කුසලං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ලබ්භා පුබ්බෙ සංඝමං -පෙ- සංකිලෙසිකං පච්ඡ, අසංකිලෙසිකං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

සංසත කථා නිවසිතා.

- ස. අනු: පළමු අකුශලය පසුව කුශල කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- අනු: පළමු සංප්‍රචය ... සංකෙලශකය පසු වැ අසංකෙලශක කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: තථාගතයන්ගේ සත්ත යම් අවත් කරන්නට ලැබේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨාන යම් අවත් කරන්නට ලැබේද් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සම්මත්ප්‍රධාන ... සංඛිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... ඛල ... බොධිසම්මයෝ යම් අවත් කරන්නට ලැබේද් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අකුශලය පසු වැ කුශල කරන්නට ලැබේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ
- ස. අනු: පළමු සංප්‍රචය ... සංකෙලශකය පසු වැ අසංකෙලශක කරන්නට ලැබේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

සාසන කථා නිමි.

21. 2.

අවිචිත කථා

1. ස. පු: පුද්දුජ්ඣනො තෙඛාතුකෙහි ධම්මෙහි අවිචිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පුද්දුජ්ඣනො තෙඛාතුකෙහි එකොගි -පෙ-
 තෙඛාතුකාහි වේදනාහි -පෙ- සඤ්ඤාහි -පෙ-
 වේදනාහි -පෙ- විතෙතහි -පෙ- සද්ධාහි -පෙ-
 මරියෙහි -පෙ- සතීහි -පෙ- සම්මාදිහි -පෙ-
 තෙඛාතුකාහි පඤ්ඤාහි අවිචිතො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පුද්දුජ්ඣනො තෙඛාතුකෙහි ධම්මෙහි අවිචිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: යසම් ඛණේ පුද්දුජ්ඣනො විවරං දෙති, තසම්
 ඛණේ පඨමි. ක්වානං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ-
 ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: යසම් ඛණේ පුද්දුජ්ඣනො පිණ්ඩපාතං දෙති -පෙ-
 සෙතාසනං දෙති -පෙ- ගිලානපච්චිසහසජ්ජ
 පරික්කාරා දෙති, තසම් ඛණේ චතුස්සං ක්වානං
 උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ- නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-
 යතනං උපසම්පජ්ජ විහරති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 3 ස. පු: න වත්තබ්බං පුද්දුජ්ඣනො තෙඛාතුකෙහි ධම්මෙහි
 අවිචිතො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පුද්දුජ්ඣනං රූපඛාතුරූපඛාතුභං කමමං
 පටිඤ්ඤාගතති.
 ස. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි "පුද්දුජ්ඣනො තෙඛාතුකෙහි ධම්මෙහි
 අවිචිතො"ති.

අවිචිත කථා නිවසිතා.

21 2.

අවිචිත කපා

[යම් පුද්ගලයෙක්හට යම් ධර්මයක් ප්‍රත්‍යුත්පන්න වෙද, හෝ ඒ ධර්මයෙන් පමණක් අවිචිත (සුඤ්ඤ) නම් වෙයි යනු ස්වයංමයෙහි නිශ්චය වෙයි. පාඨශ්ඡන් පුද්ගල විසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්ම අපරිඤ්ඤ (පිරිසිදු නොදත්) හෙයින් එකකණයෙහි මෑ හැම ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්මයන්ගෙන් අවිචිතතයෙහි උත්තරාපදානෙන් හෙයින් උච්චි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අවිචිත කපා' එයි]

1. ස. පු: පාඨශ්ඡන් පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධර්මයෙන් අවිචිත (සුඤ්ඤ) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: පාඨශ්ඡන් පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්න ස්වයංමයෙන්... ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේදනායෙන් ... ස ඥයෙන් ... වේදනායෙන් ... චිත්තයෙන් .. ප්‍රඥායෙන් .. විශ්වයෙන් ... සමාචාරයෙන් ... සමාචාරයෙන් ... ප්‍රත්‍යුත්පන්න පුද්ගලයෙන් (එක්වර) අවිචිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: පාඨශ්ඡන් පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්මයෙන් අවිචිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කලෙක පාඨශ්ඡන් පුද්ගල සිවුරු දේ ද, එකල්හි ප්‍රථමධර්මය උපයා වාස කෙරේ ද ... ආකාශානඤ්ඤායතනය උපයා වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...

ස. අනු: යම් කලෙක පාඨශ්ඡන් පුද්ගල පිඬුවා දේ ද ... සෙනසුන් දේ ද ... භිත්තපස බෙහෙසත් පිරිකර දේ ද, එකල්හි චතුර්ධර්මය උපයා වාස කෙරේ ද... නෙව්වසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතන උපයා වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ප. පු: පාඨශ්ඡන් පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්මයෙන් අවිචිත වෙති'යි නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: පාඨශ්ඡන් පුද්ගල විසින් රූපධාතුඅරූපධාතු කම්ම පරිඤ්ඤ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් "පාඨශ්ඡන් පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධර්මයෙන් අවිචිත" වෙයි.

අවිචිත කපා නිමි.

21 3.

සංඥාසූත්ත කථා

1. ස. පු: අපි කිඤ්චි සංඥාසූත්තං අප්පභාය අරහත්තප්පත්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අපි කිඤ්චි සකකායදිට්ඨිං අප්පභාය -පෙ- විවිකිච්ඡං අප්පභාය -පෙ- සීලබ්බතපරාමාසං අප්පභාය -පෙ- රාගා අප්පභාය -පෙ- දෙසං අප්පභාය -පෙ- මේඝං අප්පභාය -පෙ- අනොත්තප්පං අප්පභාය අරහත්තප්පත්ති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අපි කිඤ්චි සංඥාසූත්තං අප්පභාය අරහත්තප්පත්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරහා සරාගො සද්දෙසො සමොගො සමානො සමකෙකො සපළාසො සඋපායාසො සතිලෙසො'ති
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නත්තු අරහා තිරාගො තිද්දෙසො තිමේමාගො තිමේමානො තිමමකෙකො තිපළාසො තිරුපායාසො තිකතිලෙසො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි අරහා තිරාගො -පෙ- තිකතිලෙසො,
- ස. පා: නො වී වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි කිඤ්චි සංඥාසූත්තං අප්පභාය අරහත්තප්පත්ති'ති.
3. ස. පු: න වත්තබ්බං "අපි කිඤ්චි සංඥාසූත්තං අප්පභාය අරහත්තප්පත්ති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: අරහා සබ්බං බුඬ්ඛිසං ජානාති'ති.
- ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි "අපි කිඤ්චි සංඥාසූත්තං අප්පභාය අරහත්තප්පත්ති'ති.

සංඥාසූත්ත කථා නිමිත්තං.

21. 3.

සංකෘතීය කථා

[‘රහත්‍ර හැම බ්‍රහ්මයා නො දනිති. එහෙයින් බබ විසින් අවිද්‍යාවිකිතයා ප්‍රභාණය නො කරනලද වතා’යි හැඟුමින් කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි මහාසාමිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. එන්තේ වාද නිව්‍රතම ‘සංයෝජන කථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇද්ද?

ප. පරිකෘත: එසේ යැ.

ස. අනු: කිසි සත්‍යාද්‍යයක් නො පියා... විවිකිතයා වක් නො පියා ... ගිලව්‍යපරාමිතියක් නො පියා ... රාගයක් නො පියා ... ද්‍රෝණියක් නො පියා ... මොහයක් නො පියා ... අනපත්‍රපාවක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇද්ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇද්ද?

ප. පරිකෘත: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් රාග ඇතිසේ ද්‍රෝණ ඇතිසේ මොහ ඇතිසේ මාන ඇතිසේ මකු වූයේ පළාස ඇතිසේ උපායාස ඇතිසේ කෙලෙස් ඇතිසේ වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: රහත් රාග නැතිසේ ද්‍රෝණ නැතිසේ මොහ නැතිසේ මාන නැතිසේ මකු වූ නැතිසේ පළාස නැතිසේ උපායාස නැතිසේ කෙලෙස් නැතිසේ නො?

ප. පරිකෘත: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් රහත් රාග නැතිසේ ... කෙලෙස් නැතිසේ වී නම්,

ස. පා: හව්‍ය, ‘කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ස. ප්‍ර: ‘කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පරිකෘත: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් හැම බ්‍රහ්මයා දන්තේ වේ ද?

ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ප. පා: එකරැහිත් “කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි”.

සංයෝජන කථා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. 4.

ඉද්ධි කථා

1. ස. ප්‍ර: අභි අභිපායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: "නිව්වපණ්ණරුකකා භොදතු"ති අභි අභිපාය-
 ඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නිව්වපුප්ථං රුකකා භොදතු -පෙ- නිව්වථලිතා
 රුකකා භොදතු -පෙ- නිව්වං පුණ්ණං භොදතු
 -පෙ- නිව්වං බෙම්භං භොදතු -පෙ- නිව්වං
 සුභ්බකං භොදතු -පෙ- නිව්වං සුචජ්ඣි භොදතු"ති
 අභි අභිපායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 2 ස. ප්‍ර: අභි අභිපායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: "උපකතා ඵකො මා නිරුජ්ඣි"ති අභි
 අභිපායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: උපකතා වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- වෙතනා
 -පෙ- විතතං -පෙ- සද්ධිං -පෙ- මරිගං -පෙ-
 සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣි"ති.
 අභි අභිපායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං
 වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 8. ස. ප්‍ර: අභි අභිපායඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.

21. 4.

ඉඳි කථා

[සාද්ධිය කිසි තැනෙක සමාදා වෙයි. කිසි තැනෙකැ සමාදා නො වෙයි. අභිතරාදිය නිතරාදිය කිරීම එකානතයෙන් සිදා නො වෙයි. සහායසහනති පෙරලා විසහාය සහනති කරණය හෝ සහාය- සහනති විරකල් පවත්වාලීම හෝ යම් කෙනෙකුන් සඳහා කරනු ලැබේ නම් ඔවුන්ගේ පුණ්‍යාදි කාරණ නිසා 'ගිකුන් සඳහා පැන් කිරි ගී ඔව්ව පෙරැළීම සෙයින් ද, මහාධාතු නිධානයෙහි පහන් ආදිය විරසනාන ප්‍රමිතිය සෙයින් ද සමාදා වෙයි යනු යම් සම්මයෙහි සතිවුහති. යම් හෙයකින් ආයුෂමත් පිළිකුච්ඡ තෙරණුවෝ රජුගේ ප්‍රාසාදය රන්වෙව්සි ඉවුල ද එහෙයින් 'අධිපාය (අදහස ඉවුච්ඡ) සාද්ධි ඇතැ'යි අනික නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධිගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඉඳි කථා' එයි]

1. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'වෘක්කයෝ නිත්‍යපඤ්ඤ ඇති වෙත්'ව'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

ස. අනු: 'වෘක්කයෝ නිත්‍යපුඤ්ඤ ඇති වෙත්'වයි ... වෘක්කයෝ නිත්‍යඵල ඇති වෙත්'වයි ... නිත්‍යජ්‍යාංගකා (සදරැස්) ඇති වෙව්සි ... නිත්‍ය ක්‍ෂෙම ඇති වෙව්සි ... නිත්‍යසුභික්ඛ වෙව්සි ... නිත්‍ය ස්වස්ති වෙව්'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

2. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

ස. අනු: 'උපත් වෙදනා ... සංඥ ... වේතනා ... චිත්ත ... ශ්‍රද්ධා ... විශ්ථි ... සමාති ... සමාධි ... ප්‍රඥ නගමක් නිරුද්ධ වෙව්'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

3. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ස. අනු: රූපං තිච්චං භොතු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං තිච්චං භොතු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ජාතිධම්මො සත්තා මා ජායිංසු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි -පෙ- ජරාධම්මො සත්තා මා ජිමිංසු'ති¹ -පෙ- ව්‍යාධිධම්මො සත්තා මා ව්‍යාධිංසු'ති -පෙ- මරණධම්මො සත්තා මා මිමිංසු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: න වත්තබ්බං අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුචණ්ණතෙතිව අභිමුච්චි, සුචණ්ණො ව පභ ආසී'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ස: හඤ්චි ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුචණ්ණතෙතිව අභිමුච්චි, සුචණ්ණො ව පභ ආසි,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති

ඉද්ධි කථා නිවසිතා.

1 මාජරි-සු - සිඬු, PTS. මාජරි-සු'ති - මජ්ඣ.

- ස. අනු: 'රූපය නිත්‍ය වේවා'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇද් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: වේදනා ... සංඥා ... සංඝකාරයෝ ... විඤ්ඤාන නිත්‍ය වේවා'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇද් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇද් ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජාතිඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් උපදිත්-වයි අභිප්‍රායසාදි ඇද්ද ජරාඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් දිරත්වයි ... ව්‍යාධිඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් ව්‍යාධි ඇති වෙත්වයි ... මරණඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් මියෙත්-වයි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රාය-සාදි ඇද් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ.
5. ප. ප්‍ර: 'බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇතැ'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මහධෙවර සෙනිඟ නිමිසාර රජුගේ පහස රන් වේවයි ඉටුහු හො, පහස ඤාණීන් වී හො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මහ-ධෙවර සෙනිඟ නිමිසාර රජුගේ 'පහස රන් වේවා'යි ඉටුසේක් වී නම්, පහසත් රන් වී නම්,
- ප. පා: සචත, එකරුණිත් බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇත.
- (මෙහි රජුගේ පුණ්ණමයිමයෙන් ද පහස රන් වූ හෙයින් සාධකය නො යෙදේ.)

ඉඟි කථා නිමි.

21. 5.

බුද්ධි කපා

1. ස. පු: අපි බුද්ධිතං බුද්ධිති භික්ෂුරොකතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සතිපට්ඨානතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- ස. අනු: සම්මයාධිකතො -පෙ- ඉද්ධිපාදතො -පෙ-
ඉද්ධියතො -පෙ- ඔලතො -පෙ- බ්බංඝ්ඤාධිකතො
-පෙ- වසිභාවතො -පෙ- ත්ථිඤ්ඤානුකූල-
දායකතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

බුද්ධි කපා තිබ්බිතා.

21. 5.

බුද්ධ කපාං

[ඒ ඒ කාලයෙහි ගරීර ආසු ප්‍රභා ප්‍රමාණ නානාකිය මිස සෙසු බුද්ධත්වයෙන් බුද්ධත්වයෙන් බුද්ධත්වයෙන් කෙරෙන්නි නිසාතිරෙකක බවෙන් නම් නැත. බුද්ධත්වයෙන් කෙරෙන්නි අවසන්යෙන් නිසාතිරෙකතා ඇතුළු අකික නිකායවංසීන් සෙසින් ලබති ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳවට 'බුද්ධ කපාං' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: බුද්ධත්වයෙන් බුද්ධත්වයෙන් කෙරෙන්නි නිසාතිරෙකතා ඇද් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨාන හෙයින් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සම්මත්ප්‍රධාන හෙයින් වේ ද... සාද්ධිපාද හෙයින්... ඉන්ද්‍රිය හෙයින්... ඛල හෙයින්... බොධිසත්ත හෙයින් ... වසිතාච්ඡි හෙයින් ... සම්මුඛපාදාදින හෙයින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

බුද්ධ කපාං නිමි.

21. 6.

සබ්බදිසා කපා

1. ස. පු: සබ්බා දිසා බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පුරුෂමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.¹
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පුරුෂමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කිත්තාමො සො හගචා, කිං ජලෙචා, කිං
 ගොතො, කිත්තාමා තස්ස හගචතො මාතා-
 පිතරො, කිත්තාමා තස්ස හගචතො සාවකසුභං,
 කොනාමො තස්ස හගචතො උපට්ඨාකො, කිදිසං
 චිචරං ධාරෙති, කිදිසං පතනං ධාරෙති, කතරස්මිං
 ඥාමෙ වා නිගමෙ වා නගරෙ වා රටෙහි වා
 ජනපදෙ වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දක්ඛණාය දිසාය -පෙ- පච්ඡිමාය දිසාය -පෙ-
 උත්තරාය දිසාය -පෙ- හෙට්ඨිමාය දිසාය බුද්ධා
 නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: හෙට්ඨිමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කිත්තාමො සො හගචා -පෙ- ජනපදෙ චා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: උපරිමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: උපරිමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චාතුමහාරාජකෙ නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- තාවතිංසෙ
 නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- යාමෙ නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- තුසිතෙ
 නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- නිමොණරතියා නිව්ඤ්ඤාති -පෙ-
 පරතිමෙත චක්ඛතතිසා නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- බ්‍රහ්මද්‍රොහෙ
 නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සබ්බදිසා කපා නිව්ඤ්ඤාති.

1. බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති P'8.

2. 1. 6.

සබ්බදිසා කපා

[‘හැම දික්ඛි බුදුවරු සිටිති’යි මහාසංඝිකනිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ශත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනව සබ්බදිසා කපා’ එයි.]

1. ස පු: හැම දික්ඛි බුදුවරු සිටිත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පෙරදිග බුදුහු සිටිත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. පු: පෙරදිග බුදුහු සිටිත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ
- ස. අනු: ඒ බුදුහු කිනම්හ. කවර ජාති ඇතිහ. කවර ගොත්‍ර ඇතිහ. ඒ බුදුන්ගේ මාපියෝ කිනම්හ. ඒ බුදුන්ගේ ශ්‍රාවකයුගහ කිනම් ඇතිසේ යැ. ඒ බුදුන්ගේ උපඝායක කවරෙ යැ. ඒ බුදුහු කෙබඳු සිවුරු දරත් ද, කෙබඳු පාත්‍ර ධරත් ද, කවර ගමෙක හෝ නිගමිතමේක හෝ නුවරෙක හෝ රටෙක හෝ ජනපදයෙක හෝ සිටිත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: දකුණුදිග ... පැයදිග ... උතුරුදිග ... යටදිග බුදුහු සිටිත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ.
3. ස. පු: යට දෙස බුදුහු සිටිත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ බුදුහු කිනම්හ ... කිනම් දහවයෙකැ හෝ සිටිත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ..
- ස. අනු: උඩ දෙස බුදුහු සිටිත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
4. ස. පු: උඩ දෙස බුදුහු සිටිත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සිවුමහරදයෙහි සිටිත් ද, ... තච්ඡිකා සිටිත් ද, ... යාම දෙව්ලොවැ සිටිත් ද, ... තුෂිපුර සිටිත් ද, ... නිමාණරති දෙව්ලොවැ සිටිත් ද, පරනිර්මත වශවර්ති දෙව්ලොවැ සිටිත් ද ... බ්බිලොවැ සිටිත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

සබ්බදිසා කපා තිමි.

21. 7.

ධම්ම කථා

1. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා නියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතා'ති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: තත්ථ අනියතො රාසි'ති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: තනු අත්ථ අනියතො රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි අත්ථ අනියතො රාසි,
 ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ "සබ්බෙ ධම්මා
 නියතා"ති.
2. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා නියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: තනු තයො රාසි චුත්තා: භගවතා: මිච්ඡත්ත-
 නියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො
 රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි තයො රාසි චුත්තා: භගවතා: මිච්ඡත්ත
 නියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො
 රාසි'ති,
 ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ "සබ්බෙ ධම්මා
 නියතා"ති.
3. ස. පු: රූපං රූපවේශෙන නියතතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතතති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

21. 7.

ධම්ම කථා

[රූපාදිය රූපාදි සම්භාවයෙන් නිශච්ඡෙදි. සම්භාවය නො වියයි. එහෙයින් 'හැම ධර්මයෝ නිශච්ඡෙදා'යි අනිත්‍ය නිකායවාසීන්- සමහර උත්තරාසම්ප්‍රදායෙන් සෙසින් ලබයි හත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනව 'ධම්ම කථා' එයි.]

1. ස. පු: හැම දහම්හු නිශච්ඡෙදි වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිථ්‍යාච්ඡි වශයෙන් නිශච්ඡෙදි වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනිශ්චය රාශියෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනිශ්චය රාශියෙක් ඇත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් අනිශ්චය රාශියෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හව්න, 'හැම දහම්හු නිශච්ඡෙදි වෙත්'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

2. ස. පු: හැම දහම්හු නිශච්ඡෙදි වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භංග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: මිථ්‍යාච්ඡිනිශ්චය රාශිය යැ සම්මානිකිනිශ්චය රාශිය යැ අනිශ්චය රාශිය යැ යි තුන් රාශියෙක් වදාරන ලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් භංග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: මිථ්‍යාච්ඡි-නිශ්චය රාශිය යැ සම්මානිකිනිශ්චය රාශිය යැ අනිශ්චය රාශිය යැ යි තුන් රාශියෙක් වදාරන ලද වී නම්,
- ස. පා: හව්න, 'හැම ධර්මයෝ නිශච්ඡෙදා'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ස. පු: රූපය රූපසම්භාවයෙන් නිශච්ඡෙදි වෙ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිථ්‍යාච්ඡිනිශ්චය වෙ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: සම්මතතනියතනති
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
4. ස. පු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණවේඨන නියතනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
- ස. අනු: මිච්ඡතතනියතනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
- ස. අනු: සම්මතතනියතනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
5. ප. පු: න වතතබ්බං 'රූපං රූපවේඨන නියතං -පෙ-
වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණවේඨන නියත"නති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
- ප. අනු: රූපං භොති, වේදනා භොති, සඤ්ඤා භොති,
සංඛාරා භොතති, විඤ්ඤාණං භොති; වේදනා
-පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං
-පෙ- රූපං භොති, වේදනා භොති, සඤ්ඤා භොති,
සංඛාරා භොතති"ති.
- ස. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
- ප. පටි: තෙන හි රූපං රූපවේඨන නියතං, වේදනා -පෙ-
සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං
විඤ්ඤාණවේඨන නියතනති.

ධම්ම කප්‍යං නිවසිතං.

- ස. අනු: සමාස්තියෙහි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... සංකාර ... විඤ්ඤාන විඤ්ඤාන සම්භාවයෙන් නිශ්චය වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිත්තංගි වශයෙන් නිශ්චය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සමාස්තියෙහි වශයෙන් නිශ්චය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප. පු: “රූපය රූප සම්භාවයෙන් නිශ්චය වෙයි ... වේදනා සංඥා ... සංකාරයෝ ... විඤ්ඤාන විඤ්ඤාන සම්භාවයෙන් නිශ්චය වේ” යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: රූප වේ ද, වේදනා වේ ද, සංඥා වේ ද, සංකාර වේ ද, විඤ්ඤාන වේ ද; වේදනා ... සංඥා ... සංකාර ... විඤ්ඤාන ... රූප වේ ද? වේදනා වේ ද? සංඥා වේ ද? සංකාර වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් රූපය රූප සම්භාවයෙන් නිශ්චය වෙයි. වේදනා ... සංඥා .. සංකාර ... විඤ්ඤාන විඤ්ඤාන සම්භාවයෙන් නිශ්චය වේ.

ධම්ම කථා නිමි.

21. 8.

කමම කථා

1. ස. පු: සබ්බෙ කමම, තියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡන්තනියතා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සමමන්තනියතා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නත්ති අතියතො රාසි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -ප-
 ස. අනු: නනු අත්ති අතියතො රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි අත්ති අතියතො රාසි,
 ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ කමම,
 තියතා'ති.
2. ස. පු: සබ්බෙ කමම, තියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු තයො රාසි චූතතා හභවතා: මිච්ඡන්ත
 නියතො රාසි, සමමන්තනියතො රාසි, අතියතො
 රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි තයො රාසි චූතතා හභවතා: මිච්ඡන්ත
 නියතො රාසි, සමමන්තනියතො රාසි, අතියතො
 රාසි,
 ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ කමම,
 තියතා'ති.
3. ස. පු: දිට්ඨධම්මවේදනීයං කමම. දිට්ඨධම්මවේදනී-
 යවේදන තියතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡන්ත තියතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

21. 8.

කමම කථා

[දිව්‍යධර්මවේදනියාදි කම් දිව්‍යධර්මවේදනාදින් නියත වන හෙයින් හැම කම්යෝ (විපාක විසින්) නියතයහ'යි ලබා ගන්නාහු ඇත. අනිකනිකායවාසීන් හා ඇතැම් උපනරාපථකයන් හෙයින්. උන්ගේ වාද විද්‍යාව 'කමම කථා' එයි.]

1. ස. පු: හැම කම්යෝ විපාක විසින් නියත වේන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිත්‍යානි වශයෙන් නියත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො: කියැහුණු යැ. ...
- ස. අනු: සම්මාසනි වශයෙන් නියත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො: කියැහුණු යැ. ...
- ස. අනු: අනිත්‍ය රාශියෙක් නැත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො: කියැහුණු යැ. ...
- ස. අනු: අනිත්‍ය රාශියෙක් ඇත්තේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් අනිත්‍යරාශියෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හවත, 'හැම කම්යෝ නියතයහ'යි නො: කියැහුණු මැ යැ.
2. ස. පු: හැම කම්යෝ නියත වේන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'මිත්‍යානිනියතරාශි යැ, සම්මාසනිනියත රාශි යැ, අනිත්‍යරාශි යැ'යි තුන් රාශියෙක් වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: 'මිත්‍යානි නියත රාශි යැ, සම්මාසනිනියත රාශි යැ, අනිත්‍ය-රාශි යැ'යි තුන් රාශියෙක් වදාරනලද වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'හැම කම්යෝ නියතයහ'යි නො: කියැහුණු මැ යැ.
3. ස. පු: දිව්‍යධර්මවේදනීය කම් දිව්‍යධර්මවේදනීයනි-යෙන් නියත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිත්‍යානිනියත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො: කියැහුණු යැ. ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස. අනු: සමමතතනියතනති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: උපපජ්චෙදනීයං කමමං -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං අපරාපරියචෙදනීයං වෙඨන නියතතනති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: මිච්ඡතතනියතනති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සමමතතනියතනති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වතතබ්බං “දිට්ඨධම්මචෙදනීයං කමමං දිට්ඨමච චෙදනීයං වෙඨන නියතං, උපපජ්චෙදනීයං කමමං -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං අපරාපරියචෙදනීයං වෙඨන නියතතනති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: දිට්ඨධම්මචෙදනීයං කමමං උපපජ්චෙදනීයං භොති, අපරාපරියචෙදනීයං භොති -පෙ- උපපජ්චෙදනීයං කමමං දිට්ඨධම්මචෙදනීයං භොති, අපරාපරියචෙදනීයං භොති -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං දිට්ඨධම්මචෙදනීයං භොති, උපපජ්චෙදනීයං භොති’ති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි “දිට්ඨධම්මචෙදනීයං කමමං දිට්ඨමච චෙදනීයං වෙඨන නියතං, උපපජ්චෙදනීයං කමමං -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං අපරාපරියචෙදනීයං වෙඨන නියතතනති.

කමම කපා නිවසිතා.

එකමිසනිමො වගෙහො නිවසිතො.

තස්ස උඥානං.

සාසනං නම් කතං - අපි කොච්ඡි තපාභතස්ස සාසනං නම් කරොති-
ලභ්‍යා තපාභතස්ස සාසනං පුත නම් සාතුං, පුත්‍රජ්ඣො තෙධාතු-
කෙහි ධම්මෙහි අමිමිතො, අපි කිඤ්චි සඤ්ඤාජ්ඣං අප්පභාස අර-
භතතප්පතති, අපි අධිපාසිඤ්චි බුද්ධිං වා සාවකානං වා, අපි බුද්ධිං වා
බුද්ධිං හිතාතිරෙකතා, සබ්බ දිසා බුද්ධිං තිට්ඨතති, සබ්බ ධම්මා නියතා,
සබ්බ කම්මා නියතා’ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. අනු: සමාසකතියෙහි වේ ද?
- ප පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: උපපජ්ඣවේදනීය කමීය ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය අපරාපරිතවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිථ්‍යාකතියෙහි වේ ද?
- ප පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සමාසකතියෙහි වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප ප්‍ර: දිව්‍යධර්මවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වෙයි, උපපජ්ඣවේදනීය කමීය ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය අපරාපරිතවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වෙයි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ප අනු: දිව්‍යධර්මවේදනීය කමීය උපපජ්ඣවේදනීය වේ ද? අපරාපරිතවේදනීය වේ ද, ... උපපජ්ඣවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය වේ ද, අපරාපරිතවේදනීය වේ ද, ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය වේ ද, උපපජ්ඣවේදනීය වේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් දිව්‍යධර්මවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වෙයි උපපජ්ඣවේදනීය කමීය ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය අපරාපරිතවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වේ.

කම්ම කථා නිමි.

එකවිංශද්වතිය නිමි.

එහි උද්‍යතය:

සාසන කථා යැ අවිමිත්ත කථා යැ සංකෙසුල්ල කථා යැ ඉඳුරි කථා යැ ඉඳුරි කථා යැ සමබ්බසාසන කථා යැ ධර්ම කථා යැ කම්ම කථා යි.

ද්වාවිසතිමො වග්ගො

22. 1.

පරිනිබ්බාන කථා

1. ස. පු: අපි කිඤ්චි සංඤ්ඤාප්තං අප්පහං පරිනිබ්බානංති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ස. අනු: අපි කිඤ්චි සකකායදිවසීං අප්පහං -පෙ- අනොත්තපං අප්පහං පරිනිබ්බානංති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අපි කිඤ්චි සංඤ්ඤාප්තං අප්පහං පරිනිබ්බානංති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ස. අනු: අරහං සරංගො -පෙ- නිකකිලෙසො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නු අරහං නිරංගො -පෙ- නිකකිලෙසො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ස. ඔ: හඤ්චි අරහං නිරංගො ... නිකකිලෙසො,
- ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “අපි කිඤ්චි සංඤ්ඤාප්තං අප්පහං පරිනිබ්බානං”ති.
3. ප. පු: න චත්තබ්බං “අපි කිඤ්චි සංඤ්ඤාප්තං අප්පහං පරිනිබ්බානං”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ප. අනු: අරහං සබ්බං බ්‍රහ්මිහං ජානාති'ති.
- ස. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි “අපි කිඤ්චි සංඤ්ඤාප්තං අප්පහං පරිනිබ්බානං”ති.

පරිනිබ්බාන කථා නිවසිතං.

දවාටිංශද්වග්ගි

22. 1.

පරිනිබ්බාන කථා

[රහත්තු සම්මෙව්සයයෙහි නො පුහුන් සංගොජන ඇති වෑ මෑ පිරිනිවේනි. එහෙයින් කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇතැ'යි අකුසල්කායමාසින් සෙයින් ලබ්ධි ශත්තමුන්ගේ වාද බිදුනම 'පරිනිබ්බාන කථා' එයි.]

1. ස. පු: කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කිසි සත්ත්වයෙකුගේ නො පියා ... අනපත්ත-පාවක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත් සරාග ... සකෙලය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: රහත් තීරාග ... තිකෙලය නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් රහත් තීරාග ... තිකෙලය වී නම්,
- ස. පා: භවත, 'කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇතැ'යි නො කියැවුණු මෑ යැ.
3. ප. පු: 'කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇතැ'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් භෑම බුද්ධිමය දත්තේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් 'කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන්' ඇත.

පරිනිබ්බාන කථා ගීඨ.

22. 2

කුසලවිතත කථා

1. ක. පු: අරභා: කුසලවිතතො පරිතිබ්බායති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරභා: පුඤ්ඤාභිසංඛාරං අභිසංඛරොත්තො,¹ ආනෙඤ්ජාභිසංඛාරං අභිසංඛරොත්තො, ගති-සංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, ගවසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, ඉක්කරියසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, අධිපච්චසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, මහාගොගසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, මහාපරිවාරසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, දෙවසොභග්ගිසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, මිනුක්කසොභග්ගිසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො පරිතිබ්බායති'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ක. පු: අරභා: කුසලවිතතො පරිතිබ්බායති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරභා ආවිතතො අපවිතතො පජ්ඣතො උපාදියතො² විසිතොතො උසිතොතො විබුපෙතො සංඛුපෙතො පරිතිබ්බායති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු අරභා නෙවාචිතාති න අපචිතාති අප-විතිකා, සිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි අරභා නෙවාචිතාති න අපචිතාති අප-විතිකා, සිතො,
 ස. පා: නො ව චිත රෙ විතතබ්බෙ "අරභා කුසලවිතතො පරිතිබ්බායති'ති.

1. අභිසංකරොත්තො - සිඳි.

2. අධිපච්චසංවිතතනිශංක - සිඳි, ඡෙතො, PTS.

3. උපාදියතො - සිඳි.

22. 2.

කුසලවිතත කපා

[රහත්‍ර සමාතිවිප්‍රලතාවම පෑමණිශාත්‍ර පිරිනිවේන්නාත්‍ර ද සමාති සම්ප්‍රජන්‍යයෙන් යුක්ත වෑ මෑ පිරිනිවේති. එහෙයින් රහත්‍ර 'කුසල-විතත ඇති වෑ පිරිනිවේති'යි අනිකභිකායවාසින් සෙයින් ලබ්‍ධි ගත්තවුන්ගේ මාද භිද්‍රතම කුසලවිතත කපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: රහත්‍ර කුසල සිත් ඇති වෑ පිරිනිවේන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්‍ර පුණ්‍යාභිසංසකාර රුස් කෙරෙමින්, ආනෙඤ්ජාභිසංසකාර රුස් කෙරෙමින්, ගති-සංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, භවසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, ඵෙඤ්ජාභිසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, ආබිපත්‍යසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, මහාසංඝාත සංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, මහා පරිවාරසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, දෙවසංඝාත සංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, මුත්‍රාසංඝාත සංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, පිරි-නිවේන් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: රහත්‍ර කුසල සිත් ඇති වෑ පිරිනිවේන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්‍ර (කුසලාකුසල විපාක) රුස් කෙරෙමින් විධිමත් කෙරෙමින් (කෙලෙසුන්) දුරු කෙරෙමින් (තාපණා - මාන - දළෙ විසින්) උපාදන කෙරෙමින් (තාපණවශයෙන්) නිවමින් (මාන වශයෙන්) උත්තමිණ කෙරෙමින් (කෙලෙස්සිති) නිවමින් දළවමින් පිරිනිවේන් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: රහත්‍ර (කුසලාකුසල විපාක) නො මෑ රුස් කෙරෙති, විධිමත් නො කෙරෙති, විධිමත් කොට සිටියානු නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඨ: ඉදින් රහත්‍ර කුසලාකුසල විපාක නො මෑ රුස් කෙරෙත් නම්, විධිමත් නො කෙරෙත් නම්, විධිමත් කොට සිටියානු නම්,
- ස. පා: භවිත, රහත්‍ර කුසලසිත් ඇති වෑ පිරිනිවේති'යි නො කියැවුතු මෑ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ස. අනු:

නනු අරභා නෙව පජ්ඣති න උපාදියති පජ්ඣති:
සිතො -පෙ- නෙව විසිනෙති න උසසිනෙති
විසිනෙති: සිතො -පෙ- නනු අරභා නෙව
විබුපෙති න සංඛුපෙති විබුපෙති: සිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. ථ:

හඤ්චි අරභා නෙව විබුපෙති න සංඛුපෙති
විබුපෙති: සිතො,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ "අරභා කුසලවිතො:
පරිතිබ්බායති"ති.

4. ප. පු:

න වතතබ්බං "අරභා කුසලවිතො: පරිතිබ්බා-
යති"ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

නනු අරභා උපට්ඨිතසති¹ සතො සම්පජානො:
පරිතිබ්බායති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. ථ:

හඤ්චි අරභා උපට්ඨිතසති සතො සම්පජානො:
පරිතිබ්බායති,

ප. පා:

තෙත වත² රෙ වතතබ්බෙ "අරභා කුසලවිතො:
පරිතිබ්බායති"ති.

කුසලවිතත කථා නිවසිතා.

1 උපට්ඨිතසති - සි.මු. මජ්ඣ.

2. නො ව වත රෙ - සි.මු.

3. ස. අනු:

රහත්තු (කෙලෙසුන්) නො මැ දුරු කෙරෙති,
(තෘෂණා - මාන - දූෂි විසින්) උපාදාන නො
කෙරෙති, (කෙලෙසුන්) දුරු කර සිටියානු නො...
(තෘෂණා විසින්) නො මැ හිවෙති, (මාන විසින්)
උත්කෘෂිණ නො කෙරෙති, (තෘෂණා ඛනින) දුරු
කොට සිටියානු ... රහත්තු (කෙලෙස් හිති)
නො මැ හිවෙති, නො දල්වති, නිවා සිටියානු නො?

ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ස. ථ:

ඉදින් රහත්තු විබුදන නො මැ කෙරෙත් නම්
සංවුදන නො කෙරෙත් නම් විබුදන කොට
සිටියානු නම්,

ස. පා:

භවත, රහත්තු කුසල්සිත් ඇති වැ පිරිනිවේති'යි
නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. ප්‍ර:

'රහත්තු කුසල්සිත් ඇති වැ පිරිනිවේති' නො
කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ප. අනු:

රහත්තු එළඹසිටි සිහි ඇත්තානු සමාති ඇත්තානු
සමාස්ඤාන ඇත්තානු පිරිනිවේත්තානු නො?

ස. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ප. ථ:

ඉදින් රහත්තු එළඹසිටිසිහි ඇති වැ සමාතිමත් වැ
සමාස්ඤාන ඇති වැ පිරිනිවේත්තානු නම්,

ප. පා:

එ කරුණින් භවත, රහත්තු කුසල්සිත් ඇති වැ
පිරිනිවේත්තාන'යි කියැයුතු මැ යි.

කුසලවිභව කථා නිමි.

22. 8.

ආනන්ද කථා

1. ස. පු: අරභයා ආනන්ද කථා සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 - ස. අනු: නනු අරභයා පකතිවිත්තො සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 - ස. ථ: හඤ්චි අරභයා පකතිවිත්තො සිතො පරිනිබ්බායති,
 - ස. පා: හො ව චත රෙ වතතබ්බෙ “අරභයා ආනන්ද කථා සිතො පරිනිබ්බායති”.
-
2. ස. පු: අරභයා ආනන්ද කථා සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 - ස. අනු: අරභයා කිරිතමිත්තො සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 - ස. අනු: නනු අරභයා විපාකවිත්තො සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 - ස. ථ: හඤ්චි අරභයා විපාකවිත්තො සිතො පරිනිබ්බායති,
 - ස. පා: හො ව චත රෙ වතතබ්බෙ “අරභයා ආනන්ද කථා සිතො පරිනිබ්බායති”.
-
3. ස. පු: අරභයා ආනන්ද කථා සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 - ස. අනු: අරභයා කිරිතමිත්තො විත්තො සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 - ස. අනු: නනු අරභයා විපාකමිත්තො විත්තො සිතො පරිනිබ්බායති*.
 - ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. 3.

ආනෙඤ්ජ කථා

[‘මුදුහු මතුපිටානානෙහි සිට පිරිනිවෙත් පෑහ’ යනු සලකා රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති’යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙසින් උබ්බි ගත්තමුත් මෙද බිඳුනට ‘ආනෙඤ්ජ කථා’ එයි.]

1. ස. පු: රහතුන් වහන්සේ ආනෙඤ්ජයෙහි (අරාපාමචර ධ්‍යානෙහි) සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහතුන් වහන්සේ ප්‍රකාශිවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් රහතුන් වහන්සේ ප්‍රකාශිවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නම්,

ස. පා: හමත, ‘රහතුන් වහන්සේ ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ක්‍රියාමය සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හු විපාකවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් රහත්හු විපාකවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නම්,

ස. පා: හමත, රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ක්‍රියාමයාකාත සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හු විපාකාමයාකාත සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ස. ඨ හඤ්චී අරහං මිපාකාඛ්‍යාකතෙ විනෙත සිතො
පරිතිබ්බායති,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ චිතතබ්බෙ “අරහං ආනෙඤ්ජ
සිතො පරිතිබ්බායති”ති.
4. ස. පු: අරහං ආනෙඤ්ජ සිතො පරිතිබ්බායති’ති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
- ස. අනු: නනු හඟවා චතුස්සායානං වුට්ඨාගිතාං සම-
නන්තරං පරිතිබ්බායෙති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චී හඟවා චතුස්සායානං වුට්ඨාගිතාං සම-
නන්තරං පරිතිබ්බායෙති,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ චිතතබ්බෙ “අරහං ආනෙඤ්ජ
සිතො පරිතිබ්බායති”ති.

ආනෙඤ්ජ කපාං නිවසිතා.

- ස. ඤ: ඉදින්, රහත්හු විපාකාව්‍යාකෘත සිත්හි සිට පිරිනිවේත් නම්,
- ස. පා: හවත, 'රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවේති'යි නො කියැවුතු මි. යැ.
4. ස. පු: රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවේත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාග්‍යචතුත් විගත්තේ චතුච්චාරාතයෙන් නැගී සම්පන්නර වැ පිරිනිවියාහු නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඤ: ඉදින් බුදුහු චතුච්චාරාතයෙන් නැගී සම්පන්නර වැ පිරිනිවේත් වි නම්,
- ස. පා: හවත, 'රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවේති'යි නො කියැවුතු මි. යැ.

ආනෙඤ්ජ කථා නිමි.

22. 4.

බ්‍රහ්මාණ්ඩයක කථා

1. ස. ප්‍ර: අපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. අනු: අපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මදෙසනා, බ්‍රහ්මසවණං, බ්‍රහ්මසංකල්පා, පරිපුල්පා, සිලසමාදානං, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණාභාරතා, භොජනෙ මිත්‍යාඤ්ඤාතා, පුබ්බරතනාපරරතනං ජාගරියානුයොගො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මදෙසනා, බ්‍රහ්මසවණං -පෙ-පුබ්බරතනාපරරතනං ජාගරියානුයොගො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. ස: හඤ්චි නපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මදෙසනා, බ්‍රහ්මසවණං -පෙ- පුබ්බරතනාපරරතනං ජාගරියානුයොගො,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ “අපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි”ති.
2. ස. ප්‍ර: අපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. අනු: නනු ඤේ පච්චයා සම්මාදිට්ඨියා උපපාදාය.¹ පරතො ව භොගො යොතිසො ව මනසිකාරො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. ස: හඤ්චි ඤේ පච්චයා සම්මාදිට්ඨියා උපපාදාය.¹ පරතො ව භොගො යොතිසො ව මනසිකාරො,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ “අපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි”ති.
3. ස. ප්‍ර: අපි ගම්‍යසංඝයා බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. අනු: පුත්තංස පමත්තංස චුට්ඨංසනිසං අසම්පජානංස බ්‍රහ්මාණ්ඩයෙහි.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

බ්‍රහ්මාණ්ඩයක කථා නිවර්තනා.

22. 4.

බමමාහිසමය කථා

[අතීතභවයෙහි ඉත්තාපනතකු මව්කුසු වෑය නික්මෙන්නා දක ගඟයොත්තෙහි බමමාහිසමය (පලාගොතනර බමාවබොධය) ඇතැ'යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙසින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනම 'බමමාහිසමය කථා' එයි]

1. ස. පු: ගඟීයයාගෙහි (මව්කුසු) බමමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ගඟීයයාගෙහි බමදෙන්නා, බමිභවණ, බමි - සාකච්ඡා, පරිපාච්ඡා, සිලනමාදන, ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුණාචාරතා, භෞජනයෙහි මාත්‍රයතා, සුචරාත්‍ර අපරරාත්‍රයෙහි ජාගහ්‍යානුයෝග ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: ගඟීයයාගෙහි බමදෙන්නා, බමිභවණ ... සුචරාත්‍රාපරරාත්‍රයෙහි ජාගහ්‍යානුයෝග නැත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් ගඟීයයාගෙහි බමදෙන්නා, බමිභවණ...සුචරාත්‍රාපරරාත්‍රයෙහි ජාගහ්‍යානුයෝග නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, 'ගඟීයයාගෙහි බමමාහිසමය ඇතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
2. ස. පු: ගඟීයයාගෙහි බමමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමසන්ද්‍රවේණයේ ඉපැත්මට පරතොභෞම යැ යොතිසොමනසකාර යැ යි ප්‍රත්‍යයයෝ දෙදෙනෙක් ඇත්තානු නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ
- ස. ස: ඉදින් සමසන්ද්‍රවේණයේ ඉපැත්මට පරතොභෞම යැ යොතිසොමනසකාර යැ යි ප්‍රත්‍යයයෝ දෙදෙනෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හවත, ගඟීයයාගෙහි බමමාහිසමය ඇතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
3. ස. පු: ගඟීයයාගෙහි බමමාහිසමය ඇත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුත්තයාහට ප්‍රත්‍යයයාහට මුඛිකමාති ඇතියාහට සමසන්ද්‍රය නැතියාහට බමමාහිසමය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

බමමාහිසමය කථා නිමි,

22 5-7

නිකායාපි කථා

1. ස. පු. අපි ගබ්බසෙය්‍යාය අරහත්තපත්ති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සුත්තස්ස පමිත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස¹ අසම්ප-
 ජානස්ස අරහත්තපත්ති'ති
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු. අපි සුපිනගතස්ස ධම්මාතිසම්මයෝ'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සුත්තස්ස පමිත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස¹ අසම්පජ්-
 නස්ස ධම්මාතිසම්මයෝ'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අපි සුපිනගතස්ස අරහත්තපත්ති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සුත්තස්ස පමිත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස¹ අසම්පජ්-
 නස්ස ධම්මාතිසම්මයෝ'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

නිකායාපි කථා නිමිත්තං.

22 5-7.

තිස්සෝපි කථා.

[උපන් නො බෝකල් ඇති ශ්‍රෝතෘපනනයන්ගේ අභිත්තිප්‍රාප්තිය ද, සුප්‍රසාදයා උමාසියගේ සත්වැසි ගතිය ද දැක ගතියෙකාගෙහි අභිත්තිප්‍රාප්ති ඇතැයි ද, කේතනගෙහි ආකාශගමනාදිය දැක එහි 'බමාහිසමයත් අභිත්තිප්‍රාප්තියත් ඇතැ'යි ද උත්තරාපට්ඨයෙන් සෙසින් උබ්බි ගත්තමුන්ගේ වාද බිඳුනට 'තිස්සෝපි කථා' එයි.]

1. ස. පු: ගතියෙකාගෙහි අභිත්තිප්‍රාප්ති ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිදුසිරියාහට පමාබ්බවුට මුලාසි ඇතියාහට සමාන්ඤන නැතියාහට රහත්බව ලැබේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

- 2.. ස. පු: ස්වප්‍රකාශයාහට බමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුප්‍රසාදයාහට ප්‍රමත්තයාහට මුඛිතසමාති ඇතියාහට සමාන්ඤන නැතියාහට බමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. පු: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. පු: ස්වප්‍රකාශයාහට අභිත්තිප්‍රාප්ති ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුප්‍රසාදයාහට ප්‍රමත්තයාහට මුඛිතසමාති ඇතියාහට සමාන්ඤන නැතියාහට බමාහිසමය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

තිස්සෝපි කථා නිමි.

22. 8.

අඛ්‍යාතන කථා

1. ස. පු: සබ්බං සුපිනගගස්ස විතතං අඛ්‍යාතනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සුපිනනෙතන පාණං භතෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ඔ: හඤ්චි සුපිනනෙතන පාණං භතෙය්‍ය,
 ස. පා: නො ව චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "සබ්බං සුපිනගගස්ස විතතං අඛ්‍යාතන"නති.
- 2 ස. පු: සුපිනනෙතන අද්දිත්තං ආදිසෙය්‍ය -පෙ- මුසා භණ්ණෙය්‍ය -පෙ- පිසුනං¹ භණ්ණාය -පෙ- එරුසං භණ්ණෙය්‍ය -පෙ- සම්මං පලපෙය්‍ය² -පෙ- සන්ධි, ජිනෙද්දෙය්‍ය -පෙ- නිලොපං ගරෙය්‍ය -පෙ- එකා-ගාරිකං කාරෙය්‍ය-පෙ- පරිපඤ්චි තිට්ඨෙය්‍ය -පෙ- පරදුරං ගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- ගාමිකානකං කාරෙය්‍ය -පෙ- නිගමිකානකං කාරෙය්‍ය -පෙ- සුපිනනෙතන මෙච්ඡනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය -පෙ- සුපිනගගස්ස අසුචි මුළෙවෙය්‍ය -පෙ- සුපිනනෙතන දුතං දදෙය්‍ය -පෙ- චිවරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය -පෙ- සෙනාසනං දදෙය්‍ය -පෙ- ගිලාන-පච්චග්ගෙහසප්පරිකඛ්‍යාරං දදෙය්‍ය පෙ- බ්‍යාදනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- භොජනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- පානීයං දදෙය්‍ය -පෙ- වේනීයං චිනෙද්දෙය්‍ය -පෙ- වේනීයෙ මාලං ආරොපෙය්‍ය-පෙ- භානං ආරොපෙය්‍ය-පෙ- විලෙපනං ආරොපෙය්‍ය පෙ වේනීයං අභිදකඛිණං කාරෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ඔ: හඤ්චි සුපිනනෙතන වේනීයං අභිදකඛිණං කාරෙය්‍ය,
 ස. පා: නො ව චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "සබ්බං සුපිනගගස්ස විතතං අඛ්‍යාතන"නති.

1. පිසුණ - සිඬු.

2. සම්මං පලාපෙය්‍ය - සිඬු, සපෙසපලාපෙය්‍ය - PTS

22. 8.

අඛ්‍යාත කපා

[“අපේකා ගිකිවෙ වෙතනා, සා ම බො අඛ්‍යාතාපිකා” යන වචන හෙයින් සම්පතනයාගේ හැම වෙතනා අඛ්‍යාත වෙති’යි සම්භර උතතරාපථකයන් හෙයින් ලඛි ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනම ‘අඛ්‍යාත කපා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: සම්පතනයාගේ හැම සිත් අඛ්‍යාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සම්පතනයන් ප්‍රාණසාත කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් සම්පතනයන් ප්‍රාණසාත කරන්නේ වී නම්,
- ස. පා: හවත, සම්පතනයාගේ හැම සිත් අඛ්‍යාත වෙති’යි නො කියැවුණු මැ යැ.

2. ස. ප්‍ර: සම්පතනයන් අසිතාදන් ගත්තේ වේ ද? ... මුසවා බණන්තේ වේ ද ... පිසුනුබස් කියන්නේ වේ ද... පරොස්සස් බණන්තේ වේ ද ... පලප් බණන්තේ වේ ද ... ගාහසකි සිදුනේ වේ ද ... ගම් වොලො-ගෙන යන්නේ වේ ද ... එක් ගෙයක් වොලො-ගන්නේ වේ ද ... කඛපලාසොරකමට මහමග සිටුවේ වේ ද ... පරබුවන් කරා යන්නේ වේ ද ... ගම් නසනකම් කරනුයේ වේ ද ... නියමගම් නසන කම් කරනුයේ වේ ද ... සම්පතනයන් මෙමුච්චනම් සෙවන කරන්නේ වේ ද ... සම්පත-ගතයාහට අසුචි (අනු) මිදෙන්නේ වේ ද ... සම්පත-යෙන් දන් දෙන්නේ වේ ද ... සිවුරු දෙන්නේ වේ ද... පිඹුවා දෙන්නේ වේ ද ... සෙනසුන් දෙන්නේ වේ ද ... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දෙන්නේ වේ ද... බාදු දෙන්නේ වේ ද... බොජුන් දෙන්නේ වේ ද ... පැත් දෙන්නේ වේ ද ... සැ වදනේ වේ ද ... සැයෙහි මාලා තගන්නේ වේ ද ... ගකි තගන්නේ වේ ද ... විලෙටුන් තගන්නේ වේ ද... සැය පැදකුණු කරන්නේ වේ ද?

- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් සම්පතනයන් වේදනය ප්‍රදක්ෂිණා කරන්නේ වී නම්,
- ස. පා: හවත, ‘සම්පතනයාගේ හැම සිත් අඛ්‍යාත වෙති’යි නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ප. පු: න වතකබ්බං “සබ්බං සුපිහගතස්ස විතතං අඛණ්ඩත”න්ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්තු සුපිහගතස්ස විතතං අබ්බොහාරියං වුත්තං ගගචතා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ඨ: හඤ්චී සුපිහගතස්ස විතතං අබ්බොහාරියං වුත්තං ගගචතා,
- ප. පා: තෙන¹ වත ථෙර වජ්ඣනෙබ්බ “සබ්බං සුපිහගතස්ස විතතං අඛණ්ඩත”න්ති.

අඛණ්ඩ කථා නිවේශනා

8. ප. පු: සච්ඡායායාගේ හැම සිත් අව්‍යාකත වෙති'යි
නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: “සච්ඡායාගේ සිත අව්‍යවහාරක යැ”යි
භාෂාවකින් විසින් විදාරනලද නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ථ: ඉදින් ‘සච්ඡායාගේ සිත අව්‍යවහාරක යැ’යි
භාෂාවකින් විසින් විදාරනලද වී නම්,
- ප. පා: එකරුණින් හව්න, ‘සච්ඡායාගේ හැම සිත්
අව්‍යාකත වෙති’යි කියැවුණු මැ යැ.

අව්‍යාකත කථා නිමි.

22 9.

ආසෙවනපච්චය කථා

- 1 ස පු: නැති කාවි ආසෙවනපච්චයතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු වුතතං භගවතා: “පාණාතිපාතො භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලුකිතො තිරයසංවතන- නිකො තිරච්ඡානසොතිසංවතනනිකො පෙතති- විසයසංවතනනිකො, යො සබ්බලුහසො පාණාති- පාතස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස අප්පාසුක- සංවතනනිකො හොති”ති 2. අපේ'ව සුතතතොතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. පා: තෙන හි “අනි කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.
2. ස. පු: නැති කාවි ආසෙවනපච්චයතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු වුතතං භගවතා: “අදින්නාදුතං භික්ඛවෙ අසෙවිතං භාවිතං ඛුලුකිතං තිරයසංවතනනිකං තිරච්ඡානසොතිසංවතනනිකං පෙතතිවිසයසං- වතනනිකං, යො සබ්බලුහසො අදින්නාදුතස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස හොගබ්බසංවතන- නිකො හොති -පෙ- යො සබ්බලුහසො කාමේසු මිච්ඡාචාරස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස සපතන- වෙරසංවතනනිකො හොති-පෙ යො සබ්බලුහසො මුසාචාරස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස අගුතබ්බ- කබානසංවතනනිකො¹ හොති -පෙ- යො සබ්බ- ලුහසො පිසුතාය වාචාය විපාකො මනුස්සගුතස්ස ඔතොගි හෙදුනසංවතනනිකො හොති -පෙ- යො සබ්බලුහසො ඵරුසාය වාචාය විපාකො මනුස්ස- ගුතස්ස අමනාපසද්දසංවතනනිකො හොති -පෙ-

^a අසාකඛ්ඤාකර - දුම්මරිකවිපාකසුතත
අබ්භුතබ්බසංවතනනිකො - සිඬු, PTS

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. 9.

ආසෙවනපච්චය කපා

[සඵඛමයෝ කණ්ණිකසහ, මොහොතකුළු සිට ආසෙවනප්‍රත්‍යය සෙමුනා කිසි දහරමක් නැත. එසෙයින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැත. ආසෙවනප්‍රත්‍යය බැවින් උපන් කිසි ධර්මයෙක් නැතැ'යි සමහර උපකරාපථයන් සෙසින් ලබ්ධි ශක්තවුන්ගේ වාද විළුනට 'ආසෙවන පෙම්ම කපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, ප්‍රාණඝාතකමීය ආසෙවන කරනලද්දේ භාවිත කරනලද්දේ ඛුල කරනලද්දේ තීර පිණිස පවත්නේ යැ. තිරිසන් යොන් පිණිස පවත්නේ යැ. ප්‍රෙතවිෂය පිණිස පවත්නේ යි. ප්‍රාණ-ඝාතයාගේ හැමට ලඝු වූ යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, හේ මිත්‍රණ වුවහුට අලාභ පිණිස පවත්නේ වේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.
2. ස. ප්‍ර. කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් මහත්තේ විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, අද්‍යතාද්‍යකමීය ආසෙවන කරන ලද්දේ පුරුෂ කරනලද්දේ පුතපුතා වඩනලද්දේ තීරය පිණිස පවත්නේ යැ. තිරිසන්යොති පිණිස පවත්නේ යැ. ප්‍රෙතවිෂය පිණිස පවත්-නේ යි. අද්‍යතාද්‍යකමීයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට භොග-ව්‍යසන පිණිස පවත්නේ වෙයි ... කාමමිත්‍රා-වාරකමීයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට සතුරුවෙර පිණිස වැටෙන්නේ වෙයි ... මාභාවාදකමීයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට අතුකාඛ්‍යාන (බොරු වොදනා) පිණිස වැටෙන්නේ වෙයි ... පිගුවච්චික කමීයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට මිතුරන් කෙරෙන් බිදුනා පිණිස පවත්නේ වෙයි ... පරුෂච්චිකයාගේ හැමට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට අමිනාපහබද පිණිස පවත්නේ වෙයි ...

යො සබ්බලුහසො සම්ඵලලාපස්ස.¹ විපාකො මිත්තස්සාදායස්ස අනාදොග්ගාචාරාචාරානිකො හොති. සුරාමේරයපානං භික්ඛවෙ අසෙවිතං -පෙ- යො සබ්බලුහසො සුරාමේරයපානස්ස විපාකො මිත්තස්සාදායස්ස උම්මන්තකසංවන්තනිකො හොති”ති.² අතේ’ව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි අතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතා’ති.

8. ස. පු: හතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: හනු වුත්තං හගච්ඡා: “මච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ ආසෙවිතා භාවිතා ඛිත්තිකා නිරයසංවත්තනිකා නිර්වණයොතිසංවත්තනිකා පෙතතිවිසයසංවත්තනිකා”ති. අතේ’ව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි “අතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.

4. ස. පු: හතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: හනු වුත්තං හගච්ඡා: “මච්ඡාසංකප්පො -පෙ- මච්ඡාසමාඛි භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො -පෙ- පෙතතිවිසයසංවත්තනිකො”ති අතේ’ව සුත්තන්තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි අතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතා’ති.

8. ස. පු: හතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1. සම්මපප්පසං - සිඤ්ඤා.

2. අධිකරණානුකර - දුම්මරකපිටාකසුත්ත

සම්ප්‍රදායයෙන් හැට්ට ලක්‍ෂ යම් විපාකයෙක්
ඇද්ද, ඒ මිනිස් චූළප්‍රභව අනාදෙය (නො පිළිගත-
සතු) වචන පිණිස පවත්නේ වෙයි. මහණෙනි,
රහමේරපත්‍ර ආසෙවන කරනලද්දේ ... සුරා-
මේරයපානකමයාගේ යම් හැට්ට ලක්‍ෂ විපාකයෙක්
ඇද්ද, ඒ මිනිස් චූළප්‍රභව උමතු ව පිණිස වැටෙන්නේ
වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

3. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාග්‍රහණයන් විසින් වදාරනලද නො: “මහණෙනි,
මිථ්‍යාදූෂිත ආසෙවන කරනලද්දී භාවනා කරන
ලද්දී ඔහුල කරනලද්දී තිරය පිණිස වැටෙන්නී
තිරිසත්තයානට වැටෙන්නී ප්‍රේතමිත්‍යට වැටෙන්නී
වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

4. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාග්‍රහණයන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
“මිථ්‍යාසංකල්ප ... මහණෙනි, මිථ්‍යාසංකල්ප
ආසෙවන කරනලද්දේ භාවනා කරනලද්දේ ...
ප්‍රේතමිත්‍යට වැටෙන්නේ වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්ත-
යෙක් ඇත්තේ මෑ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

5. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස අනු: නනු වුතනං භගවතා: “සමමාදුරිසී භික්ඛවෙ ආසෙවිතා භාවිතා ඛුලිකතා අමතොගධා භොති අමතපරායනා අමතපරිඥොසානා”ති. අපේ’ව සුතතඤ්ඤා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි “අත්ථි කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.
6. ස. පු: නත්ථි කාවි ආසෙවනපච්චයතා’ති.
- ප. පටි: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු වුතනං භගවතා: සමමාසංකප්පො භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලිකතො -පෙ- සමමා-සමාධි භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලිකතො අමතොගධො භොති අමතපරායනො අමතපරිඥොසානො”ති. අපේ’ව සුතතඤ්ඤා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි “අත්ථි කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.

ආසෙවනපච්චය කථා නිවසිතා.

- ස අනු: භාෂාවකුත් වගන්තේ මිසිත් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, සමාන්තරාදිය ආසෙවන කරනලද්දී භාවනා කරනලද්දී ඔහු කරනලද්දී අමානසයෙහි ඇතුළු වෙයි. අමානස පිහිටි නොව ඇත්තී වෙයි. අමානස කෙළවර කොට ඇත්තී වේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.
6. ස. පු: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: භාෂාවකුත් වගන්තේ මිසිත් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, සමාන්තරාදිය ආසෙවන කරනලද්දේ වඩනලද්දේ පුනපුනා වඩනලද්දේ ... මහණෙනි, සමාන්තරාදිය ආසෙවන කරනලද්දේ වඩනලද්දේ පුනපුනා වඩනලද්දේ අමානසයෙහි ඇතුළු වූයේ වෙයි. අමානසපරායණ වූයේ අමානසයෙහි වසන වූයේ වේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

ආසෙවනපථවිග කථා නිමි.

22. 10.

බණික කථා

1. ස. පු: එකවිතතකබණිකා සබ්බෙ ධම්මා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: විතෙත මහාපථවි සණ්ඨාති, මහාසමුද්දෙ සණ්ඨාති, සිහෙරුපබ්බතරාජා සණ්ඨාති, ආපො සණ්ඨාති, තෙජෝ සණ්ඨාති, වායො සණ්ඨාති, තිණකට්ඨ-චනප්පතයො¹ සණ්ඨාතති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ - පෙ-
2. ස. පු: එක විතතකබණිකා සබ්බෙ ධම්මා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: චක්ඛායතනං චක්ඛුමිඤ්ඤාණෙන සහජාතති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ - පෙ-
3. ස. පු: චක්ඛායතනං චක්ඛුමිඤ්ඤාණෙන සහජාතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නනු ආයසමා සාපිපුතො ඵතදවොච: “අජ්ඣතති කඤ්ච² ආවුසො චක්ඛුං අපරිහින්නං හොති, බ්බරු ච රූපා න ආපාථං ආගච්ඡති, නො ච තජ්ජෝ සම්මතාහාරො හොති, නෙව තාච තජ්ජං මිඤ්ඤාණහාගං³ පාතුහාමො හොති. අජ්ඣතතිකඤ්චච ආවුසො චක්ඛුං අපරිහින්නං හොති, බ්බරු ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡති, නො ච තජ්ජෝ සම්මතාහාරො හොති, නෙව තාච තජ්ජං මිඤ්ඤාණහාගං³ පාතුහාමො හොති. සතො ච බො ආවුසො, අජ්ඣතති කඤ්චච චක්ඛුං අපරිහින්නං හොති, බ්බරු ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡති, තජ්ජෝ ච සම්මතාහාරො හොති, ඵමං තජ්ජං මිඤ්ඤාණහාගං පාතුහාමො හොති”ති.⁴ අද්ධෙව සුත්තප්පොයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. පා: තෙත ගි න විතතබ්බො: “චක්ඛායතනං චක්ඛු මිඤ්ඤාණෙන සහජාත”ති.

1. තිණකට්ඨවතප්පතයො - සිඬු, මජ්ඣ. PTS
 2. අජ්ඣතතිකඤ්චච - සිඬු, මජ්ඣ.
 3. මිඤ්ඤාණහාගං - සිඬු.
 4. අජ්ඣතතිකාය - මහානිකායපදාදි සුත්ත.

22. 10.

කථනික කථා

[යම් හෙයෙනින් සම්සංසකාන ධම්මෝ අනිත්‍ය වෙන් ද, එහෙයින් ඔහු හැම එකවිත්තකෂණික වෙන් මැ යැ. අනිත්‍යතා සංසකාරධම්ම සමාන වුව ද එකෙක් වහා බිඳෙයි, එකෙක් වහා නො බිඳෙයි. මෙහි ලා කවර නියමයෙන් මේ දැයි පුඵභෙල අපරභෙලනිකාය වාසින් ගේ ලබ්බයෙන් ඇද්ද උන් ගෙන 'එකවිත්තකෂණික කථා' එයි.]

1. ස. පු: සම්බම්මෝ එකවිත්තකෂණික වෙන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: විත්තයෙහි මහාපාච්ඡික පිහිටා ද, මහා සමුද්‍රය පිහිටා ද, සිතොරුපථිකරාජයා පිහිටා ද, අබ්බාතූ පිහිටා ද, තෙජස් පිහිටා ද, වායු පිහිටා ද, තාණකාච්චනසාතීහු පිහිටන් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. පු: හැම ධම්මෝ එකවිත්තකෂණික වෙන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: චක්ඛුරායතනය චක්ඛුර්විඤ්ඤනය හා සමග සහජාත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
3. ස. පු: චක්ඛුරායතනය චක්ඛුර්විඤ්ඤනය හා සමග සහජාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආයුමේත් ශාඛිපුත්‍ර තෙරණුවෝ තෙල වදලාහු නො: "ඇවැත්ති, ආර්‍යාතමික චක්ඛුසත් නො බිඳුණේ මේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාචයට (හමුවට) නො එන් ද, තදනුරූප (එයින් උපන්) මනසිකාරයන් නො මේ ද, ඒ තාක් තදනුරූප (එයින් උපන්) විඤ්ඤනයෙන් ප්‍රාදුර්භාවය නො මේ මැ යි. ඇවැත්ති, ආර්‍යාතමික චක්ඛුසත් නො බිඳුණේ මේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාචයට එන් ද, තදනුරූප මනසිකාරයන් නො මේ ද, ඒ තාක් තදනුරූප විඤ්ඤනයෙන් ප්‍රාදුර්භාවය නො මැ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් ආර්‍යාතමික චක්ඛුසත් නො බිඳුණේ මේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාචයට එන් ද, තදනුරූප මනසිකාරයන් මේ ද, මෙසේ තදනුරූපවිඤ්ඤනයෙන් ප්‍රාදුර්භාවය මේ" ය යි වදල පුත්‍රාන්තරයෙන් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් 'චක්ඛුරායතනය චක්ඛුර්විඤ්ඤනය හා සහජාත වෙති'යි නො කියැහුතු යැ.

4. ස. පු: එකවිත්තකඩණ්ඩකා සබ්බෙ ධම්මාති.
 ප. පටි: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සොතායතනං -පෙ- සාතායතනං -පෙ- ජ්ඣා-
 යතනං -පෙ- කායායතනං කායවිඤ්ඤාණෙන
 සහජාතනති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
 5. ස. පු: කායායතනං කායවිඤ්ඤාණෙන සහජාතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නත්තු ආයසමා සංවිජුග්ගතා එතදවොච:
 “අඤ්ඤාතියකො චෙ¹ ආවුසො, කායො අපරි-
 තින්නො භොති, ඛාතිරා ච ඵොට්ඨබ්බො න අපාථා
 ආගල්ඤ්ඤාති, නො ච -පෙ- අඤ්ඤාතියකො චෙච
 ආවුසො කායො අපරිතින්නො භොති. ඛාතිරා ච
 ඵොට්ඨබ්බො අපාථා ආගල්ඤ්ඤාති, නො ච -පෙ-
 යතො ච බ්බො ආවුසො, අඤ්ඤාතියකො චෙච
 කායො අපරිතින්නො භොති ඛාතිරා ච ඵොට්ඨබ්බො
 අපාථා ආගල්ඤ්ඤාති, තජ්ජො ච සමිත්තාභාරො
 භොති, එචං තජ්ජං විඤ්ඤාණභාගස්ස පාසුභාවො
 භොති”ති² අනෙච ඥාතවෙතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. පා: තෙන හි න චිත්තබ්බං “කායායතනං කාය-
 විඤ්ඤාණෙන සහජාතනති.
 6. ප. පු: න චිත්තබ්බං එකවිත්තකඩණ්ඩකා සබ්බෙ ධම්මාති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු. සබ්බෙ ධම්මා තිච්චා ධුමා සස්සතා අපිපරිතාම-
 ධම්මාති.
 ස. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි එකවිත්තකඩණ්ඩකා සබ්බෙ ධම්මා”ති.

බණ්ඩ කථා නිමිත්තං.

අවංචිකතමො වග්ගො නිමිත්තො.

කසුප්පානං:

“අපි කිඤ්චි සඤ්ඤාජනං අපාභාය පරිතිබ්බොතං, අරහා භුසල විතොසා
 පරිතිබ්බොතති, අරහා අනෙඤ්ඤා ධර්මො පරිතිබ්බොතති,
 අපි ගම්මකෙය්‍යාය ධම්මානිසම්මො, අපි ගම්මකෙය්‍යාය අරහත්තප්පනති,
 අපි සුපිනගගස්ස ධම්මානිසම්මො, අපි සුපිනගගස්ස අරහත්තප්පනති,
 සබ්බං සුපිනගගස්ස විතං අභිසංකතං,
 නත්ති කාචි අසෙවිතපච්චයතා, එකවිත්තකඩණ්ඩකා සබ්බෙ ධම්මා.

1. චෙච - සිද්ධි, මජ්ඣ.

2. අඤ්ඤාතියකා - මහානිකායෙදුම සුත්ත

4. ස. පු: සඵබමයෝ එකවිත්තසාණික වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රොත්‍රායතනං... ස්‍රාණායතනං... ජිහ්වායතනං... කායායතනං කායමිඤ්ඤාය හා සහජාත වෙ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: කායායතනං කායමිඤ්ඤාය හා සහජාත වෙ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආයුමෙත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ තෙල වදලාහු නො: “ආචාරිති, ආධ්‍යාත්මික කයත් නො බිදුණේ වෙ ද, බාහ්‍ය සප්තව්‍යයෝත් ආපාර්ශ්ව නො එත් ද, ... ආචාරිති, ආධ්‍යාත්මික කයත් නොබිදුණේ වෙ ද, බාහ්‍ය සප්තව්‍යයෝත් ආපාර්ශ්ව එත් ද, ... ආචාරිති, යම් හෙයෙකින් ආධ්‍යාත්මික කයත් නො බිදුණේ වෙ ද, බාහ්‍ය සප්තව්‍යයෝත් ආපාර්ශ්ව එත් ද, තදනුරූප ඉන්ධ්‍යාකාරත් වෙ ද, මෙසේ තදනුරූපමිඤ්ඤායායංගේ ප්‍රාදුර්භාවය වෙ” යයි වදල පුත්‍රානාමෙත් ආත්තෝ මැ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් ‘කායායතනං කායමිඤ්ඤාය හා සහජාත වෙති’ නො කියැවුතු යැ.
6. ප. පු: ‘හැම දහම්හු එකවිත්තසාණිකයහ’යි නො කියැවුතු වෙ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හැම දහම්හු තිත්ත වුච්ඡායාන අවිපරිණාමි ස්වභාව ආත්තානු වෙත් ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් හැම දහම්හු එකවිත්තසාණික වෙති.

සාණික කථා නිමි.

ද්වාවිංශද්වයික නිමි.

එහි උද්දාය:

පරිතිබ්බානකථා යැ කුසලවිත්තකථා යැ ආනෙඤ්ඤා කථා යැ බම්බාසි-
සම්මකථා යැ තිස්සාපි කථා යැ අභ්‍යාකතකථා යැ ආනෙවනපච්චය කථා
යැ බිඳිකකථා යි.

නෙව්සනිමෝ වග්ගො

23. 1.

එකාබලයාගේ කථා

1. ස. පු: එකාබලයාගේ¹ මේථුනා: බමෝ: පතිසෙවි-
තබ්බෝ'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: එකාබලයාගේ අසාමිණේන² ගොතබ්බං
අභිකුට්ඨා: ගොතබ්බං ඒකාබලයා³ ගොතබ්බං
පාරාජිකේන ගොතබ්බන්ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බං -පෙ-
2. ස. පු: එකාබලයාගේ මේථුනා: බමෝ: පතිසෙවි-
තබ්බෝ'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: එකාබලයාගේ පාණ්ණා: භත්තබ්බං -පෙ-
අදිත්තං ආදිසිතබ්බං -පෙ- මුසා: භණ්ණිතබ්බං-පෙ-
පිසුනං භණ්ණිතබ්බං-පෙ- ඵරුසං භණ්ණිතබ්බං-පෙ-
සමථං පලපිතබ්බං -පෙ- සඤ්ඤා ජේදිතබ්බං⁴
-පෙ- නිලොපං කාතබ්බං -පෙ- එකාබලයා⁵
කාතබ්බං -පෙ- පරිපජ්ඣො ධාතබ්බං -පෙ-
පරදුරො භත්තබ්බං -පෙ- ගාමිකානො⁶
කාතබ්බං -පෙ- නිගමිකානො⁶ කාතබ්බෝ'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බං -පෙ-

එකාබලයාගේ කථා නිමිත්තා.

1. එකාබලයාගේ - PTS.

2. අසාමිණේන - සිඬු,

3. ඒකාබලයා - සිඬු,

4. ජේදිතබ්බං - සිඬු, PTS

5. ගාමිකානො - සිඬු, මජ්ඣිම, සං.

6. නිගමිකානො - සිඬු, මජ්ඣිම, සං.

තෙවිසිවන වග

23. 1.

එකාබසාය කථා

[කාරුණ්‍යයෙන් එකාබසාය ඇති වූ මෙවසි, සසර දි එක්වමගසි සත්‍ය හා සමග බ්‍රහ්මඥාදිය කොට ප්‍රාථනා තැබීම වගයෙන් එකාබසාය ඇති වූ මෙවසි, මෙසේ සත්‍යපුරුෂ දෙදෙනා මැ එකාබසාය ඇති වූ මෙමුද්‍රන ධර්ම සෙවන කටයුතු යයි අනික වෛතුල්‍යවාදීන් සෙසින් ලබා ගත්තුවත් මාද සිද්ධතම 'එකාබසාය කථා' එයි]

1. ස. ප්‍ර: එකාබසායයෙන් මෙමුද්‍රනධර්ම සෙවන කටයුතු මේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එකාබසායයෙන් අභ්‍යන්තර විශයකු මේ ද, අභික්‍ෂා විශයකු මේ ද, ජිහ්වාමූල විශයකු මේ ද, පාරාජික විශයකු මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: එකාබසායයෙන් මෙමුද්‍රනධර්ම සෙවන කටයුතු මේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: එකාබසායයෙන් ප්‍රාණසාධ කළයුතු මේ ද ... අධිකාදන් කළයුතු මේ ද, මුහුර්ත සිඤ්ඤාකු මේ ද, පිටුපසින් සිඤ්ඤාකු මේ ද ... පරොක්ඛික සිඤ්ඤාකු මේ ද ... පලජ සිඤ්ඤාකු මේ ද ... සංකිලේෂ කළයුතු මේ ද ... මහාවිලෝප කළයුතු මේ ද, ... එකාශාරික කම් කළයුතු මේ ද ... (කම්පලා සොරකම් පිණිස) මහමග සිටියයුතු මේ ද ... පරමුච්ඡිත් කරා යායුතු මේ ද ... හම් පැහැරීම කළයුතු මේ ද ... නිශම්භමපැහැරීම කළයුතු මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

එකාබසාය කථා යිමි

23. 2.

අරහත්තවණ්ණ කථා

1. ස. පු: අරහත්තානං වණ්ණෙහ අමිනුස්සා මෙට්ඨනං
බමමං පඨිසෙවන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: අරහත්තානං වණ්ණෙහ අමිනුස්සා පාණං
හත්තනි -පෙ- අදිත්තං අංදියන්ති -පෙ- මුසා
හණන්ති -පෙ- පිසුහා හණන්ති -පෙ- ඵරුසං
හණන්ති -පෙ- සමථං පලපන්ති -පෙ- සකිං
ථිඤ්ඤානති -පෙ- තිලොපං හරන්ති -පෙ-
ඵකාශාරිකං කරොන්ති -පෙ- පටිපඤ්ඤා
තිට්ඨන්ති -පෙ- පරදුරං ගච්ඡන්ති -පෙ-
ගාමිකානං කරොන්ති -පෙ- තිගමිකානං
කරොන්ති'ති.

ප පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බිමං -පෙ-

අරහත්තවණ්ණ කථා නිමිතිතා.

23. 2.

අරගනවණය කථා

[සමාදාන ඉටිසව් ඇති සමාදාන ආකල්ප ඇති පාසනියකුන් දහ රහත්වෙසින් සිට අමනුෂ්‍යයෝ මෛත්‍රිකාමිභාවන කෙරෙහි'යි සමහර උත්තරාසථකයන් සෙසින් ලබති යන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අරගන-වණය කථා' එයි]

1. ස. ප්‍ර: රහත්විතින් (රහත් වෙසින්) අමනුෂ්‍යයෝ මෛත්‍රිකාමිභාවන කෙරෙත්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්විතින් අමනුෂ්‍යයෝ ප්‍රාණසාත කෙරෙත් ද... අසිතාදත් කෙරෙත් ද .. මූහවා බෙණෙත් ද... පිසුපුබ්බ් බෙණෙත් ද ... පරොස්බ්බ් බෙණෙත් ද... පලස් බෙණෙත් ද... සාකිවෙත් ද කෙරෙත් ද... තිලොපහරණ (මහාවිලොප) කෙරෙත් ද .. එක් ගෙයක් පැහැරගන්නා කම් කෙරෙත් ද . කඛපලාසොරකම් කෙරෙත් ද .. මිරඹු සොරකම් කෙරෙත් ද ... ගම්පහරනා කම් කෙරෙත් ද ... තියම්ගම්පහරනා කම් කෙරෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

අරගනවණය කථා නිමි.

23. 8.

ඉස්සරියකාමකාරිතා¹ කථා

1. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු මිතිපාතං
ගව්ඡති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු තිරයං
ගව්ඡති -පෙ- සඤ්ජවං ගව්ඡති -පෙ- කාලසුත්තං
ගව්ඡති -පෙ- තාපනං ගව්ඡති -පෙ- පතාපනං.²
ගව්ඡති -පෙ- සංකාතං ගව්ඡති -පෙ- රොරුචං
ගව්ඡති -පෙ- අවිචං ගව්ඡති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං ව්‍යතඤ්ඤ -පෙ-
2. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු මිති-
පාතං ගව්ඡති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු මිතිපාතං
ගව්ඡති'ති අනෙවං සුත්තන්තො'ති.
- ප. පටි: නඤ්ඤ
- ස. ස: හඤ්ඤි බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු
මිතිපාතං ගව්ඡති'ති නනෙවං සුත්තන්තො,
- ස. පා: නො ව ව්‍යතඤ්ඤ "බොධිසත්තො
ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු මිතිපාතං ගව්ඡති"ති.
3. ස. පු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු ගබ්භ-
සෙය්‍යං ඔක්කමති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.³
- ස. අනු: බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු තිරයං
උපපජ්ජෙය්‍ය -පෙ- තිරව්ජ්ජෙය්‍යං උපපජ්ජෙ-
ය්‍යං'ති.
- ප. පටි: න හෙවං ව්‍යතඤ්ඤ -පෙ-

1. ඉස්සරියකාමකාරිතා කථා - මිථ්‍යා.

2. මහානිකාය - මිථ්‍යා.

3. ආමන්තා - හඤ්ඤ PTS.

23. 3.

ඉස්සරියකාමකාරිතා කථා.

[“බෝසත් ඡද්දනාජාතකාදියෙහි පෙණෙන පටිදි ඵෙඤ්ඤාසංකාරී ඛට්ඨ (කම්බලය නොව සිය කැමැත්තෙන් ක්‍රියා කිරීම) හෙතුකොට ගෙන නිව්සත් ගත වෙයි, විනිපාතයට යෙයි, ගභීයයාච්ඡාද බැසගනී, දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ යැ. මෙරමා නො තවනු කෙළේ යැ. අනාගායනාමක්ඛු උදෙසි” යයි අනුකතියායමාසීන් යෙයින් ලබයි ඔන්ත චුත්තේ මාද විදුතම “ඉස්සරියකාමකාරිතා කථා” එයි.]

1. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා (අදහස ඉටුකිරීමට සිය කැමැත්තෙන් ක්‍රියා කිරීම) හෙතුවින් විනිපාතයට (නිරයට වුවත්) යන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා හෙතුවින් නිරයට යන්නේ වේ ද ... සඤ්ජවම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... කාලසුත්‍රම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... තාපම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... ප්‍රතාපම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... සංඝාත මහනිරයට යන්නේ වේ ද ... රෝරච මහනිරයට යන්නේ වේ ද ... අවිම්භනිරයට යන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2 ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා හෙතුවින් විනිපාතයට යන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා හෙතුවින් විනිපාතයට යෙති’යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ස: ඉදින් බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා හෙතුවින් විනිපාතයට යෙති’යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,

ස. පා: හවත, ‘බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා හෙතුවින් විනිපාතයට යෙති’යි නො කියැවුතු මැ යැ.

3 ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා හෙතුවින් ගභීයයාච්ඡාද (ගැබගොවීමට) වදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරීතා හෙතුවින් නිරයෙහි උපදනේ වේ ද ... නිරිසන්තොන්ති උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. පු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො ඉද්ධිමාති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: බොධිසතො ඉද්ධිමාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො¹. ඡන්දිද්ධිපාදො භාවිතො -පෙ- විරිද්ධිද්ධිපාදො -පෙ- විතකිද්ධිපාදො -පෙ- විමංසිද්ධිපාදො භාවිතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: 'බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති අතොච සුත්තනො'ති.
- ප. පටි: නති.
- ස. ස: හඤ්චි 'බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති නතොච සුත්තනො,
- ස. පා: නො ච වත රො වත්තබ්බෙ 'බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති
7. ස. පු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු දුක්ඛකාරිකං ආකාසි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු සසානො ලොකොති පච්චාගච්ඡී² අසසානො ලොකොති -පෙ- අනන්තො ලොකොති -පෙ- අනන්තො ලොකොති -පෙ- න ජිවං තං සරීරන්ති -පෙ- අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරන්ති -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණාති -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණාති -පෙ- හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණාති -පෙ- නෙච්චි හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති පච්චාගච්ඡීති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1 බොධිසංගා - සිඬු.

2 පච්චාගඤ්ඤා - PTS.

4. ස. පු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීගය්‍යාවට වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බෝසත් සංඤ්ඤිමිත් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: බෝසත් සංඤ්ඤිමිත් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බෝසතුත් මිසිත් ජන්ද්‍රිඤ්ඤාද වඛනලද මේ ද ...
විරිසිඤ්ඤාද වඛනලද මේ ද ... විතතිඤ්ඤාද
වඛනලද මේ ද ... විමිසිඤ්ඤාද වඛනලද මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. පු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීගය්‍යාවට වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීගය්‍යාවට වදනේ වේ' යයි වදනු සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. ස: 'ඉදිත් බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීගය්‍යාවට වදනේ වේ' යයි වදනු සුත්‍රාන්තයෙක්
නැත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හවත, "බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීගය්‍යාවට වදනේ වේ" යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
7. ස. පු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත් දුෂකර-
ක්‍රියා කෙළේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
'ලොකය ආචරත යැ' යි හැදෑති ද, 'ලොකය
අභාවත යැ' යි ... 'ලොකය අනන්තමිත් යැ' යි ...
'ලොකය අනන්තමිත් යැ' යි ... 'එ මැ ජීවි යැ එ මැ
ශරීර යැ' යි ... 'ජීවි අනෙකෙකැ ශරීරය අනෙ-
කෙකැ' යි ... 'සත්‍ය මරණින් මතු වේ' යයි 'සත්‍ය
මරණින් මතු නො වේ' යයි ... සත්‍ය මරණින්
මතු වන්නේත් නො වන්නේත් වේ' යයි ... 'සත්‍ය
මරණින් මතු නො මැ වන්නේත් නො ද නො
වන්නේත් වේ' යයි හැදෑති ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

8. ස. පු: බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු දුක්කර-
කාරිකං අකාසී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
- ස. අනු: 'බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු දුක්කර-
කාරිකං අකාසී'ති අනෙව් ධුතතනොත්තා'ති.
- ප. පටි: නප්පි.
- ස. ස: 'හඤ්චි බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු
දුක්කරකාරිකං අකාසී'ති නනෙව් ධුතතනොත්තා,
- ස. පා: නො ව චත රෙ චතතබ්බෙ 'බොධිසත්තෝ
ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු දුක්කරකාරිකං අකා-
සී'ති.
- 9 ස. පු: බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු අප-
රනතපං අකාසී, අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු සංයමො
ලොකොති පච්චාගච්ඡි -පෙ- නෙව් හොති න න
හොති කථාගතො පරමමරණා'ති පච්චාගච්ඡි'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු අඤ්ඤං
සත්ථාරං උද්දිසී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: 'බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු අඤ්ඤං
සත්ථාරං උද්දිසී'ති අනෙව් ධුතතනොත්තාති.
- ප. පටි: නප්පි.
- ස. ස: 'හඤ්චි බොධිසත්තෝ ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු
අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති නනෙව් ධුතතනොත්තා,
- ස. පා: නො ව චත රෙ චතතබ්බෙ "බොධිසත්තෝ
ඉස්කරියාමකාරිතාහෙතු අඤ්ඤං සත්ථාරං
උද්දිසී'ති

ඉස්කරියාමකාරිතා කථා නිවර්තනා.

8. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං උපකර-
ත්‍රියා කෙත්‍රේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං උපකර-
ත්‍රියා කෙත්‍රේ වේ'යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. ථ: ඉදින් 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං උපකරත්‍රියා කෙත්‍රේ වේ'යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
නැත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං උපකරත්‍රියා කෙත්‍රේ වේ'යයි නො කියැවුණු මැ ය.
9. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං මෙරම,
නො චචන්ද්‍ර කෙත්‍රේ ද, අන්‍යාශාස්තාවක්හු උදෙසි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං 'ලොකය
ශාස්තව යැ' යි ඇදහි ද ... සත්‍යව මරණින් මතු
නො මැ වන්නේත් නො ද නො වන්නේත් වේ'
යයි ඇදහි ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
10. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං අන්‍ය
ශාස්තාවක්හු උදෙසි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං අන්‍ය
ශාස්තාවක්හු උදෙසි'යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. ථ: ඉදින් 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං අන්‍ය
ශාස්තාවක්හු උදෙසි'යයි වදාළ සුත්‍රාන්ත-
යෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුච්ඡිද්ධං අන්‍ය
ශාස්තාවක්හු උදෙසි'යයි නො කියැවුණු
මැ ය.

23. 4.

පතිරූප කථා

- 1 ස. ප්‍ර: අත්තික රාමො රාමපතිරූපකොති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තය.
ස. අනු: අත්තික එකො එකපතිරූපකො, අත්තික වෙදනා වෙදනාපතිරූපකා, අත්තික සඤ්ඤා සඤ්ඤාපතිරූපකා, අත්තික චේතනා චේතනාපතිරූපකා, අත්තික විතතං විතතපතිරූපකං, අත්තික සඤ්ඤා සඤ්ඤාපතිරූපකා, අත්තික මිත්තං මිත්තපතිරූපකං, අත්තික සති සතිපතිරූපකා, අත්තික සමාධි සමාධිපතිරූපකො, අත්තික පඤ්ඤා පඤ්ඤාපතිරූපකා'ති.
ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බි -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: අත්තික දෙකො දෙකපතිරූපකො -පෙ- අත්තික මොහො මොහපතිරූපකො -පෙ- අත්තික කිලෙසො කිලෙසපතිරූපකො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තය.
ස. අනු: අත්තික එකො එකපතිරූපකො -පෙ- අත්තික පඤ්ඤා පඤ්ඤාපතිරූපකා'ති.
ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බි -පෙ-

පතිරූප කථා නිමිත්තය.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

23. 4

පතිරූප කථා

[මෙම කතෘණ මාදනා යදහා රාග නො වූ රාගප්‍රතිරූපක-
යෙක් ඇතැ යි ද, ජ්‍යෙෂ්ඨ මාතෘකා ගොතනා යදහා දෙවන නො වූ
දෙවනප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැ යි ද, ගම්ගොතනා යදහා මොහ නො වූ
මොහප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැ යි ද, දුම්බකු පුද්ගලයන් ව නිග්‍රහන්, ප්‍රියසීල
නිකුත්තර අනුග්‍රහන්, පොසනීන්, කලාංශප්‍රකාශන්, ආයුෂ්මත්
පිළිඤ්චන් තෙරණුවන්ගේ වසලවාදයන්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
බෙලාසිකවාදයන් මොහපුරිවවාදයන් යදහා කෙලන නො වූ කෙලන-
ප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැ යි ද අනිකුත්තරාසවසීන් සෙසින් ලබති ගත්තවුන්
ගේ වාද නිදහස 'පතිරූප කථා' එයි.]

1. ස. පු. රාග නො වූ රාගප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: සසභි නො වූ සසභිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වෙදනා
නො වූ වෙදනා ප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සංඥ
නො වූ සංඥප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වේදනා
නො වූ වේදනාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, විතත
නො වූ විතතප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, ප්‍රභා නො
වූ ප්‍රභාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වීර්‍ය නො වූ
වීර්‍යප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සමාති නො වූ
සමාතිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සමාධි නො වූ
සමාධිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, ප්‍රඥ නො වූ
ප්‍රඥප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: ද්වේෂ නො වූ ද්වේෂප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ...
මොහ නො වූ මොහප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ...
කෙලන නො වූ කෙලනප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: සසභි නො වූ සසභිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ...
ප්‍රඥ නො වූ ප්‍රඥප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

23. 5.

අපරිනිප්පන්න කථා

1. ස. පු: රූපං අපරිනිප්පන්නතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: රූපං හ අනිච්චං, හ සංඛිතං, හ පටිච්ච-සමුප්පාදානං, හ ඛයධම්මං, හ වයධම්මං, හ විරාගධම්මං, හ නිරෝධධම්මං, හ විපරිනාම-ධම්මතා.
- ප. පටි: හ භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: හනු රූපං අනිච්චං සංඛිතං පටිච්චසමුප්පාදානං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරෝධධම්මං විපරිනාමධම්මතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි රූපං අනිච්චං සංඛිතං -පෙ- විපරිනාම-ධම්මං,
- ස. පා: හො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ “රූපං අපරි-නිප්පන්න”තා.
- 2 ස. පු: දුක්ඛඤ්ඤාදුච්ච පරිනිප්පන්නතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: හනු “යදනිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා, රූපං අනිච්චතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි “යදනිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා, රූපං අනිච්චං,
- ස. පා: හො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ “දුක්ඛඤ්ඤාදුච්ච පරිනිප්පන්න”තා.

28 6.

අපරිනිපට්‍ඨත කථා

[“දුක්ඛමෙව භි සමෙහාති” ආදී චම්භ නිසා දුෂ්ඨය මෑ පරිනිපට්‍ඨත වෙයි. අවසන් සකඩ්ඛාසතතධාතුඉද්දිය ධර්මයෝ අපරිනිපට්‍ඨත වෙතියි සම්භර උත්තරාපට්‍ඨකයන් හා හෙතුමාද නිකායමාසීන් යෙයින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ මාද බිදුනට ‘අපරිනිපට්‍ඨත කථා’ එයි.]

1. ස. පු: රූපය අපරිනිපට්‍ඨත වේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: රූපය අතිත්‍ය නො, සංස්කෘත නො, ප්‍රතිත්‍ය-සමුත්පන්න නො, ඤායකභාව ඇත්තේ නො, ව්‍යායකභාව ඇත්තේ නො, විරූපකභාව ඇත්තේ නො, නිරෝධකභාව ඇත්තේ නො විපරිනාමකභාව ඇත්තේ නො වේ ද?
 - ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
 - ස. අනු: රූපය අතිත්‍ය, සංස්කෘත, ප්‍රතිත්‍යසමුත්පන්න නො, ඤායකභාව, ව්‍යායකභාව, විරූපකභාව, නිරෝධකභාව විපරිනාමකභාව ඇත්තේ නො?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. ස: ඉදින් රූපය අතිත්‍ය, සංස්කෘත ... විපරිනාමකභාව ඇත්තේ වී නම්,
 - ස. පා: භවත, ‘රූපය අපරිනිපට්‍ඨත වෙති’යි නො කියැවුණු මෑ යැ.
-
2. ස. පු: දුෂ්ඨය මෑ පරිනිපට්‍ඨත වේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: භාග්‍යමයුත් චගත්තේ විසින් ‘යම්ක අතිත්‍ය වී නම් ඒ දුෂ්ඨ යැ’යි වදාරනලද නො? රූපය අතිත්‍ය වේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. ස: ඉදින් “යම්ක අතිත්‍ය වී නම් ඒ දුෂ්ඨ වේ”යි භාග්‍යමයුත් චගත්තේ විසින් වදාරනලද වී නම්, රූපය අතිත්‍ය වී නම්,
 - ස. පා: භවත, දුෂ්ඨය මෑ පරිනිපට්‍ඨත වෙතියි නො කියැවුණු මෑ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ස. පු

වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං -පෙ- චක්ඛායතනං -පෙ- ධම්මාය-
තනං .පෙ- චක්ඛුධාතු -පෙ- ධම්මධාතු -පෙ-
චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අපරි-
නිප්පන්නන්ති

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං න අතිච්චං -පෙ- න විපරිනාමි
ධම්ම'නති.

ප. පටි:

න භවං චත්තඤ්ඤි -පෙ-

ස. අනු:

නනු අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අතිච්චං සංඛිතං -පෙ-
විපරිනාමධම්මනති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. ස.

හඤ්චි අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අතිච්චං සංඛිතං පටිච්චි-
සමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරෝධධම්මං විපරිනාමධම්මං,

ස. පා:

තො ව චත රෙ චත්තඤ්ඤි “අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං
අපරිනිප්පන්න”නති.

4 ස. පු

දුක්ඛඤ්ඤාදි පරිනිප්පන්නනති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

නනු “සදතිච්චං තං දුක්ඛං මුත්තං භගවතා,
අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අතිච්චි'නති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. ස:

හඤ්චි “සදතිච්චං තං දුක්ඛං” මුත්තං භගවතා,
අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අතිච්චං,

ස. පා:

තො ව චත රෙ චත්තඤ්ඤි “දුක්ඛඤ්ඤාදි
පරිනිප්පන්න”නති

අපරිනිප්පන්න කථා නිවසිතා.

භෙවිසතිමො වග්ගො නිවසිතො.

3. ස. ප්‍ර: වේදනා .. සංඥා ... සංයකාරයෝ? .. විඤ්ඤාන ...
විඤ්ජාරායතන .. ධර්මායතන ... වඤ්ජර්ධානු ...
ධර්මධානු . වඤ්ජරිඤ්ඤාන .. අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අපරි-
නිෂ්ටතා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා නොවේ ද ... විපරිණාමි-
ඤ්ඤානා අඤ්ඤානා නොවේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා, සංයකාර .. විපරිණාමි-
ඤ්ඤානා අඤ්ඤානා නොවේ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා, සංයකාර, ප්‍රතිත්‍යා
සම්ප්‍රාප්තා, සංයමි, ව්‍යාප්තමි, විරාග්‍යමි, නිරෝග්‍යමි,
ධර්ම, විපරිණාමිධර්ම වී යමි,

ස. පා: හව්වා, 'අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන, අපරිනිෂ්ටතා වේදි'යි
නො කියැවුණු මැ යැ.

4. ස. ප්‍ර: දුෂ්ඨය මැ පරිනිෂ්ටතා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'යමික් අනිත්‍යා වී නමි ඒ දුෂ්ඨය වේ' යයි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො? අඤ්ඤානා-
විඤ්ඤානා අනිත්‍යා නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් 'යමික් අනිත්‍යා වී නමි ඒ දුෂ්ඨය වේ' යයි
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද වී යමි,
අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා වී නමි,

ස. පා: හව්වා, 'දුෂ්ඨය මැ පරිනිෂ්ටතා වේදි'යි නො-
කියැවුණු මැ යැ.

අපරිනිෂ්ටතා කථා නිමි.

භෙදිසම්මත වශ නිමි.

තස්ස උද්දානං:

එකාබ්භාසෙන මේථුනො ඛමමිං පතිසෙවිතබ්බො,
අරහන්තානං විණ්ණණෙන අමනුස්සා මේථුනං ඛමමිං පතිසෙවිත්ති.
බොධිසතෙනා ඉස්සාරියකාමිකාරිතාභෙඤ්ච විනිපාතං භව්ඡති,
ගබ්බසෙසාං ඕකකම්භි දුක්ඛකරකාරිකං අකාසී අපරන්නපං අකාසි
අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දාසි අත්ථි න රාගො රාගපතිරූපකො,
අත්ථි න දොසො දොසපතිරූපකො අත්ථි න මොහො මොහපතිරූපකො,
අත්ථි න කිලෙසො කිලෙසපතිරූපකො.
රූපං අපරිනිප්පන්නං අඤ්ඤාතාවිඤ්ඤං අපරිනිප්පන්නන්ති.

- (1) “මහා නිශාමේ අනුසයා නිශාභො බුද්ධකපඤ්චමො
පරපථාදමද්දානො සුත්තමූලසමාහිතා උපේතානා සද්දසම්මෙ”ති.

කථාවිච්ඡුප්පකරණෙ පඤ්චාතිංසගාණවාරං නිවසිතං

කථාවිච්ඡුප්පකරණං සම්භවං

එහි උද්‍යතය:

එකාභිපාය කථා ය; අරභතභවණ්ණ කථා ය; ඉක්කරිසකාමිකාරිතා කථා ය; පතිරූප කථා ය; අපරිනිපථාන කථා යි.

- (1) “(මහත් කථාවස්තු ඇතුළත් කළ වර්ග ඇතියෙන්) මහාපණ්ණාසක ය, (නියාම කථායෙන් ආරබ්ධ වර්ග ඇතියෙන් දෙවැනි) නියාම පණ්ණාසක ය, (අනුසය කථායෙන් ආරබ්ධ වර්ග ඇතියෙන් තෙවැනි) අනුසය පණ්ණාසක ය, (නික්කහ කථායෙන් ආරබ්ධ වර්ග ඇතියෙන් සිව්වැනි) නික්කහ පණ්ණාසක ය, (‘සාසනකථා’ ආදී කුඩා කථා ඇතුළත් කෙළෙන්) පස්වැනි වැ සිවුන: වූ අද්දක කාණ්ඩ ය, යන මේහැම (එකෙන් එකෙන් වෙන වෙන) පරවෘද්ධ මතයන් වෙයි. (මොහු හැම සාධක වශයෙන්) සුත්‍රමූල ඇති වැ ශාස්තෘසම්මයෙහි බැබළුම් ඇත්තානුයැ”.

කථාවස්තුප්‍රකරණයෙහි පන්තිස් බණවර නිමි.

කථාවස්තුප්‍රකරණය සමාප්ත යි.

කථාවන්ද්‍රූපපකරණ.

තනියෝ භාග්‍යා

අනුකූලමණිකා

- I අංකවසුපානානුකූලමණිකා**
- II සංඝඝාතාමානුකූලමණිකා**
- III ගංචාදිපාදානුකූලමණිකා**
- IV විෂෙෂපදානුකූලමණිකා**

I

ආගවසුභගනිකානුකමණිකා

පිටිකකාණි

අ

අජකිත්තිකඤ්ච ආවුසො වතවුං -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය - මහාභජිපදෙපම සුත්ත)	...	498
අජකිත්තිකො වෙ ආවුසො කායො -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය - මහාභජිපදෙපම සුත්ත)	...	500
අඤ්චාලී සංඛ්‍යාගෙදකො - පෙ-		
(චූළවග්ගපාලි - සංඛ්‍යාගෙදකකකික)	...	422
අදින්නාදනාභං භික්ඛවෙ ආසෙවිතං -පෙ-		
(අට්ඨකඛ්‍යාතර - දුට්ඨරිත්තිපාක සුත්ත)	...	493
අග්ගං ඛො අහං භික්ඛවෙ බුද්ධචක්ඛනා ලොකං -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක-අරියපරියෙසන සුත්ත)	...	416
අභිඤ්ඤායං භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි - පෙ-		
(තිකඛ්‍යාතර - භරණ්ඩවග්ග)	...	328
අහං ඛො නිගණ්ඨං -පෙ-(මජ්ඣිමනිකාය-චූළදුක්ඛකකිකසුත්ත)...		42

ආ

ආපාසිකො තෙරසිකො -පෙ-		
දසකඛ්‍යාතර - පඨම ආනන්දසුත්ත)	...	92, 424

ඇ

ඉදං දුක්ඛං අරියසම්මනති -පෙ-		
(මහාවග්ගසංසුත්ත-ධම්මචක්ඛකපච්ඡන්දනසුත්ත)	...	448
ඉධ පුණ්ණ එකච්චා සංඛාපජ්ඣම්පි - පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, මජ්ඣිමපණ්ණාසක - කුක්ඛුර්වතිසුත්ත)	...	224
ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චා පුග්ගලො සම්මනාගතො ගොති එකන්තකාලකෙති අකුසලෙති ධම්මෙති - පෙ-		
(සත්තකඛ්‍යාතර - උදකුපම සුත්ත)...		406
ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චා පුග්ගලො -පෙ-		
(සත්තකඛ්‍යාතර-උදකුපමසුත්ත)	...	404, 408
ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛනා රූපං දිස්වා - පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක මහාගොපාලකසුත්ත)	...	54

ඈ

එකමිදහං භික්ඛවෙ සමයං උක්ඛට්ඨායං -පෙ-		
(දීඝනිකාය, මහාවග්ග - මහාපදනසුත්ත)	...	324
එකමිදහං භික්ඛවෙ සමයං උරුවෙලාගං -පෙ-		
(අඛ්‍යාතරනිකාය, උරුවෙලවග්ග-පඨමඋරුවෙලසුත්ත)	...	324
කම්මතා වත්තති ලොකො -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, සුත්තනිපාත - වාසෙවසුත්ත)	...	286

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ව

වතසෙය: බො ඉම: අනන්ද දකිණිවිසුද්ධියො -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - දකිණි විහරිතසුත්ත)	...	320
වතුනා: හික්කවෙ ධම්මානං -පෙ- (වතුකකඛුත්තර - පාටිභොගසුත්ත)	...	38
වත්තාරමානි හික්කවෙ සුචිදුරච්ඡුරා -පෙ- (වතුකකඛුත්තර, රොහිතසස වග්ග)	104, 108, 122, 374	

ත

තමෙන: හික්කවෙ තිරසපාලා -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - දෙවදුතසුත්ත)	...	432, 434
තසස ඵලං ජානතො ඵලං පසානතො -පෙ- (දීඝනිකාය - සංඛද්දෙඵලසුත්ත)	...	108

නි

නිණ්මානි හික්කවෙ කථාච්ඡුති -පෙ- (තිකඛුත්තර - මහාවග්ග)	...	194, 196

නා

නාහං හික්කවෙ සඤ්චනනිකානං -පෙ- (දසකඛුත්තර - පඨමසඤ්චනනිකසුත්ත)	...	60
නාහං හික්කවෙ සඤ්චනනිකානං කම්මානං -පෙ- (දසකඛුත්තර - කරජකායසුත්ත)	...	282

ප

පාණ්ඨිපාතො හික්කවෙ -පෙ- (අවස්කඛුත්තර - දුට්ඨරිතවිපාකසුත්ත)	...	492
පඨමං කලලං භොති -පෙ- (සංයුත්තනිකාය, සකිකංගුත්ත-ඉන්දකසුත්ත)	...	140

පු

පුබ්බෙච්චි බො පනසස කායකම්මං -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - මහාසලායතනිකසුත්ත)	...	444

ම

මග්ගානවස්ඛිකො සෙට්ඨා -පෙ- (ධම්මපද)	...	440

මු

මච්ඡාදිට්ඨිකසස බො අහං, පුණ්ණ -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - කුසතුරවතියසුත්ත)	...	174
මච්ඡාදිට්ඨිකසස හික්කවෙ පුරිසපුග්ගලසස -පෙ- (ඵකකඛුත්තර - ඵකධම්මපාළි)	...	114
මච්ඡාදිට්ඨි බො වච්ඡ -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - මහාවජ්ඣගොත්තසුත්ත)	...	17

ය

පිටිබිකාති

යජමානානං මහාසංඝං -පෙ- (සංඝකතනිකාය-සකකසංඝකත)	310
යයම් බො සුභද්දං, ධම්මවිභසෙ -පෙ- (දිසනිකාය - මහාපරිනිබ්බානසුත)	... 444
යසා කසාපි ආනන්ද -පෙ- (දිසනිකාය - මහාපරිනිබ්බානසුත, ඉද්ධිපාදකාසුත, වාපාලවග්ග - වේතියසුත)	... 38

යා

යා'යං තණ්හා පොහොභවිකා -පෙ- (දිසනිකාය - මහාසතිපට්ඨානසුත)	... 122, 128

ච

චිකුඤ්ඤපච්චයා භික්ඛවෙ භාමරූපං -පෙ- (දිසනිකාය - මහානිදානසුත)	... 188

ස

සඛිතොනපි බො අහං සාරිපුත ධම්මං දෙසෙය්‍යං -පෙ- (තිකඛුතර - දෙවදුතවග්ග)	... 326
සබ්බෙ යොතමී දෙසි -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - දකඛ්ණවිහරිකසුත)	... 308
සසානො ලොකො'ති බො චච්ඡ -පෙ- (සංඝකතකාය, අබ්‍යාකතසංඝකත-මොග්ගලානසුතං සම න්‍යාභරිතබ්බං)	174

සු

සුඤ්ඤමිදං භික්ඛවෙ, සඛාරා -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය, උපරිපණ්ණාසක-අනෙඤ්ජසප්පායසුත)	380

ඉස

සෙය්‍යථා'පි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ -පෙ- (අට්ඨකඛුතර-මහාවග්ග)	... 82

ඉසා

සො එච්ච අනුරොධවිජෙරොධං සමාපනො -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක-මහාතණ්හාසඛියසුත) ...	116
සො තස්ස කම්මස්ස කතතො -පෙ- (දිසනිකාය-ලකඛණසුත) ...	64

II

සංස්කෘතාමාන්තක මණිකා

පිට්ඨකානි

අ			
අනන්ද	...	...	330
උ			
උක්කව්‍යා	...	..	324
උපාලි	...	...	422
උරුමෙලා	...	...	324
එ			
එරුවණ	...	...	436
ක			
කුසිතාරා	...	...	322
ච			
චාපාලවේනිය	..	...	322
ප			
පුණණ	...	...	174, 224
බ			
බාරාණසි	...	...	322
බොධි	...	...	322
ර			
රාජගහ	...	...	324
ල			
ලුඞ්ඞිනි	...	...	322
ව			
වච්ඡ	...	...	172, 174
වෙසාලි	...	...	324
ස			
සාරිපුත්ත	...	...	326, 498, 500
සාවතී	...	...	324

III

ගාථාදීපාදානුක්‍රමණිකා

අ	(පඨමභාග-ද්විතීයභාග-තෛතීයභාග)	පිටිවකයානි
අත්තනාව කතං පාපං	...	3 - 228
අනුපුබ්බෙන මේධාවි	...	1 - 558
අඛ්‍යාසිකො හොති සතං සමාගමෝ	...	2 - 302
අහිංසෙතෙ අතීතංසෙත	...	1 - 300
ආ		
ආපාසිකො තෙරසිකො	...	3 - 92, 424
ආරහථ, තික්කමිථ	...	1 - 518
ආරාමරොපා චතරොපා	...	2 - 302, 554
ආහුතීං ජතවෙදොව	...	3 - 298
ඉ		
ඉට්ඨා ඛමමා අනිට්ඨා ව	...	1 - 242
ඉති බුද්ධො අතිඤ්ඤාය	...	1 - 302
උ		
උච්චාවචා හි පටිපදා	...	1 - 240
උත්තමෙ උදකං වුට්ඨං	...	2 - 308
එ		
එතාදිසං යඤ්ඤමනුස්සරත්තා	...	3 - 310
එතාදිසි ඛමමපකාසනෙත්ථ	...	1 - 476
එසො හි සඛෙසා විපුලො මහස්සතො	...	3 - 310
ඔ		
ඔවාදකාරී හතපොසි	...	2 - 310
ක		
කමච්ඡිනා චතතති ලොකො	...	3 - 286
කමෙමන කිතතිං ලහතෙ පසංසං	...	3 - 286
කා		
කාමිරාගං විරාජෙත්ථා	...	1 - 300
කි		
කිතත්‍ර සතොතා'ති පච්චෙසි	...	1 - 180
කු		
කුලචංසො විරං තිවෙඨ	...	2 - 310

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බ	(පරමිභාග-දුතියභාග-තතියභාග)	පිටිකිඤ්ඤානි
බනෙසු හිජ්ජාමානෙසු	...	1 - 100
ච		
චතුක්කණ්ණො චතුඤ්ඤාථො	...	3 - 434
චතතාථො ච පටිපක්කා	...	3 - 310
චු		
චිත්තං හිදං චේතසිකා ච ධම්මං	...	3 - 228
ඡා		
ඡානානෙතානි සම්පය්සං	...	2 - 310
ඡා		
ඡායා සම්මං විමුක්තය්සං	...	1 - 342
ඡං සුඛෙත සුඛං පතතං	...	1 - 540
ඡෙ		
ඡෙසං සුද්දිත්තං සුහුතං සුසිට්ඨං	...	3 - 310
චු		
චුක්ඛමෙව හි සමෙහානි	...	1 - 180
චා		
චාහඤ්ච දුරෙ පඨවි ච දුරෙ	...	3 - 302
චාසිමසම්මං ලොකෙ පරසම්මං චා පත	...	3 - 314
ච චේය්සංභු භො'පි ච පෙතතිරාජා	...	3 - 432
ච හි තත්ථ කසි අප්පි	...	3 - 308
චා		
චාහං සහිස්සාමි පමොචනාය	...	1 - 496
චි		
චිරාමගඤ්ඤා කරුණ	...	1 - 330
චෙ		
චොචි සුඛෙච්චිචායාය	...	2 - 76
ච		
චඤ්චිකාමිඤ්ඤා ලොකෙ	...	3 - 358
චඤ්චිකානානි සම්පය්සං	...	3 - 308
ච		
චර්තනි මානාපිතරො	...	2 - 310

(පරමහාග-දුතියහාග-තතියහාග)

පිටිකඩකංගි

ම

මහානට්ඨකියො සෙසෙට්ඨා	...	...	3 - 440
මංසවකුට්ඨං දිබ්බවකුට්ඨං	...	...	2 - 66

මා

මාදිසා චෙ ජිනා හොතති	...	...	2 - 158

ය

යජමානානං මනුස්සානං	...	...	3 - 310
යථා වාරිවහා පුරා	..	...	2 - 308
යථා හි අභිකසමාරා	...	...	1 - 180
යද ව ඤාණං උදපාදි	...	...	1 - 66
යද හචෙ පාතුහවනති ධම්මා	...	...	1 - 476

යා

යා කාචි කඛ්ඛා ඉධි වා හුරා වා	...	...	1 - 476

යෙ

යෙ කඛ්ඛා සමඨිකකන්තා	..	...	1 - 474

යෙං

යෙං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ	...	...	1 - 518

වි

විත තණ්හා අනාදානො	...	...	1 - 140

ස

සඛ්ඛපාරාගො පුරිසස්ස කාමො	...	...	2 - 366
සඤ්ඤා විරිතං කුසලං ච දනං	...	...	2 - 292
ස ඛ්ඛාතිභු සබ්බවිදුහම්මි	...	...	2 - 156
සඤ්ඤා ධම්මා අනන්තාති	...	...	3 - 244
සඤ්ඤා සඛ්ඛාරා අනිච්ඡාති	...	..	3 - 244
සඤ්ඤා සඛ්ඛාරා දුක්ඛාති	..	...	3 - 244
සභාවස්ස දස්සනසම්පදා	...	1- 288, 460, 474, 560	

සි

සිලං සමාධි පඤ්ඤා ච	...	...	1 - 302

සු

සුඛා විරාගනා ලොකෙ	...	..	1 - 540
සුඛො විචේතො තුට්ඨස්ස	..	...	1 - 540
සුඤ්ඤානො ලොකං අවේක්ඛි සසු	..	...	1 - 176

සෙ

සෙලො යථා එකකතො	..	...	1 - 242

IV

විශේෂපද, නූතන මණිකා

අ	පිටිබසකාංග	අ	පිටිබසකාංග
අකාල මව්වු	280	අරහත්තමයං	100
අකුසලමූලං	130, 132, 134, 136	අරහත්තසාංඝකො	280, 400, 420
අගාරවො	80	අරහා	24, 26, 84, 86, 278
අච්චත්තනිගගො	400	අරියමයො	292, 294
අජෙළකා	84	අරියරූපං	152
අඤ්ඤානාරො	326	අරූපාවචරං	94
අතීතා	40	අරූපාවචරා	56, 58
අදුක්ඛමිත්ථවෙදනීයො	62	අසඬිතා	382, 384, 386
අඬා	190, 192	අසඤ්ඤාසත්තුපිතා	214, 216
අබ්බමෙධා	92	අසම්පමො	312
අබ්පති	178, 180, 182	අසමො	312
අබ්පජාය ඉද්ධි	458, 460	අසංචරො	62, 54
අනත්තා	30	අසාතරාගො	114
අනාගතං	40	අසාඛකා	438
අනාගාමිමයං	100	අභිනිජ්ජයො	138
අනිච්චං	30	ආ	
අනිච්චතා	46	ආචිතනො	479
අනිජ්ජබඬා	288, 290	ආනන්තරිකො	418, 420, 422, 424
අනුරොධවිරොධං	116	ආනෙඤ්ජ	480, 482
අනුසයා	2, 106	ආපාසිකො	92, 422
අත්තරාපසුත්තො	96, 98	ආචරිතා	342, 344, 346, 348, 364, 366, 396, 398
අත්තරිකා	382, 384, 386, 390, 392, 394	ආසවා	198
අපචිතනො	476	ආහුතිං	298
අපරාපරියවෙදනීයං	476	ආහුතෙයො	316
අපරිනිප්පන්නං	512	ඉ	
අපරියාපන්නා	56, 58, 176	ඉද්ධිපාදා	38, 72
අපගන්නා	236	ඉද්ධිබලො	34, 36, 38
අපුඤ්ඤාපචයො	276	ඉද්ධිමා	92, 508
අප්පට්ඨකාලො	312	ඉන්ද්‍රියබඬා	288, 290
අප්පට්ඨාගො	312	ඉන්ද්‍රියා	72
අප්පට්ඨමො	312	ඉක්ඛානිකාමකරිතා	506, 508, 910
අප්පට්ඨාරියො	328	උ	
අප්පරජකෙඛ	416	උච්චාරපසාංචො	334
අප්පාසුකසංචිතනානිකො	492	උච්චේදදිට්ඨි	402, 404
අබ්බුදං	140	උපපජ්ජවෙදනීයං	472
අබ්බොභාරියං	490	උපපත්තිගෙසියො	138, 162, 166, 268, 270, 272
අබ්බත්ථභගතං	370	උපගන්නා	236
අබ්බාසකතං	118, 120, 122, 170	උක්ඛිතෙත්තො	476
අභිදකානිකං	488		
අභිනිමිත්තො	326		
අමනුස්සා	504		

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එ	පිටපිවකානි	ග	පිටපිවකානි
එකවිත්තකකිණිකෝ	40, 498, 500	ගණ්ඩුපාද	436
එකමිජි	78	ගනිකරණියං	334
එකාගාරිකා	502	ගනිජාතෙ	334
එරාච්ඡෙණා	436	ගනිකොජි	334
ඔ		ගබ්භසොයසං	508
ඔදනතුමමාසං	334	ගා	
ඔපධිකං	310	ගාමිකාතො	502
ක		චා	
කණ්ඩකෝ	362	චාතුමමහාරාජකෙ	464
කණ්ඩප්‍රකකසපපිභාගා	374	වි	
කථාච්ඡිකි	194, 196	විත්තවිප්‍රසන්නං	160
කප්පචේයා	90, 92, 94, 422	විත්තසන්නති	40, 42
කප්පං	34, 38, 90, 92	විත්තං	36
කමමකාරණං	430	මෙ	
කමමපිපාකෝ	286	මෙතනා	36, 56, 48
කමමං	50, 56, 218, 222	මෙතිසං	92
කමමුපචයෝ	218, 220, 222, 224	ජ	
කරවිකභාණි	64	ජරා	46, 48
කලලං	140	ජරාබමමා	36
කා		ජරාමරණං	200, 202
කාමරාගෝ	2, 8, 12, 154	ජා	
කාරණිකා	430, 438	ජාගරියානුයෝගෝ	484
කාලකිරියා	212	ජාතමෙදො	298
කි		ජාතිබමමා	36, 38
කිරියාඛ්‍යාතතා	56, 184	ජි	
කිලෙසෙ	370, 372	ජිවිතිසුයං	412, 414
කු		ජිවිතෙ	34
කුක්කුච්ඡකරං	84	කා	
කුසලමුලං	132, 134, 136	කාතතිකනති	110, 112
කුසලාකුසලා	8	කාතනාරිකා	352, 354, 356, 358
කු		කාතං	426
කුපං	22	කු	
කෝ		කුණං	22, 32
කෝලංකෝලෝ	76	කුණි	20
ක		ත	
බණ්ණා	196	තජ්ජා	498, 500
බග්ගාමි	402, 404	තථතා	392, 394

තා	පිටුවකිනාති	ති	පිටුවකිනාති
තාච්ඡිංසෙ	464	තිකකිලෙසො	20
ති		තිගමිකානො	502
තිකකිඤ්ඤෙ	416	තිබ්බානාචාතු	396, 398
තිතතිරච්චිකං	84	තිබ්බානං	22, 176, 198, 204, 382, 392
තිරච්ඡානගතො	436	තිමිතතඤ්ඤාති	54
තු		තිමුඤ්ඤො	406, 408
තුසිතෙ	464	තිමමාණරතිකා	464
තෙ		තියතො	100
තෙධාතුකෙහි	454	තියමං	100
ද		තියාණිකො	402, 404
දකකිණො	296, 298, 300, 302	තිරයපාලා	430, 432, 434
දකකිණොමිත්ථද්ධියො	320	තිරොච්චො	28
දකකිණොයො	316	තිලොපං	488, 502, 504
දසසහසසිලොකධාතු	328	තිට්ඨනො	102, 104
දි		තන	
දිට්ඨාගමමමෙදනිඤ්ඤං	470 472	තෙරසිකො	422
දිට්ඨි	4, 156	ඨ	
දිට්ඨිගතං	170, 172, 176	ඨව්වතං	228
දිට්ඨිසමසන්නො	80, 82, 84, 86	ඨව්වතා	178
ඳ		ඨඤ්ඤා	22, 24, 26
ඳුකකිමෙදනියො	62, 260, 262	ඨඤ්ඤාඤ්ඤියං	410, 412, 414
ඳුකකිං	28, 30	ඨපච්චිකා	436
ඳුකකිහිඤ්ඤානො	114	ඨපිඤ්ඤං	4, 154
ඳුග්ගති	88	ඨපිඤ්ඤානුසයො	14
ඳුමිඤ්ඤාපයෙ	416	ඨපිට්ඨිසමුප්පාදනො	376
ඳෙ		ඨවුපානානං	356
ඳෙමො	38	ඨතිගාධපානො	408
ඳො		ඨතති	386, 388, 390
ඳොකාඨෙර	416	ඨමොකෙඛා	312
ධ		ඨරදුරො	502
ධමමෙවිතතා	44	ඨරතිමමිතමසමතනිකා	464
ධමමතණ්ඤා	118, 120, 122, 124, 126, 128	ඨරපච්චාදා	444
ධමමවිතයෙ	444	ඨරිතිපානො	46, 48, 190, 196 514, 516
ධමමඤ්ඤාමි	326	ඨරිසුච්චානං	160
ධමමානිසමයො	484, 486	ඨං	
		ඨාපිතොයො	38
		ඨානුතෙයො	316
		ඨි	
		ඨිතුකාතකො	400

ලෝ	පිටියමකංගි
ලෝකථවරෝ	330, 832
ලෝකියං	202, 204
ලෝකුතතරං	94, 202, 204,
ලෝගිකුපාදකෝ	422

ව

වට්ඨපචේදෙ	44
වචනිකා	178

වි

විවිකිව්ථ	6, 456
විවර්ත	436
විඤ්ඤාණං	30, 32, 48
විනිපාතං	506
විපාකාඛ්‍යාතතා	56, 58
විපාකෝ	62, 260
විජිග්‍යා	410
විසිතෙනනා	476

වි

විතරාගෝ	20

වෙ

වේදජාතා	310
වේදනා	32, 36, 48, 512
වේදනාකඛ්‍යාතො	12, 14, 16, 22, 24
වේර්ණානු	432
වේර්ණාවණෝ	432

ව්‍යා

ව්‍යාධිධමෙමා	38

ස

සකදගාමිමග්ගං	100
සකකායදිවසි	456, 474
සභාරවෝ	80
සඛනිලෙසිකානි	38
සඛිතො	376
සඛිතාරකඛ්‍යාතො	12, 14, 16, 22, 24
සඛිතාරා	32, 48, 186, 188, 292, 380
සඛිතාගෙදකෝ	92
සඤ්ඤා	32, 36, 38
සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධං	208,
	210, 212, 214, 218

ස පිටියමකංගි

සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපතනි	204, 206, 214, 218
සතපදි	436
සති	36
සතිඡ්‍යුතං	410, 412
සතිපට්ඨානා	72
සත්තකඛ්‍යාතනුපරමෝ	70, 72, 74
සත්තමහවිකෝ	88
සද්දො	62
සද්ධිඡ්‍යුතං	410, 412
සප්පට්ඨං	252, 254
සබ්බඤ්ඤා	826
සබ්බදසංඝාථි	326
සමණෝ	38
සමාධි	36, 40, 42
සමාධිඡ්‍යුතං	410, 412
සමාපතෙනසියො	162, 164,
	166, 168, 270
සමාපතො	110, 112, 360, 362
සමුදයො	28
සමෝධානං	374
සමමතනනිරුද්ධො	100, 466, 468,
	470, 472
සමමතනනිරුද්ධං	96, 98
සමමපට්ඨානා	72
සමමුඛිකුතො	106, 108
සපිපාතං	56, 58, 60
සසාතදිවසි	402, 404
සසාතො ලෝකෝ	174
සහෙතුකං	250
සලායතනං	68, 138

සං

සංචරෝ	50, 54

සා

සාමඤ්ඤාචාරානි	340, 382, 384
සාරමණං	256
සාවජ්ජානවජ්ජා	374

සි

සිලබ්බපරාමාසො	456

ප්‍ර	පිටපිකතාති	ඥා	පිටපිකතාති
පුබ්බෙදනිකො	62, 260	ඥාතාරො	416
පුබ්බාතිනඤ්ඤො	114	හ	
පුබ්බාද්දාපගො	416	හඤ්ඤාචාරාඤ්ඤා	84
පුබ්බරාජිකාති 104, 108, 112, 374		හඤ්ඤාති	438
ඥා		හි	
ඥාතවිඤ්ඤාඤාතමණිකා	360	හිතපණිකා	374
ඥාතාපතනිමණිකා	100	හෙ	
ඥාමිතඤ්ඤාති	412	හෙදා	246
ඥාමො	432		